

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA OSTRÓDA NA LATA 2026-2036

Miasto Ostróda

www.ostroda.pl

 Wielkopolska Akademia
Nauki i Rozwoju

Opracowanie:

Urząd Miejski w Ostródzie

we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki i Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Spółka komandytowa oraz Krajowym Instytutem Jakości.

Strategię Rozwoju Miasta Ostróda na lata 2026–2036 opracowano w oparciu o analizę materiałów źródłowych (aktualnych dokumentów planistycznych i sprawozdań) Urzędu Miejskiego w Ostródzie i miejskich jednostek organizacyjnych, dane statystyczne ujęte w formie wskaźników, wykresów i tabel porównawczych oraz informacje pozyskane w procesie partycypacji społecznej.

Strategia Rozwoju Miasta Ostróda na lata 2026–2036 zawiera najaktualniejsze dane w momencie opracowywania niniejszego dokumentu, a więc dane według stanu na 31 grudnia 2023 roku (o ile nie zaznaczono inaczej).

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	4
---------------------------	----------

CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU MIASTA OSTRÓDA.....	8
---	----------

1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej.....	9
---	---

2. Wnioski z diagnozy sytuacji klimatyczno-środowiskowej.....	12
---	----

3. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej.....	16
--	----

4. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej.....	20
--	----

5. Jakość życia w Mieście – wyniki badań ankietowych	25
--	----

5.1. Ocena sytuacji w Mieście	26
-------------------------------------	----

5.2. Pożądane priorytety rozwojowe.....	29
---	----

6. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej	31
--	----

CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU MIASTA OSTRÓDA	35
---	-----------

1. Misja i wizja	36
------------------------	----

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia.....	38
--	----

3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Miasta Ostróda oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Mieście	67
--	----

4. Spójność kierunków rozwoju Miasta z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań	85
--	----

5. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych	91
--	----

6. Ramy finansowe i źródła finansowania	95
---	----

Załącznik nr 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej, klimatyczno-środowiskowej, gospodarczej i społecznej Miasta Ostróda	99
---	-----------

Załącznik nr 2: Wzór ankiety	217
---	------------

Załącznik nr 3: Tabela ewaluacyjna	225
---	------------

An aerial photograph of a city waterfront. In the foreground, a large, ornate wooden pier with white railings extends into a body of water. The pier has a central pavilion with a grey roof. The water is calm, reflecting the pier and the sky. In the background, a city is visible with various buildings, including a prominent church with a tall, dark spire. The sky is blue with some light clouds. The word "WPROWADZENIE" is written in large, white, bold letters across the middle of the image.

WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Miasta Ostróda na lata 2026-2036 jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania Miastem. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju Miasta w perspektywie do 2036 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz Miasta, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: zasoby ludzkie, środowisko przyrodnicze i kulturowe, infrastrukturalne czy środki finansowe. Stanowi również formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o dofinansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

Strategia Rozwoju Miasta Ostróda na lata 2026-2036 jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów planistyczno-strategicznym obowiązującym w Mieście Ostróda, a także spójnym z dokumentami wyższego rzędu – strategią rozwoju województwa pn. Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030. Będzie ona wyznaczała również ramy dla planów i programów powstających w Mieście podczas jej obowiązywania. Dodatkowo, Strategia Rozwoju Miasta Ostróda będzie stanowiła ramy dla tworzenia planów i programów lokalnych, które będą realizowane w trakcie jej obowiązywania. Dzięki temu dokument ten będzie zawierał wytyczne i punkt odniesienia dla wszelkich inicjatyw i działań podejmowanych na poziomie lokalnym w Mieście Ostróda, mających na celu wspieranie rozwoju w okresie od 2026 do 2036 roku.

Strategia Rozwoju Miasta Ostróda na lata 2026-2036 została opracowana w sposób kompleksowy, wykorzystując różnorodne dane i dokumenty jako podstawę dla jej tworzenia. Dokument powstał w oparciu o aktualne dokumenty planistyczne, sprawozdania oraz dane statystyczne, co umożliwiło rzetelne i uzasadnione podejście do wyznaczenia celów i priorytetów rozwojowych dla Miasta Ostróda w określonym czasie. Kluczowym dokumentem prawnym, który był wykorzystywany w procesie przygotowania Strategii, była ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Ustawa ta stanowi podstawę prawną dla funkcjonowania samorządów lokalnych (w tym Miasta Ostróda) i określa ich zakres kompetencji oraz zasady działania. Wykorzystanie tego aktu prawnego pozwoliło na stworzenie strategii rozwoju uwzględniającej istniejące ramy prawne i możliwości działania Miasta w zakresie jego rozwoju na lata 2026-2036.

Prace nad Strategią rozpoczęto w 2025 roku decyzją Burmistrza Miasta Ostróda o przystąpieniu do opracowywania dokumentu. Pierwszym krokiem było podjęcie Uchwały nr V/154/2025 Rady Miejskiej w Ostródzie z dnia 25 czerwca 2025 roku w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Miasta Ostróda na lata 2026-2036, w tym trybu konsultacji. Proces tworzenia dokumentu poprzedzono analizą sytuacji społeczno-gospodarczej

Miasta. Analiza pogłębiona została o wnioski z przeprowadzonego badania ankietowego oraz o informacje i materiały pozyskane podczas warsztatów strategicznych z interesariuszami.

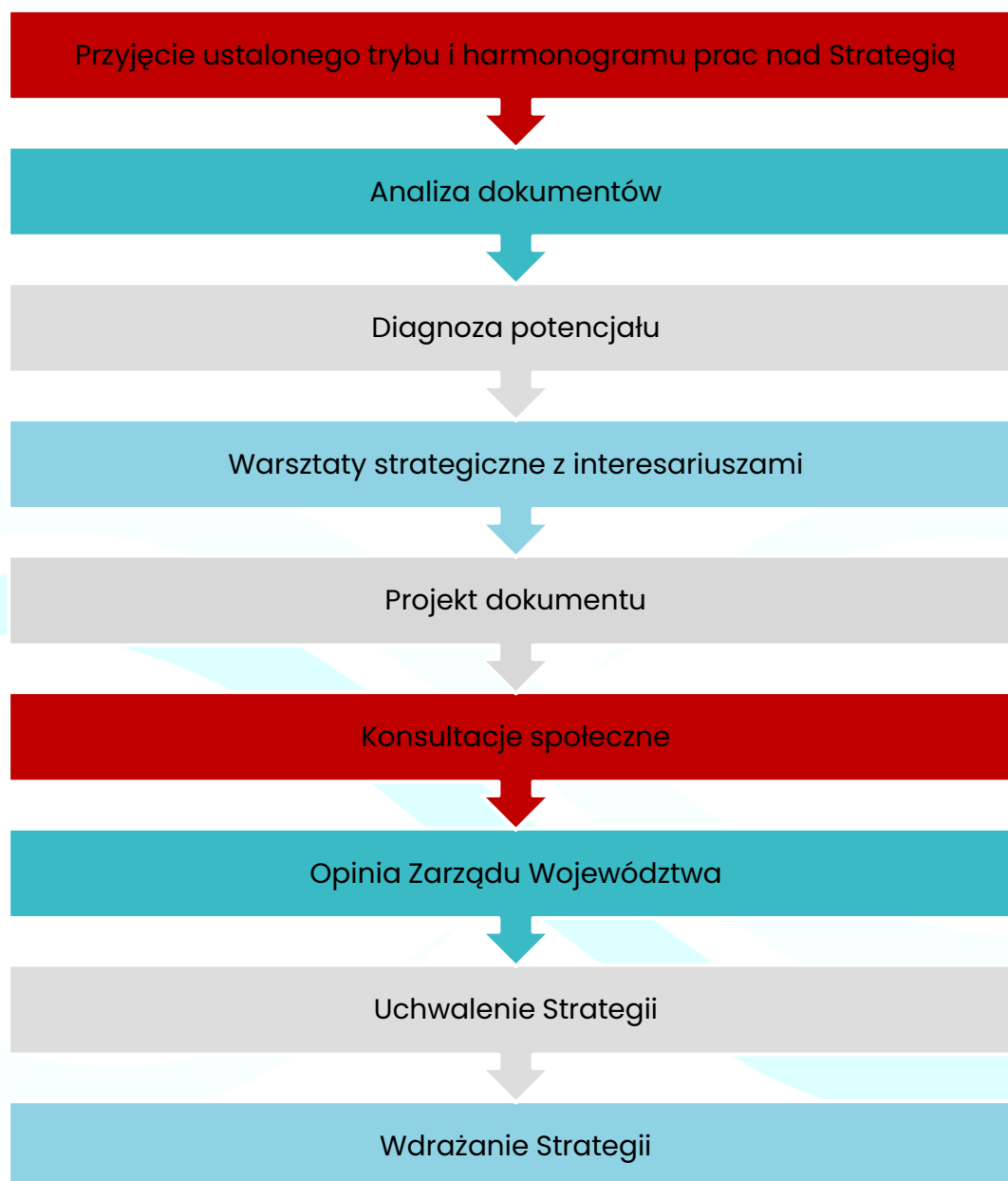
Powyższe działania miały na celu ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii. Dokument został sporządzony z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Dokument powstał przy wsparciu ekspertów z Wielkopolskiej Akademii Nauki i Rozwoju z Poznania, w składzie:

- **Irma Kuznetsova**, Dyrektor Działu Strategii i Rozwoju Lokalnego – kierownik projektu,
- **Iwona Nowacka**, Zastępca Dyrektora Działu Strategii i Rozwoju Lokalnego – recenzent projektu,
- **Tomasz Michałowicz** – koordynator projektu,
- **Aleksander Orbach**.

Na poniższym schemacie przedstawiono kluczowe etapy przygotowania Strategii Rozwoju Miasta Ostróda na lata 2026–2036.

An aerial photograph of Ostróda, Poland, in winter. The town is covered in snow, with many houses and buildings visible. A large lake, Lake Ostródzkie, is in the center, with a small island in the middle. In the foreground, there is a modern building with a glass facade and a playground area. The sky is blue with some clouds.

CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU MIASTA OSTRÓDA

Na podstawie przeprowadzonej **Diagnozy sytuacji przestrzennej, klimatyczno-środowiskowej, gospodarczej i społecznej Miasta Ostróda** zidentyfikowane zostały najważniejsze potencjały rozwojowe oraz problemy dotyczące Miasta i jego najbliższego otoczenia. Poniższe wyszczególnienie zawiera **wnioski w wymiarze przestrzennym, klimatyczno-środowiskowym, gospodarczym i społecznym** opracowane w oparciu o Diagnozę, która stanowi Załącznik nr 1. Wnioski stanowią jedną z podstaw do sporządzenia celów strategicznych i kierunków działań zaplanowanych do realizacji w ramach niniejszej Strategii.

1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej

Miasto Ostróda, będące gminą miejską, położone jest w południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, w powiecie ostródzkim. Jego terytorium zajmuje powierzchnię 14,15 km², a struktura przestrzenna jest silnie zurbanizowana i zwarta. Miasto graniczy bezpośrednio ze wszystkich stron z Gminą Ostróda – jednostką wiejską, co powoduje szereg zarówno wyzwań, jak i możliwości w zakresie współpracy terytorialnej oraz zagospodarowania przestrzennego obszaru funkcjonalnego. Ostróda pełni istotne funkcje w regionalnym systemie osadniczym – jako lokalne centrum administracyjne, usługowe i edukacyjne oraz jako istotny ośrodek turystyczno-wypoczynkowy. Położenie nad Jeziorem Drwęckim, w sąsiedztwie innych jezior i rzek, a także obecność cennych walorów krajobrazowych, predysponuje Ostródę do pełnienia funkcji turystyki wodnej, rekreacji i wypoczynku.

Dostępność komunikacyjna Ostródy stanowi istotny potencjał rozwojowy Miasta. Miasto leży na skrzyżowaniu głównych ciągów transportowych, w tym drogi ekspresowej S7, która łączy Trójmiasto z Warszawą i dalej z południową częścią kraju. Niedaleko Ostródy przebiegają również drogi krajowe nr 15 i 16, zapewniające powiązania drogowe w kierunku zachodnim, wschodnim oraz południowym. Dobrze rozwinięta sieć dróg wojewódzkich oraz lokalnych umożliwia komunikację w ramach powiatu i regionu. Ostróda dysponuje rozwiniętą infrastrukturą kolejową – stacja Ostróda położona jest na linii kolejowej nr 353 relacji Poznań – Skandawa. Przez Miasto kursują pociągi regionalne i międzyregionalne m.in. do Olsztyna, Gdańska, Torunia i Warszawy. Mimo korzystnego położenia w sieci transportowej kraju i regionu, dostępność wewnętrzna w Mieście wymaga dalszych usprawnień – zwłaszcza w zakresie infrastruktury rowerowej, pieszej i lokalnego transportu publicznego. Szczególnie odczuwalne są niedobory w zakresie powiązań między poszczególnymi osiedlami oraz brak integracji transportu miejskiego z ruchem

turystycznym i podmiejskim. Działania z zakresu żeglugi śródlądowej, ale również komunikacji miejskiej realizowane są przez Żeglugę Ostródzko-Elbląską Sp. z o.o., która w 2024 roku dysponowała 15 jednostkami taboru komunikacyjnego, w tym 2 elektrycznymi.

Z punktu widzenia zagospodarowania przestrzennego Ostróda należy do nielicznych miast w Polsce, których niemal całe terytorium objęte jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Powierzchnia objęta MPZP wynosi 97% ogólnej powierzchni Miasta, co zapewnia względną przewidywalność procesów inwestycyjnych oraz klarowność zasad kształtowania ładu przestrzennego. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obowiązuje od 2020 roku, co czyni je dokumentem stosunkowo aktualnym i zbieżnym z obowiązującym stanem prawnym (na moment opracowywania niniejszego dokumentu). W przestrzeni Ostródy wyodrębnić można strefy funkcjonalne o charakterze mieszkaniowym, usługowym, przemysłowym oraz rekreacyjnym. Miasto charakteryzuje się zwartą zabudową mieszkaniową, przy czym obserwowane jest zjawisko presji inwestycyjnej na tereny zielone i rekreacyjne. Istotne znaczenie ma również rozdrobnienie własnościowe gruntów, które ogranicza możliwość realizacji inwestycji celu publicznego oraz stanowi barierę w procesach rewitalizacyjnych.

Ograniczenia przestrzenne i środowiskowe wpływają na możliwości dalszego rozwoju Miasta. Granice administracyjne Ostródy są zamknięte i bezpośrednio przylegają do terenów Gminy Ostróda, co ogranicza potencjalną ekspansję przestrzenną. Intensywna zabudowa w śródmieściu i ograniczona liczba terenów wolnych od zabudowy sprzyjają powstawaniu chaosu przestrzennego oraz nasilają problemy komunikacyjne. Dodatkowo przez Ostródę przebiega linia kolejowa, która dzieli jej obszar na dwie części, generując utrudnienia w integracji funkcjonalno-przestrzennej oraz negatywnie wpływając na jakość życia mieszkańców w zakresie hałasu i barier komunikacyjnych. Występują również braki w infrastrukturze retencyjnej, co skutkuje m.in. ryzykiem podtopień w czasie intensywnych opadów. Miasto nie posiada planu adaptacji do zmian klimatu, co wpływa na ograniczoną zdolność reagowania na zagrożenia klimatyczne. Wyzwaniem pozostaje także brak terenów pod inwestycje gospodarcze i brak odpowiednich rezerw terenowych pod zabudowę mieszkaniową dostosowaną do potrzeb różnych grup społecznych.

W związku z brakiem dostępnych terenów, coraz pilniejszym problemem staje się kwestia cmentarzy komunalnych – nekropolie znajdujące się przy ul. Spokojnej i Chrobrego są niemal w pełni wykorzystane, a na terenie Miasta nie ma obszaru na utworzenie nowego miejsca pochówków. Cmentarzami komunalnymi zarządza Miejska Administracja Budynków Komunalnych Sp. z o.o., która zajmuje się również zasobem mieszkaniowym Miasta.

Mimo licznych ograniczeń, Ostróda dysponuje znacznym potencjałem kulturowym i turystycznym, który stanowi jeden z kluczowych zasobów rozwojowych Miasta. Układ urbanistyczny oraz zespół zabytków historycznych – w tym zamek krzyżacki, amfiteatr, obiekty sakralne oraz architektura rezydencjonalna – tworzą wartościową strukturę dziedzictwa kulturowego. Walory przyrodnicze – przede wszystkim Jezioro Drwęckie, Kanał Elbląski, rzeka Drweca oraz otaczające Miasto lasy – stanowią naturalne uzupełnienie oferty turystyczno-rekreacyjnej. W przestrzeni miejskiej zlokalizowane są liczne atrakcje: plaże miejskie, tereny rekreacyjne, lodowisko, wyciąg nart wodnych, ścieżki spacerowe i rowerowe. Mimo to, potencjał ten jest niewystarczająco zintegrowany i w pełni wykorzystany. Zauważa się niewystarczającą infrastrukturę dla turystyki wodnej, brak spójnej koncepcji wykorzystania i promocji istniejących atrakcji turystycznych (obecnie tworzone osobne segmenty bazujące na historii lub walorach przyrodniczych), choć są już podejmowane działania w celu budowania spójnej marki (smoki, Ostróda Reggae Festival). Wyzwaniem pozostaje również stan techniczny części zabytków oraz potrzeba ich kompleksowej modernizacji w celu poprawy estetyki przestrzeni publicznej i atrakcyjności turystycznej Ostródy.

Miasto Ostróda wchodzi w skład Ostródzko-Ławskiego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego (MOF), który obejmuje również miasto Ławę, Gminę Ostróda oraz Gminę Ława. Obszar ten charakteryzuje się silnymi powiązaniem funkcjonalnymi, w szczególności w zakresie rynku pracy, edukacji, usług publicznych oraz infrastruktury transportowej. Ostróda należy również do Związku Gmin i Powiatów Kanału Elbląskiego i Pojezierza Ławskiego, który realizuje Strategię Rozwoju Krainy Kanału Elbląskiego na lata 2021–2030. Przynależność do tego typu zrzeszeń ponadlokalnych wpływa pozytywnie na rozwój społeczno-gospodarczy oraz umożliwia pozyskiwanie środków zewnętrznych – w perspektywie finansowej 2021–2027 zaplanowano realizację projektów związanych z adaptacją infrastruktury wodnej do zmian klimatu, rozbudową infrastruktury turystycznej Kanału Elbląskiego, rozwojem sieci tras rowerowych połączonych z trasą Green Velo oraz zwiększeniem dostępności i atrakcyjności Szlaku Kulturowego Kanału Elbląskiego.

2. Wnioski z diagnozy sytuacji klimatyczno-środowiskowej

Ostróda charakteryzuje się istotnymi walorami przyrodniczymi, które w znaczącym stopniu wpływają na jej funkcje przestrzenne, jakość życia mieszkańców oraz potencjał turystyczny. Obszar Miasta obejmuje formy ochrony przyrody, które łącznie zajmują około 6,9% jego powierzchni. W granicach Ostródy znajdują się dwa obszary chronionego krajobrazu: Obszar chronionego krajobrazu Kanału Elbląskiego oraz Obszar chronionego krajobrazu Lasów Taborskich. Ich celem jest ochrona unikalnych walorów przyrodniczych, krajobrazowych oraz przestrzeni istotnych dla wypoczynku i turystyki. W strukturze tych obszarów znajdują się także cenne kompleksy leśne i zbiorniki wodne oraz rezerваты przyrody, w tym „Rzeka Drwęca” – najdłuższy rezerwat ichtiologiczny w Polsce, obejmujący dolinę Drwęcy wraz z jej dopływami, stanowiący ostoję ryb łososiowatych oraz ptactwa wodno-błotnego. W granicach Ostródy znajduje się również fragment specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 „Dolina Drwęcy” (PLH280001.H), obejmujący górny odcinek rzeki Drwęcy do Jeziora Drwęckiego oraz mozaikę siedlisk przyrodniczych o dużej wartości ekologicznej. Dolina ta pełni istotną funkcję korytarza ekologicznego między Doliną Wisły a Pojezierzem Mazurskim. Ponadto na terenie Ostródy zlokalizowane są trzy pomniki przyrody w formie pojedynczych drzew – dębów szypułkowych – o szczególnej wartości krajobrazowej i przyrodniczej. W 2025 roku zgłoszono również wniosek o ustanowienie dwóch nowych użytków ekologicznych na terenie Miasta, co świadczy o rosnącej świadomości i aktywności w zakresie ochrony lokalnych zasobów przyrodniczych.

Układ hydrograficzny Ostródy tworzą liczne wody powierzchniowe, w tym dominujące Jezioro Drwęckie o powierzchni ponad 880 ha, które pełni zarówno funkcję rekreacyjną i krajobrazową, jak i gospodarczą. Ważnym elementem przestrzennym i tożsamościowym Miasta jest również Kanał Elbląski – unikalna droga wodna łącząca jeziora i rzeki regionu, będąca równocześnie zabytkiem techniki o dużym potencjale turystycznym, a także rzeka Drwęca. Obecność tak rozwiniętej sieci wodnej wiąże się jednak z ryzykiem występowania lokalnych podtopień – wskazano na obszary szczególnego zagrożenia powodziowego, zlokalizowane głównie wzdłuż koryta rzeki Drwęcy, Kanału Elbląskiego oraz w bezpośrednim sąsiedztwie Jeziora Drwęckiego. Nasilające się zjawiska ekstremalne wymagają wdrażania kompleksowych działań adaptacyjnych, w tym inwestycji w infrastrukturę retencyjną oraz ograniczanie uszczelniania powierzchni biologicznie czynnych.

Istotnym elementem środowiska przyrodniczego Ostródy są tereny zieleni, które pełnią wielofunkcyjną rolę w strukturze przestrzennej Miasta. W warunkach nasilającej się urbanizacji oraz wysokiego udziału powierzchni przekształconych przez człowieka, zieleń miejska odgrywa kluczową rolę w ograniczaniu negatywnych skutków środowiskowych, takich jak zjawisko miejskiej wyspy ciepła, spadek jakości powietrza czy zmniejszona retencja wód opadowych. Łączna powierzchnia terenów zieleni w Ostródzie w 2024 roku wynosiła 84 ha, z czego największą część stanowiły parki i zieleńce (52 ha). Do najbardziej charakterystycznych obszarów zieleni należą Park Collisa, Park Drwęcki, które stanowią przestrzeń rekreacji i wypoczynku publicznego oraz cmentarz Polska Górka – miejsce o istotnej wartości historycznej, kulturowej i krajobrazowej. Istotny element systemu przyrodniczego Miasta stanowi także nabrzeże Jeziora Drwęckiego, częściowo ukształtowane naturalnie, a częściowo zagospodarowane dla potrzeb mieszkańców i turystów (w tym m.in. bulwar, molo, wakepark, Przystań Żeglugi Ostródzko-Elbląskiej, Stocznia Żeglugi Ostródzko-Elbląskiej czy wypożyczalnia sprzętu wodnego). Tak ukształtowany system zieleni miejskiej ma duże znaczenie zarówno przyrodnicze, jak i społeczne, wpływając na jakość życia mieszkańców i klimat lokalny.

Miasto Ostróda charakteryzuje się dobrze rozwiniętą infrastrukturą sieciową, która stanowi istotny atut w kontekście jakości życia mieszkańców oraz potencjału inwestycyjnego. Wskaźniki dostępności do podstawowych sieci technicznych są wyższe niż średnie dla powiatu i województwa. W 2023 roku z sieci wodociągowej korzystało 99,1% mieszkańców, z kanalizacji sanitarnej 97,3%, a z gazu sieciowego 84,8%. Miasto objęte jest aglomeracją kanalizacyjną, a sieci wodociągowa i kanalizacyjna mają odpowiednio 90 km i 85 km długości. Obsługę tych systemów zapewnia Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Ostróda Sp. z o.o., które realizuje działania inwestycyjne w oparciu o wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2024–2027. Oczyszczalnia ścieków zlokalizowana w Tyrowie obsługuje zarówno Miasto, jak i część Gminy Ostróda i posiada odpowiednią przepustowość do dalszego rozwoju.

Ostróda posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę gazową i ciepłowniczą, co przekłada się na stosunkowo wysoki udział niskoemisyjnych źródeł ogrzewania wśród mieszkańców. W 2024 roku dominującym nośnikiem energii cieplnej był gaz ziemny (55,7%), a istotny udział miały także energia elektryczna, biomasa i ciepło sieciowe. Miejski system ciepłowniczy, zarządzany przez MPEC Sp. z o.o., obejmuje 33,3 km sieci, a zasilanie z tego źródła dotyczy 7,8% wszystkich zewidencjonowanych źródeł. Kolejnym podmiotem odpowiadającym za zaopatrzenie w energię ciepłą w zgodzie z ochroną środowiska jest Zielone Ciepło Sp. z o.o., obejmujące kotłownię na biomasę. Dzięki prowadzonym działaniom inwestycyjnym, infrastruktura

ciepłownicza stale się rozwija i obejmuje coraz to większą powierzchnię Miasta. Również w kolejnych latach planowana jest dalsza rozbudowa sieci ciepłowniczej, co wpłynie zarówno na poprawę jakości życia mieszkańców, jak i będzie miało pozytywny efekt ekologiczny. Niewielki udział mają odnawialne źródła energii – energia słoneczna i geotermalna – jednak ich obecność wskazuje na potencjał do dalszego rozwoju. Dodatkowo w Mieście funkcjonuje kanalizacja deszczowa o długości 65,7 km, co stanowi ważny element w kontekście gospodarowania wodami opadowymi i adaptacji do zmian klimatu. Należy jednocześnie zaznaczyć, że kanalizacja deszczowa jest w niezadowalającym stanie technicznym i aby należycie spełniać swoje funkcje wymaga dalszej modernizacji, szczególnie pod kątem przepustowości podczas intensywnych opadów deszczu.

System gospodarki odpadami komunalnymi w Ostródzie funkcjonuje w oparciu o Związek Gmin Regionu Ostródzko-Iławskiego „Czyste Środowisko”, przy czym obsługę operacyjną w 2024 roku realizowała firma Koma Sp. z o.o. Miasto prowadzi selektywną zbiórkę odpadów w podziale na sześć frakcji, jednak mimo wdrożonego systemu, w latach 2021–2024 tylko raz osiągnięto wymagany poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu – w 2023 roku. W analizowanym okresie ilość wytwarzanych odpadów komunalnych na mieszkańca wahała się od 0,39 do 0,41 Mg, a poziom segregacji oscylował wokół 48–50%, co wskazuje na umiarkowaną skuteczność działań w tym obszarze. Łączna masa odpadów zmieniała się w czasie, z wyraźnym spadkiem w latach 2022–2023 i wzrostem w 2024 roku. Dodatkowym wyzwaniem jest brak Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na terenie Ostródy – mieszkańcy muszą korzystać z obiektów zlokalizowanych w innych gminach, oddalonych o kilkanaście do kilkudziesięciu kilometrów, co może ograniczać realną dostępność usług selektywnej zbiórki. W celu ułatwienia mieszkańcom oddawania określonych frakcji odpadów, coraz częściej organizowane są zbiórki np. tekstyliów czy opon.

Jakość powietrza na terenie Ostródy podlega monitoringowi zarówno przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, jak i przez lokalne czujniki zainstalowane w ramach działań samorządowych. Miasto należy do strefy warmińsko-mazurskiej, w której w latach 2020–2024 corocznie odnotowywano przekroczenia dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń – zwłaszcza benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀. Dodatkowo w 2022 roku przekroczono dopuszczalne stężenie samego pyłu PM₁₀. Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza w Ostródzie jest tzw. niska emisja pochodząca z indywidualnych źródeł ciepła, szczególnie w sezonie grzewczym, oraz emisja komunikacyjna wzdłuż głównych tras. Choć dla większości substancji klasyfikacja jakości powietrza utrzymywała się w klasie A, powtarzające się

przekroczenia benzo(a)pirenu wskazują na konieczność intensyfikacji działań ograniczających emisję ze źródeł indywidualnych i komunikacyjnych.

Zmiany klimatyczne stanowią coraz bardziej istotne wyzwanie dla funkcjonowania Miasta. Ostróda znajduje się na obszarze narażonym na ekstremalne zjawiska pogodowe, w tym intensywne opady i fale upałów, co zwiększa ryzyko lokalnych podtopień oraz presji na infrastrukturę techniczną i środowiskową. W dokumentach planistycznych wskazano obszary zagrożone podtopieniami, zlokalizowane wzdłuż Kanału Elbląskiego i przy ujściu rzeki Drwęcy do Jeziora Drwęckiego. W tym kontekście szczególnego znaczenia nabiera rozwój zielonej i błękitnej infrastruktury, zwiększającej retencję wodną oraz odporność Miasta na skutki zmian klimatu.

Zasoby energii odnawialnej w Ostródzie są wykorzystywane w ograniczonym zakresie. Miasto promuje wykorzystanie odnawialnych źródeł energii głównie poprzez działania informacyjne oraz zachęty inwestycyjne, jednak ich skala nie jest wystarczająca do osiągnięcia długofalowych celów klimatycznych. Potrzebne są dalsze działania w kierunku rozwoju mikrogeneracji, modernizacji energetycznej budynków komunalnych oraz poprawy efektywności energetycznej infrastruktury technicznej Miasta.

3. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej

Na tle powiatu ostródzkiego Miasto Ostróda pełni rolę wiodącego ośrodka gospodarczego. W 2023 roku zarejestrowanych było tu 3 667 podmiotów gospodarczych, co stanowiło 36,8% wszystkich firm w powiecie. Choć udział ten wskazuje na silną pozycję lokalnej gospodarki, to dynamika przyrostu liczby podmiotów gospodarczych w latach 2019–2023 była niższa niż w innych gminach powiatu, takich jak gmina Morąg czy gmina Ostróda. Może to świadczyć o potrzebie działań stymulujących rozwój przedsiębiorczości w Mieście, ale również o poszukiwaniu przez inwestorów miejsc lokalizacji swoich działalności na obszarach podmiejskich, które często oferują bardziej dostępne i przestrzenne tereny inwestycyjne. Miasto Ostróda, ze względu na ograniczoną dostępność powierzchni możliwej do zagospodarowania, coraz częściej napotyka bariery przestrzenne rozwoju – zarówno dla zabudowy mieszkaniowej, jak i funkcji gospodarczych.

Struktura sektora gospodarczego w Ostródzie wskazuje na stosunkowo dużą dywersyfikację działalności gospodarczej. Dominującymi sektorami są: handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych (16,9%), działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (13,6%) oraz budownictwo (12%). Znaczny odsetek przedsiębiorstw funkcjonuje również w przetwórstwie przemysłowym (9,6%) oraz pozostałych usługach (9%). Taka struktura działalności świadczy o dość zróżnicowanym lokalnym rynku pracy, który może być odporniejszy na wahania koniunktury gospodarczej.

Biorąc pod uwagę wielkości przedsiębiorstw, zdecydowana większość firm zatrudnia do 249 pracowników, z czego około 40 podmiotów zatrudnia od 50 do 249 osób, choć występuje również kilka większych podmiotów. Niektóre z firm działających na terenie Ostródy to podmioty z udziałem kapitału zagranicznego, działające w branżach jachtów żaglowych i motorowych, produkcji łodzi z form powierzonych, oraz produkcji, naprawy i konserwacji lokomotyw oraz taboru szynowego.

Zarówno w Mieście Ostróda jak i jego okolicach, branża jachtowa pozostaje jednym z kluczowych pracodawców. Funkcjonują tu firmy produkujące podzespoły, elementy wyposażenia, tapicerki, jak i całe łodzie, jachty żaglowe i motorowe. Warto zaznaczyć, że przedsiębiorstwa z branży jachtowej, oprócz działalności produkcyjnej, aktywnie angażują się w życie lokalne, wspierając inicjatywy

kulturalne i sportowe w Ostródzie i regionie. Istotną gałęzią gospodarki Ostródy i jej okolic jest również branża mięsna. Przedsiębiorstwa te, usytuowane zarówno w Mieście jak i na obszarach podmiejskich, oferują wiele miejsc pracy zarówno dla mieszkańców Miasta Ostróda jak i okolicznych terenów. Poza branżą jachtową i mięsną, warto wskazać również zakłady stolarskie i meblowe, będące dużym pracodawcą w okolicy.

Z analizy danych dotyczących rejestracji i wyrejestrowywania działalności gospodarczej wynika, że w latach 2019–2023 liczba nowo zarejestrowanych podmiotów w Ostródzie przewyższała liczbę podmiotów wyrejestrowanych. Choć wskazuje to na dodatni bilans przedsiębiorczości, to różnice te malały w kolejnych latach analizowanego okresu, co może świadczyć o rosnących barierach dla prowadzenia działalności gospodarczej lub ograniczonej atrakcyjności inwestycyjnej Miasta, wynikającej m.in. z braku dostępnej przestrzeni do zagospodarowania.

Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych przypadających na 1 tys. mieszkańców w Ostródzie był wyższy niż średnia dla gmin województwa warmińsko-mazurskiego i powiatu ostródzkiego. Pomimo tego, na tle jednostek porównawczych (takich jak Giżycko czy Mrągowo) Ostróda wypadła słabiej, co wskazuje na potrzebę dalszego wzmacniania lokalnej przedsiębiorczości i wspierania rozwoju firm.

Na rynku pracy Miasto Ostróda odznacza się korzystnymi wskaźnikami. W latach 2019–2023 średnia stopa bezrobocia wśród mieszkańców w wieku produkcyjnym była niższa niż w powiecie ostródzkim i województwie warmińsko-mazurskim. Najniższy poziom bezrobocia odnotowano w 2023 roku (2,9%), co świadczy o dobrej kondycji rynku pracy. Jednakże struktura bezrobotnych w powiecie wskazuje, że problem bezrobocia dotyczy głównie osób o niskim poziomie wykształcenia oraz osób w wieku średnim, co może oznaczać niedostosowanie ofert pracy do kompetencji tych grup.

W 2024 roku w powiecie ostródzkim zaobserwowano deficyty zawodowe w wielu grupach – m.in. wśród pracowników ochrony zdrowia, nauczycieli, kierowców czy monterów. Taka sytuacja może wskazywać na potrzebę wsparcia kształcenia zawodowego i systemów przekwalifikowań. Deficyt rąk do pracy w strategicznych sektorach może w dłuższej perspektywie ograniczać rozwój gospodarczy regionu, w tym samej Ostródy.

W kontekście lokalnego rynku pracy warto zauważyć, że część braków kadrowych uzupełniana jest przez migrantów, których udział w populacji Ostródy jest wyższy niż średnia wojewódzka oraz wskaźniki notowane w grupie porównawczej. Choć osoby te wnoszą istotny wkład w funkcjonowanie lokalnej gospodarki, ich obecność

generuje również dodatkowe potrzeby w zakresie systemu wsparcia społecznego oraz zasobów finansowych. Rosnące zróżnicowanie kulturowe, związane z napływem ludności z różnych kręgów kulturowych, stanowi z jednej strony potencjał rozwojowy, a z drugiej wyzwanie w obszarze integracji społecznej, utrzymania porządku publicznego oraz budowania spójnej, inkluzywnej wspólnoty lokalnej.

Na lokalnym rynku pracy widoczne są silne powiązania funkcjonalno-przestrzenne między Miastem Ostróda, a otaczającą je Gminą Ostróda. Zarówno w Mieście, jak i w bezpośrednim jego sąsiedztwie zlokalizowane są duże zakłady pracy, które zatrudniają mieszkańców z całej okolicy, niezależnie od granic administracyjnych. Obecność istotnych przedsiębiorstw oferujących wiele miejsc pracy, przekłada się na relatywnie niską stopę bezrobocia w Ostródzie na tle powiatu czy województwa. Przemysł jachtowy, mięsny czy meblarski tworzą stabilne fundamenty gospodarki lokalnej, przyczyniając się do rozwoju społeczno-gospodarczego całego obszaru. Choć silna pozycja kilku dominujących branż stanowi istotny atut gospodarczy Ostródy, to ich koncentracja sprawia, że w przypadku kryzysu gospodarczego lub wahań koniunktury w tych sektorach, lokalny rynek pracy może być szczególnie podatny na destabilizację – co podkreśla znaczenie budowania elastyczności i odporności struktury zatrudnienia w Mieście.

W zakresie funkcji rolniczej Ostróda posiada marginalny potencjał, co wynika z miejskiego charakteru jednostki. Przewiduje się, że w kolejnych latach znaczenie tej funkcji będzie dalej maleć ze względu na rozwój zabudowy mieszkaniowej i usługowej.

Struktura dochodów Miasta Ostróda, w której dominującą pozycję stanowią dotacje i subwencje, świadczy o ograniczonej samodzielności finansowej jednostki. Uzależnienie od środków zewnętrznych obniża zdolność Miasta do kształtowania niezależnej polityki rozwojowej i utrudnia elastyczne reagowanie na lokalne potrzeby. Sytuacja ta wskazuje na potrzebę konsekwentnego wzmacniania dochodów własnych oraz poszukiwania stabilnych źródeł finansowania zewnętrznego o charakterze inwestycyjnym.

Niska relacja dochodów ogółem na mieszkańca w porównaniu do jednostek z grupy porównawczej oraz przeciętnego poziomu w regionie i kraju ogranicza potencjał rozwojowy Miasta. Pomimo korzystnych tendencji wzrostu dochodów w ostatnich latach, Ostróda pozostaje w grupie jednostek o relatywnie słabszej pozycji finansowej, co w dłuższej perspektywie może wpływać na tempo realizacji kluczowych zadań publicznych i inwestycyjnych.

Dotychczasowe doświadczenie Miasta w zakresie pozyskiwania i rozliczania środków zewnętrznych (w tym funduszy UE i środków z Rządowego Funduszu Polski Ład) wskazuje na wysoki potencjał Ostródy w zakresie absorpcji funduszy pozabudżetowych. Utrzymanie i rozwijanie tego potencjału wymaga jednak stałego wzmacniania kompetencji instytucjonalnych oraz planowania inwestycji w sposób odpowiadający priorytetom przyszłych okresów programowania.

W odniesieniu do lokalnego rozwoju gospodarczego, coraz istotniejsze stają się kwestie związane z bezpieczeństwem i obronnością. Ostróda posiada silne, historyczne uwarunkowania wojskowe, czego świadectwem są zlokalizowane na jej terenie kompleksy „Białych” i „Czerwonych” Koszar, przez wiele lat stanowiące zaplecze dla funkcjonowania jednostek wojskowych. W ostatnich latach nastąpił powrót struktur wojskowych do Miasta – obecność batalionu czołgów jako elementu szerszego układu obronnego wpisuje się w rosnące znaczenie Ostródy na mapie bezpieczeństwa regionu. Położenie w centralnej części województwa warmińsko-mazurskiego, w relatywnie bliskiej odległości od granicy z Federacją Rosyjską, a także usytuowanie przy ważnych szlakach komunikacyjnych sprawiają, że Miasto postrzegane może być jako przestrzeń o podwyższonym znaczeniu strategicznym. W związku z tym konieczne jest uwzględnianie aspektów bezpieczeństwa i obronności w lokalnym planowaniu rozwoju, w tym przygotowanie infrastruktury kryzysowej, rozwój systemu schronów oraz zacieśnianie współpracy ze służbami i administracją centralną odpowiedzialną za kwestie bezpieczeństwa narodowego.

4. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej

W 2024 roku, zgodnie z danymi GUS, Miasto Ostróda zamieszkiwało 31 028 osób, co stanowiło 31,6% populacji powiatu ostródzkiego. Należy jednocześnie zaznaczyć, że dane Banku Danych Lokalnych GUS różnią się od informacji udostępnianych przez Urząd Miejski w Ostródzie, ponieważ w procesie ich pozyskiwania wykorzystano różne metody badawcze – zgodnie z danymi Urzędu Miejskiego na koniec 2024 roku Miasto liczyło 29 731 mieszkańców. Na tle pozostałych gmin, Ostróda wyróżniała się najwyższą gęstością zaludnienia (2 216,3 os./km²), co potwierdza jej centralną pozycję osadniczą w skali lokalnej. Mimo silnego znaczenia demograficznego, w analizowanym okresie 2020–2024 w Ostródzie zaobserwowano stopniowy spadek liczby ludności – ubytek wyniósł ponad 1 100 osób, a dynamika zmiany liczby ludności kształtowała się na poziomie 99,1%. Zmiany te wpisują się w ogólnoregionalny trend depopulacyjny dotyczący małe i średnie miasta, przy czym skala zjawiska w Ostródzie była umiarkowana. Warto jednak zauważyć, że Miasto znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie Gminy Ostróda, która pełni funkcję strefy osiedleńczej z dostępnością terenów pod zabudowę, co skutkuje odpływem ludności z centrum na obszary peryferyjne. Pogarszająca się struktura demograficzna znajduje odzwierciedlenie również w ujemnym przyroście naturalnym oraz ujemnym saldzie migracji – w 2024 roku wartość salda migracji na 1 000 mieszkańców w Ostródzie wyniosła -3,60, a przyrost naturalny -5,79, co pogłębia negatywne zmiany ludnościowe.

W tym samym czasie obserwowano niekorzystne zmiany w strukturze wieku mieszkańców. W latach 2020–2024 udział osób w wieku 25–34 lat spadł z 14,4% do 13,0%, co świadczy o odpływie ludności młodej i aktywnej zawodowo. Jednocześnie dynamicznie wzrastał udział osób w wieku poprodukcyjnym (z 31,4% do 37,7%), co może w najbliższych latach generować presję na system pomocy społecznej i zdrowotnej oraz prowadzić do zwiększenia wydatków w tych obszarach. Ubytek mieszkańców w wieku produkcyjnym (spadek o ponad 1 300 osób) w połączeniu z równoczesnym wzrostem populacji senioralnej i spadkiem liczby dzieci i młodzieży sygnalizuje przyszłe trudności w zapewnieniu zastępowalności pokoleń na lokalnym rynku pracy. Zachodzące zmiany jednoznacznie wskazują na konieczność prowadzenia zintegrowanej, długofalowej polityki demograficznej, prorodzinnej oraz senioralnej, z uwzględnieniem relacji funkcjonalnych z Gminą Ostróda. W tym kontekście coraz bardziej istotne staje się tworzenie warunków umożliwiających pozostanie w Mieście, w tym wzrost dostępności mieszkań na wynajem dla młodych i aktywnych zawodowo mieszkańców, którzy mogliby związać z Ostródą swoją przyszłość.

W 2024 roku Miasto Ostróda dysponowało rozbudowaną siecią placówek zapewniających opiekę nad dziećmi do lat 3 oraz dobrze rozwiniętym systemem przedszkolnym, obejmującym zarówno placówki publiczne, jak i niepubliczne. Wysoki poziom upowszechnienia wychowania przedszkolnego, świadczy o zdolności Miasta do zaspokajania potrzeb nie tylko swoich mieszkańców, ale również rodzin z terenów sąsiednich, w tym z Gminy Ostróda. Stanowi to istotny atut rozwojowy i wpływa pozytywnie na możliwość łączenia ról rodzinnych i zawodowych przez mieszkańców, wspierając tym samym aktywizację zawodową rodziców oraz zwiększając atrakcyjność osiedleńczą Miasta na tle regionu.

System oświaty podstawowej w Mieście Ostróda charakteryzuje się szeroką dostępnością i dobrą jakością infrastruktury edukacyjnej. Wszystkie placówki prowadzą świetlice oraz zapewniają dostęp do nowoczesnego wyposażenia dydaktycznego, sal sportowych oraz wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, choć w niektórych przypadkach występują różnice w poziomie wyposażenia lub dostępności specjalistycznego personelu. Pomimo tych różnic, szkoły realizują liczne programy edukacyjne, sportowe i ekologiczne, co sprzyja wszechstronnemu rozwojowi uczniów i pozytywnie wpływa na lokalny kapitał społeczny.

Wyniki egzaminu ósmoklasisty w szkołach podstawowych na terenie Ostródy pozostają na poziomie porównywalnym lub wyższym względem średnich wojewódzkich i powiatowych. Wskazuje to na stabilny i wysoki poziom nauczania w Mieście, choć rozbieżności pomiędzy wynikami poszczególnych szkół wskazują na konieczność dalszych działań w kierunku wyrównywania jakości kształcenia. Szczególną uwagę należy zwrócić na szkoły, które systematycznie osiągają niższe wyniki, ponieważ może to wpływać na szanse edukacyjne ich absolwentów i dalszy rozwój społeczny mieszkańców.

Znaczący wzrost wydatków w dziale oświata i wychowanie w latach 2019–2024, przy jednoczesnym obniżeniu stopnia pokrycia kosztów subwencją oświatową, wskazuje na rosnące obciążenia budżetu miasta związane z funkcjonowaniem lokalnego systemu edukacji. Trend ten potwierdza konieczność dalszego inwestowania w jakość i dostępność edukacji oraz utrzymania jej standardów, co może stanowić wyzwanie dla potencjału finansowego jednostki w przyszłości, zwłaszcza w kontekście demograficznych zmian społecznych i rosnących kosztów bieżących.

Za rozwój i koordynację działań w zakresie sportu na terenie Miasta Ostróda odpowiada przede wszystkim Ostródzkie Centrum Sportu i Rekreacji (OCSiR), które zarządza kluczowymi obiektami oraz organizuje zajęcia, turnieje i wydarzenia sportowe skierowane do różnych grup wiekowych (w tym m.in. Ostróda CUP). W działaniach tych aktywnie uczestniczą także lokalne kluby sportowe oraz

stowarzyszenia, które wspierają organizację rozgrywek, treningów i wydarzeń popularyzujących aktywność fizyczną. Obiekty takie jak stadion lekkoatletyczny, hala sportowo-widowiskowa, kompleks sportowo-rekreacyjny przy ul. 3 Maja czy wyciąg nart wodnych pozwalają na prowadzenie szerokiej oferty zajęć i imprez, choć wiele z nich wymaga modernizacji. Rozwój tej infrastruktury, przy jednoczesnym wsparciu organizacji pozarządowych, pozostaje kluczowym elementem budowania lokalnej tożsamości sportowej i propagowania aktywności fizycznej. Ostróda konsekwentnie zamierza rozwijać swój sportowy potencjał, wzmacniając pozycję jednego z aktywniejszych ośrodków sportowych w regionie – zarówno w tradycyjnych dyscyplinach zespołowych, jak i w sportach wodnych czy rekreacji plenerowej.

W obszarze kultury kluczową rolę pełni Centrum Kultury w Ostródzie, odpowiedzialne za organizację i koordynację większości miejskich inicjatyw artystycznych i społecznych. Do najbardziej rozpoznawalnych wydarzeń należą m.in. Ostróda Reggae Festival, Dni Ostródy czy Ostródzkie Dni Morza. Szczególne znaczenie w tym kontekście ma amfiteatr – jeden z najbardziej charakterystycznych obiektów Miasta, stanowiący główną scenę wydarzeń plenerowych i jedną z wizytówek życia kulturalnego Ostródy. Ważną rolę odgrywają również instytucje takie jak Muzeum w Ostródzie czy Miejska Biblioteka Publiczna, oferujące działania edukacyjne, animacyjne i integracyjne, skierowane do różnych grup mieszkańców. Kolejnym ważnym miejscem na mapie Ostródy jest „Młodzieżownia” – przestrzeń stworzona w Galerii Mazurskiej z inicjatywy Burmistrza i Młodzieżowej Rady Miasta, dedykowana młodzieży od 13. roku życia jako miejsce spotkań, warsztatów oraz rozwoju własnych inicjatyw pod opieką animatora. Warto w tym miejscu wspomnieć również o „Ostródologii” – zapoczątkowanej w 2025 roku inicjatywie społecznej promującej lokalny patriotyzm wśród dzieci i młodzieży, w ramach której organizowane są m.in. zajęcia edukacyjne o historii miasta, wydarzenia sportowe, wycieczki do lokalnych instytucji oraz nawiązująca do herbu Ostródy Parada Smoków. W działania kulturalne włączają się również organizacje pozarządowe, które współtworzą ofertę kulturalną Miasta oraz realizują oddolne inicjatywy. Mimo szerokiego wachlarza aktywności, istotnym wyzwaniem pozostaje konieczność modernizacji części infrastruktury oraz dostosowania jej do współczesnych potrzeb użytkowników, zarówno pod względem funkcjonalnym, jak i dostępnościowym.

Bezpieczeństwo publiczne w Mieście Ostróda jest zapewniane przez szeroki wachlarz służb i instytucji, w tym Policję, Straż Miejską oraz jednostki Straży Pożarnej. Dzięki obecności Komendy Powiatowej Policji i struktur Państwowej oraz Ochotniczej Straży Pożarnej ujętych w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym, możliwe jest skuteczne reagowanie na zagrożenia, prowadzenie działań profilaktycznych oraz

zabezpieczanie wydarzeń masowych. Pomimo funkcjonującego systemu ochrony porządku publicznego, zauważalna jest potrzeba dalszego rozwoju infrastruktury technicznej, w tym rozbudowy systemu monitorującego wraz z zapleczem organizacyjnym i kadrowym, co przyczyni się do poprawy wykrywalności wykroczeń oraz zwiększenia skuteczności interwencji służb.

Miasto Ostróda cechuje się aktywnym środowiskiem organizacji pozarządowych, które wspierają lokalne inicjatywy społeczne i pełnią ważną rolę w realizacji zadań publicznych. W 2024 roku Miasto Ostróda przyznało niemal 1,5 mln zł dotacji dla organizacji pozarządowych, które realizowały część zadań publicznych m.in. w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, opieki nad bezdomnymi zwierzętami, pomocy społecznej i działalności charytatywnej, nauki, ekologii, kultury czy ochrony zdrowia. Organizacje pozarządowe stanowią istotny potencjał dla realizacji wybranych zadań dla lokalnej społeczności, jednak wymagają w tym celu wsparcia, zarówno finansowego, jak i doradczego oraz organizacyjnego. W związku z tym, wskazane jest podjęcie działań nastawionych na budowanie trwałego potencjału organizacji pozarządowych poprzez rozwijanie ich samodzielności, kompetencji projektowych i organizacyjnych, co pozwoli im pełnić jeszcze bardziej aktywną i uzupełniającą rolę wobec instytucji miejskich, a w dłuższej perspektywie również może częściowo odciążyć budżet Miasta.

W Ostródzie działa również Młodzieżowa Rada Miasta, aktywnie angażująca się w sprawy młodzieży i organizację lokalnych inicjatyw. Współdecydowanie mieszkańców wspierają również Zielone Budżety Rad Osiedli, przeznaczone na działania związane m.in. z zielono-niebieską infrastrukturą.

Na terenie Miasta Ostróda zlokalizowana jest rozwinięta infrastruktura ochrony zdrowia, której trzon stanowi szpital powiatowy z rozbudowaną strukturą oddziałów i poradni, a także liczne placówki POZ i gabinety specjalistyczne, za które również w większości odpowiada powiat ostródzki.

Miasto Ostróda dysponuje dość rozbudowaną infrastrukturą pomocy społecznej, na czele z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Ostródzie. W jego strukturach funkcjonuje szereg wyspecjalizowanych placówek, takich jak Dzienny Dom Senior+, Klub Senior+ czy Placówka Wsparcia Dziennego pn. Świetlica Środowiskowa „Stacyjkowo”, które odpowiadają na zróżnicowane potrzeby mieszkańców – od dzieci po osoby starsze i z niepełnosprawnością. Mnogość usług świadczonych przez MOPS oraz zachodzące zmiany w pomocy społecznej, w tym nastawienie na deinstytucjonalizację usług społecznych, wpłynęło na podjęcie działań zmierzających do przekształcenia MOPS w Ostródzie w Centrum Usług Społecznych, co pozwoli na szerszą integrację dotychczas realizowanych usług i lepsze

dostosowanie ich do zróżnicowanych potrzeb lokalnej społeczności. Kolejną jednostką organizacyjną pomocy społecznej jest Środowiskowy Dom Samopomocy „Bratek”, świadczy dzienną pomoc dla osób przewlekle psychicznie chorych, upośledzonych umysłowo oraz dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych (typ A, B, C), oferując treningi samoobsługi i umiejętności społecznych. Placówka działa w trzech lokalizacjach na terenie Miasta, w tym jednej specjalistycznej – dedykowanej osobom z chorobą Alzheimera – i zapewnia łącznie 60 miejsc. ŚDS „Bartek” pełni istotną rolę w integracji społecznej uczestników, współpracując z rodzinami, służbą zdrowia i instytucjami lokalnymi. Tak szeroka oferta wsparcia przyczynia się do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i integracji mieszkańców z różnych grup wiekowych.

Na przestrzeni ostatnich lat zauważa się systematyczne rozszerzanie katalogu usług opiekuńczych, w tym teleopieki i opieki wytchnieniowej, co świadczy o dostosowywaniu się lokalnego systemu wsparcia do zmieniających się potrzeb społecznych, zwłaszcza w kontekście starzejącego się społeczeństwa.

W latach 2019–2023 w Ostródzie obserwowano sukcesywny spadek liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, co może świadczyć o stopniowej poprawie sytuacji społeczno-ekonomicznej mieszkańców. Pomimo pozytywnej tendencji, nadal widoczny jest wysoki odsetek rodzin korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności czy choroby, co wskazuje na konieczność dalszego rozwijania systemu usług społecznych, w tym mieszkań wspomaganych i treningowych oraz opieki środowiskowej.

Ostróda pozostaje centralnym ośrodkiem usługowym, edukacyjnym, kulturalnym i komunikacyjnym nie tylko dla mieszkańców Miasta, ale również obszarów podmiejskich, zwłaszcza Gminy Ostróda, z którą tworzy funkcjonalnie powiązany układ. Mieszkańcy Gminy regularnie korzystają z infrastruktury miejskiej – szkół, instytucji kultury, obiektów sportowo-rekreacyjnych, usług medycznych oraz szerokiej oferty handlowej i gastronomicznej. Codzienne przepływy osób – związane z edukacją, pracą, dostępem do kultury, ochrony zdrowia, infrastruktury sportowej i oferty handlowo-usługowej – potwierdzają realny, ponadadministracyjny zasięg oddziaływania Miasta. W kontekście nasilającego się zjawiska suburbanizacji, które skutkuje odpływem mieszkańców i rejestrowanych dochodów podatkowych poza granice Miasta, zrównoważony rozwój terytorialny wymaga działań dostosowujących obecny układ przestrzenno-funkcjonalny do rzeczywistych procesów społeczno-gospodarczych. Kluczowe staje się więc takie kształtowanie polityki miejskiej, które umożliwi efektywne zarządzanie wspólną przestrzenią i zapewni adekwatny poziom finansowania usług publicznych, z których korzystają zarówno mieszkańcy Miasta, jak i sąsiadujących terenów.

5. Jakość życia w Mieście – wyniki badań ankietowych

W celu zdiagnozowania stanu społeczno-gospodarczego Miasta Ostróda przeprowadzone zostało badanie ankietowe wśród mieszkańców. Odpowiedzi udzielać można było poprzez kwestionariusz dostępny on-line. Badanie było anonimowe, a udział dobrowolny dla wszystkich zainteresowanych. Celem badania było poznanie opinii mieszkańców oraz interesariuszy strategii na temat jakości życia w Ostródzie oraz określenie priorytetów rozwojowych na najbliższe lata. Ankietowani odpowiadali na pytania z zakresu kilku obszarów funkcjonowania jednostki samorządu terytorialnego, a poruszane tematy dotyczyły społeczeństwa, gospodarki, przestrzeni, środowiska, infrastruktury technicznej, turystyki, rekreacji, edukacji i kultury.

Badanie ankietowe trwało od 5 do 31 sierpnia 2025 roku. Łącznie zebrano 251 odpowiedzi. Wśród respondentów przeważały kobiety, które stanowiły 68,5% ankietowanych. Analizując strukturę wieku osób biorących udział w badaniu, należy stwierdzić, iż najliczniej reprezentowaną grupą były osoby w wieku 36-45 lat (45,8% ankietowanych). Stosunkowo silnie reprezentowane były również grupy wiekowe 46-55 lat (25,5%) oraz 26-35 lat (17,9%). W badaniu uczestniczyli również młodszy mieszkańcy (poniżej 26 roku życia) oraz osoby powyżej 56 lat, jednak stanowili mniejszy odsetek respondentów. Pod względem zatrudnienia, największy odsetek stanowiła grupa osób pracujących poza rolnictwem i poza prowadzeniem własnej działalności gospodarczej (78,5%), jednak wśród ankietowanych znaleźli się również przedsiębiorcy, emeryci i renciści, osoby bezrobotne i uczniowie lub studenci.

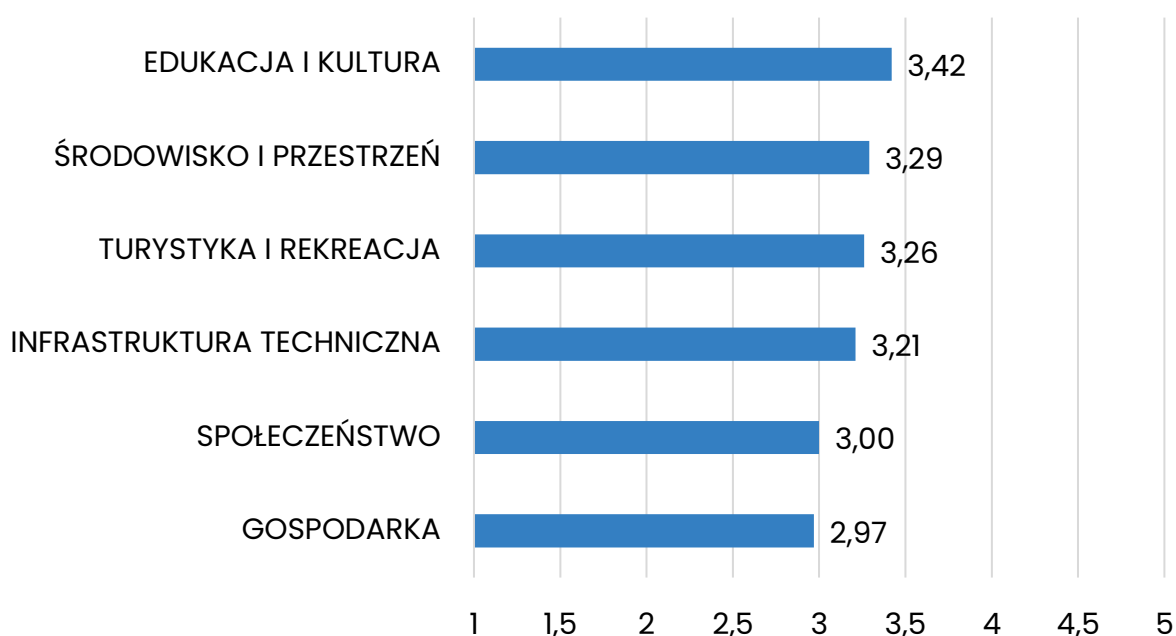
W badaniu ankietowym mieszkańcy zostali poproszeni o ocenę wielu aspektów funkcjonowania Ostródy, obejmujących różnorodne obszary życia codziennego. Warto jednak zaznaczyć, że nie wszystkie kwestie poruszane w ankiecie znajdują się bezpośrednio w gestii Miasta – część z nich, jak np. dostęp do specjalistycznych usług medycznych, kwestie związane z rynkiem pracy czy stan wybranych odcinków infrastruktury drogowej, stanowi zadania samorządu powiatowego. Mimo to, z uwagi na ich bezpośredni wpływ na jakość życia mieszkańców Ostródy, uwzględnienie ich w badaniu było niezbędne do uzyskania pełnego obrazu sytuacji społeczno-gospodarczej.

5.1. Ocena sytuacji w Mieście

W przeprowadzonym badaniu ankietowym przyjęto skalę od 1 do 5, gdzie:

- 1 – oznacza „bardzo źle”,
- 2 – oznacza „źle”,
- 3 – oznacza „dostatecznie/zadawalająco/neutralnie”,
- 4 – oznacza „dobrze”,
- 5 – oznacza „bardzo dobrze”.

Mieszkańcy najwyżej ocenili działania w zakresie edukacji i kultury – średnia ocen dla tego obszaru wyniosła 3,42. Z kolei najniżej oceniony został aspekt związany z gospodarką – średnia ocena dla tego obszaru wyniosła 2,97.

Ryc. 1. Średnia ocena rozwoju poszczególnych obszarów według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

W poniższej tabeli przedstawiono średnią ocenę poszczególnych komponentów, które wchodziły w skład przedstawionych powyżej obszarów rozwojowych. W przeprowadzonym badaniu ankietowym najwyżej oceniono: walory środowiska przyrodniczego (4,14), dostęp do edukacji w szkołach podstawowych (4,00) oraz dostępność usług i sklepów (np. poczta, bank, fryzjer, sklepy spożywcze, sklepy odzieżowe, basen) (4,00). Z kolei najniżej oceniono: dostęp do specjalistycznej opieki medycznej (1,96), możliwości zapewnienia dojazdu do specjalistycznej opieki medycznej poza teren Miasta (2,13) oraz możliwości zawodowe dla osób z wykształceniem wyższym (2,32). Przy interpretacji wyników ankietyzacji należy

mieć na uwadze, że część ocenianych elementów – szczególnie w zakresie ochrony zdrowia, rynku pracy czy infrastruktury drogowej – stanowią zadania innych samorządów, mimo że bezpośrednio wpływają na codzienne funkcjonowanie mieszkańców Miasta.

Tab. 1. Ocena poszczególnych komponentów w badanych obszarach rozwojowych w Mieście Ostróda

Edukacja i kultura	Ocena:
dostęp do edukacji w szkołach podstawowych	4,00
działalność instytucji kultury (np. centrum kultury, biblioteki, muzeum)	3,71
jakość infrastruktury przedszkolnej	3,62
dostęp do edukacji przedszkolnej	3,60
jakość edukacji przedszkolnej	3,56
jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, itp.)	3,54
dostęp do edukacji w szkołach ponadpodstawowych (w tym dojazd)	3,52
jakość edukacji w szkołach podstawowych	3,50
jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych	3,44
jakość infrastruktury w szkołach ponadpodstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, itp.)	3,42
dostęp do obiektów kulturalnych (godziny i dni otwarcia, itp.)	3,40
jakość edukacji w szkołach ponadpodstawowych	3,38
wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach (stypendia)	3,08
organizacja dowozu dzieci do szkół	2,98
wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach	2,96
dodatkowa oferta w szkołach (koła zainteresowań, klasy sportowe, dodatkowe zajęcia, itp.)	2,95
Środowisko i przestrzeń	Ocena:
walory środowiska przyrodniczego	4,14
dostępność terenów zieleni (parków, skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)	3,79
jakość powietrza	3,77
czystość terenów zieleni (parków, skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)	3,53
czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających	3,28
estetyka (czystość przestrzeni publicznych, ilość reklam na terenie Miasta)	3,14
oferta działań wspierających ochronę środowiska (np. dofinansowania do wymiany źródeł ciepła)	3,12
system odbioru odpadów	3,05
efektywność zagospodarowania przestrzeni (czy tereny są wykorzystywane optymalnie; dotyczy terenów zielonych, terenów budowlanych, terenów publicznych)	2,98
rozwój odnawialnych źródeł energii	2,83
świadomość ekologiczna mieszkańców	2,60

Turystyka i rekreacja	Ocena:
atrakcyjność turystyczna	3,77
poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej (m.in. szlaki turystyczne, miejsca noclegowe)	3,54
działania promocyjne władz, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów	3,54
poziom bazy sportowo-rekreacyjnej	3,52
wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych	3,40
poziom bazy gastronomicznej	3,33
oferta spędzania wolnego czasu dla dzieci	3,16
oferta spędzania wolnego czasu dla seniorów	2,78
oferta spędzania wolnego czasu dla młodzieży	2,77
oferta spędzania wolnego czasu dla dorosłych	2,75
Infrastruktura techniczna	Ocena:
jakość sieci gazowej	3,61
jakość sieci wodociągowej	3,51
jakość sieci kanalizacyjnej	3,47
dostępność szerokopasmowego Internetu	3,45
jakość istniejących ścieżek rowerowych	3,28
mała infrastruktura drogowa (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.)	3,14
bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem samochodów osobowych i ciężarowych	3,02
jakość sieci kanalizacji deszczowej	2,93
stan dróg	2,87
system ścieżek rowerowych (połączenia, ciągłość, możliwości traktowania ich jako alternatywy dla transportu samochodowego)	2,85
Społeczeństwo	Ocena:
zadowolenie z obsługi świadczonej przez Urząd Miejski	3,67
jakość opieki w żłobkach/klubach dziecięcych	3,58
bezpieczeństwo publiczne	3,35
dostępność architektoniczna budynków administracji publicznej	3,31
poziom cyfryzacji usług publicznych	3,27
dostęp do żłobków/klubów dziecięcych	3,21
aktywność organizacji pozarządowych (NGO) na terenie Miasta	3,03
aktywność mieszkańców na rzecz Miasta (np. wolontariat, partycypacja społeczna, inicjatywy oddolne)	3,02
skuteczność działania pomocy społecznej	2,92
wsparcie osób starszych (np. domy pomocy społecznej, kluby seniora)	2,92
wsparcie osób niesamodzielnych (np. opieka wytchnieniowa, usługi opiekuńcze, asystent rodziny)	2,89
dostęp do podstawowej opieki medycznej	2,68
możliwości zapewnienia dojazdu do specjalistycznej opieki medycznej poza teren Miasta	2,13
dostęp do specjalistycznej opieki medycznej	1,96

Gospodarka	Ocena:
dostępność usług i sklepów (np. poczta, bank, fryzjer, sklepy spożywcze, sklepy odzieżowe, basen)	4,00
możliwości zawodowe dla osób z wykształceniem zawodowym	3,30
funkcjonowanie transportu zbiorowego	3,21
konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym	3,15
możliwości zawodowe dla osób z wykształceniem podstawowym	3,14
atrakcyjność inwestycyjna	2,91
możliwości zawodowe dla osób z wykształceniem średnim	2,86
połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami	2,67
warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej	2,64
możliwość podjęcia zatrudnienia	2,45
możliwości zawodowe dla osób z wykształceniem wyższym	2,32

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

5.2. Pożądane priorytety rozwojowe

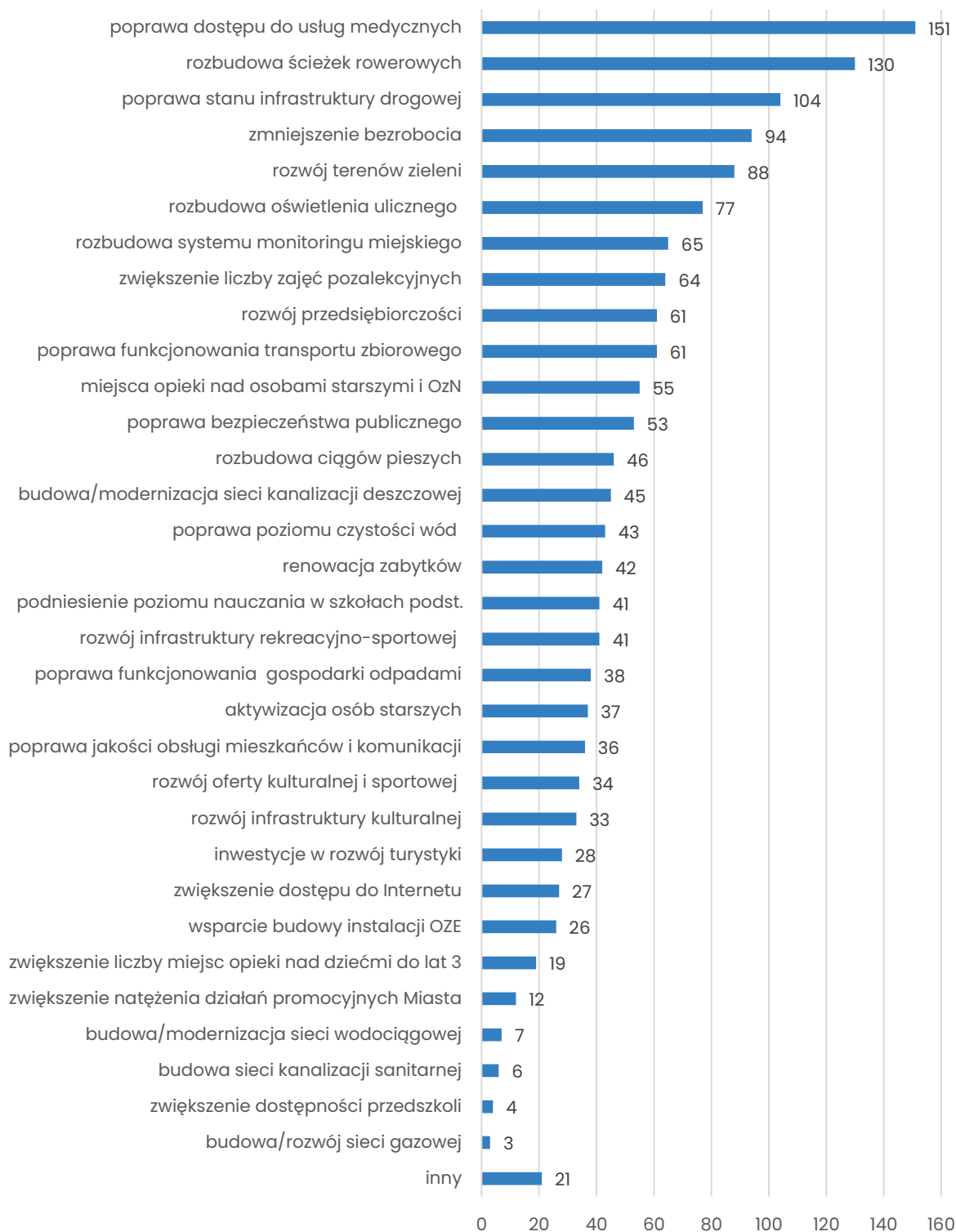
W ankiecie zapytano także, co według respondentów powinno być wizytówką Miasta. Było to pytanie otwarte, dzięki czemu respondenci zyskali swobodę wskazania komponentu czy miejsca. Poniżej zestawiono najczęściej pojawiające się odpowiedzi bądź obszary tematyczne:

- Jezioro Drwęckie i inne jeziora;
- Bulwar Europejski i moło;
- Amfiteatr i festiwale;
- Zamek i zabytki;
- Czystość i zieleń Miasta;
- Uzupełniająco – kwestie turystyki całorocznej, infrastruktury oraz atrakcyjnego, spójnego wizerunku.

W ankiecie należało również wskazać główne priorytety rozwojowe Miasta Ostróda w przeciągu najbliższych kilku lat. Respondenci najczęściej wskazywali na: poprawę dostępu do usług medycznych, rozbudowę ścieżek rowerowych, poprawę stanu infrastruktury drogowej (w tym m.in. nawierzchni dróg, przejść dla pieszych), zmniejszenie bezrobocia, rozwój terenów zieleni (parki, skwery, zieleńce, zadrzewienia uliczne), rozbudowę oświetlenia ulicznego oraz rozbudowę systemu monitoringu miejskiego. Całościowe zestawienie priorytetów zdaniem ankietowanych przedstawione zostało na kolejnej rycinie.

Mieszkańcy zostali również poproszeni o ocenę ogólnego zadowolenia z życia w Ostródzie. W skali od 1 do 5, przeważały oceny 4 (wskazało tak 41,4% ankietowanych). Ocenę 3 wskazało 28,3% respondentów, a 18,3% mieszkańców wskazało ocenę 5. Biorąc pod uwagę wszystkie odpowiedzi, średnia ocena wyniosła

3,6, co świadczy o zadowalającym poziomie, jednak wskazuje również na potrzebę dalszego rozwoju w celu poprawy jakości życia mieszkańców. Warto również zaznaczyć, że na pytanie czy ankietowani wiążą swoją przyszłość z Ostródą, aż 64,1% odpowiedziało, że tak, 27,9% nie wie, a tylko 8% ankietowanych nie wiąże swojej przyszłości z Miastem.

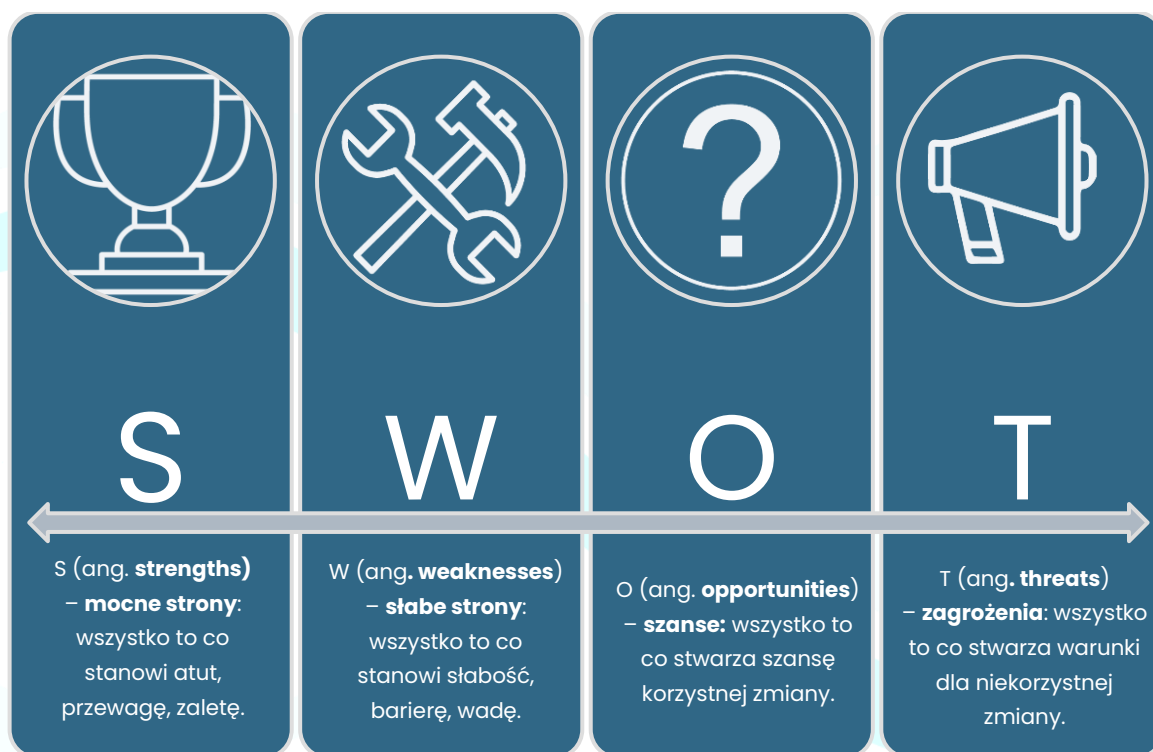
Ryc. 2. Liczba odpowiedzi respondentów na wybrane priorytety rozwojowe

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

6. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej

Analiza SWOT jest często stosowanym narzędziem diagnozy strategicznej w jednostkach administracji publicznej. To narzędzie pozwala na porównanie **mocnych i słabych** stron jednostki wynikających z jej **wewnętrznego** otoczenia oraz identyfikację **szans i zagrożeń** dla rozwoju, które płyną z otoczenia **zewnętrznego**. Ponadto dzięki analizie SWOT można również określić, jak te elementy wzajemnie na siebie oddziałują.

Grupy czynników w metodzie SWOT są definiowane w następujący sposób:

Analizę SWOT dla Miasta Ostróda opracowano bazując na:

- diagnozie sytuacji przestrzennej, klimatyczno-środowiskowej, gospodarczej i społecznej Miasta Ostróda oraz zawartych w niej danych liczbowych, opisowych i przestrzennych pozyskanych z Urzędu Miejskiego w Ostródzie, miejskich jednostek organizacyjnych oraz źródeł zewnętrznych;
- wynikach badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców oraz interesariuszy Strategii;
- materiale wypracowanym podczas warsztatów strategicznych z interesariuszami.

Analizę SWOT dla Miasta Ostróda przedstawia poniższa tabela.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Atrakcyjne położenie geograficzne i środowiskowe – Ostróda zlokalizowana jest w bezpośrednim sąsiedztwie licznych jezior, co sprzyja rozwojowi turystyki i rekreacji, a także stanowi o unikatowej tożsamości Miasta. • Funkcjonowanie istotnych podmiotów gospodarczych oferujących wiele miejsc pracy w Ostródzie i okolicach – szczególnie w branży jachtowej, mięsnej i meblarskiej, angażujących się również w życie lokalne. • Silnie rozwinięta funkcja turystyczna – wysoka liczba miejsc noclegowych, rozbudowana infrastruktura rekreacyjna, amfiteatr, zamek krzyżacki, Kanał Elbląski, promenada nad jeziorem, ścieżki rowerowe, rozpoznawalność marki turystycznej. • Szeroka oferta kulturalna, zarówno w zakresie organizacji zajęć cyklicznych jak i rozpoznawalnych wydarzeń, szczególnie festiwalu reggae. • Szeroka oferta sportowa i potencjał w postaci infrastruktury sportowej, wymagającej jednak poprawy. • Dobrze rozwinięta sieć edukacyjna – na terenie Miasta funkcjonuje pełne spektrum szkół (podstawowe, licea, technika, branżowe), co zapewnia wysoki poziom dostępności edukacji. • Relatywnie niskie bezrobocie i aktywna struktura zawodowa mieszkańców – Ostróda charakteryzuje się wskaźnikami bezrobocia niższymi niż średnia krajowa. • Stale rozwijający się sektor MŚP – duża liczba aktywnych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na mieszkańców. • Aktywnie pozyskiwane środki zewnętrzne – Miasto systematycznie sięga po fundusze unijne i krajowe, co	• Procesy depopulacyjne – Ostróda doświadcza systematycznego spadku liczby mieszkańców, co wpływa negatywnie na lokalny rynek pracy, edukację i budżet. • Starzenie się społeczeństwa – postępujący wzrost udziału seniorów w strukturze demograficznej generuje wyzwania w zakresie usług zdrowotnych i społecznych. • Ograniczona oferta rynku pracy dla osób młodych i wysoko wykwalifikowanych w połączeniu z brakiem atrakcyjnego zasobu mieszkaniowego skutkuje odpływem młodych osób do innych miast lub na tereny podmiejskie. • Problemy komunikacyjne wewnętrzne i zewnętrzne – zatłoczenie dróg lokalnych, ograniczenia w transporcie publicznym oraz niewystarczająca ilość ścieżek rowerowych. • Niewystarczające skomunikowanie z obszarami Gminy Ostróda – osłabia integrację funkcjonalną aglomeracji lokalnej. • Stosunkowo niewielki potencjał inwestycyjny Miasta – szczególnie ze względu na brak dużych terenów inwestycyjnych w pełni przygotowanych pod działalność gospodarczą, a także ograniczone możliwości rozwoju przestrzennego ze względu na sąsiedztwo gminy obwarzankowej oraz występowanie form ochrony przyrody. • Zły stan techniczny kanalizacji deszczowej, wymagającej działań modernizacyjnych. • Nierównomierna jakość infrastruktury, szczególnie komunikacyjnej i społecznej – występują jeszcze obszary o niskim poziomie dostępu do pełnej infrastruktury społecznej.

umożliwia realizację inwestycji infrastrukturalnych i społecznych. • Rozbudowany system pomocy społecznej i opieki zdrowotnej – funkcjonowanie licznych instytucji wsparcia (w tym m.in. MOPS, Placówka Wsparcia Dziennego pn. Świetlica Środowiskowa „Stacyjkowo”, Klub „Senior+”, Dzienny Dom „Senior+”, ŚDS „Bratek”). • Obecność wyspecjalizowanych jednostek służb mundurowych – Komenda Powiatowa Policji, Straż Miejska i jednostki PSP oraz OSP tworzą system bezpieczeństwa mieszkańców. • Zaawansowane procesy planistyczne i dokumenty strategiczne – Miasto posiada aktualne dokumenty planistyczne, co ułatwia inwestycje i zarządzanie przestrzenią.	• Braki kadrowe w niektórych instytucjach publicznych – zwłaszcza w sektorze edukacji, ochrony zdrowia, pomocy społecznej. • Utrzymujące się wyzwania w zakresie integracji społecznej – występowanie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz problemy mieszkaniowe wśród części mieszkańców. • Niewystarczająca świadomość ekologiczna wśród części mieszkańców. • Wzrost ilości odpadów komunalnych – mimo funkcjonującego systemu gospodarki odpadami widoczne są tendencje wzrostowe (wynikające m.in. z niskiej świadomości ekologicznej części mieszkańców), które wymagają dalszych działań edukacyjnych i infrastrukturalnych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Położenie przy kluczowych trasach (m.in. w okolicach DK16, S7) i w sąsiedztwie Kanału Elbląskiego sprzyja rozwojowi funkcji turystycznych, logistycznych i komunikacyjnych. • Planowane działania zmierzające do poszerzenia granic Miasta. • Rozwój potencjału obronnego i gospodarczego Miasta w związku z powrotem jednostki wojskowej i historycznymi tradycjami militarnymi Ostródy. • Włączenie Ostródy do Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI) w dokumentach wojewódzkich umożliwia pozyskiwanie środków z funduszy zewnętrznych. • Silne powiązania funkcjonalne z Gminą Ostróda tworzą potencjał do zintegrowanego planowania usług, transportu i inwestycji.	• Kontynuacja negatywnych trendów demograficznych (depopulacja, starzenie się ludności) – wpływa na wszystkie sfery funkcjonowania Miasta, w tym na rynek pracy, edukację i przychody budżetowe. • Ryzyko związane z geopolitycznym położeniem miasta, w tym bliskością granicy z Rosją, w kontekście potencjalnych zagrożeń militarnych i destabilizacji bezpieczeństwa. • Rosnące znaczenie obszarów podmiejskich (Gminy Ostróda) jako miejsc zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej – odpływ mieszkańców i kapitału inwestycyjnego na tereny dysponujące większymi rezerwami przestrzennymi, przy jednoczesnym korzystaniu z infrastruktury i usług publicznych Miasta Ostróda. • Zjawiska ekstremalne związane ze zmianami klimatycznymi – w tym

• Wzrost znaczenia regionu Warmii i Mazur jako celu turystyki krajowej i zagranicznej sprzyja rozwojowi bazy noclegowej, rekreacyjnej i gastronomicznej. • Perspektywa finansowa UE (2021–2027 i kolejna) stwarza możliwości realizacji inwestycji w infrastrukturę, rewitalizację i usługi publiczne. • Priorytetyzacja projektów ekologicznych i klimatycznych w programach krajowych i unijnych oraz stopniowy wzrost świadomości środowiskowej społeczeństwa, zwiększa szansę na wsparcie działań z zakresu OZE, retencji czy zielonej infrastruktury.	susze, intensywne opady czy lokalne podtopienia mogące zagrażać infrastrukturze i bezpieczeństwu. • Uzależnienie od sezonowości w turystyce – brak zdywersyfikowanego kalendarza wydarzeń powoduje ograniczenie dochodów z tej gałęzi w miesiącach pozasezonowych. • Ryzyko dalszego wzrostu kosztów usług komunalnych i inwestycyjnych – może ograniczyć skalę realizowanych zadań własnych.
--	---

CZĘŚĆ II:
STRATEGICZNE KIERUNKI
ROZWOJU MIASTA
OSTRÓDA

1. Misja i wizja

W trakcie procesu strategicznego ustalono MISJĘ oraz WIZJĘ Miasta Ostróda, które stanowiły fundament do określenia celów strategicznych i operacyjnych.

Misja jest kluczowym elementem strategii, który określa główne kierunki rozwoju Miasta. Koncentruje się ona na podstawowych wartościach, które przyświecają Miastu i jego mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje także na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Zawiera w sobie odpowiedź na pytanie, co jest naszym priorytetem. Jest to ścieżka, którą należy podążać w celu osiągnięcia wizji.

Uwzględniając przyjęte założenia **misja Miasta Ostróda** brzmi następująco:

Budujemy silną, solidarną i odporną Ostródę – Perłę Mazur, która pomimo swych ograniczeń rozwija się mądrze, wykorzystując swój krajobraz, gospodarczy potencjał i społeczną energię mieszkańców. Naszym celem jest zapewnienie wysokiej jakości życia w bezpiecznym, zintegrowanym i nowoczesnym środowisku – dla obecnych i przyszłych pokoleń.

Z kolei **wizja** to jasno określony obraz Miasta w 2036 roku, który odzwierciedla aspiracje władz oraz oczekiwania lokalnej społeczności. Wizja pełni rolę drogowskazu – wskazuje kierunek, w którym Miasto powinno zmierzać, aby poprzez konsekwentną realizację zaplanowanych działań, osiągnąć pożądane zmiany i rezultaty. Wizja ukazuje Miasto Ostróda w perspektywie strategicznej – zmienione dzięki realizacji przyjętych działań i osiągnięcie zamierzonych celów.

Wizja Miasta Ostróda brzmi następująco:

Ostróda w 2036 roku to dynamiczne, odporne i przyjazne Miasto, które dzięki rozsądnemu zarządzaniu przestrzenią i wsparciu lokalnych specjalizacji stało się silnym ośrodkiem gospodarczym, społecznym i turystycznym regionu. To „Perła Mazur” – Miasto, które łączy bezpieczeństwo, jakość życia i troskę o środowisko z innowacyjnością i współpracą mieszkańców. Ostróda wyróżnia się aktywną wspólnotą lokalną, rozwiniętą ofertą usług oraz otwartością na zmiany i nowe wyzwania.

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia.

Na podstawie analizy aktualnej sytuacji Miasta Ostróda, jego aspektów społecznych, gospodarczych, przestrzennych i klimatyczno-środowiskowych, a także uwzględniając czynniki wewnętrzne i zewnętrzne, określono cztery główne cele strategiczne, które mają być osiągnięte w zgodzie z wizją rozwoju Ostródy. W celu skutecznej realizacji założeń strategicznych, wyznaczono również cele szczegółowe (operacyjne), którym przypisano konkretne kierunki działań prowadzące do osiągnięcia zamierzonych rezultatów.

Wyznaczone dla Miasta Ostróda cele strategiczne odpowiadają zdefiniowanym obszarom rozwojowym w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej, które są ze sobą powiązane i wzajemnie się przenikają. W sferze przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej podstawę działań powinno stanowić dążenie do zrównoważonego rozwoju, opartego na racjonalnym gospodarowaniu przestrzenią, ochronie zasobów naturalnych oraz adaptacji do zmian klimatu. Z kolei w sferze gospodarczej i społecznej szczególne znaczenie ma wzmacnianie lokalnego potencjału, rozwój kapitału ludzkiego i społecznego oraz tworzenie warunków sprzyjających przedsiębiorczości, integracji społecznej i poprawie jakości życia mieszkańców.

Poniższa tabela przedstawia cele strategiczne wraz z odpowiadającymi im celami operacyjnymi. Realizacja założonych celów będzie kluczowym elementem w osiąganiu zamierzonych rezultatów rozwoju Miasta Ostróda.

CELE STRATEGICZNE			
Cel 1	Cel 2	Cel 3	Cel 4
Kształtowanie funkcjonalnej, estetycznej i dostępnej przestrzeni miejskiej Ostródy	Ostróda przyjazna środowisku i odporna klimatycznie	Budowa odpornej, innowacyjnej i rozpoznawalnej gospodarki lokalnej w oparciu o markę Ostródy i jej unikalne zasoby	Ostróda – Miasto wysokiej jakości życia społecznego, włączające, bezpieczne i wspierające rozwój mieszkańców na każdym etapie życia
CELE OPERACYJNE			
1.1. Spójne i partycypacyjne kształtowanie przestrzeni miejskiej	2.1. Ochrona zasobów przyrodniczych i zielono-niebieskiej infrastruktury	3.1. Wzmacnianie zrównoważonego rozwoju gospodarczego Ostródy poprzez wsparcie lokalnych specjalizacji i rozwój przedsiębiorczości	4.1. Wzmacnianie integracji społecznej, zdrowia i dobrostanu mieszkańców
1.2. Rozwój zintegrowanej infrastruktury transportowej i technicznej	2.2. Zrównoważone zarządzanie wodą i odporność na zmiany klimatu	3.2. Wzmacnianie marki Miasta Ostróda jako „Perły Mazur” i rozwijanie gospodarki w oparciu o lokalną tożsamość i dziedzictwo	4.2. Podnoszenie jakości i dostępności oferty edukacyjnej oraz wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży
1.3. Kształtowanie wysokiej jakości przestrzeni publicznych	2.3. Nowoczesna gospodarka niskoemisyjna i odpadowa	3.3. Rozwój systemu bezpieczeństwa i odporności miejskiej w kontekście współczesnych zagrożeń	4.3. Wzmacnianie lokalnej tożsamości i aktywności obywatelskiej poprzez budowanie lokalnego patriotyzmu

W tabelach na kolejnych stronach przedstawiono cele strategiczne wraz z przypisanymi do nich celami operacyjnymi oraz kierunkami działań, a także rezultatami i wskaźnikami.

Cel strategiczny 1. Kształtowanie funkcjonalnej, estetycznej i dostępnej przestrzeni miejskiej Ostródy

Miasto, które chce oferować wysoką jakość życia, musi dbać o swoją przestrzeń – nie tylko jako o układ zabudowy czy sieć dróg, ale przede wszystkim jako o codzienne środowisko funkcjonowania mieszkańców. Ostróda to miasto o wyjątkowym położeniu i potencjale krajobrazowym, który jednak wymaga mądrego zarządzania i spójnych decyzji planistycznych.

W nadchodzących latach Ostróda będzie dążyć do tworzenia przestrzeni dostępnej, estetycznej i funkcjonalnej – takiej, która sprzyja integracji społecznej, zdrowemu stylowi życia i rozwojowi lokalnej gospodarki. Kluczowe znaczenie będzie miało wprowadzenie nowoczesnych narzędzi planistycznych, takich jak Plan Ogólny, a także konsekwentna aktualizacja planów miejscowych z uwzględnieniem potrzeb środowiskowych, demograficznych i komunikacyjnych.

Szczególna uwaga zostanie poświęcona poprawie jakości przestrzeni publicznych, rewitalizacji zdegradowanych obszarów oraz rozwijaniu zrównoważonego systemu transportowego – pieszo-rowerowego, kolejowego i drogowego – który zapewni lepszą dostępność osiedli i miejsc pracy. Równolegle, Miasto zamierza wspierać inwestycje w infrastrukturę techniczną i energetyczną, przygotowując się na nowe funkcje mieszkaniowe, usługowe i ekologiczne. Duża część planowanych działań realizowana będzie przy wsparciu Miasta Ostróda, jednak zależna jest od innych jednostek, które odpowiadają za poszczególne elementy infrastruktury, w tym m.in. Powiat Ostródzki, Gmina Ostróda czy PKP. Dodatkowo poszczególne działania mogą być realizowane m.in. przez funkcjonujące jednostki takie jak m.in. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Ostróda Sp. z o.o., Żegluga Ostródzko-Elbląska Sp. z o.o. czy Miejska Administracja Budynków Komunalnych Sp. z o.o..

Wspólne projektowanie przestrzeni z mieszkańcami oraz integracja systemów informacji przestrzennej to działania, które pomogą zwiększyć poczucie wpływu mieszkańców na otoczenie i poprawić komfort życia. Ostróda chce być miastem, w którym jakość przestrzeni stanowi fundament dobrego, codziennego życia.

Cel strategiczny 1. Kształtowanie funkcjonalnej, estetycznej i dostępnej przestrzeni miejskiej Ostródy
Cel operacyjny 1.1. Spójne i partycypacyjne kształtowanie przestrzeni miejskiej
Kierunki działań
- Realizacja Planu Ogólnego Miasta, uwzględniającego podział na strefy funkcjonalne, potrzeby demograficzne i środowiskowe oraz ograniczenia wynikające z obszarów chronionych. - Aktualizacja Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP), szczególnie w obszarach priorytetowych dla rozwoju (m.in. rejony przyległe do jezior, tereny przemysłowe). - Utworzenie i rozwijanie Systemu Informacji Przestrzennej (SIP) umożliwiającego mieszkańcom i inwestorom dostęp do danych przestrzennych z elementami partycypacji społecznej. - Zwiększenie udziału społeczeństwa w planowaniu przestrzennym – organizacja spotkań partycypacyjnych, m.in. konsultacji społecznych, spacerów badawczych, mapowania partycypacyjnego itp. - Wyeliminowanie barier prawno-proceduralnych w dostępie do informacji przestrzennej – uproszczenie języka dokumentów, ułatwienia cyfrowe. - Wskazanie obszarów o potencjale transformacyjnym i rewitalizacyjnym – przygotowanie planistyczne pod kątem przyszłych inwestycji publicznych i prywatnych.
Oczekiwane rezultaty planowanych działań
- Zwiększenie ładu przestrzennego i przewidywalności rozwoju Miasta poprzez utworzenie spójnych ram planistycznych. - Osiągnięcie spójnej, odpornej i zrównoważonej struktury przestrzennej Miasta odpowiadającej na potrzeby społeczne, gospodarcze i środowiskowe. - Zapewnienie mieszkańcom i inwestorom łatwego, cyfrowego dostępu do informacji przestrzennej wspierającego transparentność planowania. - Zwiększenie poziomu partycypacji społecznej i identyfikacji mieszkańców z przestrzenią miejską poprzez aktywny udział w procesach planistycznych. - Zwiększenie przejrzystości i dostępności informacji planistycznych dzięki uproszczeniu procedur i narzędzi cyfrowych. - Przygotowanie terenów o największym potencjale przekształceń do pełnienia nowych funkcji społecznych, gospodarczych i rekreacyjnych.
Wskaźnik osiągnięcia działań
- Realizacja Planu Ogólnego Miasta Ostródy (tak/nie). - Liczba nowych lub zaktualizowanych MPZP (szt.). - Dostępność Systemu Informacji Przestrzennej online (tak/nie). - Liczba działań partycypacyjnych zrealizowanych w procesach planistycznych (szt.). - Liczba uproszczonych dokumentów i usług cyfrowych udostępnionych mieszkańcom (szt.). - Powierzchnia wskazanych obszarów o potencjale transformacyjnym i rewitalizacyjnym (ha).

Cel operacyjny 1.2. Rozwój zintegrowanej infrastruktury transportowej i technicznej
Kierunki działań
• Modernizacja i rozbudowa sieci dróg miejskich i lokalnych, w tym ulic osiedlowych, poprawa stanu nawierzchni, chodników, reorganizacja ruchu na ul. Stefana Czarneckiego (np. poprzez wprowadzenie ruchu jednokierunkowego) oraz wprowadzenie rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów, lub współpraca w tym zakresie z zarządcami poszczególnych odcinków ciągów komunikacyjnych. • Modernizacja infrastruktury wodociągowej i kanalizacji sanitarnej, m.in. na terenach peryferyjnych Ostródy. • Współpraca z zarządcami poszczególnych elementów infrastruktury w celu poprawy dostępności komunikacyjnej Miasta, w tym działania na rzecz wzmocnienia roli Ostródy jako regionalnego węzła transportowego, z uwzględnieniem transportu szynowego i dróg krajowych. • Współpraca z zarządcą infrastruktury kolejowej na rzecz ograniczenia barier transportowych, m.in. poprzez analizę i poszukiwanie rozwiązań dla przejazdów kolizyjnych na głównych arteriach komunikacyjnych. • Współpraca z zarządcami poszczególnych odcinków ciągów komunikacyjnych w celu rozbudowy infrastruktury rowerowej i pieszej, m.in. poprzez tworzenie spójnych ciągów pieszych oraz rowerowych łączących osiedla z centrum, dworcem i terenami rekreacyjnymi. • Dostosowanie infrastruktury miejskiej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów, w tym przebudowa przejść dla pieszych, montaż wind, podjazdów i sygnalizacji dźwiękowej. • Tworzenie warunków do modernizacji i rozwoju infrastruktury elektroenergetycznej, w tym poprawa stabilności zasilania oraz przygotowanie infrastruktury pod rozwój odnawialnych źródeł energii i stacji ładowania pojazdów. • Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w zakresie poprawy dostępności do szybkiego internetu i usług cyfrowych, w tym inwestycje w infrastrukturę światłowodową oraz publiczne punkty dostępu do sieci. • Wsparcie rozwoju infrastruktury dla elektromobilności, w tym rozbudowa miejskiej sieci stacji ładowania pojazdów elektrycznych oraz pojazdów niskoemisyjnych w taborze miejskim. • Rozwój infrastruktury wspierającej potrzeby nowych funkcji mieszkaniowych i usługowych, m.in. uzbrojenie terenów, budowa lokalnych ulic dojazdowych i sieci technicznych.
Oczekiwane rezultaty planowanych działań
• Poprawienie jakości i bezpieczeństwa infrastruktury drogowej oraz zwiększenie komfortu przemieszczania się mieszkańców i użytkowników ruchu. • Zwiększenie dostępu mieszkańców do nowoczesnej i niezawodnej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w całym Mieście, w tym na terenach peryferyjnych. • Wzmocnienie pozycji Ostródy jako ważnego węzła transportowego regionu poprzez poprawę powiązań drogowych i kolejowych z otoczeniem. • Zwiększenie płynności i bezpieczeństwa ruchu w Mieście dzięki likwidacji barier transportowych na przejazdach kolejowych i w newralgicznych punktach komunikacyjnych.

- Rozwój zrównoważonych form mobilności miejskiej poprzez rozbudowę sieci tras pieszych i rowerowych łączących kluczowe obszary Miasta.
- Zwiększenie dostępności infrastruktury miejskiej dla osób z niepełnosprawnościami i seniorów, umożliwiające im bezpieczne i samodzielne poruszanie się.
- Zwiększenie bezpieczeństwa i niezawodności dostaw energii oraz stworzenie warunków technicznych dla rozwoju odnawialnych źródeł energii i elektromobilności.
- Zwiększenie dostępu mieszkańców i przedsiębiorców do szerokopasmowego internetu i usług cyfrowych, wspierających edukację i rozwój gospodarczy.
- Rozbudowanie infrastruktury elektromobilności i wprowadzenie ekologicznych rozwiązań transportowych w miejskim taborze i przestrzeni publicznej.
- Zwiększenie atrakcyjności terenów mieszkaniowych i inwestycyjnych poprzez uzbrojenie ich w niezbędną infrastrukturę techniczną.

Wskaźnik osiągnięcia działań

- Długość budowanych, wyremontowanych lub przebudowanych dróg miejskich i lokalnych (km).
- Odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej i wodociągowej (%).
- Liczba połączeń drogowych i kolejowych o znaczeniu regionalnym objętych modernizacją lub poprawą dostępności (szt.).
- Podejmowanie współpracy na rzecz ograniczenia barier transportowych (tak/nie).
- Długość nowo wybudowanych lub zmodernizowanych tras pieszych i rowerowych (km).
- Liczba miejsc publicznych, które dostosowano do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych (szt.).
- Liczba zmodernizowanych lub rozbudowanych elementów infrastruktury elektroenergetycznej (szt.).
- Współpraca z podmiotami zewnętrznymi odpowiedzialnymi za dostarczanie internetu (tak/nie).
- Liczba stacji ładowania pojazdów elektrycznych w przestrzeni miejskiej (szt.).
- Powierzchnia terenów inwestycyjnych uzbrojonych w infrastrukturę techniczną (ha).

Cel operacyjny 1.3. Kształtowanie wysokiej jakości przestrzeni publicznych
Kierunki działań
• Rewitalizacja zdegradowanych przestrzeni i budynków miejskich, w tym modernizacja osiedli z wielkiej płyty i śródmieścia z uwzględnieniem partycypacji społecznej oraz rewitalizacja cmentarza Polska Górka. • Modernizacja i rozwój oświetlenia ulicznego, w tym doświetlenie przejść dla pieszych oraz wprowadzenie inteligentnych systemów zarządzania oświetleniem lub współpraca w tym zakresie z zarządcami ciągów komunikacyjnych. • Rozbudowa i modernizacja infrastruktury rekreacyjno-turystycznej, w tym m.in. ścieżek pieszych i rowerowych, marin, kąpielisk i atrakcji nad jeziorami. • Zagospodarowanie miejskich terenów zielonych i parków, w tym tworzenie ogólnodostępnych stref rekreacyjnych, zadrzewień liniowych oraz mikroterenów zielonych na osiedlach. • Tworzenie estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznych, m.in. skwerów, placów miejskich i przestrzeni integracji lokalnej – również na osiedlach peryferyjnych. • Rozwój małej architektury i infrastruktury rekreacyjnej, takiej jak place zabaw, siłownie plenerowe, ławki, stojaki rowerowe. • Poprawa bezpieczeństwa w przestrzeni miejskiej, w tym rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego wraz z niezbędnym zapleczem (również kadrowym), oświetlenia oraz działania prewencyjne we współpracy z mieszkańcami. • Poprawa estetyki przestrzeni publicznych poprzez działania porządkujące reklamę zewnętrzną, m.in. tworzenie katalogów dobrych praktyk i wdrażanie uchwały krajobrazowej. • Wsparcie działań mieszkańców, wspólnot mieszkaniowych i Rad Osiedli na rzecz poprawy otoczenia bloków, podwórek i przestrzeni ogólnodostępnych, w tym poprzez kontynuację finansowania w postaci Zielonych Budżetów Rad Osiedli. • Zapewnienie warunków dla rozwoju infrastruktury cmentarnej poprzez ewentualną rozbudowę istniejących zasobów oraz działania zmierzające do wskazania lokalizacji nowej nekropolii z uwzględnieniem współpracy z Gminą Ostróda i możliwości jego ulokowania poza granicami administracyjnymi Miasta.
Oczekiwane rezultaty planowanych działań
• Poprawienie jakości życia mieszkańców poprzez rewitalizację zdegradowanych obszarów Miasta i nadanie im nowych funkcji społecznych, mieszkaniowych i rekreacyjnych. • Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej poprzez modernizację i inteligentne zarządzanie systemem oświetlenia publicznego. • Poprawa jakości i dostępności infrastruktury rekreacyjno-turystycznej wspierającej aktywne i zrównoważone formy wypoczynku w otoczeniu jezior i terenów zielonych. • Zwiększenie dostępności do atrakcyjnych i zielonych przestrzeni miejskich, pełniących funkcje wypoczynkowe, środowiskowe i integracyjne. • Tworzenie atrakcyjnych, funkcjonalnych i dostępnych przestrzeni publicznych sprzyjających integracji społecznej i lokalnej aktywności. • Rozszerzenie infrastruktury rekreacyjnej i małej architektury w przestrzeni miejskiej, dostosowanej do potrzeb różnych grup wiekowych.

- Poprawa realnego i odczuwanego poczucia bezpieczeństwa mieszkańców w przestrzeni publicznej poprzez rozbudowę systemu monitoringu i działania prewencyjne.
- Podniesienie estetyki i uporządkowanie przestrzeni miejskiej poprzez wdrażanie standardów dotyczących reklamy zewnętrznej i ładu wizualnego.
- Wzmocnienie zaangażowania społeczności lokalnej w kształtowanie otoczenia poprzez wspieranie inicjatyw oddolnych i sąsiedzkich.
- Zabezpieczenie dostępności miejsc pochówku dla mieszkańców Ostródy w długofalowej perspektywie.

Wskaźnik osiągnięcia działań

- Powierzchnia obszaru rewitalizacji (ha).
- Liczba nowo zainstalowanych opraw oświetleniowych w technologii energooszczędnej (szt.).
- Liczba zmodernizowanych lub nowych elementów infrastruktury rekreacyjno-turystycznej (szt.).
- Powierzchnia zagospodarowanych terenów zielonych i parków miejskich (ha).
- Liczba nowo utworzonych lub zmodernizowanych przestrzeni publicznych (skwery, place miejskie, przestrzenie integracyjne) (szt.).
- Liczba zrealizowanych inwestycji w małą architekturę i infrastrukturę rekreacyjną (szt.).
- Liczba punktów objętych monitoringiem miejskim (szt.).
- Liczba tablic i urządzeń reklamowych usuniętych w drodze procedury administracyjnej (szt.).
- Liczba wspartych inicjatyw w ramach Zielonych Budżetów Rad Osiedli (szt.).
- Utworzenie nowego miejsca pochówku dla mieszkańców Miasta (tak/nie).

Cel strategiczny 2. Ostróda przyjazna środowisku i odporna klimatycznie

Zmieniające się warunki klimatyczne i rosnąca presja środowiskowa stawiają przed miastami coraz większe wyzwania związane z odpornością, zrównoważonym rozwojem i ochroną zasobów naturalnych. Ostróda, korzystająca z wyjątkowego dziedzictwa przyrodniczego, jakim są jeziora, tereny zieleni i Kanał Elbląski, musi dziś nie tylko chronić swoje walory krajobrazowe, ale też aktywnie reagować na zmiany, które wpływają na bezpieczeństwo i komfort życia mieszkańców – susze, gwałtowne opady, lokalne podtopienia czy wzrost temperatur.

Miasto będzie dążyć do stworzenia spójnego i nowoczesnego systemu zielono-niebieskiej infrastruktury, w którym przyroda odgrywa realną funkcję użytkową – oczyszczając powietrze, zatrzymując wodę, łagodząc skutki upałów i integrując społeczność w przestrzeni zielonej. Kluczowe będą inwestycje w retencję, tereny zieleni na osiedlach, miejskie łąki, ale też ochrona bioróżnorodności i edukacja środowiskowa prowadzona z udziałem mieszkańców.

Ostróda postawi również na nowoczesne zarządzanie wodą i energią – nie tylko poprzez infrastrukturę, ale też poprzez zrównoważone gospodarowanie przestrzenią i zachętę dla mieszkańców do stosowania rozwiązań opartych na przyrodzie. Równocześnie rozwijać się będzie gospodarka niskoemisyjna, bazująca na odnawialnych źródłach energii i efektywności energetycznej. Co więcej, dzięki realizacji zaplanowanych działań, przewiduje się redukcję ilości odpadów oraz zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie.

Dzięki systemowym działaniom Ostróda chce stać się odporniejsza na zmiany klimatyczne, bardziej samowystarczalna i odpowiedzialna środowiskowo. Ostróda będzie miejscem, w którym troska o przyrodę i jakość życia mieszkańców idą ze sobą w parze, a rozwiązania ekologiczne stają się codziennością.

Cel strategiczny 2. Ostróda przyjazna środowisku i odporna klimatycznie
Cel operacyjny 2.1. Ochrona zasobów przyrodniczych i zielono-niebieskiej infrastruktury
Kierunki działań
• Rozwój i integracja systemu zielono-niebieskiej infrastruktury miejskiej – w tym parki kieszonkowe, ogrody deszczowe, zieleń uliczna, systemy retencyjne. • Zwiększanie powierzchni terenów zieleni w gęsto zabudowanych częściach Miasta – np. rewitalizacja podwórek, place zabaw, zieleń parkowa i osiedlowa. • Ochrona i zagospodarowanie terenów przy jeziorach i kanałach w sposób zrównoważony – działania porządkujące zabudowę, udostępnianie nabrzeży, ochrona ekosystemów. • Zachowanie i ochrona terenów parkowych i zadrzewionych – w tym działania na terenach międzyosiedlowych i wzdłuż ciągów komunikacyjnych. • Ochrona różnorodności biologicznej i siedlisk przyrodniczych – inwentaryzacja, utrzymanie siedlisk, działania edukacyjne. • Wdrażanie rozwiązań opartych na przyrodzie (nature-based solutions) – np. zielone ściany, dachy, żywe ogrodzenia. • Wsparcie dla społecznych inicjatyw zazieleniania Miasta – doradztwo, dostęp do materiału roślinnego. • Ograniczanie zjawiska wysp ciepła i przeciwdziałanie betonowaniu przestrzeni – zmiany w standardach zagospodarowania terenów. • Zagospodarowanie nieużytków miejskich pod funkcje rekreacyjne i ekologiczne – m.in. łąki miejskie, strefy wypoczynku. • Prowadzenie działań edukacyjnych z zakresu ochrony przyrody i podnoszenia świadomości środowiskowo-klimatycznej – w szkołach, dla mieszkańców, w partnerstwie z NGO.
Oczekiwane rezultaty planowanych działań
• Rozbudowanie spójnego systemu zielono-niebieskiej infrastruktury Miasta jako elementu poprawiającego mikroklimat, retencję wód i komfort życia mieszkańców. • Zwiększenie powierzchni terenów zielonych w obszarach intensywnie zabudowanych, poprawiające warunki środowiskowe i jakość przestrzeni publicznych. • Zabezpieczenie i uporządkowanie terenów nadwodnych w sposób zrównoważony, zapewniający ich dostępność, atrakcyjność i ochronę przyrody. • Wzmocnienie funkcji ekologicznych i rekreacyjnych terenów zadrzewionych poprzez ich zachowanie i przystosowanie do potrzeb mieszkańców. • Zwiększenie ochrony lokalnej bioróżnorodności poprzez działania inwentaryzujące, edukacyjne i zachowawcze na obszarach cennych przyrodniczo. • Zwiększenie udziału rozwiązań opartych na przyrodzie w strukturze przestrzennej Miasta, wpływających na jakość powietrza, temperaturę i estetykę przestrzeni. • Aktywizacja mieszkańców w działaniach na rzecz zazieleniania przestrzeni miejskich poprzez wsparcie inicjatyw oddolnych. • Zredukowanie negatywnych skutków miejskich wysp ciepła i nadmiernej urbanizacji dzięki wdrażaniu przyjaznych środowisku standardów urbanistycznych. • Przywrócenie funkcji ekologicznej i rekreacyjnej zaniedbanym obszarom miejskim poprzez ich zagospodarowanie w zgodzie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

- Podniesienie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców i młodzieży poprzez działania edukacyjne w zakresie ochrony przyrody i klimatu.

Wskaźnik osiągnięcia działań

- Liczba nowych elementów zielono-niebieskiej infrastruktury miejskiej (np. ogrody deszczowe, zieleń uliczna, parki kieszonkowe) (szt.).
- Powierzchnia terenów zieleni utworzonych lub zrewitalizowanych w gęstej zabudowie (ha).
- Liczba zagospodarowanych odcinków nabrzeży jezior i kanałów z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju (szt.).
- Liczba działań zrealizowanych w zakresie terenów zadrzewionych (szt.).
- Liczba zrealizowanych działań na rzecz ochrony bioróżnorodności (np. inwentaryzacje, edukacja, ochrona siedlisk) (szt.).
- Liczba wdrożonych rozwiązań opartych na przyrodzie w przestrzeni publicznej (szt.).
- Liczba wspartych społecznych inicjatyw zazieleniania przestrzeni miejskich (szt.).
- Liczba zmian wprowadzonych do lokalnych standardów zagospodarowania ograniczających betonowanie i wspierających retencję (szt.).
- Powierzchnia nieużytków miejskich zagospodarowanych na cele rekreacyjne i ekologiczne (ha).
- Liczba zrealizowanych działań edukacyjnych dotyczących ochrony przyrody i klimatu (szt.).

Cel operacyjny 2.2. Zrównoważone zarządzanie wodą i odporność na zmiany klimatu
Kierunki działań
• Rozwój systemów retencji wód opadowych i poprawa gospodarowania wodami deszczowymi – m.in. zbiorniki, ogrody deszczowe, rozszczelnienia powierzchni. • Modernizacja i rozbudowa miejskiej kanalizacji deszczowej – dostosowanie do intensywnych opadów i zmian klimatycznych. • Zagospodarowanie wód opadowych w miejscu ich powstawania – działania w przestrzeni publicznej i na terenach inwestycyjnych. • Współpraca z sąsiednimi gminami i zarządcami zlewni wodnych w zakresie retencji i przeciwdziałaniu podtopieniom.
Oczekiwane rezultaty planowanych działań
• Zwiększenie retencji i poprawa gospodarowania wodami opadowymi na obszarze Miasta poprzez zastosowanie rozwiązań przyjaznych środowisku. • Dostosowanie systemu kanalizacji deszczowej do zmieniających się warunków klimatycznych i występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych. • Zwiększenie wykorzystania wód opadowych w miejscu ich powstawania jako elementu przeciwdziałania przeciążeniu systemów kanalizacyjnych i ograniczania skutków zmian klimatu. • Zwiększenie skuteczności działań retencyjnych dzięki współpracy międzygminnej i ponadlokalnej w zakresie zarządzania zlewniami wodnymi.
Wskaźnik osiągnięcia działań
• Liczba nowo utworzonych lub zmodernizowanych obiektów retencyjnych (np. zbiorniki, ogrody deszczowe, rozszczelnione nawierzchnie) (szt.). • Długość zmodernizowanej i nowopowstałej sieci kanalizacji deszczowej na terenie Miasta (km). • Liczba obiektów lub powierzchni z wprowadzonym zagospodarowaniem wód opadowych w miejscu ich powstawania (szt.). • Liczba wspólnych przedsięwzięć lub porozumień z gminami i zarządcami zlewni w zakresie retencji (szt.).

Cel operacyjny 2.3. Nowoczesna gospodarka niskoemisyjna i odpadowa	
Kierunki działań	
• Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i rozwój efektywności energetycznej – w tym audyty, wymiana źródeł ciepła, rozwój wykorzystywania OZE. • Wsparcie dla mieszkańców w zakresie modernizacji energetycznej i wykorzystania odnawialnych źródeł energii – doradztwo, programy dotacyjne. • Zwiększenie udziału instalacji OZE w strukturze energetycznej Miasta – np. panele PV na obiektach miejskich, pompy ciepła. • Promocja gospodarki obiegu zamkniętego i ograniczania ilości odpadów – działania edukacyjne, wspieranie napraw, wymian, ponowne wykorzystanie odpadów. • Poprawa dostępności i funkcjonowania systemu selektywnej zbiórki odpadów – doposażenie, monitoring, nowe punkty zbiórki. • Cyfryzacja systemu gospodarki odpadami i monitorowanie efektywności odbioru.	
Oczekiwane rezultaty planowanych działań	
• Zwiększenie efektywności energetycznej obiektów publicznych i ograniczenie zapotrzebowania na energię cieplną poprzez termomodernizację i zastosowanie rozwiązań energooszczędnych. • Wzrost liczby mieszkańców korzystających z rozwiązań proekologicznych dzięki wsparciu doradczemu i finansowemu w zakresie modernizacji energetycznej. • Zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie energetycznym Miasta w wyniku inwestycji w instalacje OZE. • Zwiększenie świadomości i zaangażowania mieszkańców w działania na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym poprzez edukację i rozwój lokalnych inicjatyw naprawczych i recyklingowych. • Poprawa jakości i dostępności systemu selektywnej zbiórki odpadów poprzez rozbudowę infrastruktury i zastosowanie narzędzi monitorujących, m.in. powstanie PSZOK w Ostródzie. • Zwiększenie efektywności zarządzania odpadami komunalnymi dzięki wdrożeniu rozwiązań cyfrowych umożliwiających kontrolę i optymalizację systemu odbioru.	
Wskaźnik osiągnięcia działań	
• Liczba budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji (szt.). • Liczba mieszkańców objętych programami wsparcia w zakresie modernizacji energetycznej (os.). • Liczba nowych instalacji OZE zrealizowanych na obiektach miejskich (szt.). • Liczba zrealizowanych działań promujących gospodarkę obiegu zamkniętego (kampanii, wydarzeń, programów edukacyjnych) (szt.). • Udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów (%). • Liczba wdrożonych narzędzi cyfrowych wspierających gospodarkę odpadami (szt.).	

Cel strategiczny 3. Budowa odpornej, innowacyjnej i rozpoznawalnej gospodarki lokalnej w oparciu o markę Ostródy i jej unikalne zasoby

Ostróda odgrywa wiodącą rolę gospodarczą w skali powiatu, jednak jej dalszy rozwój w coraz większym stopniu ograniczany jest przez niedobór dostępnych terenów inwestycyjnych i mieszkaniowych. Mimo silnej aktywności gospodarczej i obecności charakterystycznych branż lokalnych, Miasto coraz częściej doświadcza odpływu aktywności inwestycyjnej i osadniczej na tereny otaczającej Gminy Ostróda. Sytuacja ta rodzi istotne wyzwania finansowe – Miasto ponosi koszty utrzymania infrastruktury i świadczenia usług publicznych, z których korzystają również mieszkańcy okolicznych miejscowości, podczas gdy część wpływów podatkowych i inwestycji trafia poza granice administracyjne Ostródy. Z perspektywy dalszego rozwoju gospodarczego Ostródy, kluczowe staje się więc podejmowanie działań ukierunkowanych na zwiększenie dostępnej przestrzeni rozwojowej oraz wzmacnianie współpracy z partnerami terytorialnymi.

Lokalna gospodarka opiera się dziś na kilku silnych filarach, w tym szczególnie na branży jachtowej, przetwórstwie mięsnym i sektorze meblarskim. Obecność firm o zasięgu międzynarodowym, wyspecjalizowanych zakładów produkcyjnych i powiązanych usług stwarza bazę zatrudnienia oraz potencjał do dalszego rozwoju. Dla rozwoju gospodarczego istotne znaczenie ma wspieranie innowacji, współpracy z sektorem nauki, a także promowanie wysokiej jakości rozwiązań technologicznych i środowiskowych, które wzmacniają konkurencyjność lokalnych przedsiębiorstw i uniezależniają ich rozwój od czynników zewnętrznych. Uzupełnieniem struktury gospodarczej pozostaje m.in. sektor turystyczny, który jednak wymaga działań na rzecz wydłużenia sezonu oraz dywersyfikacji oferty. Równocześnie, promocja lokalnej przedsiębiorczości oraz umacnianie marki Ostródy jako nowoczesnego, rozpoznawalnego ośrodka gospodarczego stanowi istotny element wspierania inwestycji i budowania pozytywnego wizerunku Miasta.

Coraz większego znaczenia w lokalnym rozwoju nabiera także kwestia bezpieczeństwa i odporności – zarówno infrastrukturalnej, jak i instytucjonalnej. Ostróda, jako miasto o silnych wojskowych tradycjach i obecności struktur wojskowych, posiada potencjał do odgrywania istotnej roli w systemie bezpieczeństwa regionu. Bliskość granicy zewnętrznej Unii Europejskiej oraz rosnące napięcia geopolityczne sprawiają, że aspekty związane z infrastrukturą kryzysową i bezpieczeństwem, stają się coraz istotniejszym elementem miejskiej strategii – również w kontekście rozwoju gospodarczego i społecznej stabilności.

Cel strategiczny 3. Budowa odpornej, innowacyjnej i rozpoznawalnej gospodarki lokalnej w oparciu o markę Ostródy i jej unikalne zasoby
Cel operacyjny 3.1. Wzmacnianie zrównoważonego rozwoju gospodarczego Ostródy poprzez wsparcie lokalnych specjalizacji i rozwój przedsiębiorczości
Kierunki działań
• Prowadzenie działań analityczno-konsultacyjnych i administracyjnych zmierzających do poszerzenia granic Miasta, uwzględniających uwarunkowania funkcjonalne, przestrzenne i demograficzne oraz istniejące powiązania z obszarami sąsiednimi – w tym identyfikacja terenów powiązanych z Miastem funkcjonalnie, prowadzenie dialogu z Gminą Ostróda oraz innymi interesariuszami, a także ocena skutków społecznych, ekonomicznych i przestrzennych potencjalnych zmian granic w perspektywie zrównoważonego rozwoju Miasta. • Współpraca z Instytucjami Otoczenia Biznesu (IOB) w celu rozwoju i integracji różnorodnych form wsparcia, edukacji i usług doradczych dla obecnych i przyszłych przedsiębiorców. • Inicjowanie i koordynacja współpracy lokalnych przedsiębiorstw branży jachtowej z uczelniami wyższymi i jednostkami badawczo-rozwojowymi, w celu opracowywania i wdrażania innowacyjnych, niskoemisyjnych technologii oraz ekologicznych rozwiązań w produkcji i wyposażeniu jachtów. • Stworzenie mechanizmów wyróżniania i promocji lokalnych firm z branży jachtowej stosujących innowacyjne, ekologiczne lub społecznie odpowiedzialne rozwiązania. • Wsparcie dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, m.in. poprzez działania informacyjno-promocyjne oraz preferencje lokalne (np. ulgi podatkowe, działania edukacyjne). • Tworzenie warunków do rozwijania oferty szkolnictwa zawodowego i technicznego dostosowanej do potrzeb lokalnej gospodarki – współpraca szkół i ich organów prowadzących z przedsiębiorcami. • Promocja lokalnej przedsiębiorczości poprzez targi, konkursy, wydarzenia gospodarcze, dni lokalnego biznesu. • Rozwijanie kompetencji cyfrowych i przedsiębiorczych wśród mieszkańców, w tym młodzieży, poprzez warsztaty, programy szkoleniowe i partnerstwa z uczelniami. • Rozwój i promocja oferty gastronomicznej oraz lokalnych produktów i usług, wspieranie inicjatyw slow food i produktów regionalnych. • Wspieranie rozwoju wydarzeń o charakterze regionalnym i ogólnopolskim, które przyciągają odwiedzających poza sezonem, szczególnie w miesiącach wiosennych i jesiennych – wydarzenia sportowe, kulturalne, festiwale. • Wzmocnienie funkcji Ostródy jako całorocznego ośrodka turystyczno-wypoczynkowego, z ofertą skierowaną do różnych grup odbiorców – biznesu, seniorów, rodzin, miłośników sportu i kultury, w tym m.in. rozwój turystyki eksperymentalnej i doświadczeniowej jako całorocznego produktu Ostródy, poprzez wdrażanie innowacyjnych form zwiedzania, rekreacji i wypoczynku (np. immersyjnych wystaw, sensorycznych spacerów, mikrowypraw, turystyki ciszy i mindfulness). • Wspieranie rozwoju obiektów turystycznych, w tym zróżnicowanych cenowo miejsc noclegowych, skierowanych do grup, biznesu oraz turystyki rodzinnej.

- Rozwój turystyki aktywnej i tematycznej – wodnej, rowerowej, historycznej, z wykorzystaniem lokalnych walorów: jezior, Kanału Elbląskiego, historii Napoleona, festiwalu Reggae.
- Koordynacja działań turystycznych w skali lokalnej i regionalnej – współpraca z sąsiednimi samorządami, branżą turystyczną i organizacjami takimi jak m.in. Zachodniomazurska Lokalna Organizacja Turystyczna (ZLOT), Związek Gmin i Powiatów Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego, czy Stowarzyszenie Polskie Zamki Gotyckie.

Oczekiwane rezultaty planowanych działań

- Zwiększenie możliwości rozwoju funkcjonalno-przestrzennego Miasta poprzez zapewnienie dodatkowych terenów pod inwestycje, mieszkalnictwo i infrastrukturę publiczną, a także uspojnienie działań planistycznych oraz integracja obszarów silnie powiązanych z Ostródą społecznie i gospodarczo.
- Szerokie wsparcie dla przedsiębiorców przy wykorzystaniu zasobów IOB.
- Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności lokalnej branży jachtowej poprzez transfer wiedzy i technologii, prowadzenie wspólnych prac badawczo-rozwojowych oraz zwiększenie udziału ekologicznych rozwiązań w produkcji.
- Zwiększenie rozpoznawalności i prestiżu firm jachtowych z Ostródy oraz promocja zrównoważonej i odpowiedzialnej produkcji jako elementu lokalnej marki gospodarczej.
- Zwiększenie konkurencyjności sektora MŚP poprzez wprowadzenie preferencyjnych rozwiązań podatkowych, działań informacyjnych oraz wsparcia edukacyjnego.
- Poprawa dopasowania systemu kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy dzięki trwałej współpracy szkół z lokalnym biznesem.
- Zwiększenie widoczności i rozpoznawalności lokalnych firm poprzez organizację wydarzeń gospodarczych, konkursów i kampanii promujących przedsiębiorczość.
- Podniesienie poziomu kompetencji cyfrowych i przedsiębiorczych wśród mieszkańców, w tym młodzieży, dzięki rozbudowanej ofercie edukacyjno-szkoleniowej.
- Zwiększenie rozpoznawalności lokalnej gastronomii oraz produktów i usług regionalnych wśród turystów i mieszkańców.
- Wydłużenie sezonu turystycznego poprzez rozwój wydarzeń przyciągających odwiedzających poza sezonem letnim.
- Wzrost liczby całorocznych ofert i atrakcji turystycznych dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb odbiorców, zwiększających konkurencyjność Ostródy jako destynacji turystycznej.
- Rozszerzenie bazy noclegowej o zróżnicowany standard i profil usług, odpowiadający potrzebom różnych segmentów rynku turystycznego.
- Rozszerzenie oferty turystyki aktywnej i tematycznej z wykorzystaniem dziedzictwa przyrodniczego, historycznego i kulturowego regionu.
- Wzmocnienie koordynacji i synergii działań turystycznych na poziomie lokalnym i regionalnym poprzez współpracę między samorządami i organizacjami branżowymi.

Wskaźnik osiągnięcia działań

- Powierzchnia obszarów wskazanych jako funkcjonalnie związane z Miastem (ha).
- Realizacja działań we współpracy z IOB (tak/nie).
- Liczba zainicjowanych lub wspieranych projektów współpracy pomiędzy firmami jachtowymi a jednostkami B+R (szt.).
- Liczba zrealizowanych działań promocyjnych dotyczących branży jachtowej (szt.).
- Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w formie ulg, promocji lub działań edukacyjnych (szt.).
- Liczba wspólnych inicjatyw szkół zawodowych i lokalnych przedsiębiorstw (szt.).
- Liczba wydarzeń promujących lokalną przedsiębiorczość zorganizowanych w roku (szt.).
- Liczba uczestników szkoleń i warsztatów rozwijających kompetencje cyfrowe i przedsiębiorcze (os.).
- Liczba promowanych produktów lokalnych i gastronomicznych w ofercie turystycznej Miasta (szt.).
- Liczba wydarzeń z elementami turystycznymi organizowanych w Mieście w ciągu roku (szt.).
- Liczba całorocznych obiektów turystycznych na terenie Miasta (szt.).
- Liczba miejsc noclegowych dostępnych w Ostródzie (szt.).
- Liczba atrakcji w zakresie turystyki aktywnej i tematycznej (szt.).
- Liczba zrealizowanych projektów partnerskich w obszarze turystyki z innymi JST lub organizacjami branżowymi (szt.).

Cel operacyjny 3.2. Wzmacnianie marki Miasta Ostróda jako „Perły Mazur” i rozwijanie gospodarki w oparciu o lokalną tożsamość i dziedzictwo

Kierunki działań

- Opracowanie i wdrożenie spójnej strategii marki Miasta – z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-kulturowych, potencjału oferty i infrastruktury sportowej, elementów tożsamości lokalnej hasła „Perła Mazur”, identyfikacji wizualnej i kampanii promocyjnych, wykorzystując i rozwijając koncepcję ostródzkich smoków.
- Zwiększanie zaangażowania mieszkańców w promocję Miasta – m.in. poprzez działania partycypacyjne, konkursy, mikrogranty na projekty promujące Ostródę, budowanie lokalnej tożsamości i rozpoznawalności.
- Udział Miasta w targach, wydarzeniach branżowych i sieciach współpracy – m.in. poprzez prezentację oferty inwestycyjnej, turystycznej i kulturalnej Ostródy.
- Zwiększanie widoczności Ostródy w przestrzeni cyfrowej – rozwój nowoczesnych kanałów promocji (social media, strony internetowe, aplikacje mobilne), działania influencer marketingowe.
- Rozwój miejskich wydarzeń flagowych i symbolicznych – wzmocnienie istniejących i tworzenie nowych wydarzeń opartych o lokalną specyfikę (np. Ostródologia, festiwale z elementami marki).
- Rozwijanie współpracy z Gminą Ostróda i Zachodniomazurską Lokalną Organizacją Turystyczną (ZLOT) w obszarze wspólnej promocji i kreowania oferty terytorialnej – z uwzględnieniem powiązań funkcjonalnych i przestrzennych.

Oczekiwane rezultaty planowanych działań

- Stworzenie spójnej i rozpoznawalnej strategii marki miejskiej opierającej się na lokalnej tożsamości, walorach przyrodniczych i kulturowych oraz oryginalnych symbolach Ostródy.
- Zwiększenie identyfikacji mieszkańców z Miastem i ich zaangażowania w działania promujące Ostródę jako miejsce atrakcyjne do życia i odwiedzin.
- Wzmocnienie obecności Miasta na wydarzeniach branżowych i platformach współpracy, podnoszące jego atrakcyjność inwestycyjną, turystyczną i kulturalną.
- Zwiększenie cyfrowej widoczności Miasta poprzez nowoczesne formy promocji i aktywną komunikację w internecie.
- Wzmocnienie tożsamości kulturowej Miasta poprzez rozwój wydarzeń flagowych budujących markę i rozpoznawalność Ostródy.
- Zwiększenie efektów promocyjnych i rozwoju terytorialnego poprzez skoordynowaną współpracę Miasta Ostróda, Gminy Ostróda i Zachodniomazurskiej Lokalnej Organizacji Turystycznej (ZLOT) w zakresie wspólnej oferty.

Wskaźnik osiągnięcia działań

- Opracowanie i wdrożenie strategii marki Miasta Ostróda (tak/nie).
- Liczba zrealizowanych inicjatyw z mieszkańcami na rzecz promocji Miasta (szt.).
- Liczba wydarzeń branżowych i targów, w których Miasto wzięło udział (szt.).
- Liczba obserwatorów kanałów społecznościowych Miasta (szt.).
- Liczba wydarzeń miejskich o charakterze flagowym lub symbolicznym zrealizowanych w danym roku (szt.).
- Liczba wspólnych projektów promocyjnych lub rozwojowych realizowanych z Gminą Ostróda i Zachodniomazurską Lokalną Organizacją Turystyczną (ZLOT) (szt.).

**Cel operacyjny 3.3. Rozwój systemu bezpieczeństwa i odporności miejskiej
w kontekście współczesnych zagrożeń**

Kierunki działań

- Współpraca z instytucjami odpowiedzialnymi za ochronę i bezpieczeństwo publiczne, w celu budowy lub w miarę możliwości adaptacji wybranych obiektów miejskich i infrastruktury publicznej z przeznaczeniem do pełnienia funkcji obronnych i schronowych, z możliwością ich codziennego wykorzystania jako przestrzeni społecznych (np. centra aktywności, magazyny pomocowe, zaplecze logistyczne, szpitale polowe).
- Tworzenie i systematyczna aktualizacja miejskiej bazy obiektów i terenów możliwych do wykorzystania w sytuacjach kryzysowych – w tym do ewakuacji, rozmieszczenia zasobów, zaplecza dla służb i wojska.
- Organizacja lub współorganizacja cyklicznych szkoleń, ćwiczeń i wydarzeń edukacyjnych z zakresu reagowania kryzysowego, działań i planów ewakuacyjnych, bezpieczeństwa, zagrożeń zdrowotnych i sanitarnych, ochrony ludności i pierwszej pomocy, we współpracy z wojskiem, służbami oraz organizacjami społecznymi.
- Uwzględnianie elementów bezpieczeństwa i odporności do projektowania przestrzeni miejskich – np. bezpieczne place, obiekty z funkcją awaryjnego zasilania, bezpieczne drogi ewakuacji.
- Rozwój lokalnego systemu ostrzegania i informowania ludności, w tym przez cyfrowe narzędzia i media lokalne – z jasnym podziałem odpowiedzialności i procedurami aktywacji.
- Rozwój współpracy z instytucjami wojskowymi i rządowymi, w tym z jednostkami stacjonującymi w Ostródzie, służbami mundurowymi, policją i strażą pożarną, w zakresie planowania strategicznego, infrastruktury zapasowej oraz lokalnego zaplecza operacyjnego.
- Prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych w zakresie przeciwdziałania dezinformacji oraz podnoszenia poziomu cyberbezpieczeństwa wśród mieszkańców – poprzez kampanie społeczne, warsztaty, materiały edukacyjne oraz współpracę z instytucjami i ekspertami.

Oczekiwane rezultaty planowanych działań
• Zwiększenie liczby miejskich obiektów wielofunkcyjnych z możliwością pełnienia funkcji obronnych i schronowych. • Powstanie kompletnej, aktualizowanej bazy zasobów kryzysowych na poziomie lokalnym. • Podniesienie poziomu wiedzy i praktycznych umiejętności mieszkańców w zakresie reagowania kryzysowego. • Wzrost bezpieczeństwa przestrzeni publicznych poprzez wdrażanie zasad odporności urbanistycznej. • Usprawnienie lokalnego systemu wczesnego ostrzegania i informowania ludności o zagrożeniach. • Wzmocnienie współpracy z instytucjami wojskowymi i administracją rządową w zakresie bezpieczeństwa i planowania strategicznego. • Podniesienie świadomości społecznej w zakresie dezinformacji i cyberzagrożeń.
Wskaźnik osiągnięcia działań
• Liczba miejskich obiektów przystosowanych do funkcji schronowych lub obronnych (szt.). • Liczba obiektów i terenów ujętych w miejskiej bazie zasobów kryzysowych (szt.). • Liczba zorganizowanych szkoleń lub ćwiczeń z zakresu bezpieczeństwa i reagowania kryzysowego (szt./rok). • Uwzględnianie elementów bezpieczeństwa i odporności do projektowania przestrzeni miejskich (tak/nie). • Liczba funkcjonujących kanałów lokalnego ostrzegania i informowania ludności (szt.). • Liczba wspólnych inicjatyw lub projektów z udziałem instytucji wojskowych, służb mundurowych, policji, straży pożarnej lub administracji rządowej (szt.). • Liczba kampanii edukacyjnych lub wydarzeń informacyjnych dotyczących cyberbezpieczeństwa i przeciwdziałania dezinformacji (szt./rok).

Cel strategiczny 4. Ostróda – miasto wysokiej jakości życia społecznego, włączające, bezpieczne i wspierające rozwój mieszkańców na każdym etapie życia

Miasto Ostróda znajduje się dziś w punkcie, który wymaga zdecydowanych, ale przemyślanych działań społecznych – ukierunkowanych na konkretne potrzeby lokalnej społeczności oraz dostosowanych do wyzwań demograficznych i funkcjonalnych. Mimo swojej centralnej pozycji w powiecie ostródzkim i wysokiej gęstości zaludnienia, Ostróda odnotowuje niepokojące zmiany: spadek liczby mieszkańców, ujemne saldo migracji i postępujące starzenie się społeczeństwa. Jednocześnie dynamicznie rozwijają się podmiejskie tereny Gminy Ostróda, które przejmują funkcje osiedleńcze, podczas gdy mieszkańcy tych obszarów nadal korzystają z infrastruktury miejskiej. To tworzy konieczność przemyślanego planowania usług społecznych – nie tylko dla obecnych mieszkańców, ale także z uwzględnieniem rzeczywistego zasięgu oddziaływania Miasta.

W kontekście tych wyzwań, jednym z kluczowych kierunków staje się przekształcenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Centrum Usług Społecznych (CUS) – jednostkę zdolną nie tylko do integracji różnych form wsparcia, ale też ich skuteczniejszej koordynacji i indywidualizacji. Dzięki temu CUS, razem ze stowarzyszeniami i innymi instytucjami społecznymi, stanie się jednym z głównych realizatorów polityki społecznej zgodnie z niniejszą Strategią.

Poważnym wyzwaniem staje się również kwestia mieszkaniowa. Deficyt atrakcyjnych i przystępnych cenowo mieszkań, ograniczona przestrzeń rozwojowa i rosnące ceny nieruchomości stanowią istotną barierę rozwojową, zwłaszcza dla młodych, pracujących mieszkańców. Dlatego planowane działania zakładają rozwój dostępnego cenowo mieszkalnictwa na wynajem oraz mieszkań wspomaganych i treningowych, jako narzędzi aktywizacji i integracji.

W odpowiedzi na zmiany demograficzne, kluczową rolę odgrywać będzie edukacja – nie tylko szkolna, ale także społeczna. Ostróda dysponuje stabilną siecią placówek oświatowych, jednak potrzebuje dalszego wyrównywania jakości między szkołami oraz inwestycji w specjalistyczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne i ofertę zajęć rozwijających. Wprowadzane rozwiązania mają służyć bardziej sprawiedliwemu dostępowi do edukacji oraz lepszemu dostosowaniu systemu do prognoz demograficznych. Szczególny nacisk zostanie położony na wzmacnianie kompetencji cyfrowych, ekologicznych i obywatelskich oraz promowanie

aktywności młodzieży, w tym rozwój potencjału Młodzieżowej Rady Miasta i przestrzeni takich jak „Młodzieżownia”.

Silnym atutem Ostródy pozostaje zaangażowanie organizacji pozarządowych. Miasto chce w kolejnych latach nie tylko wspierać ich działalność finansowo, ale również rozwijać ich samodzielność i potencjał instytucjonalny. NGO mają być nie tylko wykonawcą zadań zleconych, ale równorzędnym partnerem w tworzeniu usług społecznych i realizowaniu działań przewidzianych m.in. w niniejszym dokumencie. W podobny sposób rozwijane będą także mechanizmy partycypacji obywatelskiej, z wykorzystaniem potencjału Rad Osiedli, wolontariatu oraz inicjatyw lokalnych.

Zaplanowane kierunki działań odpowiadają na realne uwarunkowania Ostródy – demograficzne, przestrzenne i instytucjonalne – i mają na celu budowę spójnego, solidarnego i odpornego Miasta, w którym mieszkańcy mają realny wpływ na jego kształt oraz dostęp do adekwatnych i wysokiej jakości usług społecznych.

Cel strategiczny 4. Ostróda – miasto wysokiej jakości życia społecznego, włączające, bezpieczne i wspierające rozwój mieszkańców na każdym etapie życia
Cel operacyjny 4.1. Wzmacnianie integracji społecznej, zdrowia i dobrostanu mieszkańców
Kierunki działań
• Przekształcenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostródzie w Centrum Usług Społecznych – zintegrowanej jednostki koordynującej działania z zakresu pomocy społecznej, wsparcia rodzin, seniorów, osób z niepełnosprawnościami oraz integracji społecznej, które będzie realizatorem wielu działań przewidzianych w niniejszej Strategii. • Rozwój dostępnego i zróżnicowanego mieszkalnictwa na terenie Miasta, w tym mieszkań komunalnych, mieszkań wspomaganych i treningowych – m.in. poprzez modernizację i adaptację istniejących zasobów, dostosowanie lokali do potrzeb różnych grup (seniorów, osób z niepełnosprawnościami, osób zagrożonych wykluczeniem), a także rozwój usług wspierających samodzielne funkcjonowanie mieszkańców. • Rozwój przystępnego cenowo budownictwa mieszkaniowego – w tym mieszkań na wynajem dla młodych, pracujących mieszkańców będących motorem rozwojowym Miasta – m.in. poprzez aktywną politykę Miasta w zakresie udostępniania terenów, programów rządowych i partnerstw publiczno-prywatnych. • Rozszerzenie oferty wsparcia dla osób starszych, z niepełnosprawnościami i niesamodzielnych, m.in. poprzez rozwój lokalnych centrów opieki dziennej i usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania. • Rozwój profilaktyki zdrowotnej i promocji zdrowego stylu życia, w tym regularne programy badań, kampanie informacyjne i zajęcia sportowo-rekreacyjne dla różnych grup wiekowych. • Wsparcie rodzin i opiekunów faktycznych poprzez rozwój form pomocy instytucjonalnej i środowiskowej (np. kluby rodziny, wypożyczalnie sprzętu rehabilitacyjnego). • Rozbudowa programów integracji społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób doświadczających wykluczenia społecznego i ekonomicznego. • Tworzenie i wdrażanie zintegrowanych form wsparcia środowiskowego wokół osób niesamodzielnych i wymagających opieki – m.in. strategia „kręgu wsparcia”, realizacja usług sąsiedzkich, koordynacja działań przez MOPS/CUS ze wsparciem organizacji pozarządowych. • Wzmacnianie roli organizacji pozarządowych i grup nieformalnych w działaniach społecznych oraz ich partnerskiej współpracy z samorządem. • Wspieranie inicjatyw międzypokoleniowych i budowania więzi sąsiedzkich, np. poprzez działania integracyjne czy animacyjne w przestrzeni miejskiej. • Wprowadzenie rozwiązań dostępnościowych w usługach i przestrzeniach publicznych przyjaznych osobom starszym, neuroatypowym i z niepełnosprawnościami, m.in. wyznaczanie godzin spokojnych („srebrna godzina”, „cicha godzina”), wdrażanie piktogramów ułatwiających orientację oraz współpraca z podmiotami prywatnymi w zakresie tworzenia uniwersalnego standardu usług.

Oczekiwane rezultaty planowanych działań
• Wzrost dostępności i jakości zintegrowanych usług społecznych świadczonych na poziomie lokalnym. • Zwiększenie dostępności i jakości zasobu mieszkaniowego dostosowanego do zróżnicowanych potrzeb mieszkańców, w tym grup wymagających wsparcia. • Zwiększenie dostępności mieszkań na wynajem w przystępnych cenach dla młodych mieszkańców Ostródy. • Rozbudowanie lokalnego systemu opieki nad osobami niesamodzielnymi poprzez rozwój dziennych form wsparcia i usług środowiskowych. • Upowszechnienie zachowań prozdrowotnych i zwiększenie udziału mieszkańców w działaniach profilaktycznych i aktywności fizycznej. • Zwiększenie dostępności form wsparcia dla rodzin i opiekunów osób zależnych w zakresie opieki, rehabilitacji i wypoczynku. • Zwiększenie uczestnictwa osób zagrożonych wykluczeniem w życiu społecznym poprzez rozwój lokalnych programów integracyjnych. • Zintegrowanie lokalnego systemu wsparcia dla osób wymagających opieki dzięki współpracy instytucji i środowiska społecznego. • Wzmocnienie potencjału organizacji społecznych jako partnerów w realizacji usług i działań lokalnych. • Zwiększenie aktywności i integracji międzypokoleniowej mieszkańców poprzez działania animacyjne i budowanie więzi sąsiedzkich. • Poprawa dostępności przestrzeni i usług publicznych dla osób z różnymi potrzebami poprzez wdrażanie rozwiązań opartych na zasadach projektowania uniwersalnego.
Wskaźnik osiągnięcia działań
• Utworzenie Centrum Usług Społecznych (tak/nie). • Liczba nowych lub zmodernizowanych mieszkań komunalnych, wspomaganych, chronionych (szt.). • Liczba nowych mieszkań na wynajem o preferencyjnych warunkach uruchomionych lub realizowanych z udziałem Miasta (szt.). • Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania (os.). • Liczba uczestników programów profilaktycznych, zajęć zdrowotnych i rekreacyjnych finansowanych lub współorganizowanych przez Miasto (os.). • Liczba osób korzystających z wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego (os.). • Liczba uczestników lokalnych programów integracyjnych skierowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (os.). • Liczba zrealizowanych działań w ramach strategii „kręgu wsparcia” z udziałem MOPS, NGO i rodzin (szt.). • Liczba organizacji pozarządowych i grup nieformalnych aktywnie współpracujących z samorządem w działaniach społecznych (szt.). • Liczba działań międzypokoleniowych i sąsiedzkich zrealizowanych w przestrzeni miejskiej w danym roku (szt.). • Liczba punktów usługowych i przestrzeni publicznych objętych rozwiązaniami dostępnościowymi (szt.).

Cel operacyjny 4.2. Podnoszenie jakości i dostępności oferty edukacyjnej oraz wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży	
Kierunki działań	
• Wzmacnianie kompetencji cyfrowych, ekologicznych i społecznych w szkołach, m.in. przez projekty międzynarodowe, tutoring i edukację pozaformalną. • Dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy poprzez współpracę szkół z lokalnymi przedsiębiorcami i instytucjami. • Rozwój wsparcia psychologiczno-pedagogicznego w placówkach edukacyjnych, także poprzez działania przeciwdziałające depresji i wykluczeniu. • Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych i rozwijających talenty uczniów, z uwzględnieniem także mniej popularnych dziedzin (np. programowanie, gry logiczne, kultura, zajęcia techniczne i inne) – inwentaryzacja zasobów i na jej podstawie stworzenie systemu, w którym w każdej ze szkół odbywałyby się zajęcia dostępne dla wszystkich chętnych uczniów z Miasta np. zajęcia techniczne w jednej szkole, programowanie w innej itd., co pozwoli na zapewnienie szerokiej oferty dla uczniów z całego Miasta, z uwzględnieniem opłacalności i efektywności wykorzystania bazy lokalowej. • Stworzenie systemu wspierania uczniów wybitnie zdolnych i mających trudności edukacyjne – np. lokalne programy stypendialne, tutoring. • Promowanie aktywności obywatelskiej młodzieży, w tym rozwój Młodzieżowej Rady Miasta i projektów partycypacyjnych dla młodych mieszkańców, a także rozszerzenie działań informacyjno-komunikacyjnych w tym zakresie. • Poprawa infrastruktury oświatowej, w tym modernizacja i wyposażenie placówek w narzędzia wspierające nowoczesne nauczanie. • Dostosowanie struktury oddziałów szkolnych do prognoz demograficznych w celu poprawy jakości nauczania. • Wzmacnianie realizacji i promocji praw dziecka poprzez wdrożenie zapisów Konwencji o prawach dziecka w działaniach jednostek miejskich, instytucji oświatowych i organizacji społecznych, a także tworzenie mechanizmów partycypacyjnych i edukacyjnych angażujących dzieci i młodzież w sprawy lokalne.	
Oczekiwane rezultaty planowanych działań	
• Podniesienie poziomu kompetencji kluczowych uczniów dzięki rozszerzeniu oferty edukacyjnej o działania międzynarodowe, tutoring i edukację pozaformalną. • Lepsze dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy poprzez trwałe partnerstwa edukacyjno-gospodarcze. • Zwiększenie dostępności i jakości opieki psychologicznej i pedagogicznej dla dzieci i młodzieży zagrożonej problemami emocjonalnymi i społecznymi. • Stworzenie zróżnicowanej, zintegrowanej oferty zajęć pozalekcyjnych rozwijającej potencjały uczniów z całego Miasta, efektywnie wykorzystującej zasoby oświatowe. • Zwiększenie wsparcia dla uczniów z wysokimi zdolnościami oraz trudnościami edukacyjnymi poprzez lokalne mechanizmy pomocowe. • Zwiększenie aktywności obywatelskiej i zaangażowania młodzieży w życie publiczne Miasta poprzez partycypację, dialog i działania edukacyjne.	

- Poprawa warunków kształcenia dzięki inwestycjom w nowoczesną infrastrukturę edukacyjną i jej dostosowanie do współczesnych potrzeb.
- Zwiększenie efektywności organizacyjnej szkół w kontekście niżu demograficznego poprzez dostosowanie liczebności i struktury oddziałów.
- Zwiększenie świadomości i uwzględnianie praw dziecka w planowaniu i realizacji miejskich polityk społecznych, edukacyjnych i kulturalnych.

Wskaźnik osiągnięcia działań

- Liczba szkół realizujących projekty z zakresu edukacji cyfrowej, ekologicznej lub społecznej (szt.).
- Liczba szkół współpracujących z lokalnymi przedsiębiorcami lub instytucjami w ramach programów kształcenia zawodowego lub praktyk (szt.).
- Liczba uczniów objętych wsparciem psychologiczno-pedagogicznym w placówkach edukacyjnych (os.).
- Liczba uczniów uczestniczących w zintegrowanym systemie zajęć pozalekcyjnych opartym na współdzieleniu zasobów oświatowych (os.).
- Liczba uczniów objętych lokalnymi programami wsparcia edukacyjnego (np. stypendia, tutoring) (os.).
- Liczba projektów realizowanych przez młodzież w ramach działań obywatelskich lub partycypacyjnych (szt.).
- Liczba zmodernizowanych lub wyposażonych szkół (szt.).
- Średnia liczba uczniów przypadająca na jeden oddział w szkołach na terenie Miasta (os.).
- Liczba zrealizowanych projektów lub inicjatyw odnoszących się do praw dziecka (szt.).

Cel operacyjny 4.3. Wzmacnianie lokalnej tożsamości i aktywności obywatelskiej poprzez budowanie lokalnego patriotyzmu

Kierunki działań

- Rozwój miejskich mechanizmów partycypacji obywatelskiej, w tym wspieranie lokalnych inicjatyw mieszkańców.
- Wprowadzanie, na określonych zasadach, dodatkowych funkcji społecznych do budynków użyteczności publicznej (np. szkół, bibliotek, ośrodków kultury) w celu zwiększenia ich wykorzystania jako przestrzeni dostępnych dla mieszkańców, organizacji pozarządowych i oddolnych inicjatyw lokalnych.
- Wzmocnienie lokalnej tożsamości poprzez projekty kulturalne, historyczne i edukacyjne – np. działania wokół historii lokalnej, symboliki Miasta i wspólnych wartości, w szczególności rozwój społecznej inicjatywy pn. Ostródologia.
- Zwiększenie dostępności oferty kulturalnej i rekreacyjnej dla wszystkich grup wiekowych, w tym poprzez wsparcie mobilnych działań (kultura „na osiedlach”, animacja w przestrzeni) we współpracy z organizacjami pozarządowymi i lokalnymi liderami.
- Wzmocnienie oferty sportowej poprzez modernizację infrastruktury oraz realizację działań promujących różnorodne dyscypliny sportowe, jako element rozpoznawalny Ostródy, we współpracy z organizacjami pozarządowymi i lokalnymi przedsiębiorcami.
- Aktywne wspieranie działań wolontariackich i integrujących mieszkańców wokół wspólnych spraw – tworzenie przestrzeni dla liderów lokalnych, sieciowania inicjatyw społecznych.
- Zwiększenie wykorzystania potencjału organizacji pozarządowych poprzez systemowe wsparcie ich rozwoju – m.in. doradztwo prawno-organizacyjne, szkolenia z pisania projektów, wsparcie kadrowe oraz instrumenty finansowe ukierunkowane na budowanie trwałości instytucjonalnej NGO.
- Rozbudowa miejskich przestrzeni wspólnych jako miejsc integracji społecznej – skwery, parki, centra sąsiedzkie, instytucje kultury otwarte na mieszkańców.
- Promocja różnorodności społecznej i kulturowej, wspieranie postaw tolerancji i otwartości, w tym poprzez wydarzenia i kampanie społeczne.
- Wspieranie rozwoju Rad Osiedli oraz innych ciał doradczych i konsultacyjnych jako elementu wzmacniania lokalnej demokracji.
- Reorganizacja dostępności obiektów sportowych i rekreacyjnych – w tym rozszerzenie godzin otwarcia dla mieszkańców i grup niezorganizowanych oraz systemy informacyjne ułatwiające dostęp.
- Rozwój „Młodzieżowni” jako przestrzeni wspierającej aktywność młodzieży m.in. poprzez rozwój zróżnicowanej oferty zajęć oraz zwiększenie skali działalności, przy wykorzystaniu potencjału młodych mieszkańców na czele z Młodzieżową Radą Miasta.
- Adaptacja budynku Szkoły Podstawowej nr 4 na cele społeczno-kulturalne, w tym bibliotekę, społeczną szkołę muzyczną i salę kinowo-teatralną – stworzenie wielofunkcyjnego centrum kulturalnego i społecznego.
- Rozszerzenie funkcjonalności „Karty Ostródzkiej” – aplikacja łącząca różne elementy życia społecznego, wprowadzenie dodatkowych zniżek dla mieszkańców na usługi, preferencji w dostępie do wydarzeń i usług miejskich oraz promocja narzędzia.

Oczekiwane rezultaty planowanych działań
• Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w podejmowanie decyzji lokalnych poprzez rozwój narzędzi partycypacji obywatelskiej i wsparcie inicjatyw oddolnych. • Zwiększenie dostępności i funkcjonalności miejskiej infrastruktury publicznej na potrzeby społeczności lokalnej. • Wzmocnienie poczucia przynależności i dumy lokalnej poprzez działania kulturalne, historyczne i edukacyjne odnoszące się do tożsamości Miasta. • Zwiększenie udziału mieszkańców w życiu kulturalnym dzięki łatwiejszemu dostępowi do oferty animacyjnej i rekreacyjnej w pobliżu miejsca zamieszkania. • Zwiększenie udziału mieszkańców i turystów w aktywnościach sportowych. • Integracja społeczna wokół działań wolontariackich i inicjatyw sąsiedzkich poprzez tworzenie sieci współpracy i przestrzeni dla liderów lokalnych. • Zwiększenie samodzielności, profesjonalizacji i wpływu organizacji pozarządowych na życie społeczne Ostródy. • Poprawa jakości przestrzeni wspólnych sprzyjających integracji, wypoczynkowi i budowaniu relacji społecznych na poziomie lokalnym. • Zwiększenie akceptacji i otwartości społecznej poprzez działania promujące różnorodność i przeciwdziałające dyskryminacji. • Zwiększenie udziału mieszkańców w organach doradczych i konsultacyjnych jako elementu rozwoju lokalnej demokracji. • Poprawa dostępności infrastruktury sportowo-rekreacyjnej dla ogółu mieszkańców poprzez wydłużenie godzin otwarcia i wdrożenie lepszych systemów informacji. • Zwiększenie zaangażowania młodzieży w życie społeczne miasta poprzez rozwój infrastruktury i oferty działań „Młodzieżowni”. • Stworzenie wielofunkcyjnej przestrzeni społeczno-kulturalnej z nowymi usługami wspierającymi rozwój lokalnej aktywności kulturalnej. • Zwiększenie korzystania przez mieszkańców z usług miejskich i wydarzeń dzięki wdrożeniu narzędzi preferencyjnych i lojalnościowych.
Wskaźnik osiągnięcia działań
• Liczba zgłoszonych i zrealizowanych projektów w ramach inicjatywy mieszkańców (szt.). • Liczba budynków użyteczności publicznej, w których wprowadzono nowe funkcje społeczne (szt.). • Liczba wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych realizowanych w oparciu o lokalną historię lub tożsamość (szt.). • Liczba mobilnych działań kulturalnych zrealizowanych w przestrzeniach osiedlowych (szt.). • Liczba zmodernizowanych obiektów sportowych (szt.). • Liczba inicjatyw wolontariackich i sąsiedzkich wspieranych przez Miasto (szt.). • Liczba organizacji pozarządowych, które skorzystały ze wsparcia doradczo-szkoleniowego lub finansowego udzielonego przez Miasto (szt.). • Liczba zmodernizowanych lub utworzonych przestrzeni wspólnych o funkcji integracyjnej (szt.). • Liczba kampanii społecznych promujących tolerancję i różnorodność (szt.).

- Liczba aktywnych Rad Osiedli lub innych ciał konsultacyjnych działających na terenie Miasta (szt.).
- Liczba godzin udostępnienia miejskich obiektów sportowo-rekreacyjnych dla mieszkańców poza zajęciami zorganizowanymi (godz./tydzień).
- Liczba uczestników zajęć i wydarzeń organizowanych w „Młodzieżowni” (os.).
- Utworzenie wielofunkcyjnego centrum społeczno-kulturalnego w budynku SP nr 4 (tak/nie).
- Liczba użytkowników Karty Ostródzkiej uprawnionych do zniżek i preferencji (os.).

3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Miasta Ostróda oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Mieście

Miasto Ostróda, będące gminą miejską, położone jest w zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, w powiecie ostródzkim. Leży na Mazurach Zachodnich, na szlaku wodnym rzeki Drwęcy i jeziora Drwęckiego, w otoczeniu licznych jezior i terenów leśnych, co czyni jego lokalizację korzystną zarówno z punktu widzenia osadnictwa, jak i potencjału turystyczno-rekreacyjnego.

Ostróda zajmuje powierzchnię ok. 14 km² i jest centralnym ośrodkiem administracyjnym, gospodarczym, edukacyjnym i usługowym dla całego powiatu. Jednostkami pomocniczymi w strukturze są osiedla miejskie: Osiedle Drwęckie, Osiedle Grunwaldzkie, Osiedle Plebiscytowe, Osiedle Centrum, Osiedle Wzgórze Św. Franciszka z Asyżu.

Dominującymi formami użytkowania terenu w Ostródzie są:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej (szczególnie w śródmieściu i na osiedlach mieszkaniowych),
- tereny usług publicznych (administracja, oświata, kultura, sport, służba zdrowia),
- tereny przemysłowo-składowe (głównie w rejonie zachodnim i południowym),
- tereny zieleni urządzonej i nieurządzonej,
- tereny wodne (jezioro Drwęckie i inne jeziora, rzeka Drwęca, kanały).

Ostróda pełni funkcję węzła transportowego w regionie. Przez teren Miasta przebiega droga ekspresowa S7 (Gdynia-Rabka Zdrój) z dwoma węzłami: Ostróda Północ i Ostróda Południe oraz droga wojewódzka nr 619. W niedalekiej odległości od granic Miasta przebiega również droga ekspresowa S7 (z węzłem Ostróda Zachód) oraz drogi krajowe: DK 15 i DK 16. Sieć drogową uzupełniają drogi powiatowe (37,7 km) oraz gminne (41,5 km), z czego 3,2% stanowią odcinki nieutwardzone. Ostróda dysponuje rozbudowaną komunikacją miejską i podmiejską. Przez Miasto przebiega linia kolejowa nr 353 (Poznań Wschód – Skandawa), z połączeniami m.in. do Olsztyna, Trójmiasta, Wrocławia i Krakowa.

Struktura funkcjonalno-przestrzenna Ostródy obejmuje zespół zwartej zabudowy mieszkaniowej zlokalizowanej głównie na południe od linii kolejowej, tereny mieszkaniowe o niższej intensywności w południowo-wschodniej części Miasta,

a także obszary zabudowy przemysłowej (Zajezierze, obszary PKP) oraz tereny o funkcjach turystycznych wzdłuż Jeziora Drwęckiego.

W strukturze użytkowania gruntów dominują tereny przekształcone antropogenicznie (62,5% powierzchni Miasta), w tym zabudowa mieszkaniowa (27%), usługowa (13%), techniczno-produkcyjna (8%) i drogi (14%). Znaczną rolę pełnią także obszary zieleni i wód (37%). Miasto posiada 5 jezior, z których największe to Jezioro Drwęckie (880,8 ha). Hydrografię uzupełniają rzeka Drwęca i Kanał Elbląski.

Zgodnie z analizami planistycznymi i dokumentami strategicznymi, głównymi terenami predysponowanymi do dalszego rozwoju funkcji mieszkaniowej i usługowej są rejony południowe i wschodnie Miasta. Funkcje turystyczno-rekreacyjne planowane są do dalszego rozwoju wokół jezior i terenów zielonych. Miasto posiada wysokie pokrycie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (97%), co sprzyja spójnej polityce przestrzennej, jednak wiele z planów nie została zaktualizowana względem obecnych potrzeb i uwarunkowań. Ostatnia aktualizacja Studium miała miejsce w 2015 r. (uchwała nr XV/99/2015), a obecnie kończą się prace nad opracowaniem Planu Ogólnego.

Miasto Ostróda (na podstawie map zagrożenia powodziowego udostępnionych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie) znajduje się:

- częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. a) ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, tj. obszarem, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. b) ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, tj. obszarem, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- częściowo na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%,
- poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. c) ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, tj. obszarem między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału,
- poza obszarem narażonym na zalanie w przypadku całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego.

Tereny te podlegają szczególnym ograniczeniom zagospodarowania zgodnie z ustawą Prawo wodne i planami zarządzania ryzykiem powodziowym.

Na terenie Miasta Ostróda obowiązują zapisy zawarte w następujących dokumentach:

- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.
- Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły.

Na obszarze Ostródy występują również liczne formy ochrony przyrody, m.in. obszary Natura 2000, rezerваты, pomniki przyrody oraz dwa obszary chronionego krajobrazu (Kanał Elbląski, Lasy Taborskie). Miasto w całości położone jest w dorzeczu Wisły, w regionie wodnym Dolnej Wisły, oraz w jednostce JCWPd nr 39. Nie występują tu zidentyfikowane złoża kopalin.

Przeciwdziałanie skutkom suszy, zgodnie z art. 183 oraz 185 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, prowadzi się zgodnie z planem przeciwdziałania skutkom suszy, który uwzględnia podział kraju na obszary dorzeczy. Plan przeciwdziałania skutkom suszy zawiera analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych, propozycje budowy lub przebudowy urządzeń wodnych, propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji, jak również katalog działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

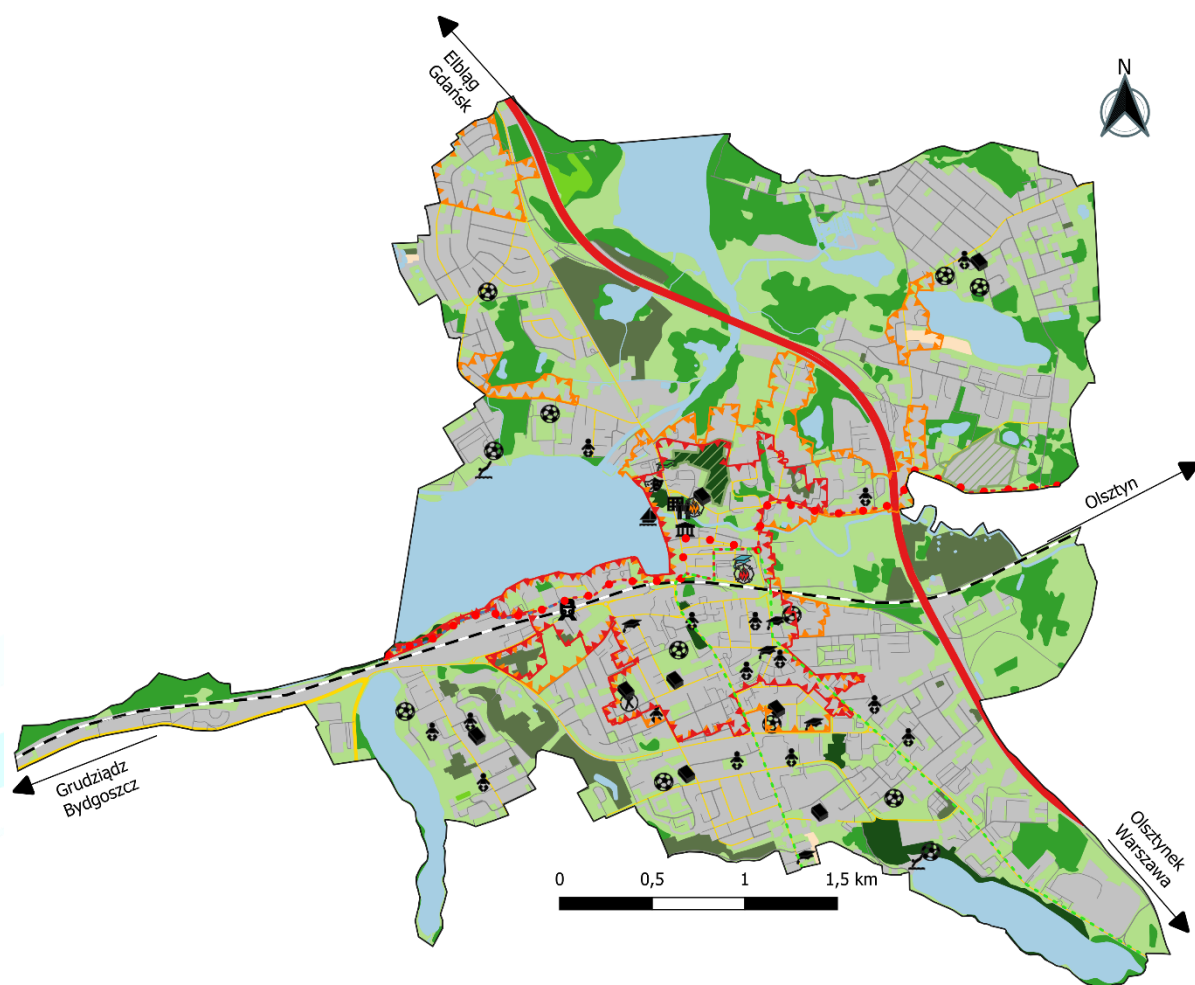
Według analizy przeprowadzonej na potrzeby Planu przeciwdziałania skutkom suszy, Ostróda położona jest:

- w zasięgu silnego zagrożenia w odniesieniu do suszy atmosferycznej;
- częściowo w zasięgu umiarkowanego, silnego i ekstremalnego zagrożenia w odniesieniu do suszy rolniczej;
- w zasięgu umiarkowanego zagrożenia w odniesieniu do suszy hydrologicznej;
- w zasięgu słabego zagrożenia w odniesieniu do suszy hydrogeologicznej;
- łącznie – w zasięgu umiarkowanego i silnego zagrożenia suszą (silne zagrożenie to obszary południowo-wschodnie i południowo-zachodnie).

Na podstawie diagnozy delimitacyjnej oraz Uchwały nr LXXVI/450/2023 Rady Miejskiej w Ostródzie z dnia 29 listopada 2023 r., dotyczącej wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, na terenie Miasta wskazano obszar zdegradowany obejmujący cztery podobszary. Największy z nich położony jest w środkowej części Ostródy. Spośród tych podobszarów wyodrębniono obszar rewitalizacji – teren, na którym występuje szczególne nagromadzenie problemów społecznych, towarzyszących im trudności gospodarczych, technicznych,

środowiskowych oraz przestrzenno-funkcjonalnych. Obszar rewitalizacji, zlokalizowany w centrum Miasta, zajmuje powierzchnię 151 ha, co stanowi 10,6% całkowitej powierzchni Ostródy. Zamieszkuje go 9 070 osób, czyli 29,9% ogółu mieszkańców. Jest to przestrzeń o szczególnie dużym nasileniu problemów społecznych – zwłaszcza w zakresie bezrobocia oraz zapotrzebowania na świadczenia z pomocy społecznej – współistniejących z problemami w innych sferach. Ze względu na centralne położenie, obszar ten pełni ważne funkcje administracyjne, handlowe, usługowe i kulturalne, oddziałując na całą strukturę funkcjonalną Miasta.

W wyniku zachodzących zmian systemowych, Miasto stoi przed koniecznością wzmocnienia swojego potencjału planistycznego i dalszego porządkowania ładu przestrzennego, szczególnie w kontekście presji urbanizacyjnej, zmian demograficznych oraz adaptacji do zmian klimatu. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej powinien opierać się na spójnym zagospodarowaniu przestrzeni, integracji funkcji mieszkaniowej z usługami, wzmacnianiu powiązań komunikacyjnych oraz ochronie zasobów przyrodniczych jako fundamentu dalszego zintegrowanego i zrównoważonego rozwoju. Struktura funkcjonalno-przestrzenna Ostródy została przedstawiona poglądowo na poniższych rycinach. Pełnoskalowe mapy stanowią załączniki nr 4 i 5 do niniejszej Strategii.

□ Granice administracyjne Miasta Ostróda
drogi:

- krajowa
- wojewódzka
- powiatowa
- gminna
- wewnętrzna
- linia kolejowa
- szlak pieszy: Droga Św. Jakuba
- szlak rowerowy: Mała Pętla Ostródzka
- trasa rowerowa: Krainy Kanału Elbląskiego
- szlak rowerowy: Wielka Pętla Ostródzka
- obszar zdegradowany
- obszar rewitalizacji
- cmentarze komunalne

Główne elementy infrastruktury społecznej i technicznej

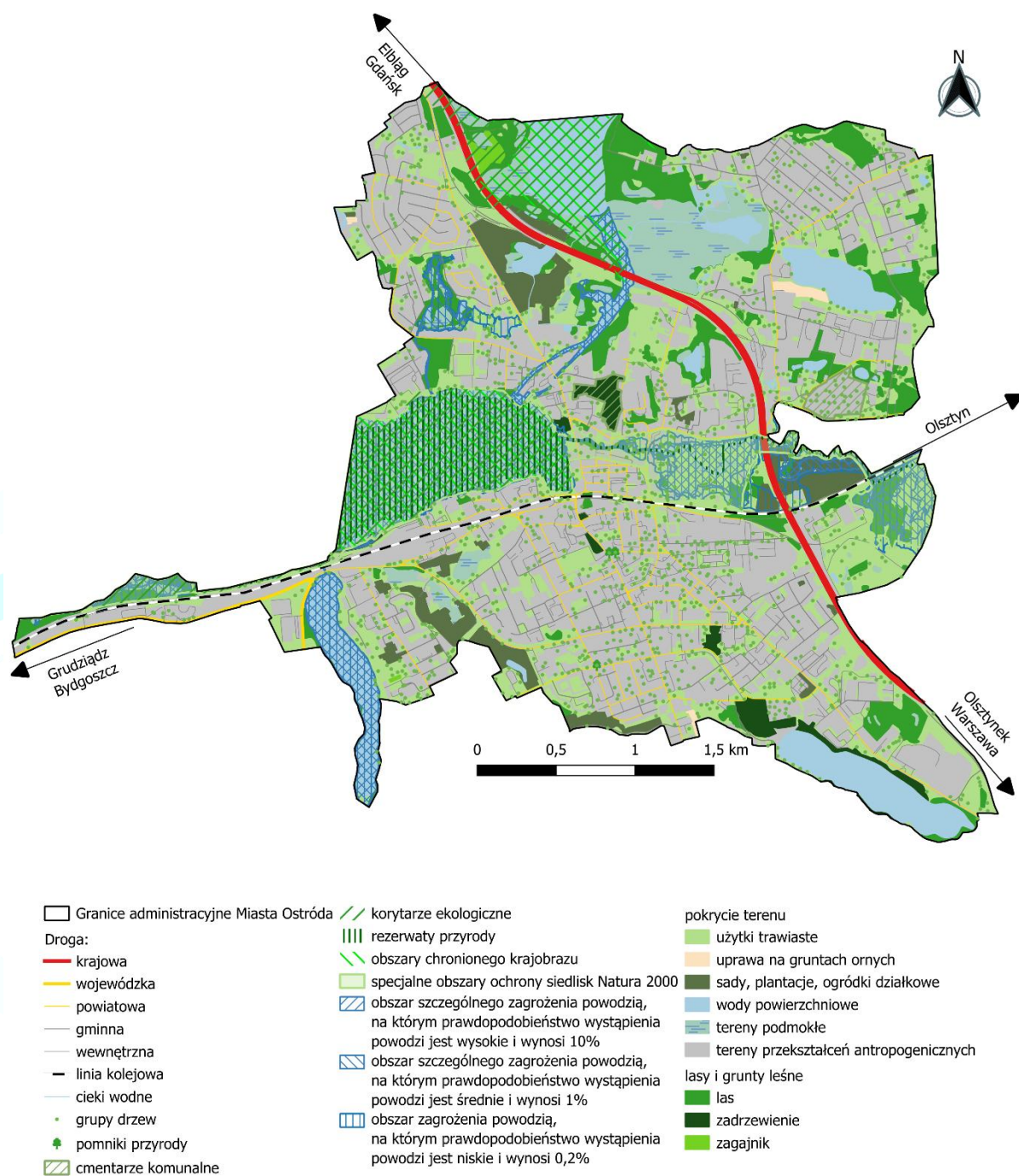
- ☎ Centrum Kultury oraz amfiteatr w Ostródzie
- 🏊 infrastruktura wodna, turystyczna, rekreacyjna
- 🚒 Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Ostródzie
- 👥 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostródzie
- 🚓 OSP w Ostródzie
- 🏊 Ostródzkie Centrum Sportu i Rekreacji
- 🏖 plaża
- 🏊 Szkoła Mistrzostwa Sportowego
- 🎓 szkoła podstawowa
- 🎓 szkoła ponadpodstawowa
- 🏛 Urząd Miejski w Ostródzie
- 🏛 Zamek Krzyżacki, Muzeum i Biblioteka Publiczna w Ostródzie
- 🎓 Zespół Szkół Salezjańskich
- 👶 żłobek/przedszkole
- 🏊 Główne elementy infrastruktury sportowej

🚶 dworzec PKP

- 🌿 pokrycie terenu
- 🌿 użytki trawiaste
- 🌿 uprawa na gruntach ornych
- 🌿 sady, plantacje, ogródki działkowe
- 🌿 las
- 🌿 zadrzewienie
- 🌿 zagajnik
- 🌿 tereny przekształceń antropogenicznych
- 🌊 wody powierzchniowe
- 🌊 cieki wodne

Ryc. 3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Miasta Ostróda – główne elementy infrastruktury społecznej i technicznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

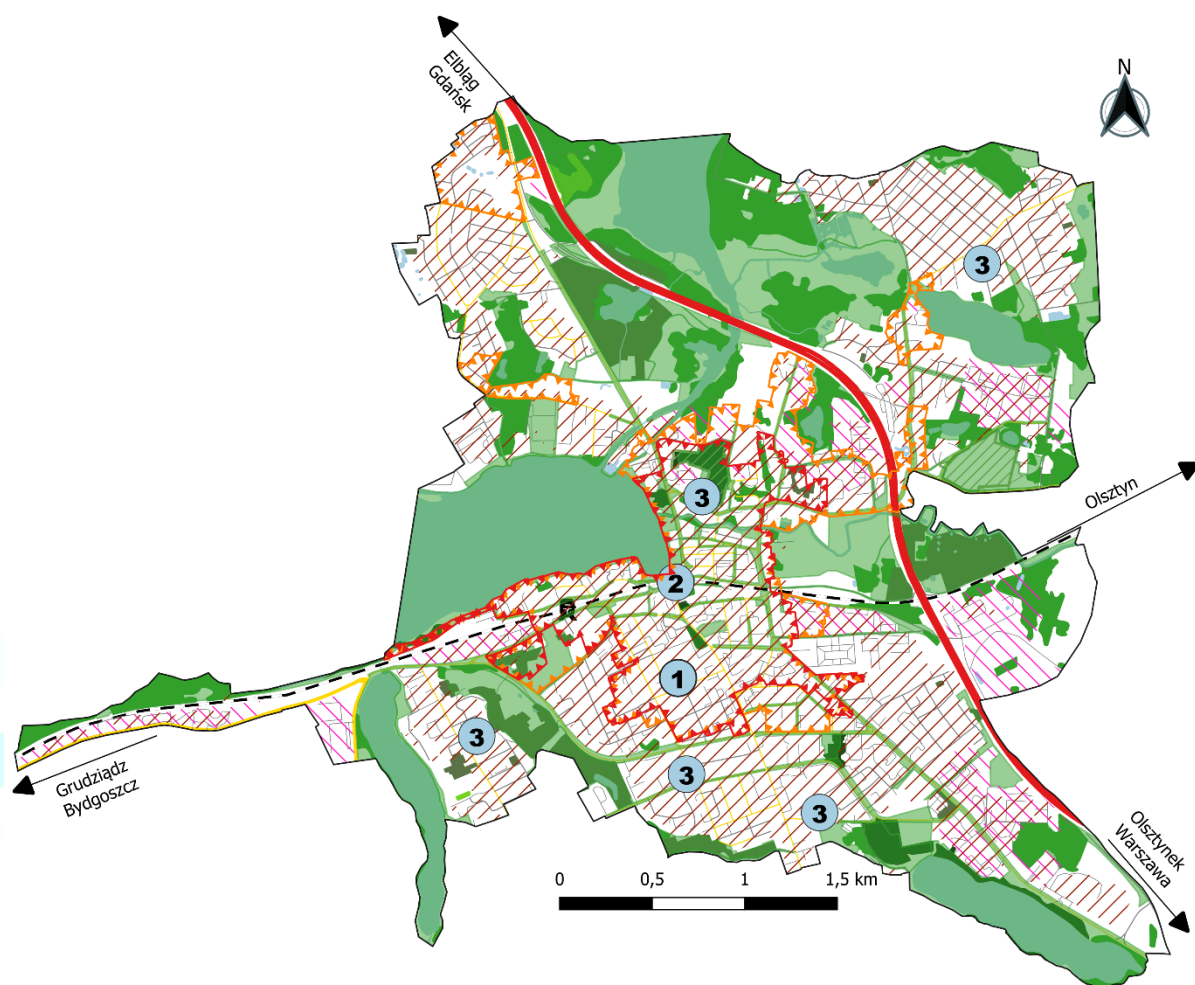
Ryc. 4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Miasta Ostróda – główne elementy powiązań przyrodniczych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Ustalenia Strategii Rozwoju Miasta Ostróda na lata 2026–2036 obowiązują na terenie całej jednostki samorządu terytorialnego. Poszczególne cele operacyjne i kierunki działań będą realizowane zgodnie z aktualnymi potrzebami i uwarunkowaniami występującymi w poszczególnych częściach Miasta. Wybrane kierunki działań mają swoje przestrzenne umiejscowienie, co wskazano w załączniku nr 6 do niniejszej Strategii (poniżej znajduje się poglądowa mapa zgodna ze wspomnianym załącznikiem).

□ Granice administracyjne
Miasta Ostróda

drogi:

— krajowa
— wojewódzka
— powiatowa
— gminna
— wewnętrzna
— linia kolejowa

elementy zielono-błękitnej infrastruktury:

■ las
■ zadrzewienie
■ zagajnik
■ sady, plantacje, ogródki działkowe
■ wody powierzchniowe
— ciek wodny

kierunki zmian:

- 1 Adaptacja budynku Szkoły Podstawowej nr 4 na cele społeczno-kulturalne, w tym bibliotekę, społeczną szkołę muzyczną i salę kinowo-teatralną – stworzenie wielofunkcyjnego centrum kulturalnego i społecznego
 - 2 Współpraca z zarządcą infrastruktury kolejowej na rzecz ograniczenia barier transportowych, m.in. poprzez analizę i poszukiwanie rozwiązań dla przejazdów kolizyjnych na głównych arteriach komunikacyjnych.
 - 3 Poprawa infrastruktury oświatowej, w tym modernizacja i wyposażenie placówek w narzędzia wspierające nowoczesne nauczanie.
- /// Obszary predysponowane do rozwoju i uzupełnienia zabudowy
 ■ Obszary predysponowane do rozwoju funkcji gospodarczej
 ■ Tereny zieleni i obszary predysponowane do rozwoju nieuciążliwych funkcji przyrodniczych, turystycznych i rekreacyjnych
 ■ obszar zdegradowany
 ■ obszar rewitalizacji

Ryc. 5. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Miasta Ostróda – kierunki zmian

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Kształtowanie polityki przestrzennej w Mieście opiera się jednocześnie na uwarunkowaniach lokalnych oraz na rekomendacjach zawartych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego, przyjętego uchwałą nr XXXIX/832/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 sierpnia 2018 r.

Zgodnie z ustaleniami Planu zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego, Ostróda wpisuje się w regionalny układ funkcjonalno-przestrzenny, kształtowany przez trzy główne systemy: węzłowy (sieć osadnicza), liniowy (system transportowy) oraz strefowy (uwarunkowania przyrodniczo-funkcjonalne). Miasto zostało zakwalifikowane do Strefy II, obejmującej pas pojezierzy cechujący się znacznym udziałem jezior, kompleksów leśnych oraz urozmaiconą rzeźbą terenu. Oznacza to, że w polityce przestrzennej Ostródy należy uwzględniać wielofunkcyjność tej strefy, ze szczególnym uwzględnieniem rozwiniętej funkcji turystycznej i rekreacyjnej oraz koniecznością zachowania walorów krajobrazowych i przyrodniczych.

W ujęciu układu liniowego, Ostróda zlokalizowana jest w ciągu kluczowych powiązań komunikacyjnych województwa, w tym w pobliżu drogi ekspresowej S7, a także wzdłuż linii kolejowej nr 353 o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym (Jabłonowo Pomorskie – Iława – Olsztyn – Korsze). W polityce przestrzennej Miasta należy zatem dążyć do wzmacniania funkcji transportowych, poprawy dostępności oraz integracji z siecią transportową regionu. Znaczenie Ostródy jako elementu regionalnego układu transportowego znajduje odzwierciedlenie także w wykazie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, przewidzianych w planie wojewódzkim, m.in. budowa drogi S7 (zrealizowana) oraz modernizacja infrastruktury kolejowej. Miasto powinno w tym kontekście kontynuować działania w zakresie usprawnienia układu drogowego i kolejowego, co znalazło odzwierciedlenie także w celach operacyjnych Strategii.

Plan wskazuje również konieczność rozwijania infrastruktury technicznej. W przypadku Ostródy szczególnie istotne są inwestycje związane z modernizacją i rozbudową kanalizacji deszczowej i sieci ciepłowniczej.

W obszarze infrastruktury społecznej jako inwestycję ponadlokalną wskazano budowę Szpitalnego Oddziału Ratunkowego w Powiatowym Zespole Opieki Zdrowotnej w Ostródzie (zadanie Powiatu Ostródzkiego), co potwierdza rolę Ostródy jako regionalnego ośrodka świadczącego usługi ponadlokalne, szczególnie w zakresie zdrowia i opieki.

W kontekście celów szczegółowych polityki przestrzennej województwa Ostróda powinna przede wszystkim:

- Chronić i porządkować strukturę przestrzenną Miasta, dążąc do harmonijnego łączenia funkcji mieszkaniowej, usługowej, rekreacyjnej i turystycznej,
- Zwiększać swoją konkurencyjność poprzez rozwój zróżnicowanej, nowoczesnej gospodarki, wspieranej przez dostępność komunikacyjną i wysoką jakość przestrzeni,
- Zachować i wykorzystywać zasoby środowiska – szczególnie wód powierzchniowych, obszarów zieleni oraz uwarunkowań krajobrazowych,
- Zwiększać odporność przestrzeni miejskiej na zagrożenia naturalne (np. skutki zmian klimatu) oraz dążyć do bezpieczeństwa energetycznego, m.in. przez rozwój OZE.

Analiza Planu zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego, a także diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej oraz cele i kierunki działań przedstawione w niniejszej Strategii, pozwoliły na określenie ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Mieście Ostróda, które przedstawiono poniżej.

Tab. 2. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Mieście Ostróda

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu
• zachowanie terenów o dużych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych, • ochrona terenów objętych ochroną prawną oraz innych obszarów cennych przyrodniczo, w tym terenów otwartych, • zachowanie i przywracanie układu lokalnych korytarzy ekologicznych oraz ochrona przed ich defragmentacją, • utrzymanie różnorodności biologicznej, • przeciwdziałanie rozlewaniu się zabudowy, • wsparcie rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury, w szczególności poprzez ustalanie racjonalnych wskaźników w zakresie powierzchni biologicznie czynnej w dokumentach planistycznych, zapewnienie i egzekwowanie odpowiedniej retencji oraz wykorzystanie istniejącej przestrzeni i obiektów do jej rozwoju, w tym rozwój korytarzy ułatwiających przewietrzanie (redukcja smogu i obniżenie temperatury), • tworzenie nowych oraz powiększenie już istniejących obszarów zielonych blisko obszarów mieszkaniowych (parki i skwery „kieszonkowe”), • dążenie do realizacji zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz istniejących i projektowanych zespołów zabudowy, • ochrona cieków wodnych, m.in. poprzez zakaz lub ograniczenie zabudowy w pobliżu zbiorników i cieków wodnych z uwzględnieniem przepisów dotyczących zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią,

- ochrona wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami pochodzenia komunikacyjnego i bytowego poprzez kontrole stanu technicznego instalacji kanalizacji sanitarnej i burzowej, konserwacje urządzeń do separacji substancji ropopochodnych i osadników piaskowych, itp.
- wykorzystanie głównych zbiorników wodnych do funkcji związanych z turystyką, rekreacją oraz sportem, z zachowaniem poszanowania środowiska przyrodniczego,
- wykorzystanie obszarów zielonych do celów turystycznych i rekreacyjnych poprzez budowę ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych, budowę i utrzymanie infrastruktury rekreacyjnej,
- ochrona terenów rekreacyjnych i wypoczynku, obszarów zadrzewionych i terenów zielonych przed zabudową związaną z uciążliwą działalnością gospodarczą (zakłady przemysłowe, magazynowe i usługowe),
- nadanie funkcji edukacyjnej nowym i istniejącym obszarom zielonym oraz elementom zielono-błękitnej infrastruktury,
- ochrona powietrza i zapobieganie przekraczaniu poziomów dopuszczalnych stężeń substancji szkodliwych w powietrzu poprzez działania termomodernizacyjne, rozbudowę sieci ciepłowniczej, wprowadzanie do celów grzewczych urządzeń o wysokiej sprawności energetycznej, rozwój zielonej energii i ograniczanie niskiej emisji wynikającej z ruchu samochodowego,
- rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym.

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

- kształtowanie struktury przestrzennej uwypuklające i wzmacniające znaczenie istniejących obiektów o ważnych funkcjach lokalnych i ponadlokalnych,
- ochrona elementów dziedzictwa kulturowego, w szczególności wartościowych układów urbanistycznych oraz obiektów zabytkowych,
- ochrona różnorodności i wielokulturowości dziedzictwa kulturowego regionu i dóbr kultury współczesnej,
- przystosowanie zachowanych założeń i obiektów, które utraciły swoje pierwotne funkcje, do nowych, współczesnych potrzeb, z uwzględnieniem wymogów w zakresie ich dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami oraz – w miarę możliwości – wykorzystujących rozwiązania w zakresie efektywności energetycznej oraz rozwiązania w zakresie adaptacji do zmian klimatu (zatrzymanie wód opadowych, przepuszczalność terenu, ogrody deszczowe i inne),
- restauracja i modernizacja techniczna obiektów zabytkowych zgodnie z wytycznymi konserwatora zabytków z dostosowaniem współczesnej funkcji do wartości zabytkowej obiektów, służącej jednocześnie rozwojowi gospodarczemu i włączeniu społecznemu,
- podporządkowanie nowej zabudowy historycznej kompozycji przestrzennej,
- zachowanie indywidualnych cech historycznego założenia urbanistycznego,

- uspokajanie ruchu w historycznych częściach Miasta poprzez: priorytet komunikacji pieszej, rowerowej i zbiorowej, ograniczanie ruchu samochodowego, dążenie do powiększania powierzchni przeznaczonej do ruchu pieszego,
- podnoszenie walorów użytkowych oraz komercjalizacja funkcji turystycznej, z wykorzystaniem zasobu historycznego jako istotnego komponentu.

Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

- utrzymanie i kontynuacja istniejącej struktury przestrzennej i form zabudowy, z możliwością jej uzupełnienia,
- kształtowanie czytelnej, zwartej struktury przestrzennej i dopełnianie układów urbanistycznych,
- wyznaczanie zróżnicowanych standardów zabudowy dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w dostosowaniu do charakteru miejsca – z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia dostępności do usług społecznych (przedszkola, szkoły, place zabaw, zieleń publiczna, usługi sportu, rekreacji i turystyki),
- kształtowanie nowych obszarów zabudowy mieszkaniowej w oparciu o układ komunikacyjny o parametrach dostosowanych do intensywności zabudowy i zapewniający przepustowość w skali lokalnej i ponadlokalnej,
- ograniczenie negatywnego wpływu terenów aktywności gospodarczej na sąsiadującą zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz (np. strefowanie zabudowy, tworzenie pasów zieleni izolacyjnej i granic przestrzennych),
- ograniczenie negatywnego wpływu kluczowych inwestycji celu publicznego na zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz,
- uwzględnienie planowanych inwestycji ponadlokalnych (regionalnych, krajowych) w polityce przestrzennej Miasta,
- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu,
- przeciwdziałanie konfliktom przestrzennym poprzez zachowanie równowagi pomiędzy dostępnością usług, lokalizacji terenów działalności gospodarczej i terenów produkcyjnych a uciążliwością ich oddziaływania na tereny sąsiednie,
- nawiązanie gabarytami, powierzchnią zabudowy i stylem architektonicznym nowych i przebudowywanych obiektów do istniejącej zabudowy występującej na danym obszarze, w szczególności w obszarze zabytkowej zabudowy i zabudowy śródmiejskiej,
- planowanie zabudowy wielorodzinnej w sposób ekstensywny, z zachowaniem dużej przestrzeni dla zieleni, retencji wodnej oraz miejsc postojowych dla pojazdów i zaplecza społecznego,
- podnoszenie dostępności terenów i obiektów usługowych dla osób ze szczególnymi potrzebami,

- wsparcie dla rozwoju odnawialnych źródeł energii,
- przyjęcie rozwiązań wynikających z przepisów prawa wodnego oraz ograniczenie rozwoju nowej zabudowy na terenach zagrożonych ryzykiem powodziowym.

Zgodnie z § 3, ust. 10 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydania z niego wypisów i wyrysów, na terenie Miasta Ostróda dopuszcza się określenie wyższego zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową, niż wynika to ze wzoru z ust. 2, jeżeli jest to uzasadnione szczególnymi potrzebami w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej.

Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, pod pojęciem handlu wielkopowierzchniowego rozumie się handel realizowany w obiekcie handlowym o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Jego lokalizacja jest regulowana w planie ogólnym poprzez wskazanie strefy handlu wielkopowierzchniowego oraz konieczność sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w przypadku potrzeby realizacji tego obiektu. Plan miejscowy sporządza się wtedy dla terenu położonego na obszarze obejmującym co najmniej obszar, na którym powinny nastąpić zmiany w strukturze funkcjonalno-przestrzennej w wyniku realizacji tego obiektu.

Na obszarze Miasta Ostróda dopuszcza się lokalizację obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Jako zasady ich lokalizacji przyjmuje się w szczególności:

- wskazanie lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego uwzględniającej zapewnienie przepustowości układu komunikacyjnego i wydolności systemów infrastruktury technicznej,
- przyjęcie dopuszczalnych wskaźników zabudowy i zagospodarowania terenu z uwzględnieniem ładu przestrzennego,
- wprowadzenie nakazu utworzenia zieleni izolującej strefę handlu wielkopowierzchniowego od strefy mieszkalnej,
- przeprowadzenie oceny wpływu inwestycji na środowisko oraz krajobraz.

Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, pod pojęciem inwestycji celu publicznego należy rozumieć działania o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim i krajowym), a także krajowym (obejmującym również inwestycje międzynarodowe

i ponadregionalne), oraz metropolitalnym (obejmującym obszar metropolitalny) bez względu na status podmiotu podejmującego te działania oraz źródła ich finansowania, stanowiące realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, m.in.:

- wydzielanie gruntów pod drogi publiczne, drogi rowerowe i drogi wodne, budowa, utrzymywanie oraz wykonywanie robót budowlanych tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego, a także łączności publicznej i sygnalizacji,
- budowa i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania lub ich wykorzystania w instalacji odnawialnego źródła energii wytwarzającej biogaz w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii,
- budowa oraz utrzymywanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronie przed powodzią, a także regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych, będących własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego,
- budowa, utrzymywanie obiektów oraz urządzeń niezbędnych na potrzeby obronności państwa, a także ustanowienie strefy ochronnej terenu zamkniętego, w tym wynikające z umów lub porozumień międzynarodowych, a także na potrzeby ochrony granicy państwowej lub zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, w tym budowa i utrzymywanie aresztów śledczych, zakładów karnych oraz zakładów dla nieletnich,
- poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie złóż kopalin objętych własnością górnictw,
- zakładanie i utrzymywanie cmentarzy,
- ustanawianie i ochrona miejsc pamięci narodowej,
- ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt lub siedlisk przyrody,
- wydzielanie gruntów pod publicznie dostępne przestrzenie i obiekty: ciągi piesze, place, parki, promenady lub bulwary, a także ich urządzenie, w tym budowa lub przebudowa.

W przypadku lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego na terenie Miasta Ostróda przyjmuje się w szczególności:

- ograniczenie negatywnego wpływu kluczowych inwestycji celu publicznego na zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz,
- lokalizowanie kluczowych inwestycji celu publicznego poza obszarami chronionymi, glebami wysokiej przydatności rolniczej i terenami zadrzewionymi,
- uwzględnienie planowanych inwestycji ponadlokalnych (regionalnych, krajowych) w polityce przestrzennej Miasta,

- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu,
- wykorzystanie istniejącej infrastruktury do realizacji inwestycji celu publicznego.

Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

W zakresie transportu i komunikacji:

- zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej poprzez rozwój układu drogowego, komunikacji zbiorowej, infrastruktury pieszo-rowerowej, węzłów komunikacyjnych,
- zwiększenie zrównoważonej mobilności i funkcjonalności oraz efektywności transportu miejskiego poprzez budowę, przebudowę i modernizację infrastruktury transportu oraz zakup i modernizację zero- lub niskoemisyjnych pojazdów wykorzystywanych w transporcie zbiorowym,
- dążenie do ograniczenia ruchu indywidualnych pojazdów samochodowych, szczególnie na obszarach o dużych walorach przyrodniczych i dużej wrażliwości środowiska na czynniki antropopresyjne,
- wyznaczanie w dokumentach planistycznych dróg o szerokości zapewniającej możliwość wykonania wszystkich niezbędnych do prawidłowego wykorzystania drogi elementów, jak chodniki, parkingi, ciągi rowerowe,
- wprowadzanie rozwiązań drogowych w obszarach zabudowy minimalizujących geometrię dróg i skrzyżowań, pozostawiając jednocześnie wystarczającą, wygodną przestrzeń dla pieszych, ruchu rowerowego, transportu publicznego, jak również dla osób z niepełnosprawnościami i starszych,
- wspieranie zeroemisyjnych form indywidualnej mobilności, m.in. poprzez budowę i rozbudowę dróg rowerowych (w tym kontrapasów) oraz dróg dla pieszych i rowerów, wraz z infrastrukturą towarzyszącą, kontraruchów oraz pasów ruchu dla rowerów,
- wspieranie rozwoju wielogałęziowego powiązania podsystemów transportu publicznego oraz indywidualnego m.in. centrów przesiadkowych, dworców, systemu parkingów P&R, B&R wraz z układem komunikacji kołowej i pieszo-rowerowej oraz rozbudową niezbędnej infrastruktury,
- budowa i rozbudowa infrastruktury do ładowania i tankowania zeroemisyjnych pojazdów komunikacji publicznej.

W zakresie infrastruktury technicznej i społecznej:

- kreowanie połączeń pomiędzy zabudową mieszkaniową a infrastrukturą społeczną oraz dążenie do poprawy dostępności infrastruktury społecznej i technicznej,
- dalszy rozwój systemów infrastruktury technicznej, w tym deszczowej i ciepłowniczej, będącej podstawą do lokalizacji zabudowy mieszkaniowej oraz związanej z działalnością gospodarczą,

- utrzymywanie i poprawa jakości usług o charakterze publicznym (szkoły, przedszkola, instytucje kultury, obiekty sportowe), w tym bazy infrastrukturalnej oraz rozwój systemu opieki nad osobami ze szczególnymi potrzebami,
- rozwój błękitno-zielonej infrastruktury oraz zapewnienie odpowiedniej retencji (powierzchnia biologicznie czynna, budowa zbiorników na deszczówkę z terenów utwardzonych w celu wtórnego wykorzystania),
- tworzenie warunków dla lokalizacji instalacji urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii na poziomie aktów planistycznych (plan ogólny, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego).

Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

Urządzenia wytwarzające energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW powinny być lokalizowane na gruntach klasy IV lub niższej i nie mogą wpływać na poszerzenie obszaru stref ochronnych, które związane są z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu oraz użytkowaniu terenu poza granicami wyznaczonego obszaru.

W przypadku lokalizacji takich urządzeń wyznacza się następujące zasady:

- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu,
- lokalizowanie ośrodków produkcyjnych i infrastruktury technicznej (w tym odnawialnych źródeł energii) na terenach ściśle określonych, z uwzględnieniem istniejących form ochrony przyrody oraz z zachowaniem bezpiecznej strefy ochronnej od zabudowy mieszkaniowej oraz związanej z wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży,
- dbałość o relacje funkcjonalno-przestrzenne z terenami sąsiednimi,
- podejmowanie działań powstrzymujących znaczne przeobrażenie krajobrazu kulturowego,
- w granicach stref ochronnych dla elektrowni fotowoltaicznych wszelkie przedsięwzięcia nie mogą przekraczać standardów jakości środowiska,
- wyłącza się obszary chronionego krajobrazu z lokalizowania elektrowni wiatrowych o mocy większej niż moc mikroinstalacji w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii.

Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się te przedsięwzięcia, które zostały określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w podziale na przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz te mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

W przypadku lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na terenie Miasta należy uwzględnić:

- lokalizację w miejscach, które nie naruszają funkcjonowania korytarzy ekologicznych, obszarów chronionych oraz nie przyczyniają się do niszczenia siedlisk gatunków występujących w Mieście,
- rozmieszczenie form ochrony przyrody, ograniczenia wynikające z uchwał je powołujących, planów ochrony tych obszarów oraz aktów prawa miejscowego,
- realizację działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą możliwych negatywnych oddziaływań na środowisko
- przeprowadzenie indywidualnej procedury badania wpływu przedsięwzięcia na środowisko w ramach oceny oddziaływania na środowisko na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

- przeznaczanie pod nowe funkcje w pierwszej kolejności gruntów o najniższych klasach bonitacyjnych oraz nieużytków,
- lokalizowanie nowych terenów inwestycyjnych na obszarach już zurbanizowanych lub wyposażonych w infrastrukturę techniczną i transportową,
- ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej przed rozpraszaniem zabudowy i niekontrolowaną suburbanizacją,
- zachowanie istniejących terenów zadrzewionych jako elementu struktury ekologicznej Miasta,
- zwiększanie lesistości Miasta poprzez zalesianie terenów marginalnych i nieużytkowanych,
- wzmacnianie funkcji przyrodniczych, retencyjnych i krajobrazowych terenów zadrzewionych,
- uwzględnianie w polityce przestrzennej roli terenów zadrzewionych w przeciwdziałaniu skutkom zmian klimatu i poprawie jakości środowiska.

Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Zgodnie z diagnozą delimitacyjną oraz Uchwałą nr LXXVI/450/2023 Rady Miejskiej w Ostródzie z dnia 29 listopada 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Ostróda, na terenie Miasta został wyznaczony obszar zdegradowany, który składa się z czterech podobszarów, niemających wspólnych granic, przy czym największy z nich zlokalizowany jest w centralnej części Miasta.

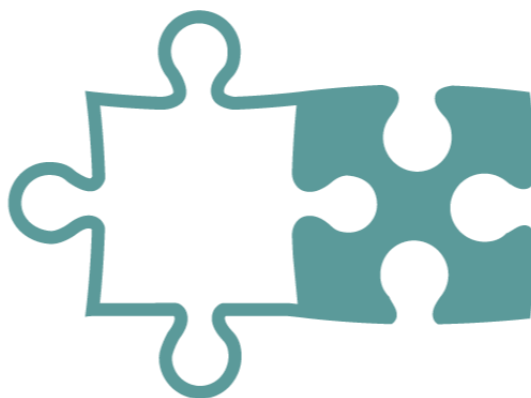
Z obszaru zdegradowanego wydzielono podobzar, w którym obserwuje się wysokie natężenie problemów społecznych oraz współwystępujących z nimi problemów w sferze gospodarczej, technicznej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej.

Obszar rewitalizacji został wyznaczony na powierzchni mniejszej niż obszar zdegradowany, zlokalizowany jest w centralnej części Miasta. Obszar rewitalizacji o powierzchni 151 ha stanowi 10,6% całej powierzchni Ostródy, a liczba zamieszkującej go ludności to 9 070 osób, co stanowi 29,9% populacji Miasta. Obszar rewitalizacji stanowi teren o najbardziej intensywnym natężeniu problemów społecznych, w szczególności związanych z wysokim bezrobociem i zapotrzebowaniem na świadczenia pomocy społecznej i występujących problemach gospodarczych, technicznych, środowiskowych i przestrzenno-funkcjonalnych. Ze względu na lokalizację w samym centrum Ostródy, obszar ten koncentruje funkcje administracyjne, handlowo-usługowe oraz kulturowe, co skutkuje dużym oddziaływaniem na pozostałe części Miasta.

Główne zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego w zakresie obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji powinny uwzględniać:

- określenie rozwiązań planistycznych zgodnie z założeniami gminnego programu rewitalizacji,
- utrzymanie i kontynuację istniejącej struktury przestrzennej i form zabudowy z możliwością jej uzupełnienia,
- przywrócenie estetyki i funkcjonalności obszarów zdegradowanych,
- utworzenie wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych,
- zwiększenie dostępności do terenów zieleni oraz terenów rekreacyjnych.

Na terenie Miasta Ostróda nie występują obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji oraz remediacji.

4. Spójność kierunków rozwoju Miasta z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań

Cele strategiczne oraz kierunki działań zawarte w niniejszej Strategii odnoszą się do zidentyfikowanych problemów, które mieszkańcy napotykają na obszarze Miasta Ostróda. Jednocześnie, są one spójne z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu o randze wojewódzkiej i krajowej, takimi jak Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) oraz strategia rozwoju województwa pn. Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego. Komplementarność celów jakie wyznacza Strategia z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność realizacji tego dokumentu.

Cel główny KSRR zakłada „efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co stworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym”. Cel ten uzupełniony jest 3 celami operacyjnymi:

- Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;
- Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;
- Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Strategia rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego pn. Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego, stanowi plan rozwoju regionu opracowany z uwzględnieniem zewnętrznych uwarunkowań gospodarczych, prawnych i przede wszystkim dostępnych funduszy na rozwój. Uwzględnia ramy krajowe, określone w Strategii, na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, przyjętą przez Rząd RP 14 lutego 2017 roku, która definiuje wyzwania rozwojowe przed jakimi stoi Polska i określa kierunki działań Rządu RP do roku 2030 oraz Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030, przyjętą przez Rząd RP 17 września 2019 roku. Planowanie strategiczne wskazało wiele niekorzystnych czynników rozwojowych w województwie warmińsko-mazurskim, a także gorsze wskaźniki poziomu życia niż w innych regionach w kraju, takich jak m.in.:

- niekorzystne procesy demograficzne i migracyjne,

- peryferyjność gospodarcza pomimo wyraźnego postępu w dostępności komunikacyjnej i teleinformatycznej regionu.

Centralnym elementem strategii jest MIESZKANIEC REGIONU i działania na rzecz podnoszenia jakości kapitału ludzkiego i kapitału społecznego województwa, niezbędnych zarówno w kontekście atrakcyjności inwestycyjnej, jak i jakości życia. Do kluczowych priorytetów rozwoju strategicznego w regionie zaliczono społeczeństwo, gospodarkę i relacje.

Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego zawiera następujące cele strategiczne:

- **Cel strategiczny: Kompetencje przyszłości;**
- **Cel strategiczny: Inteligentna produktywność;**
- **Cel strategiczny: Kreatywna aktywność;**
- **Cel strategiczny: Mocne fundamenty.**

Strategia Warmińsko-Mazurskie 2030. charakteryzuje się również pogłębionym podejściem do terytorializacji celów. Obszary strategicznej interwencji (OSI) były już wskazane w Strategii z 2013 roku, jednak nowe podejście silniej łączy OSI z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego poprzez określone obszary funkcjonalne a także – na skutek aktywności samorządów lokalnych w różnych częściach województwa – określa cele polityki rozwoju regionu w zestawieniu z dążeniami samorządów wchodzących w skład określonych obszarów strategicznej interwencji. Warunkiem koniecznym do wyodrębnienia obszaru strategicznej interwencji jest oparcie go o wieloletnią współpracę partnerów na rzecz określonego celu.

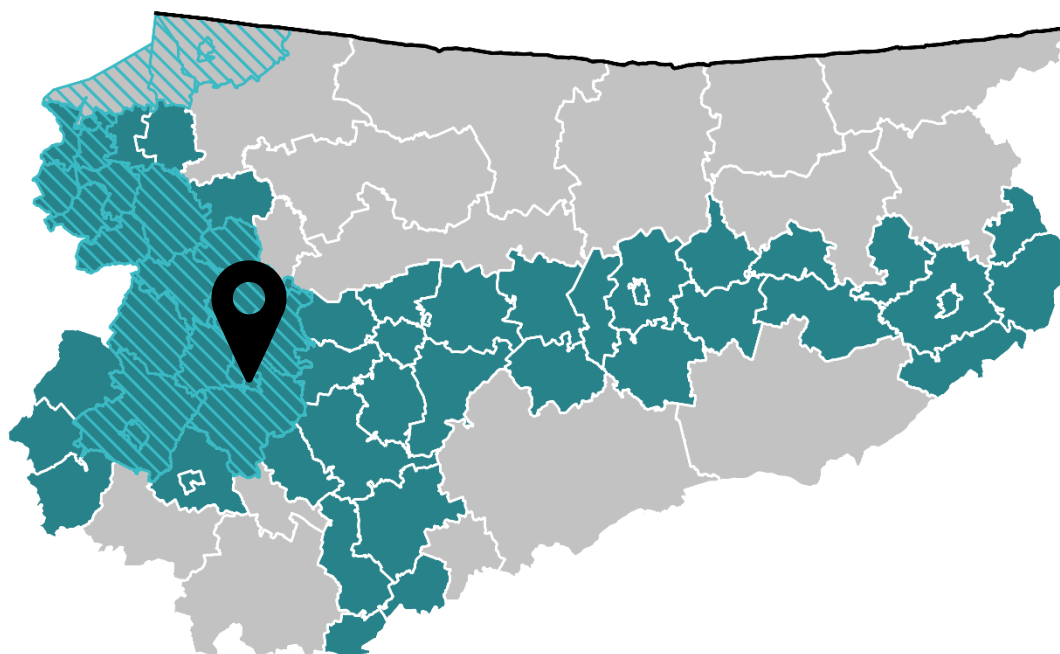
Zgodnie z zapisami Strategii, Ostródę zaliczono do następujących obszarów strategicznej interwencji:

- OSI Tygrys warmińsko-mazurski – wskazany obszar stanowią gminy miejskie, miejsko-wiejskie i wiejskie, które położone są maksymalnie 15 km od przebiegu drogi krajowej nr 7 i drogi krajowej nr 16. Wskazane OSI wyznaczone zostało ze względu na konieczność dynamizacji procesów rozwojowych oraz wzmocnienie konkurencyjności krajowej i międzynarodowej regionu.
- OSI Niebieski Zachód – obszar powstał na skutek nałożenia trzech obszarów funkcjonalnych wskazanych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego (Obszar Funkcjonalny Ostródzko-Iławski; Przybrzeżny Obszar Funkcjonalny; Obszar Funkcjonalny Żuławy) oraz zasięgu oddziaływania Kanału Elbląskiego, który charakteryzuje się unikalnymi w skali światowej pochylniami. Tym samym Kanał Elbląski

stanowi zabytkowy system przyrodniczo-techniczny, jednocześnie łączący Elbląg z obszarem funkcjonalnym ostródzko-iławskim.

0 15 30 45 km

Legenda

- Granica Państwa Polskiego
- OSI Niebieski Zachód
- OSI Tygrys warmińsko-mazurski
- powiaty województwa warmińsko-mazurskiego

Ryc. 6. Ostróda na tle OSI do których należy

Źródło: Strategia rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego pn. Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego

Tabela poniżej przedstawia spójność celów strategicznych i operacyjnych zawartych w Strategii Rozwoju Miasta Ostróda na lata 2026–2036 ze Strategią rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego pn. Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego. Dodatkowo, wskazano oczekiwane efekty interwencji dla obu OSI, które dotyczą Miasta Ostróda.

Tab. 3. Spójność celów strategicznych i operacyjnych Strategii Rozwoju Miasta Ostróda na lata 2026–2036 ze Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa

Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego	Oczekiwane efekty interwencji dla OSI Tygrys warmińsko-mazurski	Oczekiwane efekty interwencji dla OSI Niebieski Zachód	Strategia Rozwoju Miasta Ostróda na lata 2026–2036
Cel strategiczny: Kompetencje przyszłości Cele operacyjne: Użyteczne kwalifikacje i kompetencje Nowoczesne usługi Profesjonalne organizacje	Rdzeń kompetencyjny regionu (3 główne ośrodki miejskie województwa) Wzmocnienie kompetencyjne organizacji oddziałujących na cały region	Rozwinięte kompetencje kluczowe i programy podnoszące kwalifikacje mieszkańców Rozwinięta e-administracja Silne organizacje społeczne i okołobiznesowe	Cel 3. Budowa odpornej, innowacyjnej i rozpoznawalnej gospodarki lokalnej w oparciu o markę Ostródy i jej unikalne zasoby 3.1. Wzmacnianie zrównoważonego rozwoju gospodarczego Ostródy poprzez wsparcie lokalnych specjalizacji i rozwój przedsiębiorczości Cel 4. Ostróda – miasto wysokiej jakości życia społecznego, włączające, bezpieczne i wspierające rozwój mieszkańców na każdym etapie życia 4.2. Podnoszenie jakości i dostępności oferty edukacyjnej oraz wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży 4.3. Wzmacnianie lokalnej tożsamości i aktywności obywatelskiej poprzez budowanie lokalnego patriotyzmu
Cel strategiczny: Inteligentna produktywność Cele operacyjne: Satysfakcjonująca praca Inteligentne specjalizacje Wysoka konkurencyjność	Rozwój inteligentnych specjalizacji Przygotowanie najlepszych terenów inwestycyjnych	Konkurencyjne usługi, w tym w obszarze srebrnej gospodarki Konkurencyjne firmy należące do inteligentnych specjalizacji Rozwinięta przedsiębiorczość	Cel 3. Budowa odpornej, innowacyjnej i rozpoznawalnej gospodarki lokalnej w oparciu o markę Ostródy i jej unikalne zasoby 3.1. Wzmacnianie zrównoważonego rozwoju gospodarczego Ostródy poprzez wsparcie lokalnych specjalizacji i rozwój przedsiębiorczości 3.2. Wzmacnianie marki Miasta Ostróda jako „Perły Mazur” i rozwijanie gospodarki w oparciu o lokalną tożsamość i dziedzictwo 3.3. Rozwój systemu bezpieczeństwa i odporności miejskiej w kontekście współczesnych zagrożeń

			Cel 4. Ostróda – miasto wysokiej jakości życia społecznego, włączające, bezpieczne i wspierające rozwój mieszkańców na każdym etapie życia 4.1. Wzmacnianie integracji społecznej, zdrowia i dobrostanu mieszkańców
Cel strategiczny: Kreatywna aktywność Cele operacyjne: Inspirująca twórczość Efektywna współpraca Ukształtowana tożsamość	Współpraca sieciowa na arenie krajowej i międzynarodowej	Dobrze rozwinięta infrastruktura aktywności społecznej Rozwinięta współpraca sieciowa	Cel 3. Budowa odpornej, innowacyjnej i rozpoznawalnej gospodarki lokalnej w oparciu o markę Ostródy i jej unikalne zasoby 3.1. Wzmacnianie zrównoważonego rozwoju gospodarczego Ostródy poprzez wsparcie lokalnych specjalizacji i rozwój przedsiębiorczości Cel 4. Ostróda – miasto wysokiej jakości życia społecznego, włączające, bezpieczne i wspierające rozwój mieszkańców na każdym etapie życia 4.1. Wzmacnianie integracji społecznej, zdrowia i dobrostanu mieszkańców 4.2. Podnoszenie jakości i dostępności oferty edukacyjnej oraz wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży 4.3. Wzmacnianie lokalnej tożsamości i aktywności obywatelskiej poprzez budowanie lokalnego patriotyzmu
Cel strategiczny: Mocne fundamenty Cele operacyjne: Silny kapitał społeczny Optymalna infrastruktura rozwoju Wyjątkowe środowisko przyrodnicze	Realizacja inwestycji infrastrukturalnych, głównie we wschodniej części	Wysoki kapitał społeczny budowany w oparciu o projekty współpracy włączające różne grupy mieszkańców Bezpieczeństwo przeciwpowodziowe Wysokie wykorzystanie OZE i czyste	Cel 1. Kształtowanie funkcjonalnej, estetycznej i dostępnej przestrzeni miejskiej Ostródy 1.1. Spójne i partycypacyjne kształtowanie przestrzeni miejskiej 1.2. Rozwój zintegrowanej infrastruktury transportowej i technicznej 1.3. Kształtowanie wysokiej jakości przestrzeni publicznych Cel 2. Ostróda przyjazna środowisku i odporna klimatycznie 2.1. Ochrona zasobów przyrodniczych i zielono-niebieskiej infrastruktury

		środowisko przyrodnicze Dobra dostępność komunikacyjna zewnętrzna i wewnętrzna Uzupelnione braki w zakresie infrastruktury technicznej	2.2. Zrównoważone zarządzanie wodą i odporność na zmiany klimatu 2.3. Nowoczesna gospodarka niskoemisyjna i odpadowa Cel 4. Ostróda – miasto wysokiej jakości życia społecznego, włączające, bezpieczne i wspierające rozwój mieszkańców na każdym etapie życia 4.1. Wzmacnianie integracji społecznej, zdrowia i dobrostanu mieszkańców 4.2. Podnoszenie jakości i dostępności oferty edukacyjnej oraz wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży 4.3. Wzmacnianie lokalnej tożsamości i aktywności obywatelskiej poprzez budowanie lokalnego patriotyzmu
--	--	--	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego pn. Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego.

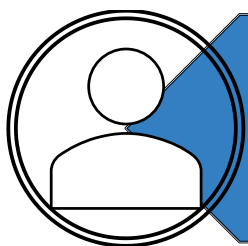
Dodatkowo należy zwrócić uwagę, że poza dokumentami strategicznymi na poziomie województwa, również dokumenty krajowe wskazują deficyty rozwojowe miast. W KSRR uwagę poświęca się m.in. kategorii miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Są to często dawne miasta wojewódzkie lub pełniące w przeszłości istotne funkcje regionalne, które obecnie mierzą się z odpływem ludności, ograniczoną dostępnością przestrzeni inwestycyjnej, starzeniem się społeczeństwa i spadkiem dynamiki rozwoju gospodarczego. Ostróda znajduje się pośród 139 miast tego typu, mieszcząc się w trzeciej kategorii, czyli miast stagnujących, charakteryzujących się umiarkowanym powiększaniem niekorzystnego dystansu oraz złą sytuacją społeczno-gospodarczą. W kontekście Ostródy otwiera to możliwości na szersze wykorzystanie instrumentów polityki regionalnej, przy jednoczesnym skoncentrowaniu się na działaniach służących poprawie jakości życia mieszkańców, rozwijaniu lokalnej przedsiębiorczości, powstrzymywaniu negatywnych trendów demograficznych oraz zwiększaniu atrakcyjności inwestycyjnej Miasta. Kierunki działań zaplanowane w Strategii Rozwoju Miasta Ostróda na lata 2026–2036 zostały opracowane z pełną świadomością wyzwań wynikających z utraty funkcji społeczno-gospodarczych i mają na celu przeciwdziałanie tym negatywnym tendencjom poprzez wzmacnianie lokalnej gospodarki oraz poprawę jakości życia mieszkańców i potencjału rozwojowego Miasta.

5. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Prawidłowy przebieg realizacji Strategii Rozwoju Miasta Ostróda na lata 2026–2036 będzie kontrolowany poprzez odpowiednie jej wdrażanie, a następnie monitoring, ewaluację i w razie konieczności – aktualizację.

Wdrażanie Strategii

Strategia realizowana będzie w latach na jakie przyjęty został dokument, a więc w latach 2026–2036. Jednym z elementów wdrażania niniejszej Strategii jest obowiązek pracowników Urzędu oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka lub pracownik będą odpowiedzialni. Podmiotami zaangażowanymi w proces realizacji Strategii będzie sektor publiczny (władze samorządowe, miejskie jednostki organizacyjne, inne jednostki samorządu terytorialnego), sektor prywatny (partnerzy prywatni i biznesowi, przedsiębiorcy, inwestorzy, organizacje otoczenia biznesu, zrzeszenia gospodarcze) oraz sektor społeczny (mieszkańcy, organizacje pozarządowe, liderzy społeczni, osoby publiczne). Z kolei za etap wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii odpowiedzialny będzie Burmistrz Miasta Ostróda, Rada Miejska w Ostródzie oraz pracownicy Urzędu, jednostki organizacyjne i partnerzy Miasta Ostróda.

Burmistrz Miasta Ostróda

- stymulowanie i koordynacja działań
- integrowanie zasobów

Rada Miejska w Ostródzie

- wsparcie strategiczne przy realizacji i ewaluacji strategii oraz podejmowaniu decyzji strategicznych

Urząd Miejski w Ostródzie

- koordynacja działań
- poszukiwanie nowych źródeł finansowania
- monitoring, ewaluacja i przygotowanie zmian do aktualizacji
- realizacja

Strategia Rozwoju Miasta Ostróda na lata 2026–2036 jest dokumentem określającym kierunki rozwoju w poszczególnych obszarach funkcjonowania samorządu.

W celu zachowania nadrzędności oraz spójności Strategii wobec innych planów, programów i dokumentów o charakterze strategicznym, opracowywanych w Mieście na potrzeby realizacji zadań, rekomenduje się ich aktualizację zgodnie z celami strategicznymi. Zagwarantowanie spójnego podejścia do polityki rozwoju wymagać zatem będzie uwzględnienia zapisów Strategii w zakresie konkretnych obszarów zarówno w dokumentach wieloletnich, jak i programach przyjmowanych corocznie. Pozwoli to wzmocnić efekt podejmowanych działań i jednocześnie uszczegółowić zapisy Strategii.

Wdrażając Strategię, samorząd Miasta Ostróda będzie dbał o dobrą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, ale również z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową. Dodatkowo Miasto będzie aktywnie uczestniczyć w konsultacjach innych Strategii przyjmowanych przez okoliczne podmioty z jej otoczenia (w szczególności z terenu powiatu ostródzkiego).

W celu zaangażowania organizacji pozarządowych we wspólne działania na rzecz rozwoju Miasta, projekty będą realizowane w partnerstwie z NGO. Dzięki temu przy realizacji przedsięwzięć uda się dotrzeć do coraz większej liczby odbiorców ze względu na aktywność stowarzyszeń i fundacji w poszczególnych częściach i obszarach funkcjonowania Miasta.

Monitoring i ewaluacja Strategii

W celu sprawdzenia efektywności prowadzonych działań zakłada się przeprowadzenie analizy stopnia realizacji zakładanych celów. Prowadzenie monitoringu pozwala na weryfikację i reakcję w przypadku występowania negatywnych zjawisk, a także wprowadzenie aktualizacji dokumentu, o ile zajdzie taka potrzeba.

System monitorowania pełni funkcje kontrolne oraz weryfikujące skuteczność wdrażanych przedsięwzięć. Efekty Strategii będą monitorowane i opisywane w corocznym Raporcie o stanie gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Jednocześnie monitorowanie strategii umożliwi także rzetelne informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach czy projektach.

Monitoring będzie odbywał się przy pomocy tabeli ewaluacyjnej, stanowiącej załącznik nr 3 do niniejszego dokumentu. Odpowiednie uzupełnienie tabeli pozwoli na sprawdzenie tego czy i w jakim stopniu zaplanowane działanie zostało zrealizowane. W ten sposób można będzie ocenić, w jakiej części wykonano założony cel operacyjny, a dalej strategiczny.

Po wdrożeniu Strategii zostanie przeprowadzona ewaluacja ex-post. Punktem bazowym, do oparcia wyników, będzie przeprowadzona w 2025 roku ewaluacja ex-ante (Diagnoza sytuacji przestrzennej, klimatyczno-środowiskowej, gospodarczej i społecznej Miasta Ostróda). Celem ewaluacji ex-post będzie określenie długotrwałych efektów wdrażania Strategii, w tym wielkości zaangażowanych środków oraz skuteczności i efektywności podjętych działań. Wynikiem oceny końcowej powinny być wskazania odnośnie do dalszej polityki rozwoju Miasta Ostróda oraz zdefiniowane czynniki, przyczyniające się do sukcesu lub niepowodzenia wdrażania Strategii.

Aktualizacja Strategii

Bieżące monitorowanie i ocena skuteczności działań Strategii Rozwoju Miasta Ostróda na lata 2026–2036 będzie przesłanką do zareagowania, a tym samym wprowadzenia zmian w dokumencie w przypadkach uzasadnionych.

W momencie, gdy Burmistrz Miasta Ostróda zidentyfikuje konieczność modyfikacji Strategii Rozwoju Miasta, występuje do Rady Miejskiej w Ostródzie z wnioskiem o jej zmianę.

Ewentualna aktualizacja Strategii Rozwoju Miasta Ostróda na lata 2026–2036 będzie następować w trybie przewidzianym w art. 10f ust. 5 ustawy o samorządzie gminnym, który stanowi, iż strategia rozwoju gminy podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza, przestrzenna lub klimatyczno-środowiskowa gminy albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub strategią rozwoju województwa. Do aktualizacji strategii rozwoju gminy stosuje się wtedy zapisy z art. 10f ust. 1–4 ustawy o samorządzie gminnym.

6. Ramy finansowe i źródła finansowania

Miasto Ostróda na bieżąco analizuje możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działalności, w tym kierunków działań przewidzianych w Strategii, zarówno stanowiących wydatki bieżące i majątkowe. Analizy te obejmują:

- fundusze unijne, m.in. **Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021–2027** oraz ogólnopolskich programów operacyjnych;
- programy rządowe, w tym m.in. Fundusz Rozwoju Dróg Samorządowych, Aktywny Maluch, Senior+, Dostępność Plus, Fundusz Inwestycji Lokalnych oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych;
- programy jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, w tym zwłaszcza programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego;
- inne, nieunijne fundusze międzynarodowe;
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przed podmioty publiczne i prywatne.

Program Regionalny: Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021–2027 jest głównym dokumentem określającym kierunki wsparcia finansowanego ze środków Unii Europejskiej w województwie warmińsko-mazurskim w okresie budżetowym 2021–2027.

Ostróda, jako miasto położone w województwie warmińsko-mazurskim, znajduje się w obszarze objętym wsparciem w ramach programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW). Jest to jeden z kluczowych instrumentów polityki spójności Unii Europejskiej, którego celem jest niwelowanie różnic rozwojowych i przyspieszenie transformacji społeczno-gospodarczej w regionach o niższym poziomie rozwoju. Wsparcie w ramach FEPW koncentruje się m.in. na wzmacnianiu konkurencyjności gospodarki, rozwoju innowacyjności, transformacji energetycznej, poprawie dostępności transportowej oraz zrównoważonym rozwoju miast. Dla Ostródy oznacza to dostęp do dodatkowych środków wspierających realizację projektów strategicznych w obszarach takich jak rozwój lokalnej przedsiębiorczości, turystyki, infrastruktury czy usług publicznych – umożliwiającym trwałe zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej i jakości życia mieszkańców.

W ramach perspektywy finansowej 2021–2027 samorząd ma możliwość korzystania z nowej puli dofinansowań. Polityka spójności na lata 2021–2027 docelowo obejmie fundusze takie jak:

- **EFRR** – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
- **FS** – Fundusz Spójności,
- **EFS+** – Europejski Fundusz Społeczny+.

Do programów krajowych w nowej perspektywie finansowej 2021–2027 należą m.in.:

- **FEnIKS** – Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko,
- **FENG** – Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki,
- **FERS** – Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027,
- **FERC** – Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy,
- **PTFE** – Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich,
- **FEPŻ** – Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa,
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Powyższe instrumenty finansowe, jak i środki własne Miasta Ostróda wskazują na potencjalne źródła finansowe, z których mogą być pozyskane środki na realizację Strategii Rozwoju Miasta Ostróda na lata 2026–2036. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą dochody własne Miasta, takie jak podatki i opłaty lokalne, udział w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz pozostałe środki publiczne. Jednocześnie wiele zadań przewidzianych w strategii realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności poszczególnych wydziałów Urzędu Miejskiego w Ostródzie oraz jednostek organizacyjnych Miasta Ostróda.

Realizacja części zadań przewidzianych w Strategii wymaga i zakłada współpracę z gminami sąsiednimi (szczególnie Gminą Ostróda), powiatem ostródzkim oraz województwem warmińsko-mazurskim i ich jednostkami organizacyjnymi. Współpraca ta może obejmować również wymiar finansowy, w tym przekazanie dotacji na realizację zadań. Dodatkowe możliwości realizacyjne i finansowe wynikają także z aktywnego członkostwa Miasta Ostróda w związkach i stowarzyszeniach terytorialnych, takich jak Związek Gmin i Powiatów Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego, Zachodniomazurska Lokalna Organizacja Turystyczna (ZLOT) czy Stowarzyszenie Polskie Zamki Gotyckie. Udział w tych strukturach umożliwia nie tylko wspólne planowanie i promocję działań o charakterze ponadlokalnym, ale także aplikowanie o środki zewnętrzne w ramach partnerstw projektowych, szczególnie w zakresie turystyki, kultury, ochrony dziedzictwa i rozwoju gospodarczego.

Podstawę do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie budżet Miasta oraz wieloletnia prognoza finansowa. Miasto będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną w sposób niezagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiający spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki, a także dochody majątkowe przeznaczone będą na realizację zaplanowanych

inwestycji. Długookresowe cele strategiczne określone będą w wieloletniej prognozie finansowej. W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa oddawać będzie wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową Miasta, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń, czy planowane zmiany systemowe np. w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Na tej podstawie wyznaczane będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zwrotnych źródeł finansowania, kształt wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań Miasta.

Natomiast potencjał inwestycyjny Miasta Ostróda, rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) w latach 2026–2035 (zgodnie z uchwałą nr XXI/191/2025 Rady Miejskiej w Ostródzie z dnia 26 listopada 2025 roku w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej miasta Ostróda na lata 2025–2035) wyniesie nieco ponad 65 mln zł. Należy jednak mieć na uwadze, że dane zawarte w WPF najbardziej precyzyjnie odnoszą się do roku bieżącego i przyszłego. Prognoza na kolejne lata wyznaczana jest na podstawie trendów makroekonomicznych, które w obecnej sytuacji gospodarczej często ulegają zmianie, dlatego potencjał inwestycyjny Miasta Ostróda przedstawia szacunkowe wartości.

ZAŁĄCZNIKI

**Załącznik nr 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej,
klimatyczno-środowiskowej, gospodarczej i społecznej
Miasta Ostróda**

**Diagnoza sytuacji przestrzennej,
klimatyczno-środowiskowej,
gospodarczej i społecznej
Miasta Ostróda**

Ostróda 2025 rok

SPIS TREŚCI

METODOLOGIA BADAŃ	103
--------------------------------	------------

CZĘŚĆ 1: SYTUACJA PRZESTRZENNA.....	105
--	------------

1.1. Informacje ogólne	105
------------------------------	-----

1.2. Transport i łączność.....	107
--------------------------------	-----

1.3. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	112
---	-----

1.4. Walory historyczno-turystyczne.....	121
--	-----

CZĘŚĆ 2: SYTUACJA KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWA.....	129
--	------------

2.1. Walory przyrodnicze	129
--------------------------------	-----

2.2. Odnawialne źródła energii.....	140
-------------------------------------	-----

2.3. Infrastruktura techniczna	144
--------------------------------------	-----

2.3.1. Urządzenia sieciowe i energia ciepła.....	144
--	-----

2.3.2. Gospodarka odpadami	147
----------------------------------	-----

2.4. Pozostała działalność w zakresie ochrony środowiska	149
--	-----

CZĘŚĆ 3: SYTUACJA GOSPODARCZA	152
--	------------

3.1. Gospodarka lokalna	152
-------------------------------	-----

3.1.1. Przedsiębiorczość.....	152
-------------------------------	-----

3.1.2. Rynek pracy.....	156
-------------------------	-----

3.1.3. Rolnictwo.....	160
-----------------------	-----

3.2. Stan finansów samorządowych	162
--	-----

3.2.1. Wykonanie budżetu.....	162
-------------------------------	-----

3.2.2. Struktura dochodów i wydatków.....	165
---	-----

3.2.3. Finansowanie ze źródeł zewnętrznych	169
--	-----

3.2.4. Potencjał inwestycyjny	171
-------------------------------------	-----

CZĘŚĆ 4: SYTUACJA SPOŁECZNA.....	173
---	------------

4.1. Demografia.....	173
----------------------	-----

4.2. Kapitał społeczny	179
4.2.1. Żłobki i przedszkola	179
4.2.2. Szkoły	183
4.2.3. Kultura i sport	200
4.2.4. Bezpieczeństwo publiczne	204
4.2.5. Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne Miasta Ostróda	206
4.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	211

Punktem wyjścia do opracowania Strategii Rozwoju Miasta Ostróda na lata 2025–2036 jest niniejsza Diagnoza sytuacji przestrzennej, klimatyczno-środowiskowej, gospodarczej i społecznej Miasta Ostróda. Dokument strategiczny wskazuje główne wyzwania społeczno-gospodarcze i przestrzenno-środowiskowe stojące przed Miastem, które powinny zostać podjęte w procesie realizacji Strategii. W tym celu przeprowadzona została ocena stanu istniejącego jednostki w ujęciu systemowym oraz dynamicznym. Ujęcie systemowe oznacza koncentrację na związkach pomiędzy środowiskiem przyrodniczym, społecznym i gospodarczym Miasta oraz na jego relacji z otoczeniem zewnętrznym, które to czynniki mają podstawowe znaczenie dla efektywnego funkcjonowania systemu jako całości. Ujęcie dynamiczne oznacza z kolei porównanie sytuacji jednostki w danym przedziale czasowym oraz obserwację zmiany. Na potrzeby niniejszego opracowania analizie poddano sytuację Miasta Ostróda w latach 2019–2024 (o ile nie zaznaczono inaczej).

W celu oceny stanu istniejącego Miasta Ostróda zastosowano metodę analizy wskaźnikowej, w której wykorzystane zostały średnie wartości dla gmin powiatu ostródzkiego oraz województwa warmińsko-mazurskiego. Przygotowanie niniejszej diagnozy umożliwiła również przeprowadzona analiza porównawcza, w wyniku której dane zebrane dla Miasta Ostróda zestawione zostały z danymi dla grupy porównawczej. Głównym kryterium doboru jednostek porównawczych było ich położenie na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, status gminy miejskiej oraz dominująca funkcja pozarolnicza dla gmin miejskich (G2). Tym samym grupę porównawczą stanowiły następujące miasta: Giżycko, Lidzbark Warmiński oraz Mrągowo. W 2023 roku liczba ludności na terenie badanych jednostek różniła się od siebie. Należy jednak zaznaczyć, że dobór miast z innych regionów Polski, w tym jednostek wykazujących zbliżoną liczbą ludności do liczby mieszkańców Ostródy, był nieuzasadniony ze względu na specyficzne uwarunkowania rozwoju, które obserwuje się na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.

Dokument powstał w oparciu o dane Urzędu Miejskiego w Ostródzie, programy oraz dokumenty strategiczne, a także dane Głównego Urzędu Statystycznego. Ponadto przeanalizowane zostały dokumenty wyższego szczebla pod względem ujęcia w nich Miasta Ostróda. Dane demograficzne pochodzące z Banku Danych Lokalnych GUS mogą różnić się od informacji udostępnianych przez Urząd Miejski w Ostródzie, ponieważ w procesie ich pozyskiwania wykorzystano różne metody badawcze.

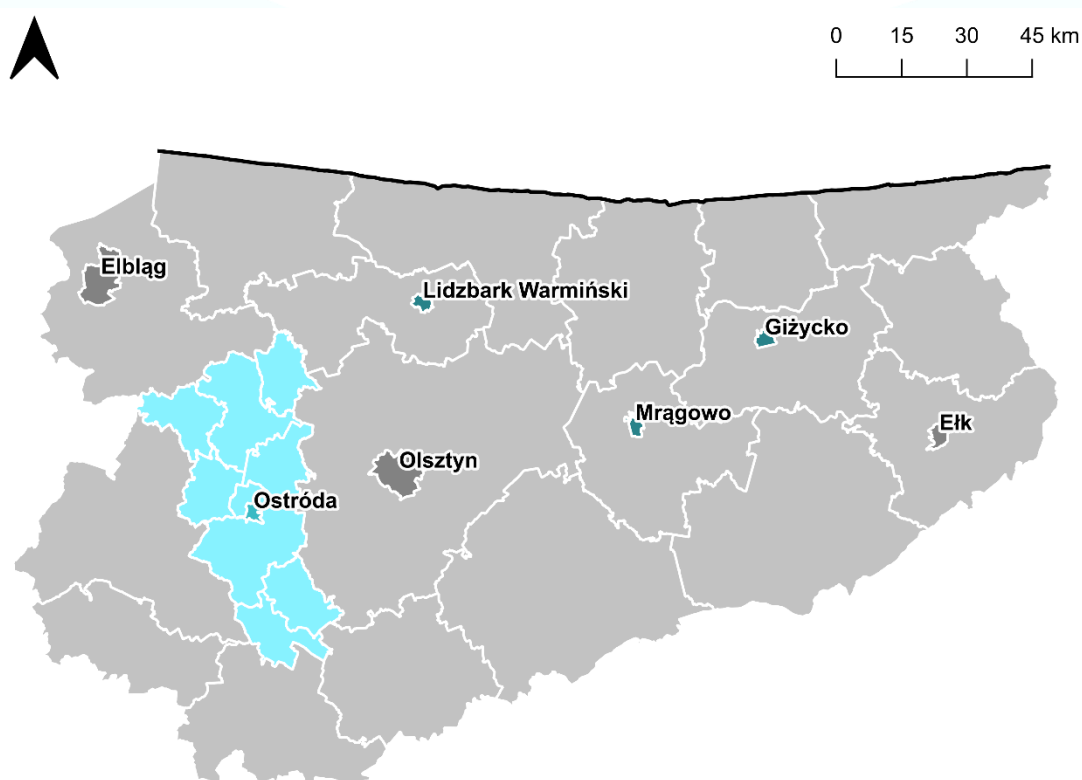
Do przygotowania diagnozy wykorzystane zostały najaktualniejsze dla Miasta dane, dostępne w momencie opracowywania dokumentu. Przedstawione zatem informacje prezentują stan na rok 2024, chyba, że zaznaczono inaczej.

CZĘŚĆ 1: SYTUACJA PRZESTRZENNA

1.1. Informacje ogólne

Miasto Ostróda położone jest w zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, w centralnej części powiatu ostródzkiego, ok. 36 km na zachód od miasta Olsztyna, w regionie Mazur Zachodnich. Badana jednostka usytuowana jest w centrum gminy Ostróda, która tworzy tym samym tzw. gminę obwarzankową. Miasto stanowi zatem lokalny ośrodek administracyjny – na jego terenie znajduje się m.in. siedziba Urzędu Miejskiego w Ostródzie, Urzędu Gminy Ostróda oraz Starostwa Powiatowego. Całkowita powierzchnia Miasta wynosi 14,15 km², co stanowi ok. 0,8% powierzchni powiatu ostródzkiego.

Legenda

- Granica Państwa Polskiego
- gminy powiatu ostródzkiego
- Miasto Ostróda
- jednostki z grupy porównawczej
- ośrodki regionalne i subregionalne w skali województwa
- powiaty województwa warmińsko-mazurskiego

Ryc. 1. Położenie Miasta Ostróda na tle powiatów województwa warmińsko-mazurskiego i gmin powiatu ostródzkiego wraz z położeniem jednostek z grupy porównawczej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

0 5 10 15 km

Legenda

- Miasto Ostróda
- gminy powiatu ostródzkiego

Ryc. 2. Położenie Miasta Ostróda na tle gmin powiatu ostródzkiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Miasto Ostróda podzielone jest na 5 jednostek pomocniczych:

- Osiedle Drwęckie,
- Osiedle Grunwaldzkie,
- Osiedle Plebiscytowe,
- Osiedle Centrum,
- Osiedle Wzgórze Św. Franciszka z Asyżu.

Należy jednak zaznaczyć, że w momencie opracowywania niniejszej diagnozy planowane było utworzenie kolejnych jednostek na terenie Ostródy.

Zgodnie z Klasyfikacją funkcjonalną gmin Polski na potrzeby Monitoringu planowania przestrzennego Śleszyńskiego i Komornickiego, Miasto Ostróda zaliczona została do grupy gmin miejskich o dominującej funkcji pozarolniczej (G2).

1.2. Transport i łączność

Nowoczesna i bezpieczna infrastruktura komunikacyjna stanowi jeden z podstawowych czynników wpływających na atrakcyjność inwestycyjną oraz osiedleńczą każdej jednostki samorządu terytorialnego. Rozwinięta sieć drogowa ma również istotne znaczenie dla jakości życia mieszkańców i stymulacji lokalnego potencjału społeczno-gospodarczego. Jest to jeden z podstawowych czynników wpływających na optymalną lokalizację działalności gospodarczej, ponieważ warunkuje wysokość kosztów związanych z transportem dóbr i surowców.

Miasto Ostróda charakteryzuje się dobrze rozwiniętą siecią drogową, na którą składają się drogi o znaczeniu krajowym, regionalnym i lokalnym. Miasto pełni rolę istotnego węzła komunikacyjnego w regionie. Przez teren Ostródy przebiegają:

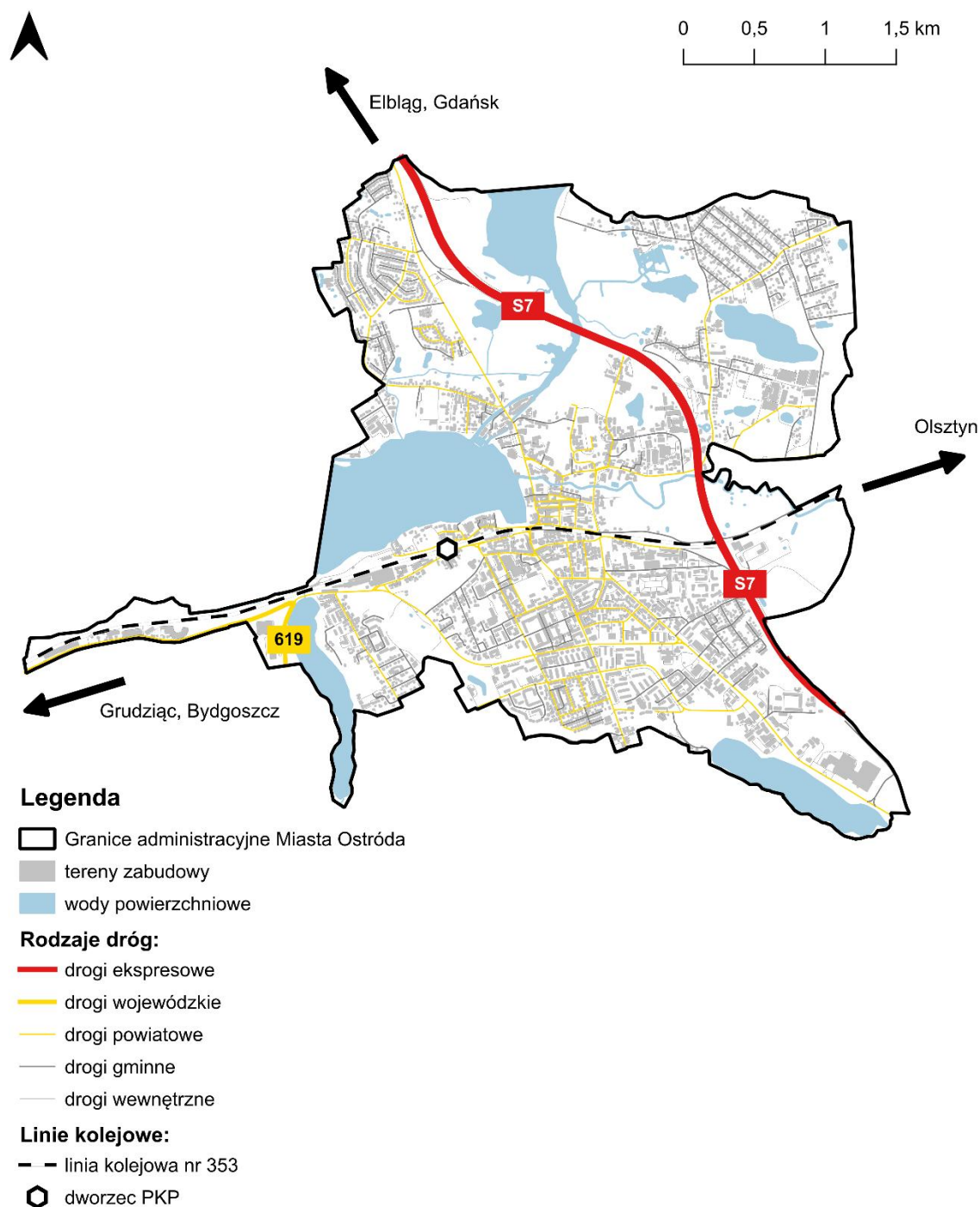
- droga ekspresowa S7 relacji Gdynia-Chylonia – Rabka Zdrój o łącznej długości 5,24 km wraz z węzłami Ostróda Północ i Ostróda Południe,
- droga wojewódzka nr 619 relacji Wirwajdy – Ostróda – węzeł Ostróda Zachód o łącznej długości 2,43 km,
- drogi powiatowe o łącznej długości 37,7 km.

W okolicy Miasta znajdują się również odcinki istotnych szlaków komunikacyjnych takich jak np. droga ekspresowa S5 (z węzłem Ostróda Zachód), a także drogi krajowe nr 15 i 16.

Sieć drogową Miasta uzupełniają drogi gminne o łącznej długości 41,5 km, z czego 3,2% dróg stanowią odcinki o nawierzchni nieutwardzonej. Przebiegające przez teren Miasta ciągi komunikacyjne umożliwiają jego mieszkańcom swobodne przemieszczanie się po terenie powiatu ostródzkiego, a także stwarzają możliwości komunikacyjne w układzie całego regionu oraz kraju. Przegląd stanu dróg dokonywany jest w cyklu rocznym i pięcioletnim. Prowadzone są również kontrole doraźne.

Do najpilniejszych inwestycji w zakresie infrastruktury drogowej na terenie Miasta Ostróda zalicza się kompleksową modernizację dróg gminnych i powiatowych. Wymagana jest także sukcesywna wymiana nawierzchni dróg gruntowych na trwałe i estetyczne rozwiązania np. kostka typu polbruk. Równocześnie niezbędne są remonty istniejących chodników oraz modernizacja miejsc parkingowych. Dodatkowo, należy rozważyć wymianę sieci zasilającej oświetlenie uliczne. Mimo przeprowadzonej w ostatnich latach kompleksowej modernizacji oświetlenia

ulicznego, obejmującej m.in. wymianę słupów i opraw na nowoczesne, energooszczędne rozwiązania, wciąż problemem pozostaje zły stan techniczny kabli zasilających, które nie były wymieniane; tylko w latach 2023–2024 odnotowano 28 awarii tej infrastruktury (2023 rok: 12 awarii, 2024 rok: 16 awarii). Z kolei do września 2025 roku odnotowano łącznie 10 awarii sieci.

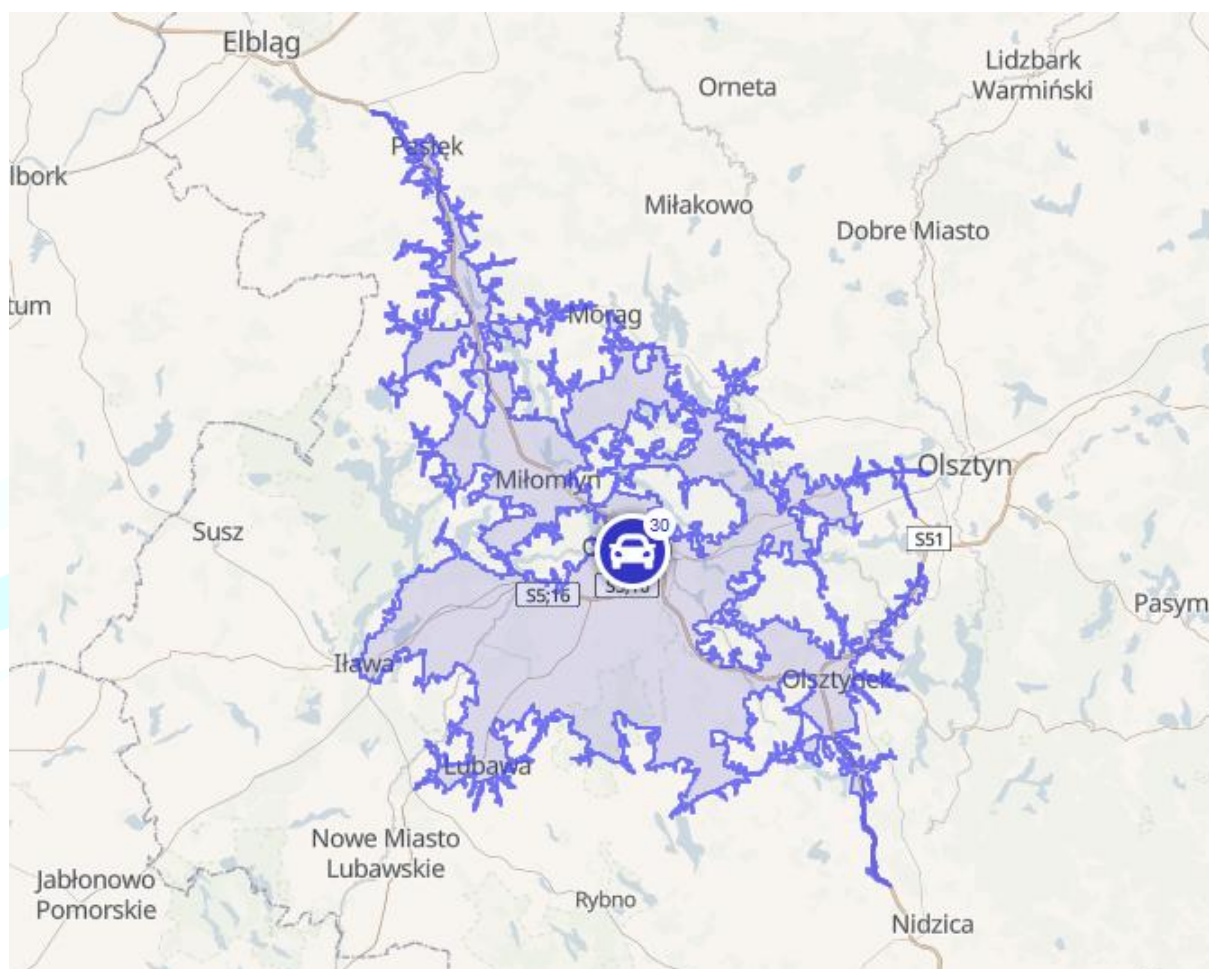

Ryc. 3. Sieć drogowa na terenie Miasta Ostróda

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Na poniższej rycinie przedstawiono orientacyjną odległość pokonywaną z centrum Ostródy samochodem osobowym w ciągu 30 minut. Przebiegające przez teren

Miasta ciągi komunikacyjne umożliwiają przemieszczanie się po terenie całego powiatu ostródzkiego we wskazanym przedziale czasowym, a także dojazd do stolicy województwa warmińsko-mazurskiego – Olsztyna.

Ryc. 4. Odległości od centrum Ostródy pokonywane samochodem osobowym w ciągu 30 minut (dane orientacyjne)

Źródło: <https://commutetimemap.com/> (dostęp: 15.07.2025r.).

Dojazd samochodem osobowym do dalej położonych ośrodków miejskich z centrum Ostródy zajmuje:

- ok. 40 min. do Elbląga,
- ok. 1 godz. 20 min. do Gdańska,
- ok. 1 godz. 50 min. do Grudziądza.

Przez teren Miasta Ostróda, w układzie wschód-zachód, przebiega linia kolejowa nr 353 relacji Poznań Wschód – Skandawa. Jest to jednotorowa i dwutorowa, pierwszorzędna linia kolejowa o znaczeniu krajowym, w większości zelektryfikowana. Linia dzieli Miasto na część północną i południową. Na terenie Ostródy znajduje się stacja kolejowa, która zlokalizowana jest przy ul. Słowackiego 13. Średnia dobowa wymiana pasażerska na stacji w Ostródzie kształtuje się na poziomie 1 700 osób. Z kolei średni czas dojazdu pociągami z Ostródy do Olsztyna wynosi ok. 35 minut.

W ciągu doby realizowanych jest 18 par połączeń. Mieszkańcy mogą również udać się ze stacji w Ostródzie do: Poznania, Bydgoszczy, Krakowa, Torunia, Trójmiasta i Wrocławia. Należy jednak zaznaczyć, że w momencie opracowywania niniejszej diagnozy trwały prace związane z modernizacją linii, a ich zakończenie zaplanowano w 2026 roku.

Na terenie Miasta funkcjonuje również komunikacja publiczna, która podzielona jest na strefę miejską i podmiejską. Organizatorem przewozów jest Żegluga Ostródzko-Elbląska Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Grunwaldzkiej 49 w Ostródzie. W 2024 roku tabor autobusowy składał się z 15 jednostek, realizujących kursy na 11 liniach i obsługujących 84 przystanki na terenie Miasta. W tym samym roku łączna długość wyznaczonych tras autobusowych wyniosła 119 km (strefa miejska i pozamiejska), a liczba zrealizowanych osoboprzewozów wyniosła ponad 400 tys.

Spółka zajmuje się także świadczeniem usług z zakresu żeglugi śródlądowej. W 2024 roku podmiot ten posiadał w swoim majątku 7 jednostek pływających, którymi zrealizowano łącznie 1 772 rejsy. W tym samym roku obsłużono ponad 67,3 tys. pasażerów.

Przez teren Miasta Ostróda przebiegają także ścieżki rowerowe o łącznej długości 19,58 km, z czego:

- 8,65 km ścieżek zarządzanych jest przez Miasto,
- 10,93 km ścieżek zarządzanych jest przez Powiat.

Należy jednak zaznaczyć, że znajdujące się na terenie Miasta ścieżki rowerowe nie stanowią spójnego systemu, co ogranicza potencjał ich wykorzystania. Koniecznym jest zatem wyznaczenie oraz budowa ścieżek wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych.

Wydatki w dziale transport i łączność obejmują szeroki zakres inwestycji oraz bieżącego finansowania infrastruktury transportowej i systemów komunikacyjnych. W poniższej tabeli przedstawiono wydatki ogółem i udział wydatków majątkowych Miasta Ostróda w Dziale 600 Transport i łączność w latach 2019-2024. Z przedstawionych danych wynika, że na przestrzeni analizowanego okresu wydatki we wskazanym dziale ulegały znacznym zmianom. W 2019 roku kształtowały się one na poziomie ponad 36,7 mln zł, a w kolejnym roku wyniosły ponad 14,4 mln zł. W 2021 roku zaobserwowano ponowny spadek wydatków ogółem Miasta Ostróda w Dziale 600, które wyniosły ponad 8,6 mln zł. Z kolei w 2022 roku odnotowano ich wzrost – wydatki wyniosły wówczas ponad 14,7 mln zł. W 2023 roku ponownie zaobserwowano spadek ich wartości, jednak nie był on tak znaczny jak w 2021 roku. W 2024 roku wydatki ogółem w Dziale 600 ponownie wzrosły i kształtowały się już na

poziomie ponad 20 mln zł. Dla całego analizowanego okresu średnia wartość wydatków Miasta Ostróda w zakresie transportu i łączności wyniosła ponad 18 mln zł, co stanowiło ok. 10% wszystkich jej wydatków. Z kolei wydatki majątkowe stanowiły średnio ok. 65% wszystkich wydatków badanej jednostki w Dziale 600 w latach 2019–2024. Najwyższy udział wydatków inwestycyjnych odnotowano w 2019 roku, kiedy to kształtowały się one na poziomie 85,5% wydatków ogółem. Sytuacja ta wynikała z realizacji przez Miasto dwóch kapitałochłonnych inwestycji:

- budowy wiaduktu nad linią kolejową nr 353 Poznań–Skandawa wraz z przebudową układu komunikacyjnego drogowo-kolejowego,
- realizacji inwestycji „Zrównoważony transport miejski w Ostródzie”, która obejmowała wymianę/zakup 2 szt. autobusów do komunikacji miejskiej oraz budowę ścieżek rowerowych.

Tab. 4. Wydatki ogółem i udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem w dziale transport i łączność Miasta Ostróda w latach 2019–2023 (tys. zł)

DZIAŁ		2019	2020	2021	2022	2023	2024	średnia
600	Transport i łączność, w tym:	36 715,6	14 445,7	8 609,9	14 767,9	13 840,1	20 041,0	18 070,0
Udział wydatków majątkowych		85,8%	71,4%	48,9%	63,2%	56,5%	64,7%	65%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Istotnym czynnikiem wpływającym na rozwój współczesnych jednostek samorządu terytorialnego jest dostęp do wysokiej jakości szerokopasmowego Internetu. W XXI wieku stanowi on integralną część codziennego życia człowieka, wpływając przy tym na jego różne aspekty: m.in. komunikację, pracę, edukację czy rozrywkę. Technologia światłowodowa pozwala na szybkie przesyłanie danych i stabilne połączenie, które wpływają na rozwój społeczności i zwiększenie dostępności do usług cyfrowych.

Według danych z raportu „Polska w zasięgu stacjonarnego dostępu do Internetu” na koniec 2024 roku w zasięgu stacjonarnego dostępu do usług szerokopasmowych na terenie Miasta znajdowało się 3 324 punktów adresowych. Jednocześnie 168 punktów adresowych pozostawało bez zasięgu. Zauważa się zatem konieczność podjęcia działań, które umożliwią objęcie wszystkich punktów adresowych w Ostródzie z dostępem do usług szerokopasmowych, a w szczególności wybranych ulic znajdujących się na Osiedlu Plebiscytowym i Osiedlu Drwęckim. W 2024 roku głównymi operatorami Internetu w Mieście były następujące podmioty: IWKD, Orange oraz Nexera.

1.3. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

Planowanie przestrzenne stanowi instrument w rękach jednostek samorządu terytorialnego umożliwiający przeciwdziałanie konfliktom przestrzennym oraz optymalne wykorzystanie dostępnych terenów, w oparciu o dokumenty planistyczne i decyzje jednostek wyższego rzędu. Kluczową funkcją planowania przestrzennego jest również zmierzanie w kierunku rozwoju zrównoważonego, czyli stanu, w którym rozwój każdej ze sfer (społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej) odbywa się bez pogorszenia stanu pozostałych.

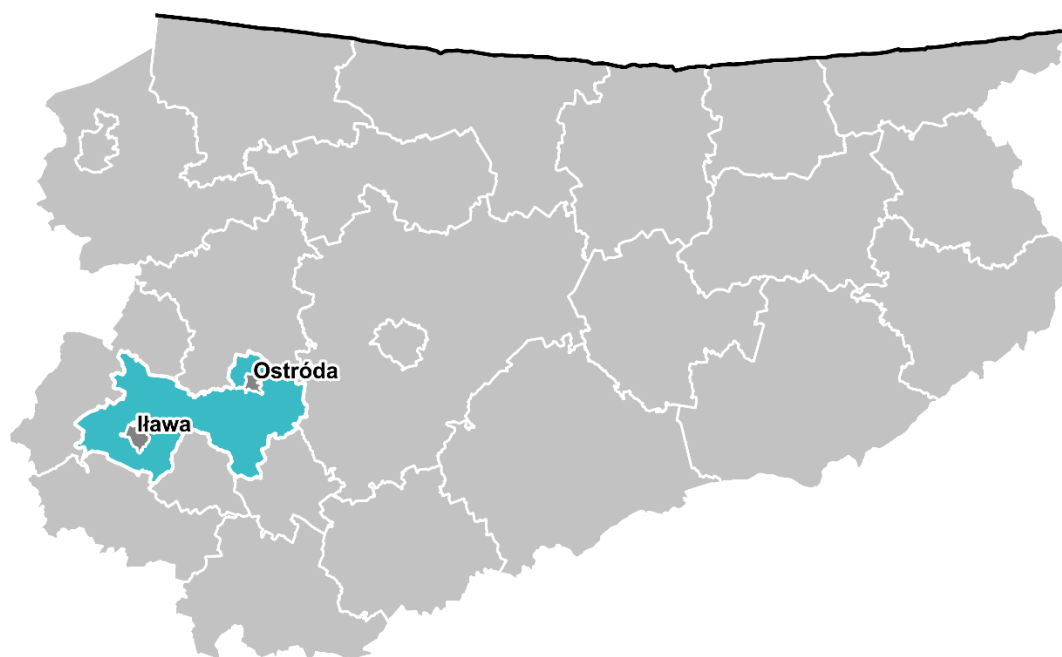
Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego przyjęto na mocy uchwały nr XXXIX/832/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 sierpnia 2018 r. Stanowi on nadrzędny dokument planistyczny, który reguluje kwestie związane z planowaniem przestrzennym w regionie. Zgodnie z zapisami zawartymi w Planie, Miasto Ostróda zaliczone zostało do **Obszaru Funkcjonalnego Ostródzko-Iławskiego**, który stanowi obszar funkcjonalny o znaczeniu subregionalnym. W skład obszaru, oprócz Ostródy, wchodzi miasto Iława, gmina wiejska Iława oraz gmina Ostróda. Całkowita powierzchnia obszaru wynosi 861 km², co stanowi ok. 3,6% powierzchni województwa. Zespół osadniczy Ostróda-Iława tworzy bipolarny układ dwóch miast wraz ze strefami podmiejskimi, który pełni funkcje osadnicze, gospodarcze, turystyczne, rolnicze, produkcyjne i ekologiczne. Wśród endogenicznych potencjałów Obszaru Funkcjonalnego Ostródzko-Iławskiego wyróżnia się m.in. zasoby i walory przyrodniczo-krajobrazowe oraz kulturowe, w tym wysoką jeziorność, lesistość, obszary przyrodnicze prawnie chronione, rozbudowany system powiązań wodnych obejmujący jeziora: Jeziorak, Drwęckie, Szelaąg Wielki i Mały, Kanał Elbląski (wraz z istniejącą infrastrukturą turystyczną), drogi i szlaki wodne, porty i przystanie żeglarskie, a także dobrze rozwiniętą infrastrukturę turystyczną (Ostróda, Iława, strefy wokół jezior) oraz bazę sportowo-rekreacyjną. Z kolei do głównych wyzwań i problemów rozwojowych obszaru zalicza się postępujące procesy suburbanizacyjne oraz presję urbanizacyjną, w tym na tereny cenne przyrodniczo, niekorzystną sytuację demograficzną, sezonowość oferty turystycznej, a także niezadawalającą jakość transportu publicznego w miastach. Dla wskazanego obszaru wyznaczone zostały kierunki i zasady zagospodarowania, które podzielono na 5 głównych obszarów interwencji:

1. Wzmacnianie funkcji i znaczenia ośrodków lokalnych Iławy i Ostródy w regionalnej sieci osadniczej,
2. Rozwój gospodarczy Iławy i Ostródy w oparciu o wykorzystanie wewnętrznych potencjałów,

3. Ochrona środowiska przyrodniczego i krajobrazu,
4. Zwiększenie integracji i spójności obszaru,
5. Poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru.

0 15 30 45 km

Legenda

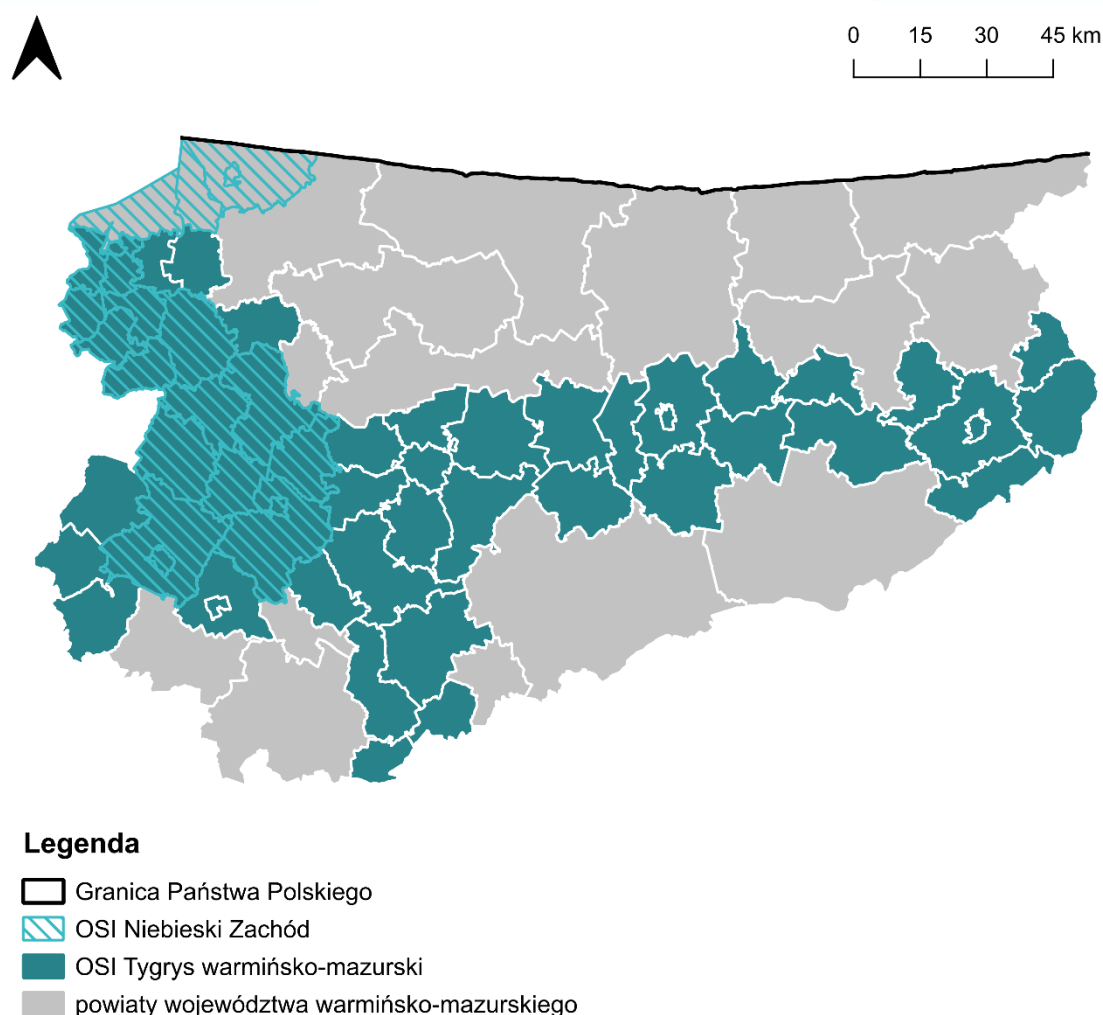
- Granica Państwa Polskiego
- granica Obszaru Funkcjonalnego Ostródzko-Iławskiego
- rdzenie Obszaru Funkcjonalnego Ostródzko-Iławskiego
- powiaty województwa warmińsko-mazurskiego

Ryc. 5. Granica Obszaru Funkcjonalnego Ostródzko-Iławskiego na tle powiatów województwa warmińsko-mazurskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii i Planu zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego.

Strategia rozwoju województwa stanowi dokument określający wizję, priorytety i cele rozwoju danego regionu. Wyznacza ona również obszary strategicznej interwencji (OSI) na terenie województwa. Są to obszary, które ze względu na specyficzne uwarunkowania wymagają ukierunkowanej interwencji rozwojowej, dostosowanej do wyzwań i potencjałów zidentyfikowanych na danym obszarze. Strategia rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego „Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego” przyjęta została na mocy uchwały nr XIV/243/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 18 lutego 2020 r. Zgodnie z zapisami Strategii, Miasto Ostróda zaliczone zostało do następujących obszarów strategicznej interwencji:

- **OSI Tygrys warmińsko-mazurski** – wskazany obszar stanowią gminy miejskie, miejsko-wiejskie i wiejskie, które położone są maksymalnie 15 km od przebiegu drogi krajowej nr 7 i drogi krajowej nr 16. Wskazane OSI wyznaczone zostało ze względu na konieczność dynamizacji procesów rozwojowych oraz wzmocnienie konkurencyjności krajowej i międzynarodowej regionu.
- **OSI Niebieski Zachód** – obszar powstał na skutek nałożenia trzech obszarów funkcjonalnych wskazanych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego (Obszar Funkcjonalny Ostródzko-İławski; Przybrzeżny Obszar Funkcjonalny; Obszar Funkcjonalny Żuławy) oraz zasięgu oddziaływania Kanału Elbląskiego, który charakteryzuje się unikalnymi w skali światowej pochylniami. Tym samym Kanał Elbląski stanowi zabytkowy system przyrodniczo-techniczny, jednocześnie łączący Elbląg z obszarem funkcjonalnym ostródzko-İławskim.

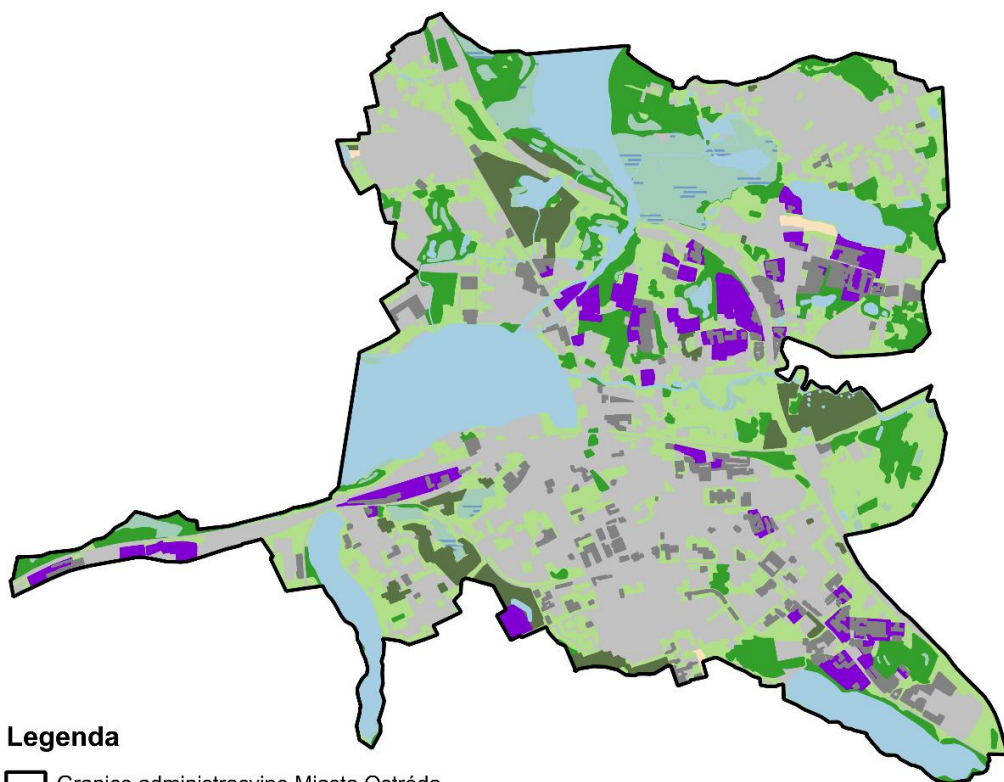
Ryc. 6. Granice OSI, do których włączono Miasto Ostróda na tle powiatów województwa warmińsko-mazurskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii i Strategii rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego „Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego”.

Cechą charakterystyczną dla gmin miejskich jest ich struktura zagospodarowania terenu, w której dominują tereny przekształceń antropogenicznych. W Ostródzie tereny te zajmują 62,5% jej powierzchni całkowitej, z czego: 27% stanowi zabudowa mieszkaniowa, 14% drogi i chodniki, 13% zabudowa usługowa, 8 % zabudowa techniczno-produkcyjna, a 0,5% infrastruktura techniczna. Znaczną część powierzchni Miasta zajmują również obszary wodne wraz z terenami zieleni (ok. 37% powierzchni całkowitej). Z kolei użytki rolne (w tym użytki gruntowe, łąki trwałe, pastwiska trwałe) zajmują ok. 5% powierzchni Ostródy i koncentrują się w jej północnej części, w bezpośrednim sąsiedztwie Jeziora Perskiego.

0 0,5 1 1,5 km

Legenda

□ Granice administracyjne Miasta Ostróda

Pokrycie terenu:

□ uprawa na gruntach ornych

□ użytki trawiaste

□ sady, plantacje, ogródki działkowe

□ lasy i grunty leśne

□ tereny podmokłe

□ wody powierzchniowe

□ tereny przekształceń antropogenicznych

□ place i parkingi

□ tereny przemysłowo-składowe

Ryc. 7. Pokrycie terenu Miasta Ostróda

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Miasto Ostróda charakteryzuje się rozbudowaną strukturą funkcjonalno-przestrzenną, na którą składają się następujące elementy:

- obszar centrum Miasta, zawarty między ul. Olsztyńską, Jeziorem Drwęckim, ul. Juliusza Słowackiego, ul. Seweryna Pieniężnego, ul. Jana Pawła II, ul. Kardynała Wyszyńskiego, ul. Tadeusza Kościuszki, ul. Stefana Czarnieckiego, ul. Grunwaldzką oraz ul. Drwęcką. Centrum Ostródy stanowi obszar skupiający funkcje usługowe i miastotwórcze, w tym o znaczeniu ponadlokalnym;
- obszar zwartej zabudowy miejskiej znajdujący się na południe od linii kolejowej, powiązany z centrum ciągami ulic Grunwaldzkiej i Stefana Czarnieckiego. Na wskazanym obszarze koncentruje się budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne, a także usługi o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym;
- zespoły zabudowy mieszkaniowej oddzielone od struktur zwartej zabudowy obszarami terenów niebudowlanych. Zespoły te znajdują się w południowej części Miasta, na północ od ul. Olsztyńskiej i ul. Spokojnej i obejmują Osiedle Wzgórza Św. Franciszka z Asyżu;
- tereny zabudowy przemysłowo-składowej, które koncentrują się przede wszystkim w północnej części Ostródy, obszarach Zajezrza oraz na terenach należących do PKP;
- tereny niebudowlane zlokalizowane w północnej, środkowej i wschodniej części Ostródy w obrębie doliny Drwęcy. Na wskazanym obszarze występują liczne tereny bagienne;
- tereny usług turystycznych wokół Jeziora Drwęckiego. Na wskazanym obszarze występują liczne punkty gastronomiczne, obiekty hotelarskie i świadczące usługi hotelarskie, a także wypożyczalnie sprzętu sportowego. Tereny te cieszą się dużą popularnością w sezonie letnim;
- tereny inwestycyjne zlokalizowane przy ul. Gustawa Gizewiusza;
- tereny zamknięte będące własnością Agencji Mienia Wojskowego;
- układ ciągów komunikacyjnych wraz z linią kolejową nr 353.¹

Głównym ośrodkiem wielofunkcyjnym Miasta są Białe Koszary zlokalizowane przy ul. Jana III Sobieskiego. W budynkach tych mieszczą się: Starostwo Powiatowe, Powiatowy Urząd Pracy, sąd i prokuratura oraz Urząd Gminy Ostróda, lokale usługowe, siedziby firm i budynki mieszkalne. Za istotny ośrodek rozwojowy Ostródy uznaje się również Czerwone Koszary przy ul. 1 Dywizji. Na terenie tym znajduje się

¹ Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ostródy na lata 2015–2025 oraz sprawozdania Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

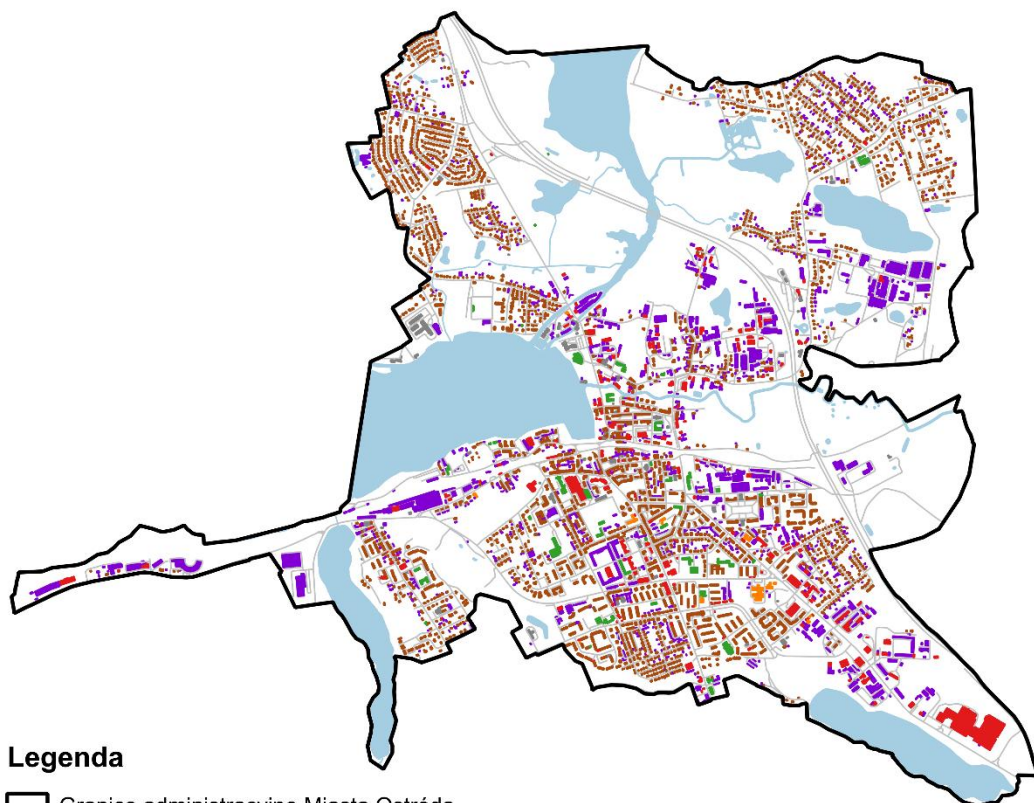
osiedle mieszkalne a także jednostka wojskowa. Jednocześnie główną barierą dla rozwoju przestrzennego Miasta jest linia kolejowa nr 353, która dzieli Ostródę na część północną i południową.

Przedstawiona powyżej struktura funkcjonalno-przestrzenna Ostródy znajduje swoje odzwierciedlenie na poniższej rycinie, na której zaprezentowano rozkład przestrzenny budynków o różnym sposobie wykorzystania na terenie Miasta. Dominującym rodzajem zabudowy jest zabudowa mieszkaniowa, której największe skupiska obserwuje się w centrum oraz w północno-wschodniej i północno-zachodniej części Ostródy. Drugą najczęściej występującą grupą budynków są obiekty przemysłowe, produkcyjne i magazynowe. Należy również zaznaczyć, że w centrum i południowej części Miasta zauważa się koncentrację budynków handlowo-usługowych i biurowych.

0 0,5 1 1,5 km

Legenda

□ Granice administracyjne Miasta Ostróda

Funkcje wykorzystania budynków:

- budynki mieszkalne
- budynki handlowo-usługowe i biurowe
- budynki przemysłowe, produkcyjne i magazynowe
- budynki oświaty, nauki i kultury oraz budynki sportowe
- budynki szpitali i inne budynki opieki zdrowotnej
- pozostałe budynki niemieszkalne

Ryc. 8. Funkcje budynków znajdujących się na terenie Miasta Ostróda

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Na terenie Miasta obowiązuje uchwała nr XLVII/253/2021 Rady Miejskiej w Ostródzie z dnia 6 października 2021 r. w sprawie ustalenia zasad i warunków sytuowania na terenie Miasta Ostróda obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane.

Planowanie przestrzenne odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu ładu przestrzennego, ochronie środowiska oraz zapewnianiu zrównoważonego rozwoju gmin. Jednym z najważniejszych narzędzi tego procesu jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Ostatnia aktualizacja Studium

uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Ostróda miała miejsce w 2015 roku na mocy uchwały nr XV/99/2015 Rady Miejskiej w Ostródzie z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium. Należy jednak zaznaczyć, że w wyniku reformy systemu planowania przestrzennego w Polsce wszystkie gminy, w tym Miasto Ostróda, zobowiązane są do opracowania Planu Ogólnego – nowego narzędzia planistycznego, które zastąpi dotychczasowe Studium. W momencie opracowywania niniejszej Diagnozy, Miasto prowadziło prace związane z przygotowaniem Planu Ogólnego.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (MPZP) stanowią akty prawa miejscowego, które regulują funkcję oraz sposób wykorzystania danego terenu. Do 2024 roku Miasto Ostróda opracowało 71 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które pokryły 97% jego powierzchni. Należy jednak zaznaczyć, że 14 MPZP uchwalonych zostało przed 2003 rokiem i wymagają one aktualizacji. Na terenach nieobjętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego polityka przestrzenna gmin prowadzona jest za pośrednictwem decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (tzw. WZ). Należy zaznaczyć, że w latach 2019–2023 dla obszaru Miasta Ostróda nie wydano żadnej decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, ponieważ prawie 100% jej powierzchni pokryto miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Ogół działań związanych z realizacją inwestycji budowlanych na danym obszarze w określonym czasie nazywany jest ruchem budowlanym. Obejmuje on zarówno nowe inwestycje, jak i przebudowy, modernizacje, rozbiórki oraz remonty istniejących budynków. Poniższa tabela przedstawia liczbę wydanych dla obszaru Miasta Ostróda pozwoleń na budowę i zgłoszeń budowy z projektem budowlanym w latach 2019–2023. W analizowanym okresie dla Miasta wydano łącznie 151 pozwoleń na budowę, co stanowiło ok. 7,5% wszystkich wydanych decyzji w powiecie. Przeliczając podane wartości na 1 tys. mieszkańców zaobserwowano, że dla obszaru Miasta wydawano znacznie niższą liczbę pozwoleń na budowę niż w przypadku średniej dla pozostałych gmin w powiecie ostródzkim. W latach 2019–2023 średnio 61% wszystkich wydanych dla Ostródy pozwoleń na budowę dotyczyło nowych budynków mieszkalnych. Jednocześnie średnia dla gmin powiatu ostródzkiego kształtowała się na poziomie 73%, co może świadczyć o nasilającej się suburbanizacji Ostródy, odpływie ludności miejskiej na tereny wiejskie oraz braku rezerw terenowych na potrzeby mieszkalnictwa. W ostatnich latach głównym ośrodkiem konkurencyjnym dla Miasta, pod względem rozwoju funkcji osiedleńczej, stała się gmina Ostróda.

Tab. 5. Ruch budowlany w Mieście Ostróda w latach 2019–2023 na tle średniej dla gmin powiatu ostródzkiego

		2019	2020	2021	2022	2023
Pozwolenia wydane na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym						
ogółem	Ostróda	75	27	24	9	16
	powiat	511	419	509	283	300
na 1 tys. mieszkańców	Ostróda	2,28	0,84	0,75	0,29	0,51
	powiat	4,91	4,13	5,06	2,84	3,03
w tym nowe budynki mieszkalne (%)	Ostróda	34,67	59,26	83,33	77,78	50,00
	powiat	50,10	69,21	90,37	83,75	72,00
w tym nowe budynki zbiorowego zamieszkania oraz niemieszkalne i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (%)	Ostróda	65,33	40,74	16,67	22,22	50,00
	powiat	49,90	30,79	9,63	16,25	28,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Przedstawione dane porównano również ze średnią dla jednostek z grupy porównawczej (Giżycka, Mrągorowa i Lidzbarka Warmińskiego). W latach 2019–2023 dla obszaru Ostródy wydano zbliżoną liczbę pozwoleń na budowę ogółem (151) do średniej dla jednostek z grupy porównawczej (176). Jednocześnie średni udział wydanych pozwoleń na budowę nowych budynków mieszkalnych dla jednostek z grupy porównawczej kształtował się na poziomie 30,6%, a średni udział wydanych pozwoleń na budowę nowych budynków zbiorowego zamieszkania oraz niemieszkalnych i obiektów inżynierii lądowej i wodnej wyniósł 69,3%. W tym samym okresie średnia wartość tego wskaźnika dla Miasta Ostróda kształtowała się na poziomie 38,9%. Przedstawione dane mogą wskazywać, że Ostróda charakteryzuje się porównywalną intensywnością ruchu budowlanego do jednostek z grupy porównawczej.

Tab. 6. Ruch budowlany w Mieście Ostróda w latach 2019–2023 na tle średniej dla jednostek z grupy porównawczej

		2019	2020	2021	2022	2023
Pozwolenia wydane na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym						
ogółem	Ostróda	75	27	24	9	16
	średnia GP	58	36	31	27	26
na 1 tys. mieszkańców	Ostróda	2,28	0,84	0,75	0,29	0,51
	średnia GP	2,48	1,78	1,52	1,31	1,30
w tym nowe budynki mieszkalne (%)	Ostróda	34,67	59,26	83,33	77,78	50,00
	średnia GP	38,53	33,80	33,87	26,42	20,59
w tym nowe budynki zbiorowego zamieszkania oraz niemieszkalne i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (%)	Ostróda	65,33	40,74	16,67	22,22	50,00
	średnia GP	61,47	66,20	66,13	73,58	79,41

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

1.4. Walory historyczno-turystyczne

Historia Miasta

Miasto Ostróda posiada długą i bogatą historię, której początki sięgają już czasów paleolitu – to właśnie na ten okres datowane są pierwsze ślady osadnictwa znalezione na tym terenie. W czasach przedchrześcijańskich ziemie te zamieszkiwały plemiona pogańskie, które zostały podbite w wyniku krwawych wypraw Bolesława Krzywoustego, a następnie ekspansji Zakonu Krzyżackiego. Pod koniec XIII wieku to właśnie Krzyżacy wzniesli pierwsze fortyfikacje na miejscu zniszczonej wsi pruskiej, wokół których następnie rozwijała się nowa osada. W 1329 roku komtur Luter z Brunszwiku nadał osadzie prawo lokacyjne. Tym samym powstała Ostróda, która następnie zaczęła rozwijać się jako ośrodek handlowy. Wkrótce zakonnicy wybudowali murowany zamek, który zyskał status siedziby komturii, a do miasta zaczęli napływać osadnicy z Osterode am Harz. W 1381 roku Ostródę zdobyły i zniszczyły wojska litewskie. Ponadto, w 1400 roku miasto zniszczył wielki pożar. W 1410 roku miasto zdobyły wojska polsko-litewskie, które zdążyły pod Grunwald. Po wygranej bitwie na polecenie króla Władysława Jagiełły na zamku ostródzkim złożono zwłoki wielkiego mistrza krzyżackiego Ulricha von Jungingena, a Ostróda znalazła się pod panowaniem Janusza Mazowieckiego. We wrześniu 1410 roku Krzyżacy odbili jednak miasto, które pozostało w ich władaniu do początku XVI wieku. W 1525 roku Ostróda znalazła się w granicach Prus Książęcych jako siedziba starostwa. Od XV wieku na jej terenie funkcjonowała również szkoła. W XVI–XVIII wieku w Ostródzie krzyżowały się ważne drogi handlowe, które napędzały rozwój gospodarczy miasta. W 1788 roku miasto zostało doszczętnie zniszczone przez pożar. Ponowny rozwój Ostródy przypadł na XIX wiek, kiedy to nastąpiła budowa Kanału Elbląskiego oraz linii kolejowej Poznań – Wystruć. Z czasem rozwinął się tutaj węzeł kolejowy, dzięki budowie linii do Miłomłyna i Olsztynka. Od drugiej połowy XIX wieku Ostróda miała status miasta garnizonowego. Po 1850 roku powstał kompleks koszarowy przy ul. Garnizonowej (tzw. Bergkaserne), w okresie 1890–1898 – Koszary Grollmanna (tzw. Czerwone), a w 1913 roku – koszary artyleryjskie (tzw. Białe). W 1902 roku powstała pierwsza w regionie tzw. Wieża Bismarcka, a w 1907 roku – gmach szkolny. Wieżę Bismarcka w Ostródzie wybudowano jako pomnik upamiętniający kanclerza Ottona von Bismarcka – twórcę zjednoczenia Niemiec. Po zakończeniu I wojny światowej miasto pozostało w granicach Niemiec na skutek przeprowadzonego w 1920 roku plebiscytu. Po zakończeniu II wojny światowej Ostróda stała się miastem polskim.

Dziedzictwo Miasta nierozdzielnie związane jest z historią **Napoleona Bonaparte** oraz okresu wojen napoleońskich. To właśnie w Ostródzie w 1807 roku francuski

cesarz założył kwaterę dowodzenia podczas prowadzonej kampanii, która zlokalizowana została na Zamku Krzyżackim. Podczas pobytu w Ostródzie Napoleon podejmował decyzje strategiczne i kierował działaniami wojennymi. W celu upamiętnienia tego wydarzenia na terenie Miasta corocznie organizowane jest wydarzenie „Biwak Wojsk Napoleońskich w Ostródzie”. Należy również zaznaczyć, że Ostróda uzyskała tytuł Miasta Cesarskiego i współpracuje z francuskimi partnerami w ramach Stowarzyszenia Marque Ville Imperiale.

Zlokalizowane na terenie Ostródy zabytki stanowią świadectwo jej długiej i bogatej historii. Łącznie w gminnej ewidencji zabytków znajduje się 300 obiektów, z czego 86 zostało wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa warmińsko-mazurskiego prowadzonego przez Narodowy Instytut Dziedzictwa. Na szczególną uwagę zasługuje **Zamek Krzyżacki**, który zlokalizowany jest przy ul. Adama Mickiewicza 22. Budowlę wzniesiono w latach 1349–1370 na planie prostokąta z wewnętrznym dziedzińcem. Na początku XV wieku zamek wzmocniono murem i fosą. Zamek posiadał trzy kondygnacje i wieżę. Podczas pożaru w 1788 roku, na skutek wybuchu zamkowej prochni, wschodnie skrzydło uległo zniszczeniu. W 1945 roku budowla została doszczętnie spalona przez Armię Czerwoną. Zamek odbudowano jednak w latach 90. XX wieku, a obecnie mieści się w nim Biblioteka i Muzeum. Ważnym zabytkiem na mapie Ostródy są **Białe Koszary**, które znajdują się przy ul. Jana III Sobieskiego. Decyzję o umiejscowieniu pułku artylerii na terenie Miasta podjęto na początku XX wieku. W latach 20. XX wieku na terenie koszar utworzono dwie szkoły dla chłopców i dziewcząt. W chwili obecnej w koszarach mieszczą się urzędy (Starostwo Powiatowe, sąd i prokuratura oraz Urząd Gminy Ostróda), lokale usługowe, siedziby firm i budynki mieszkalne. Kolejnym obiektem nawiązującym do historycznego dziedzictwa Miasta jest **Wieża Bismarcka**. Całkowita wysokość budowli wynosi 10 metrów i przypomina ona swoją bryłą latarnię morską. Wieża zbudowana została w 1902 roku z ciosanych kamieni. Jest to pierwsza tego typu budowla w Prusach Wschodnich, jedna z 17, które zachowały się w Polsce do dziś. Co najmniej do 1905 roku, w urodziny kanclerza, w umieszczonej na jej szczycie miedzianej misie rozpalano ogień. Na południowej ścianie podwaliny przymocowany był kamień z piaskowca z wykonaną z brązu metrową płaskorzeźbą z wizerunku Otto von Bismarcka. Na szczególną uwagę zasługuje również **Kanał Elbląski** – unikalny w skali całego świata szlak wodny. Składa się on z trzech odcinków zasadniczych o łącznej długości 129,8 km wraz z licznymi odnogami. Kanał zaprojektowany został przez holenderskiego inżyniera Georga Jakoba Steenke i wybudowany w latach 1852–1860. Największym problemem technicznym było pokonanie 99 metrowej różnicy poziomu wód między jeziorami Drużno pod Elblągiem, a jeziorem Piniewo na odcinku 11 km. Steenke opracował niezwykle

oryginalną koncepcję, która funkcjonuje do dziś w niezmienionej formie zadziwiając kunsztem XIX wiecznej wiedzy inżynierskiej. Genialne rozwiązanie polegało na wybudowaniu na trasie tego atrakcyjnego zabytku sztuki hydrograficznej dwóch śluz (Miłomłyn i Zielona) oraz pięciu pochylni (Buczyniec, Kąty, Oleśnica, Jelenie, Całuny). Statki pokonują pochylnie na specjalnych wózkach. Na terenie Miasta znajdują się również zabytki sakralne, tj. Kościół św. Dominika Savio, Kościół p.w. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny oraz Kościół Ewangelicko-Methodystyczny.

W poniższej tabeli przedstawiono obiekty zabytkowe zlokalizowane na terenie Miasta, które ujęto w rejestrze zabytków nieruchomości województwa warmińsko-mazurskiego prowadzonego przez Narodowy Instytut Dziedzictwa.

Tab. 7. Wykaz obiektów nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków województwa warmińsko-mazurskiego na terenie Miasta Ostróda (stan na 30 czerwca 2025 roku)

Lp.	Zabytek
1.	- układ urbanistyczny, nr rej.: 101 (O/19, O/20) z 21.07.1955
2.	- kościół pw. św. Dominika Savio, pl. Tysiąclecia, 1330-1351, odbud. 1985, nr rej.: 191 (O/2) z 24.11.1956 (dec. ruina) i 3800 z 14.08.1987 - kapliczka obok kościoła, pocz. XIX, nr rej.: 1960 z 14.08.1987 (nie istnieje)
3.	- kościół pw. Niepokalanego Poczęcia NMP, ul. Henryka Sienkiewicza 1, 1856-57, 1911-13, nr rej.: A-4724 z 13.02.2023
4.	- kościół ewangelicko-augsburski, ob. metodystów, ul. Henryka Sienkiewicza, 1903-1909, nr rej.: 1961 z 14.08.1987 - ogrodzenie, nr rej.: 1962 z 14.08.1987
5.	- kaplica baptystów, ul. Nadrzeczna 3, pocz. XIX, nr rej.: 1964 z 14.08.1987
6.	- cmentarz, ul. Olsztyńska, k. XVIII, nr rej.: 3955 z 20.04.1988 - brama, 1834, nr rej.: 1965 z 14.08.1987
7.	- d. cmentarz ewangelicki, ul. Stefana Czarnieckiego, 2 poł. XIX, nr rej.: 3954 z 20.04.1988
8.	- cmentarz wojenny z I wojny światowej, ul. 21 Stycznia, nr rej.: 3953 z 20.04.1988
9.	- park folwarczny „Zajezerze”, ul. Składowa, XIX/XX, nr rej.: A-2135 z 17.08.2004
10.	- zamek, poł. XIV, po 1945, nr rej.: 102 z 31.03.1953
11.	- mury obronne (pozostałości, XIV, nr rej.: 187 (O/1) z 20.09.1956
12.	- fontanna Trzech Cesarzy, pl. Tysiąclecia, kam., 1907, nr rej.: B/175 z 7.09.1998
13.	- roгатka, ul. Seweryna Pieniężnego 1, pocz. XX, nr rej.: 1967 z 14.08.1987
14.	- dom, ul. Armii Krajowej 3, pocz. XX, nr rej.: 1973 z 14.01.1987
15.	- dom, ul. Stefana Czarnieckiego 18, pocz. XX, nr rej.: 3802 z 14.08.1987
16.	- dom, ul. Stefana Czarnieckiego 25, pocz. XX, nr rej.: 3698 z 15.08.1986
17..	- dom, ul. Stefana Czarnieckiego 26, XIX/XX, nr rej.: 3699 z 15.08.1986
18.	- dom, ul. Stefana Czarnieckiego 31, pocz. XX, nr rej.: 3734 z 14.01.1987
19.	- koszary artyleryjskie, ul. Stefana Czarnieckiego, 1912-1913, nr rej.: A-1959 z 25.07.2002: - budynek sztabowy (nr 1) - 3 koszarowce (nr 3, 13 i 23)

	- 2 budynki warsztatów (nr 5 i 6) - 3 wartownie (nr 14, 22, 26) - 4 stajnie (nr 15, 16, 20, 21) - budynek administracyjny (nr 30) - dom mieszkalny (nr 29) - stołówka (nr 27) - 2 budynki warsztatów (nr 24, 25) - 2 wozownie (nr 10 i 12) - arsenał (nr 11) - ogrodzenie z bramami - kasyno, ul. Czarnieckiego 30, pocz. XX, nr rej.: A-3704 z 18.11.1986 - budynek koszarowy, ob. biurowy, ul. Czarnieckiego 28, nr rej.: A-4621 z 14.08.2015
20.	- dom, ul. Stefana Czarnieckiego 33, pocz. XX, nr rej.: 3715 z 18.11.1986
21.	- dom, ul. Drwęcka 1, 1900, nr rej.: 1988 z 23.01.1987
22.	- dom, ul. Drwęcka 4, 1907, nr rej.: 1966 z 14.08.1987
23.	- zespół budowlany (teren z budynkami) tzw. „Czerwonych Koszar”, ul. 1 Dywizji / Grunwaldzka, 1890-1913, nr rej.: A-4679 z 20.02.2020 : - budynek wartowni - 5 budynków koszarowych - budynek szkoleniowy, garaże i łaznie - kasyno oficerskie - ujeżdżalnia - budynek aresztu (później biblioteka) - 2 budynki kuchenne - magazyn - 3 budynki gospodarcze - zieleń komponowana na terenie zespołu
24.	- budynek koszarowy, ul. Garnizonowa 14 A, 2 poł. XIX, nr rej.: A-4555 z 4.10.2010
25.	- dom, ul. Gustawa Gizewiusza 2, XIX/XX, nr rej.: 3700 z 15.08.1986
26.	- dom, ul. Gustawa Gizewiusza 15, k. XIX, nr rej.: 1970 z 14.01.1987
27.	- dom, ul. Grunwaldzka 24, k. XIX, nr rej.: 1972 z 14.08.1987
28.	- dom, ul. Jana Pawła II 4, pocz. XX, nr rej.: 1974 z 12.01.1987
29.	- dom, ul. Jana Pawła II 6, pocz. XX, nr rej.: 1975 z 12.01.1987
30.	- dom, ul. Jana Pawła II 8, pocz. XX, nr rej.: 1976 z 12.01.1987
31.	- dom, ul. Jana Pawła II 10, pocz. XX, nr rej.: 1977 z 12.01.1987
32.	- dom, ul. Jana Pawła II 18, pocz. XX, nr rej.: 1978 z 12.01.1987
33.	- dom, ul. Jana Pawła II 22, pocz. XX, nr rej.: 1979 z 12.01.1987
34.	- dom, ul. Jana Pawła II 24, pocz. XX, nr rej.: 1980 z 12.01.1987
35.	- dom, ul. Jana Pawła II 41, pocz. XX, nr rej.: 3738 z 12.01.1987
36.	- dom, ul. Kolejowa 6, pocz. XX, nr rej.: 3717 z 18.11.1986
37.	- dom, ul. 11 Listopada 6, nr rej.: 3707 z 18.11.1986
38.	- dom, ul. 11 Listopada 9, nr rej.: 3708 z 18.11.1986
39.	- budynek biurowy, ul. 11 Listopada 26, 1896, nr rej.: A-4346 z 10.11.2006
40.	- dom, ul. 11 Listopada 35, 1910, nr rej.: 3706 z 18.11.1986
41.	- dom, ul. 11 Listopada 39, pocz. XX, nr rej.: 3805 z 14.08.1986

42.	- dom, ul. 11 Listopada 41, nr rej.: 3709 z 18.11.1986
43.	- pawilon na Miejskim Placu Sportowym, ul. 3 Maja, szach./drewn., pocz. XX, nr rej.: A-4561 z 21.12.2011
44.	- dom, ul. Adama Mickiewicza 2, k. XIX, nr rej.: 3735 z 14.01.1987
45.	- dom, ul. Adama Mickiewicza 7, pocz. XX, nr rej.: 1981 z 14.08.1987
46.	- dom, ul. Adama Mickiewicza 9, 1896, nr rej.: 1982 z 14.01.1987
47.	- dom, ul. Adama Mickiewicza 11, pocz. XX, nr rej.: 3702 z 15.08.1986
48.	- dom, ul. Adama Mickiewicza 18, pocz. XX, nr rej.: 3703 z 15.08.1986 (nie istnieje)
49.	- dom, ul. Adama Mickiewicza 24, pocz. XX, nr rej.: 3799 z 14.08.1987
50.	- dom, ul. Adama Mickiewicza 28, pocz. XX, nr rej.: 3718 z 18.11.1986
51.	- dom, ul. Adama Mickiewicza 34a, pocz. XX, nr rej.: 3804 z 1.08.1987
52.	- dom, ul. Olsztyńska 31, pocz. XX, nr rej.: 1983 z 14.01.1987
53.	- dom, ul. Seweryna Pieniężnego 7 (I-II), pocz. XX, nr rej.: 3862 z 9.11.1987
54.	- dom, ul. Seweryna Pieniężnego 9 (I-II), pocz. XX, nr rej.: 3863 z 9.11.1987
55.	- dom, ul. Seweryna Pieniężnego 11 (I-II), pocz. XX, nr rej.: 3864 z 9.11.1987
56.	- dom, ul. Seweryna Pieniężnego 13 (I-II-III), pocz. XX, nr rej.: 3869 z 9.11.1987
57.	- dom, ul. Seweryna Pieniężnego 15 (I-II), pocz. XX, nr rej.: 3865 z 9.11.1987
58.	- dom, ul. Seweryna Pieniężnego 19 (I-II), pocz. XX, nr rej.: 3870 z 9.11.1987
59.	- dom, ul. Seweryna Pieniężnego 21 (I-II-III), pocz. XX, nr rej.: 3866 z 9.11.1987
60.	- dom, ul. Henryka Sienkiewicza 2, pocz. XX, nr rej.: 1985 z 14.01.1987
61.	- dom, ul. Henryka Sienkiewicza 16, 1910, nr rej.: A-1696 z 26.09.2000
62.	- dom, ul. Henryka Sienkiewicza 18, pocz. XX, nr rej.: 1987 z 14.01.1987
63.	- plebania, ob. dom mieszk., ul. Henryka Sienkiewicza 22, pocz. XX, nr rej.: 1963 z 14.08.1987
64.	- dom, ul. Juliusza Słowackiego 9, pocz. XX, nr rej.: 3714 z 18.11.1986
65.	- budynek koszarowy, ob. starostwo, ul. Jana III Sobieskiego 5, 1905-07, nr rej.: A-4628 z 29.03.2016
66.	- budynek koszarowy, ob. biurowy, ul. Jana III Sobieskiego 9, 1905-09, nr rej.: A-4629 z 4.04.2016
67.	- dom, ul. Spichrzowa 1, pocz. XX, nr rej.: 3727 z 14.01.1987
68.	- dom, ul. Spichrzowa 5a, pocz. XX, nr rej.: 3803 z 14.08.1987
69.	- dom, ul. Jana Stapińskiego 2, pocz. XX, nr rej.: 3710 z 18.11.1986
70.	- dom, ul. Jana Stapińskiego 4, pocz. XX, nr rej.: 3711 z 18.11.1986
71.	- dom, ul. Jana Stapińskiego 9, pocz. XX, nr rej.: 3712 z 18.11.1986
72.	- dom, ul. Jana Stapińskiego 11, pocz. XX, nr rej.: 3713 z 18.11.1986
73.	- dom, ul. Kardynała Wyszyńskiego 8/10, pocz. XX, nr rej.: 3872 z 9.11.1987
74.	- dom, ul. Kardynała Wyszyńskiego 12/16, pocz. XX, nr rej.: 3873 z 9.11.1987
75.	- dom, ul. Kardynała Wyszyńskiego 18/20, pocz. XX, nr rej.: 3871 z 9.11.1987
76.	- dom, ul. Kardynała Wyszyńskiego 22/24, pocz. XX, nr rej.: 3867 z 9.11.1987
77.	- dom, ul. Kardynała Wyszyńskiego 26, pocz. XX, nr rej.: 3868 z 9.11.1987
78.	- wodociągowa wieża ciśnień (komunalna), ul. Drwęcka, 1900, nr rej.: 1968 z 2.10.1996
79.	- wodociągowa wieża ciśnień (kolejowa), przy stacji PKP, 1911, nr rej.: 1616 z 28.12.1998

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wykazu zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków województwa warmińsko-mazurskiego prowadzonego przez Narodowy Instytut Dziedzictwa.

Na terenie Miasta Ostróda znajdują się również następujące miejsca pamięci narodowej:

- Pomnik Tadeusza Kościuszki przy ul. Adama Mickiewicza,
- Pomnik Jedności Europejskiej na Placu Tysiąclecia Państwa Polskiego,
- Nagrobek Gustawa Gizewiusza na Cmentarzu Polska Górka,
- Pomnik Obrońców Suwerenności i Niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej,
- Pomnik Plebiscytowy z 1920 r.

Walory turystyczne

Miasto Ostróda stanowi centralny ośrodek Mazur Zachodnich, który odznacza się unikatowymi walorami turystycznymi. Wśród endogenicznych potencjałów Ostródy wyróżnia się m.in. jej walory krajobrazowe i przyrodnicze, dziedzictwo lokalne oraz zabytki, a także liczne atrakcje umożliwiające wypoczynek oraz aktywne spędzanie czasu wolnego.

Ostróda, nazywana „Perłą Mazur” i „letnią stolicą Mazur”, stanowi ważny ośrodek turystyczny w regionie w sezonie letnim. Miasto nieustannie rozwija swój potencjał rekreacyjno-kulturowy, przyciągając tym samym każdego roku tysiące odwiedzających. Ze względu na bliskość jezior rozwinęła się tu w szczególności turystyka wodna, która obejmuje m.in. rejsy Kanałem Elbląskim, sporty wodne oraz żeglarstwo. Ostróda to przestrzeń aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia. Hasło „w zdrowym ciele zdrowy duch” doskonale wpisuje się w politykę Miasta, które konsekwentnie rozwija infrastrukturę sportową i rekreacyjną. Mieszkańcy oraz turyści mogą korzystać z szerokiego wachlarza możliwości – od tras rowerowych i siłowni plenerowych, przez wyciąg do nart wodnych, po boiska, hale sportowe oraz ogólnodostępne tereny zielone. Na terenie Miasta znajduje się również Stadion Lekkoatletyczny przy ul. Kardynała Wyszyńskiego 11, a także Stadion Miejski znajdujący się przy ul. 3-go Maja 19 w Ostródzie.

Do najważniejszych atrakcji turystycznych Ostródy należy zaliczyć m.in. deptak wraz z molo nad Jeziorem Drwęckim, które stanowi miejsce spacerów, spotkań oraz wydarzeń kulturalnych. Ostródzkie molo ma kształt litery „L”, którego ramiona mają długość 30 m oraz 50 m. Deptak wraz z molo wyposażony jest w małą architekturę, a w jego pobliżu znajdują się liczne obiekty gastronomiczne oraz hotelarskie. Ważnym miejscem na turystycznej mapie Ostródy są również plaże miejskie, które wyposażono w nowoczesne obiekty socjalno-techniczne, małą architekturę, pomosty oraz infrastrukturę rekreacyjno-sportową, które umożliwiają aktywne

spędzanie wolnego czasu. W Ostródzie znajduje się również Amfiteatr, który został oddany do użytku w 2012 roku. Obiekt wyposażony został w miejsca siedzące, które mogą pomieścić 2 500 widzów. W Amfiteatrze odbywają się liczne imprezy artystyczno-kulturalne, w tym m.in. przeglądy kabaretowe czy koncerty muzyczne. W Ostródzie znajduje się również Strefa Aktywności Rodzinnej. Jest to miejsce rekreacji zlokalizowane na nabrzeżu jeziora Drwęckiego. Na strefie znajdują się m.in. park linowy, strefa grillowa, leżaki, mini plac zabaw, sprzęt wodny (rowery wodne, kajaki, łodzie), rowery, segway. Dodatkowo, znajduje się tu również przystań wodna z polem namiotowym Stanica Wodna „MARINA”, w której znajduje się pomost do cumowania jachtów, pole namiotowe z dostępem do pryszniców i WC, miejsce na grilla oraz wiata z zadaszeniem.

Istotnym elementem kształtującym potencjał turystyczny jednostek samorządu terytorialnego są szlaki turystyczne. Łączą one funkcje rekreacyjne, edukacyjne i promocyjne, a jednocześnie wspierają lokalny rozwój społeczno-gospodarczy. Przez teren Ostródy przebiegają następujące szlaki turystyczne:

a) szlaki piesze:

- Czerwony szlak pieszy Szlak Kanału Elbląskiego,
- Niebieski szlak pieszy Ostróda – Faltyjanki,
- Zielony szlak pieszy Ostróda – Piławki,

b) szlaki rowerowe:

- Green Velo – Wschodni Szlak Rowerowy,
- Międzynarodowy szlak rowerowy R1,
- Trasa rowerowa Kanału Elbląskiego,
- Żółta Pętla Ostródzka,
- Zielona Pętla Ostródzka,
- lokalne pętle rowerowe wokół Jeziora Drwęckiego,

c) szlaki wodne:

- Szlak Kanału Elbląskiego,
- Szlak Górna Drwęca,
- Szlak Wielkich Jezior Mazurskich (powiązania przez Kanał Elbląski),

d) pozostałe szlaki:

- Szlak Zamków Gotyckich,
- Szlak Napoleoński,
- szlaki konne,
- szlaki nordic walking.

Ostróda stanowi również miejsce licznych wydarzeń kulturalnych, takich jak m.in. Ostróda Reggae Festival, który od ponad dwóch dekad gromadzi miłośników

muzyki z całego świata, czy Dni Ostródy, podczas których na lokalnych scenach występują największe gwiazdy polskiej muzyki rozrywkowej.

Ostróda Reggae Festival stanowi największy festiwal muzyki reggae w Polsce, który organizowany jest w Ostródzie od 2001 roku. Korzenie festiwalu sięgają 1983 roku, kiedy to kilku pracowników ówczesnego Miejskiego Domu Kultury postanowiło pod nazwą „Ost-Rock” zorganizować przegląd młodych zespołów z Ostródy i okolic, jako lokalne eliminacje do Ogólnopolskiego Młodzieżowego Przeglądu Piosenki. Kolejne edycje odbywały się corocznie w różnych miejscach Miasta, do roku 1989 włącznie. Imprezę udało się przywrócić do życia w roku 2001. Ostróda Reggae Festival stanowi element dziedzictwa Kulturowego Warmii i Mazur oraz wizytówkę Miasta.

Miasto charakteryzuje się dobrze rozwiniętą bazą obiektów hotelarskich i świadczących usługi hotelarskie, ośrodków wypoczynkowych, pokoi gościnnych oraz miejsc campingowych. W 2024 roku zlokalizowane na terenie Ostródy obiekty zapewniały łącznie 1 238 miejsc noclegowych. Należy jednak zaznaczyć, że w Mieście nie jest prowadzony monitoring liczby turystów. Dane te zbierane są na poziomie powiatu w oparciu o zarejestrowane pobyty w obiektach noclegowych. Rejestracji nie podlegają pobyty w apartamentach na wynajem. W 2023 roku liczba osób korzystających z noclegów w powiecie ostródzkim kształtowała się na poziomie 109,8 tys. osób.

CZĘŚĆ 2: SYTUACJA KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWA

2.1. Walory przyrodnicze

Walory przyrodnicze wpływają w sposób znaczący na potencjał rozwojowy jednostki samorządu terytorialnego. Warunki atmosferyczne, ukształtowanie terenu, budowa geologiczna czy zbiorniki wodne stanowią czynniki mogące determinować atrakcyjność turystyczną, warunki do uprawy rolniczej czy eksploatację surowców mineralnych, a zatem definiować stan gospodarki lokalnej oraz wyznaczać kierunki jej rozwoju.

Ukształtowanie powierzchni i rzeźba terenu

Zgodnie z Regionalizacją fizyczno-geograficzną Polski wg J. Kondrackiego, Miasto Ostróda leży na granicy Pojezierza Olsztyńskiego i Garbu Lubawskiego. Pojezierze Olsztyńskie stanowi region geograficzny o krajobrazie pojezierno-pagórkowatym, który położony jest w zachodniej części Pojezierza Mazurskiego. Region charakteryzuje się rolniczo-leśnym charakterem, a na jego obszarze występują liczne jeziora polodowcowe. Z kolei Garb Lubawski stanowi łuk wzniesień morenowych z trzeciorzędowymi łłami w podłożu, poprzerwany obniżeniami. Wzgórza pokrywają bujne mieszane lasy z przewagą buka.

Budowa geologiczna

Miasto Ostróda położone jest na prekambryjskiej platformie wschodnioeuropejskiej. Prekambryjskie podłoże krystaliczne położone jest na głębokości około 3,5–4 km i nadbudowane jest osadowymi skałami ery paleozoicznej, mezozoicznej oraz kenozoicznej. Utwory budujące przypowierzchniową warstwę reprezentowane są przez osady czwartorzędowe. Utwory młodsze, holoceny, reprezentowane są głównie przez osady bagienne i bagienno-jeziorne. Rozprzestrzenione są one głównie w części północnej i środkowej miasta. Ponadto osady holoceny to deluwia występujące u podnóża stoków i w zagłębieniach wysoczyzny, oraz aluwia tworzące się w dolinach cieków. Większość obszaru pokrywają osady złożone w plejstocenie.

Dominującą jednostką morfogenetyczną na terenie Ostródy jest wysoczyzna morenowa obejmująca w klasycznej swej formie, z gliną zwałową w podłożu, jej południowo-zachodnią część. W części południowo-wschodniej i środkowej Miasta tereny wysoczyznowe od powierzchni budują piaszczyste osady wodnolodowcowe podścielone gliną zwałową. Powierzchnia wysoczyzny leży najczęściej w granicach wysokości 110–130 m n.p.m. Wysoczyznę przecinają rynny subglacjalne, z których

najbardziej znaczne na terenie miasta to rynna Kajkowska i rynna Ornowska. Ich szerokość wynosi około 300–500 m i są one zagłębione poniżej powierzchni wysoczyzny zwykle kilkanaście metrów do nawet 30 m. Dna rynien zajmują jeziora. Wysoczyznę rozcina równoleżnikowo dolina Drwęcy. Z kolei północna część Miasta jest niżej położona. Znajduje się ona w obrębie dawnej doliny rzecznej. Szerokość doliny wynosi najczęściej 2–4 km i obejmuje też jeziora Drwęckie i Pauzeńskie. Wyżej położone tereny doliny tworzą piaszczyste i pylaste płaskowyzę, położone na wysokościach w granicach 97–103 m n.p.m. Tereny niżej położone na ogół wypełniają osady organiczne do rzędnych ok. 95–97 m n.p.m.²

Złoża kopalin

Zgodnie z danymi pochodzącymi z Państwowego Instytutu Geologicznego na terenie Miasta Ostróda nie występują złoża kopalin.

Wody powierzchniowe i podziemne

Miasto Ostróda położone jest w pełni na obszarze dorzecza Wisły, w regionie wodnym Dolnej Wisły. Główną ośią hydrologiczną Ostródy jest rzeka Drwęca, która dzieli Miasto na część północną i południową. W północnej części Miasta swój początek bierze również Kanał Ostródzki. Uzupełnienie sieci hydrograficznej stanowią krótkie ciek, kanały i rowy melioracyjne, a także niewielkie oczka wodne.

Podstawowymi jednostkami umożliwiającymi gospodarowanie wodami powierzchniowymi są jednolite części wód powierzchniowych (JCWP). Na terenie Miasta znajdują się 3 JCWP:

- PLRW20002528399 – Drwęca od początku do końca jez. Drwęckiego bez kan. Ostródzkiego i Elbląskiego,
- PLRW2000172819 – Drwęca do jez. Drwęckiego z jez. Ostrowin,
- PLRW200025283272 – Kanał Ostródzki.

Na terenie Miasta znajduje się również 5 jezior (w całości lub częściowo). Należą do nich:

- Jezioro Drwęckie o powierzchni 880,8 ha,
- Jezioro Pauzeńskie o powierzchni 211,8 ha,
- Jezioro Perskie o powierzchni 15,6 ha,
- Jezioro Sajmino o powierzchni 31,9 ha,
- Jezioro Smordy (Jakuba) o powierzchni 25,2 ha.

² Program Ochrony Środowiska dla Miasta Ostróda na lata 2017–2020 z perspektywą do 2024 roku.

Monitoring stanu JCWP na terenie Ostródy prowadzony jest w oparciu o pomiary zbierane w dwóch punktach pomiarowo-kontrolnych:

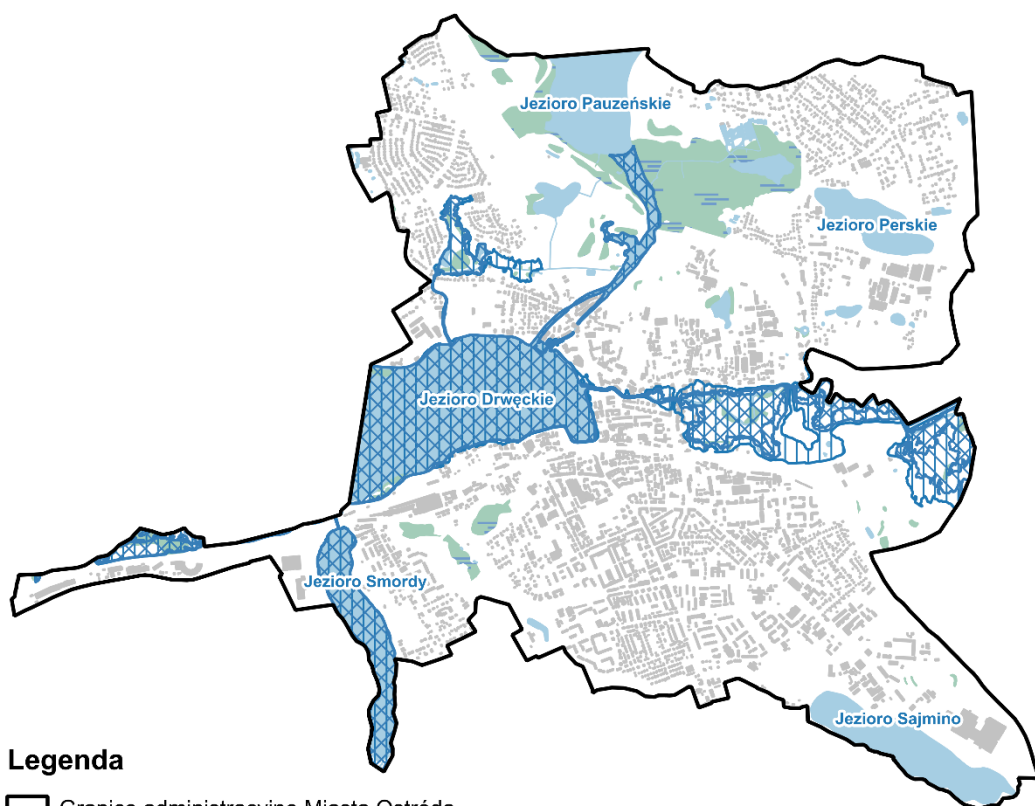
1. PLRW20002528399 – Drwęca od początku do końca jez. Drwęckiego bez kan. Ostródzkiego i Elbląskiego,
2. PLRW2000172819 – Drwęca do jez. Drwęckiego z jez. Ostrowin.

Ostatnie badanie stanu JCWP w województwie warmińsko-mazurskim przeprowadzone zostało przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie w 2017 roku. Znajdujące się na terenie Ostródy JCWP nie zostały poddane badaniu. Jednak podczas kontroli w 2014 stwierdzono zły stan ogólny JCWP Drwęca od początku do końca jez. Drwęckiego bez kan. Ostródzkiego i Elbląskiego. Podczas przeprowadzonej w 2017 roku kontroli, ocenie poddano również stan jezior na terenie województwa. W opublikowanym przez WIOŚ raporcie stwierdzono, że Jezioro Pauzeńskie, znajdujące się częściowo na terenie Miasta, charakteryzuje się złym stanem środowiskowym. W związku z powyższym konieczne jest podjęcie działań, które doprowadzi do poprawy potencjału ekologicznego wskazanego akwenu.

Miasto Ostróda położone jest również w granicach Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 39, stanowiącej część dorzecza Wisły. Całkowita powierzchnia JCWPd nr 39 wynosi 7 573,5 km². Miasto zlokalizowane jest poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

0 0,5 1 1,5 km

Legenda

- Granice administracyjne Miasta Ostróda
- tereny zabudowy
- wody powierzchniowe
- tereny podmokłe

Obszary zagrożenia powodzią:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%

Ryc. 9. Sieć hydrologiczna i obszary zagrożenia powodzią na terenie Miasta Ostróda

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ISOK.

Miasto Ostróda (na podstawie map zagrożenia powodziowego udostępnionych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie) znajduje się:

- a) częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. a) ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, tj. obszarem, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- b) częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. b) ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, tj. obszarem, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,

- c) częściowo na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%,
- d) poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. c) ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, tj. obszarem między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału,
- e) poza obszarem narażonym na zalanie w przypadku całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego.

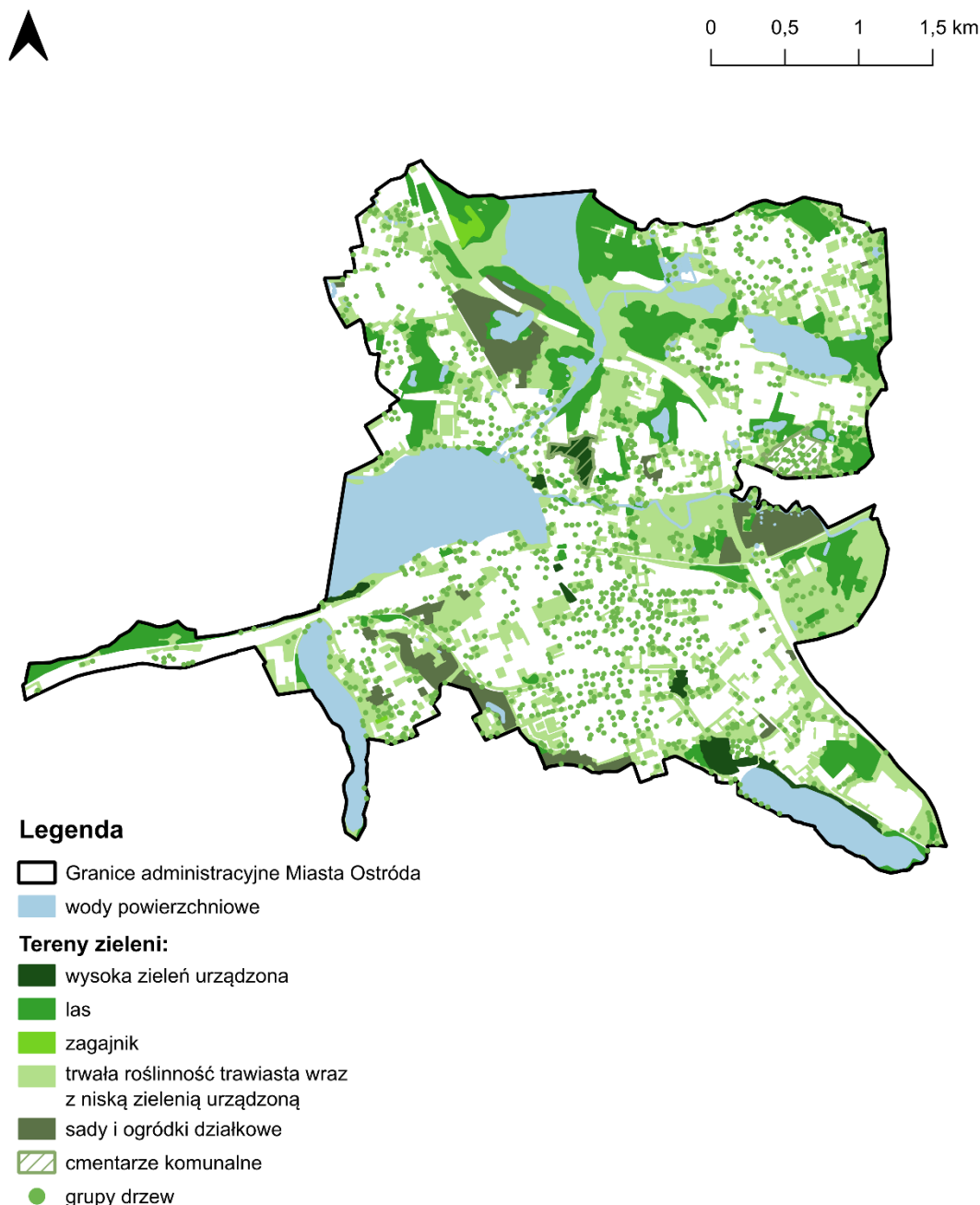
Obszary te podlegają określonym zasadom zagospodarowania, zgodnie z art. 166 ust. 10 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne. Planowane zagospodarowanie nie może m.in. naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym czy stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi czy środowiska oraz utrudniać zarządzanie ryzykiem powodziowym.

Flora i fauna

Cechą charakterystyczną współczesnych miast jest wysoki udział obszarów przekształconych przez człowieka, czego konsekwencją jest znaczna antropopresja na środowisko przyrodnicze. Z tego względu tereny zieleni w miastach stanowią obszary niezwykle cenne, które spełniają wiele funkcji. Tereny zieleni mogą przyczyniać się do m.in. łagodzenia negatywnych skutków urbanizacji, ograniczenia zjawiska miejskiej wyspy ciepła, poprawy jakości powietrza oraz zwiększenia retencji wód opadowych. Są także siedliskiem bioróżnorodności i naturalnym buforem między intensywnie użytkowanymi przestrzeniami. Ich rola rośnie w kontekście zmian klimatycznych oraz potrzeb kształtowania zdrowego, odpornego i przyjaznego środowiska życia dla mieszkańców.

W 2024 roku całkowita powierzchnia terenów zieleni miejskiej w Ostródzie wyniosła 84 ha, z czego największą grupę stanowiły parki i zieleńce (łącznie 52 ha). Jednym z najbardziej charakterystycznych dla Miasta terenów zieleni jest **Park Collisa**. Park powstał dzięki darowiźnie terenu nad jeziorem Drwęckim wdowy po radcy Collisie, która w roku 1898 przekazała miastu młody park utworzony kilka lat wcześniej przez męża. Park zlokalizowany jest na północ od Jeziora Drwęckiego. Na uwagę zasługuje również **Park Drwęcki**, który znajduje się nad Jeziorem Drwęckim w bezpośrednim sąsiedztwie Amfiteatru. Park wyposażony został w małą architekturę, która umożliwia aktywne spędzanie wolnego czasu mieszkańcom i turystom odwiedzającym Ostródę. W polskim prawodawstwie do terenów zieleni zalicza się również tereny cmentarzy. W 2024 roku na terenie Miasta funkcjonowały 2 cmentarze komunalne o łącznej powierzchni 11,3 ha. Wyjątkowym miejscem na mapie Ostródy jest **Cmentarz Polska Górka**. Jest to najstarszy cmentarz

w Ostródzie, pochodzący z XVIII wieku. Znajdują się tutaj liczne nagrobki pochodzące już z XIX wieku. Wśród nich, najciekawsze i najbardziej wartościowe, są macewy żydowskie, nagrobek masoński, pomnik ostródzkiego pastora Gustawa Gizewiusza oraz brama cmentarna z 1834 roku. Przestrzenny rozkład terenów zieleni w Ostródzie przedstawiono na poniższej rycinie.

Ryc. 10. Tereny zieleni w Mieście Ostróda

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Warunki klimatyczne

Zgodnie z podziałem Polski na regiony klimatyczne wg. Alojzego Wosią, Miasto Ostróda znajduje się w Regionie Zachodniomazurskim. Swym zasięgiem obejmuje

on zachodnią część Pojezierza Mazurskiego. Od regionów klimatycznych leżących na północy i południu oddzielają go granice o znacznej ostrości. Znacznie słabiej zaznacza się granica wschodnia i zachodnia regionu. Świadczy to o pewnym podobieństwie stosunków klimatycznych występujących w tym regionie i regionach sąsiednich. Nie notuje się tutaj występowania skrajnych, w porównaniu z innymi regionami, wartości liczby dni z niektórymi typami pogody. Na uwagę zasługuje większa częstość zjawiania się dni umiarkowanie ciepłych z dużym zachmurzeniem ogólnym nieba i opadem atmosferycznym. Średnio w roku z tym typem pogody jest prawie 30 dni.³

Klimat opisywanego obszaru jest typowy dla dzielnicy mazurskiej, do której zgodnie z podziałem na jednostki klimatyczne należy Ostróda. Ścierają się tu masy powietrza suchego kontynentalnego i wilgotnego oceanicznego. Średnia roczna temperatura wynosi około 7,1°C, przy czym najcieplejszym miesiącem jest lipiec (17,9°C), a najchłodniejszym styczeń (3,5°C). Przeważają wiatry południowo-zachodnie i zachodnie. Zdecydowanie najrzadziej wieją wiatry z kierunku północnego, północno-wschodniego i wschodniego. Roczna suma opadów atmosferycznych wynosi około 600 mm, przy czym dominują opady letnie nad zimowymi. Położenie w zasięgu wpływów Bałtyku i znaczna powierzchnia jezior i bagien przyczynia się do stosunkowo wysokiej wilgotności powietrza i niskich niedosytów.⁴

Jakość powietrza

Jakość powietrza ma kluczowe znaczenie dla zdrowia ludzi, ekosystemów oraz ogólnego stanu środowiska. W wyniku działalności człowieka do atmosfery trafiają różnorodne zanieczyszczenia, które negatywnie wpływają na jakość powietrza. W związku z tym monitorowanie jakości powietrza oraz podejmowanie działań na rzecz jego ochrony jest istotnym elementem polityki ekologicznej na poziomie lokalnym, krajowym i globalnym.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzi badania jakości powietrza na obszarze całej Polski. Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Olsztynie corocznie publikuje raport dotyczący rocznej oceny jakości powietrza na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. W ramach badania województwo podzielone zostało na strefy w oparciu o następujące kryteria:

- aglomeracje o liczbie mieszkańców powyżej 250 tys.,

³ Woś A. „Regiony klimatyczne Polski w świetle częstości występowania różnych typów pogody”; PAN Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania, Zeszyt nr 20 (1993 r.), s. 35–36.

⁴ Program Ochrony Środowiska dla Miasta Ostróda na lata 2017–2020 z perspektywą do 2024 roku.

- miasta o liczbie mieszkańców powyżej lub zbliżonej do 100 tys.,
- pozostały obszar województwa niewchodzący w skład wyżej wspomnianych aglomeracji i miast.

Tym samym badanie na terenie województwa warmińsko-mazurskiego prowadzone jest z podziałem na 3 strefy:

- miasto Olsztyn (PL2801),
- miasto Elbląg (2802),
- strefa warmińsko-mazurska (2803).

Miasto Ostróda zakwalifikowano do strefy warmińsko-mazurskiej. Jak wskazują dane przedstawione w poniższej tabeli, w latach 2020-2024 corocznie odnotowywano przekroczenia dopuszczalnego zanieczyszczenia powietrza substancjami szkodliwymi dla zdrowia człowieka. W tym okresie miejsce miało przekroczenie dopuszczalnego stężenia benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10. W 2022 stwierdzono również przekroczenie dopuszczalnego zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym PM10.

Tab. 8. Klasyfikacja strefy warmińsko-mazurskiej pod względem zanieczyszczenia substancjami szkodliwymi dla zdrowia człowieka w latach 2020-2024

Zanieczyszczenia	Klasa strefy ⁵				
	2020	2021	2022	2023	2024
Dwutlenek siarki SO ₂	A	A	A	A	A
Dwutlenek azotu NO ₂	A	A	A	A	A
Tlenek węgla CO	A	A	A	A	A
Benzen C ₆ H ₆	A	A	A	A	A
Ozon O ₃	A1	A1	A	A	A
Pył PM10	A	A	C	A	A
Pył PM2,5	A1	A	A1	A1	A1
Benzo(a)piren	C	C	C	C	C

Źródło: opracowanie własne na podstawie Rocznej oceny jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim za lata 2020-2024.

Ze względu na kryteria ochrony roślin, strefę warmińsko-mazurską zaliczono do klasy A, z powodu braku przekroczeń wartości dopuszczalnych dla tlenków azotu, dwutlenku siarki i ozonu.

Tab. 9. Klasyfikacja strefy warmińsko-mazurskiej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin w latach 2020-2024

Zanieczyszczenia	Klasa strefy				
	2020	2021	2022	2023	2024
Dwutlenek siarki SO ₂	A	A	A	A	A
Tlenek azotu NO _x	A	A	A	A	A

⁵ A/A1 – nieprzekraczający poziomu dopuszczalnego, C/C1 – powyżej poziomu docelowego, D2 – powyżej poziomu celu długoterminowego.

Zanieczyszczenia	Klasa strefy				
	2020	2021	2022	2023	2024
Ozon O ₃	A	A	A	A	A

Źródło: opracowanie własne na podstawie Rocznej oceny jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim za lata 2020-2024.

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza na terenie Miasta jest tzw. niska emisja. Zalicza się ją do emisji powierzchniowej. Jest to emisja z kominów palenisk domowych, gdzie emitor (komin) odprowadzający spaliny znajduje się na stosunkowo niewielkiej wysokości. Uciążliwość związana z niską emisją jednakże charakteryzuje się wahaniem sezonowymi. W sezonach grzewczych wzrost zanieczyszczeń związany jest ze spalaniem węgla w paleniskach domowych, ponieważ znaczna ilość mieszkań w zabudowie jednorodzinnej ogrzewana jest nadal paliwami stałymi, głównie węglem kamiennym, koksem i drewnem. Największe ilości benzo(a)pirenu uwalnianie są do atmosfery podczas spalania odpadów w indywidualnych systemach grzewczych. Wpływ na stan czystości powietrza atmosferycznego na terenie opisywanego obszaru ma również emisja liniowa ze źródeł mobilnych wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych.

Na terenie Miasta Ostróda znajduje się stacja pomiarowa jakości powietrza Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Stacja zlokalizowana jest przy ul. Marszałka Piłsudskiego 4. Ponadto, na terenie Ostródy znajduje się 15 czujników powietrza, które zakupione zostały przez Urząd Miejski w Ostródzie w ramach realizacji projektu „Zrównoważony transport miejski w Ostródzie – etap II” oraz środków w ramach programu „Czyste Powietrze”. Czujniki te zlokalizowane są przy:

- ul. Cypriana Kamila Norwida,
- ul. Cichej,
- ul. Grunwaldzkiej 49,
- ul. Henryka Sienkiewicza 15,
- ul. Jana Sembrzyckiego,
- ul. Juliusza Słowackiego 13,
- ul. Krótkiej,
- ul. Marszałka Piłsudskiego 4,
- ul. Miłej,
- ul. Olsztyńskiej 7,
- ul. Osiedle Młodych 8,
- ul. Plebiscytowej 50,
- ul. Rycerskiej 5,
- ul. Seweryna Pieniężnego 30,
- ul. Tadeusza Kościuszki 22.

Ochrona przyrody

Ochrona przyrody na terenie Miasta Ostróda realizowana jest na podstawie zapisów Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. Zgodnie z przytoczoną ustawą za ochronę przyrody uznaje się zachowanie, właściwe wykorzystanie oraz odnawianie zasobów przyrody i jej składów, co odbywa się w oparciu o formy ochrony przyrody.

Na terenie Ostródy występują obszary i obiekty prawnie chronione, w tym 2 obszary chronionego krajobrazu, specjalny obszar ochrony siedlisk w ramach sieci obszarów Natura 2000, rezerwat przyrody oraz 3 pomniki przyrody. Zajmują one łącznie ok. 6,9% powierzchni Miasta, a poniżej podano ich skróconą charakterystykę:

- **Obszar chronionego krajobrazu Kanału Elbląskiego** – obszar ten zajmuje łączną powierzchnię ponad 30,4 tys. ha i został wyznaczony w celu ochrony części Kanału Elbląskiego, który uznawany jest za jeden z najciekawszych szlaków wodnych pod względem krajoznawczym i technicznym. Ze względu na dużą różnicę poziomów wód na Kanale wybudowano szereg pochylni oraz śluz. Jego trasa przechodzi przez sztuczne przekopy, groble oraz jeziora m.in.: Piniewo, Sambród, Ruda Woda, Ilińsk, Drwęckie oraz Dauby. Innymi elementami świadczącymi o wyjątkowości krajobrazu są obszerne kompleksy leśne stanowiące ok. 40% powierzchni. Na terenie Obszaru znajdują się następujące rezerваты przyrody: „Zielony Mechacz”, „Jezioro Iłgi”, „Jezioro Czarne” oraz „Rzeka Drwęca”.
- **Obszar chronionego krajobrazu Lasów Taborskich** – obszar ten zajmuje łączną powierzchnię ponad 29,9 tys. ha i wyznaczony został w celu ochrony terenów o zróżnicowanym krajobrazie, cennych ekosystemów, a także obszarów ważnych dla turystyki i wypoczynku oraz terenów pełniących funkcję korytarzy ekologicznych. W granicach obszaru znajdują się następujące rezerваты przyrody: „Jezioro Długie”, „Sosny Taborskie” oraz fragment rezerwatu „Ostoja bobrów na rzece Pasłęce”.
- **Rezerwat przyrody Rzeka Drwęca** – całkowita powierzchnia Rezerwatu wynosi ponad 1,8 tys. ha i obejmuje dolinę rzeki Drwęcy wraz z jej dopływami. Rezerwat utworzono w celu zachowania i ochrony środowiska wodnego i ryb, głównie pstrąga, łosia, troci i certy. Jest to najdłuższy rezerwat ichtiologiczny w Polsce. Ekosystem rzeki stwarza dogodne warunki do występowania licznych gatunków ptactwa wodno-błotnego. Na szczególną uwagę zasługuje tzw. Bagienna Dolina Drwęcy, uznana za ostoję ptactwa o randze europejskiej.
- **SOOS Natura 2000 Dolina Drwęcy** (PLH280001.H) – obszar ten zajmuje łączną powierzchnię ponad 12,5 tys. ha i obejmuje górny odcinek rzeki Drwęcy od jej

źródeł do jeziora Drwęckiego, rzekę Grabczek z jej dopływem Dylewką oraz górne odcinki rzek: Gizela wraz z dopływem Bałcynką i Poburzanką. Teren ten pokrywa cenna przyrodniczo mozaika siedlisk związanych z doliną rzeczną. Ponadto, obszar stanowi ostoję dla rzadkich gatunków ptaków, ryb oraz płazów. Dolina Drwęcy jest szczególnie cenna jako korytarz ekologiczny między Doliną Wisły a Pojezierzem Mazurskim sprzyjający migracjom i rozprzestrzenianiu się wielu gatunków roślin i zwierząt.

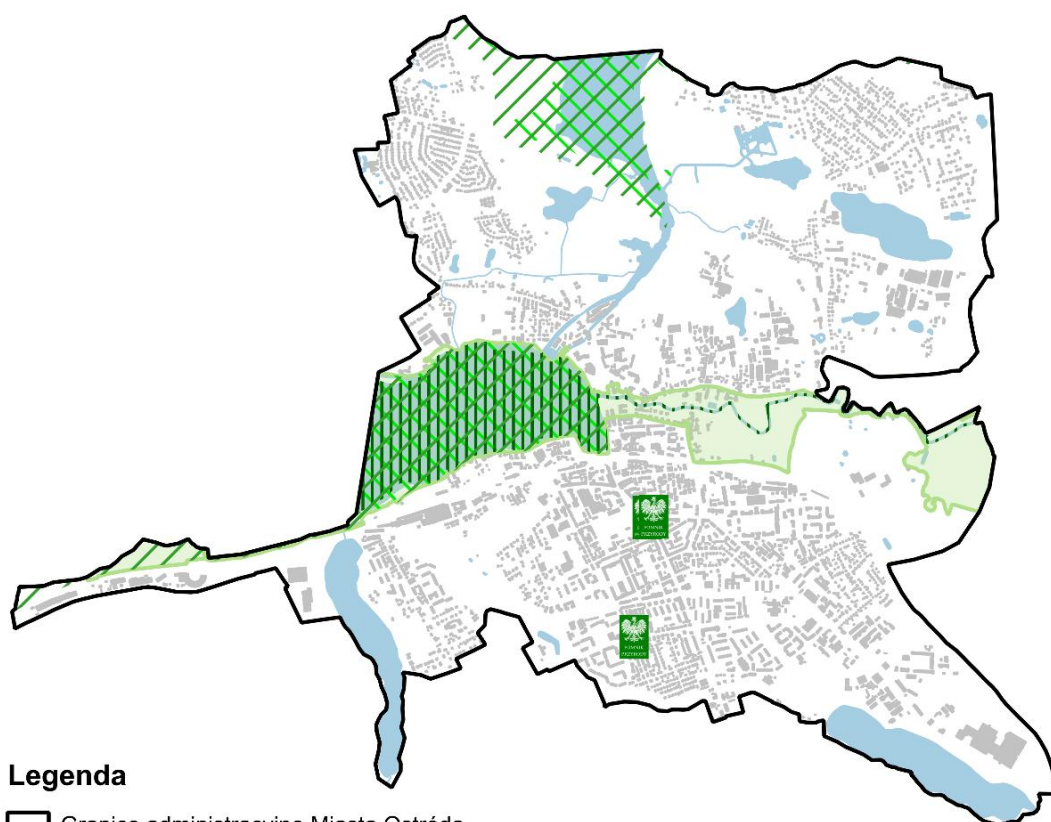
- **Pomniki przyrody** – stanowią wyjątkowe, naturalne obiekty przyrodnicze, które ze względu na swoje walory krajobrazowe, historyczne, naukowe lub kulturowe, zostały objęte ochroną prawną. Pomniki przyrody chronione są w celu zachowania ich unikalności, bioróżnorodności oraz wartości estetycznych i naukowych. Na terenie Miasta Ostróda zlokalizowane są 3 pomniki przyrody:
 - jednoobiektowy pomnik przyrody Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) znajdujący się przy skrzyżowaniu ulic 21 Stycznia oraz Seweryna Pieniężnego,
 - 2 jednoobiektowe pomniki przyrody Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) znajdujące się przy skrzyżowaniu ulic Grunwaldzkiej oraz Stefana Czarnieckiego.

Należy również zaznaczyć, że w 2025 roku zgłoszony został wniosek o ustanowienie na terenie Miasta Ostróda dwóch użytków ekologicznych.

Na poniższej rycinie przedstawiono zasięg przestrzenny zlokalizowanych na terenie Miasta form ochrony przyrody.

0 0,5 1 1,5 km

Legenda

- Granice administracyjne Miasta Ostróda
- tereny zabudowy
- wody powierzchniowe
- /// korytarze ekologiczne

Formy ochrony przyrody:

- pomniki przyrody
- |||| rezerваты przyrody
- /// obszary chronionego krajobrazu
- specjalne obszary ochrony siedlisk Natura 2000

Ryc. 11. Formy ochrony przyrody na terenie Miasta Ostróda

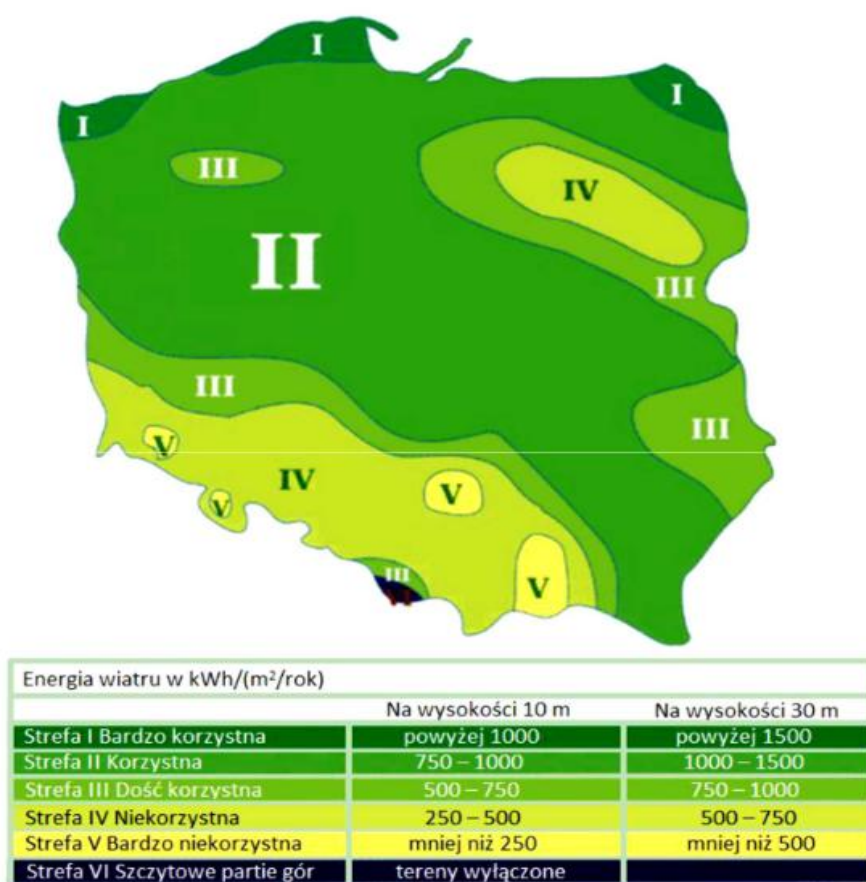
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody.

2.2. Odnawialne źródła energii

Idea prowadzenia rozwoju w sposób zrównoważony oraz ekologicznej transformacji energetycznej stała się istotnym elementem debaty publicznej. Coraz większy nacisk jest zatem kładziony na sposób oraz termin w jakim gospodarka osiągnąć ma neutralność klimatyczną. Prowadzi to do wzrostu znaczenia odnawialnych źródeł energii (OZE), będących technologiami umożliwiającymi generowanie prądu elektrycznego bez trwałego zużycia zasobów oraz emitowania zanieczyszczeń do atmosfery. W związku z uwarunkowaniami geograficznymi Polski, najszybciej

rozwijającymi się technologiami OZE są instalacje wykorzystujące energię wiatrową, słoneczną oraz geotermalną.

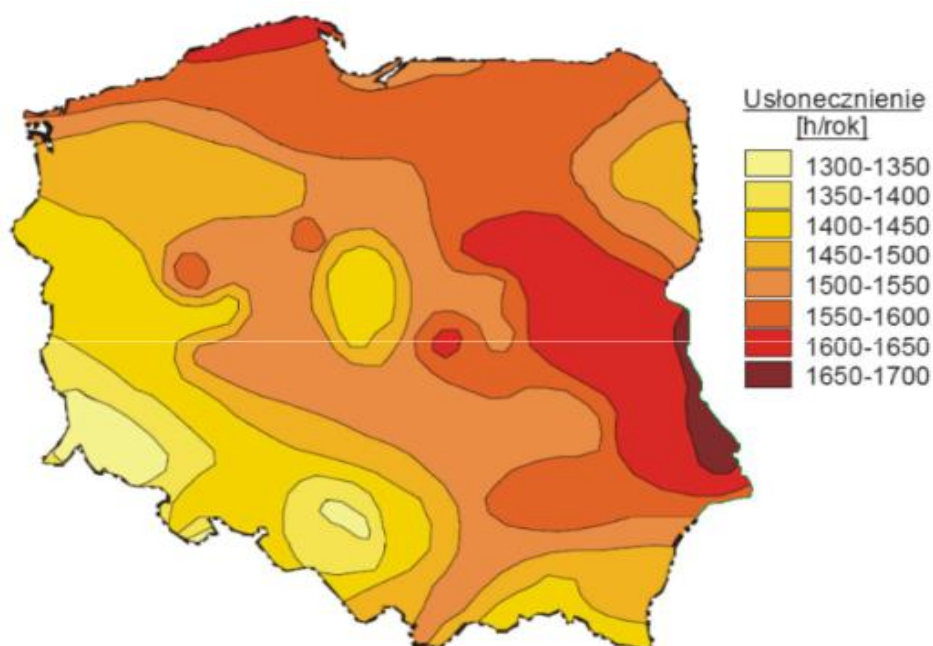
Poniższa rycina prezentuje potencjał energii wiatrowej w Polsce na wysokości 10 i 30 metrów w podziale na 6 stref. Miasto Ostróda zlokalizowane jest na obszarze strefy III, która charakteryzuje się korzystnymi warunkami wietrznymi – potencjał energetyczny wskazanego obszaru mieści się w zakresie 500–750 kWh (m²/rok) na wysokości 10 metrów oraz 750–1000 kWh (m²/rok) na wysokości 30 metrów. Oznacza to, że Miasto Ostróda charakteryzuje się dość korzystnymi warunkami do lokalizowania na jej terenie elektrowni wiatrowych.

Ryc. 12. Energia wiatru w Polsce w kWh/(m²/rok) na wysokości 10 i 30 metrów

Źródło: „Energia & Przemysł” – marzec 2007, na podstawie danych prof. Haliny Lorenc, IMiGW.

Kolejna rycina przedstawia średnie roczne sumy nasłonecznienia w Polsce, które odzwierciedlają potencjał do rozwoju energetyki słonecznej w poszczególnych regionach kraju. Miasto Ostróda położona jest na obszarze północno-wschodnim, dla którego średnie sumy uśłonecznienia w ciągu roku wahają się w przedziale 1550–1600 h/rok. Oznacza to, że Ostróda odznacza się dobrymi warunkami do rozwoju energetyki słonecznej na jej terenie.

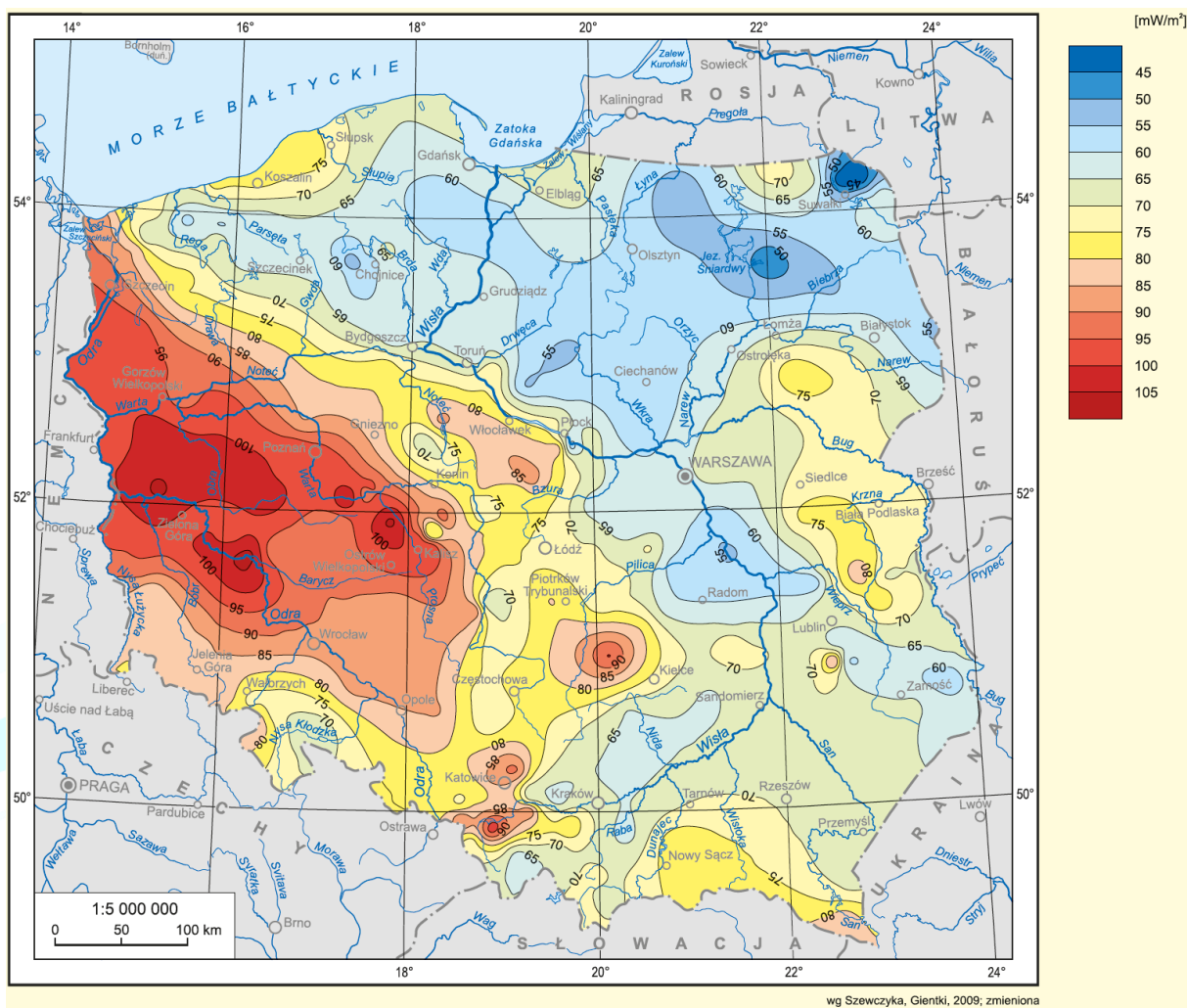
Ryc. 13. Średnie roczne sumy usłonecznienia w Polsce

Źródło: „Energia & Przemysł” – marzec 2007, na podstawie danych prof. Haliny Lorenc, IMiGW.

Energię geotermalną rozumieć należy jako energię ciepłą wnętrza Ziemi. Energię tą dzieli się w zależności od głębokości, z której jest eksploatowana na dwa typy:

- geotermię płytką (energia pobierana jest z głębokości do 100 m za pomocą pomp ciepła),
- geotermię głęboką (energia pobierana jest z wnętrza Ziemi, na głębokości kilku kilometrów).

Miasto Ostróda położone jest na obszarze Polski Wschodniej, będącej miejscem, które nie posiada korzystnych uwarunkowań do rozbudowy instalacji wykorzystujących energię geotermalną.

Ryc. 14. Mapa rozkładu gęstości ziemskiego strumienia ciepłego na obszarze Polski

Źródło: „Atlas Geograficzny Polski” pod redakcją naukową J. Nawrockiego i A. Becker (2017), Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy.

Przeprowadzona analiza pozwala zakładać, że Miasto Ostróda charakteryzuje się korzystnymi warunkami do rozwoju energetyki słonecznej oraz umiarkowanym potencjałem do rozwoju energetyki wiatrowej.

Na terenie Miasta zlokalizowana jest farma fotowoltaiczna o łącznej mocy instalacji 1 MW. Farma zlokalizowana jest przy siedzibie Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej sp. z o.o. przy ul. Demokracji 5 w Ostródzie. Należy również zaznaczyć, że część obiektów użyteczności publicznej na terenie Miasta wyposażonych jest w instalacje fotowoltaiczne. Są to:

- budynek Szkoły Podstawowej nr 1 im. Armii Krajowej,
- budynek Szkoły Podstawowej nr 3 im. Jana Pawła II,
- budynek Szkoły Podstawowej nr 5 im. Janusza Korczaka,
- budynek Szkoły Podstawowej nr 6 im. Kornela Makuszyńskiego.

W najbliższych latach planowany jest dalszy rozwój OZE na terenie Miasta, w szczególności na potrzeby funkcjonowania budynków użyteczności publicznej.

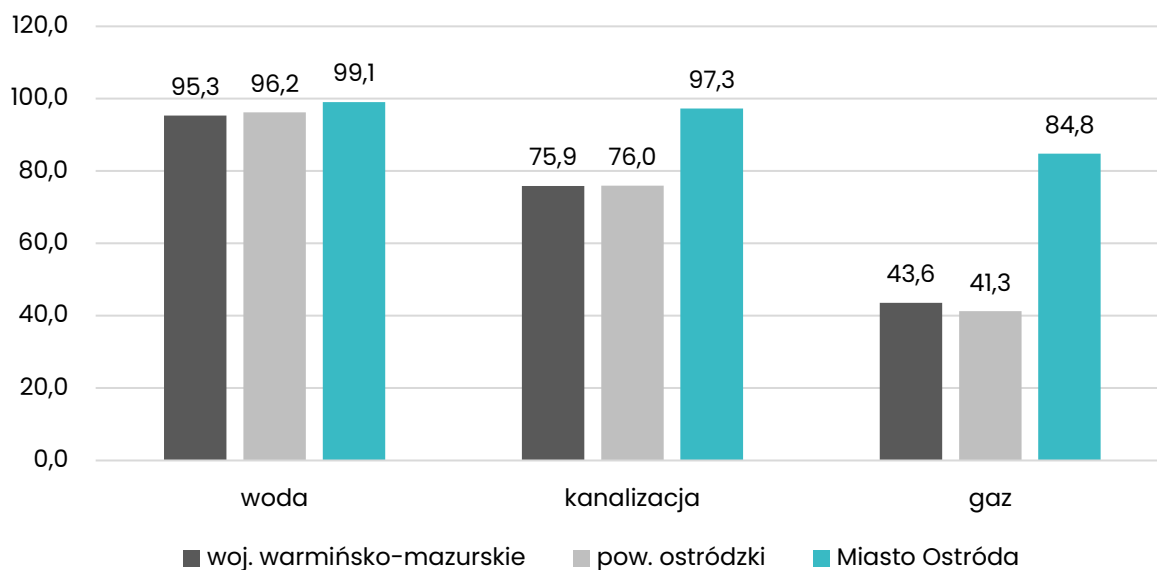
2.3. Infrastruktura techniczna

Stan techniczny oraz poziom rozbudowania infrastruktury sieciowej jest czynnikiem mogącym w sposób znaczący oddziaływać na środowisko naturalne oraz komfort życia mieszkańców jednostki. Zły stan techniczny infrastruktury technicznej skutkować może przedostaniem się do środowiska zanieczyszczeń, a co za tym idzie doprowadzić do jego degradacji. Jej niska dostępność w połączeniu z niską świadomością ekologiczną motywować natomiast może część społeczności do utylizowania problematycznych nieczystości ciekłych i stałych z pominięciem obowiązujących regulacji prawnych, w sposób prowadzący do degradacji środowiska.

2.3.1. Urządzenia sieciowe i energia ciepła

Dostępność infrastruktury sieciowej stanowi jeden z podstawowych czynników warunkujących atrakcyjność osiedleńczą i potencjał inwestycyjny jednostek samorządu terytorialnego oraz poziom życia mieszkańców. Zgodnie z danymi pochodzącymi z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego w 2023 roku udział korzystających z sieci wodociągowej w Mieście Ostróda kształtował się na poziomie 99,1% (zgodnie z szacunkami Miasta 100% mieszkańców posiadało przyłącze do sieci wodociągowej). Wynik ten przewyższał średnią dla gmin województwa warmińsko-mazurskiego (95,3%) oraz powiatu ostródzkiego (96,2%). W tym samym roku odsetek mieszkańców posiadających przyłącze do sieci kanalizacyjnej na terenie Miasta kształtował się na poziomie 97,3% (zgodnie z szacunkami Miasta 98% mieszkańców posiadało przyłącze do sieci kanalizacyjnej) i również przewyższał średnią dla gmin województwa i powiatu. W 2023 roku 84,8% mieszkańców Ostródy korzystało z sieci gazowej. Przedstawione dane wskazują, że badana jednostka charakteryzuje się dobrze rozwiniętą infrastrukturą sieciową na tle średniej dla gmin województwa warmińsko-mazurskiego i powiatu ostródzkiego.⁶

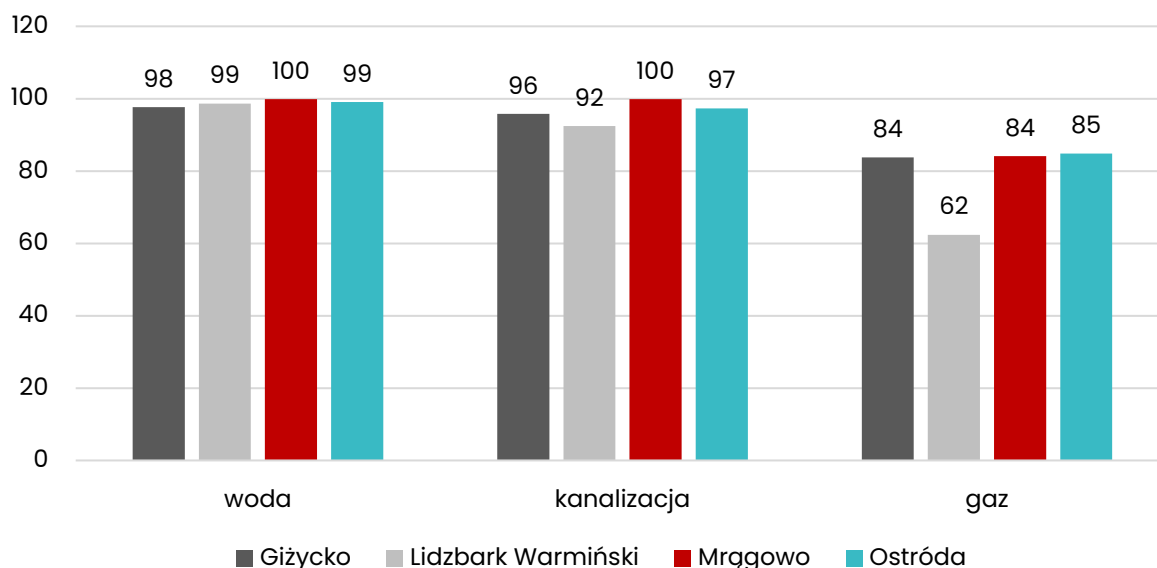
⁶ Ze względu na inną metodologię badań, dane zamieszczone w BDL GUS mogą różnić się od danych pozyskanych z Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

Ryc. 15. Udział korzystających z instalacji sieciowych w Mieście Ostróda na tle średniej dla gmin powiatu ostródzkiego i województwa warmińsko-mazurskiego w 2023 roku (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zebrane dla Ostródy dane zestawiono z wynikami dla wszystkich jednostek z grupy porównawczej. Zaobserwowano, że udział korzystających z poszczególnych instalacji sieciowych we wszystkich analizowanych miastach w 2023 roku kształtował się na zbliżonym poziomie. Świadczy to o dobrze rozwiniętej infrastrukturze sieciowej na terenie Ostródy.

Ryc. 16. Udział korzystających z instalacji sieciowych w Mieście Ostróda na tle jednostek z grupy porównawczej w 2023 roku (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za dostarczanie wody na terenie Ostródy jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Ostróda Sp. z o.o. z siedzibą

w Tyrowie, 14–100 Ostróda. Całkowita długość sieci wodociągowej na terenie Miasta wynosi ok. 90 km, a w 2024 roku liczba przyłączy wyniosła 3 181. Stan mikrobiologiczny, chemiczny i fizyczny wody w Mieście określany jest jako dobry. Zauważalnym problemem w zakresie funkcjonowania sieci są jej awarie spowodowane m.in. korozją i wadami materiału, ruchami gruntu oraz uszkodzeniami mechanicznymi. Awarie te usuwane są jednak na bieżąco. Do najważniejszych działań inwestycyjnych w zakresie rozwoju sieci wodociągowej w Ostródzie zalicza się wymianę przestarzałych fragmentów sieci, wymianę przyłączy do sieci, budowę studni nr 8 oraz ujęcia Kajkowo. Zadania te ujęte zostały w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2024 – 2027, będących w posiadaniu Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Ostróda Sp. z o.o., na terenie Gminy Miejskiej Ostróda (uchwała nr LXXX/488/2024 Rady Miejskiej w Ostródzie z dnia 25 marca 2024 r.). Dokument ten stanowi podstawę do prowadzenia jakichkolwiek prac inwestycyjnych w tym zakresie na terenie Miasta.

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Ostróda Sp. z o.o. jest również głównym podmiotem odpowiedzialnym za prowadzenie gospodarki ściekowej na terenie Miasta Ostróda. Całkowita długość sieci sanitarnej na terenie Miasta wynosi ok. 85 km, a w 2024 roku liczba przyłączy wyniosła 3 579. Głównym zadaniem przedsiębiorstwa jest odbiór oraz oczyszczanie nieczystości płynnych pochodzących z gospodarstw domowych. Zebrane nieczystości odprowadzane są do oczyszczalni ścieków, która zlokalizowana jest w Tyrowie na terenie gminy Ostróda. Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna z podwyższonym usuwaniem związków biogenych. Przepustowość oczyszczalni wynosi 12 000 m³/d. Przy obecnym poziomie liczby mieszkańców jest ona w pełni przepustowa i szacuje się, że wraz ze wzrostem tej liczby oczyszczalnia będzie nadal spełniać wymagania techniczne związane z odbiorem ścieków komunalno-bytowych. Miasto Ostróda prowadzi także regularną inwentaryzację zbiorników bezodpływowych. Badana jednostka jest ujęta również w najnowszej aktualizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych. Na mocy uchwały nr XXXVIII/206/2020 Rady Miejskiej w Ostródzie z dnia 30 grudnia 2020 roku, wyznaczona została aglomeracja Ostróda. W skład aglomeracji wchodzi Miasto Ostróda oraz miejscowości z terenu gminy Ostróda: część miejscowości Idzbark, Młyn Idzbarski, Żurejny, Stare Jabłonki, część miejscowości Lubajny, Nowe Siedlisko, część miejscowości Międzylesie, część miejscowości Kajkowo, część miejscowości Szafranki, część miejscowości Wałdowo, część miejscowości Tyrowo, Zawady Małe, część miejscowości Kątno, część miejscowości Zwierzewo, Warlity Wielkie, część miejscowości Ruś Mała, Górka, Worniny, Lichtajny, część miejscowości Cibory, Morliny, część miejscowości Ornowo

z oczyszczalnią ścieków w miejscowości Tyrowo. Wielkość aglomeracji wyniosła 88 341 RML. Do najważniejszych działań inwestycyjnych w zakresie rozwoju sieci kanalizacyjnej w Ostródzie zalicza się renowację sieci i studni kanalizacyjnych.

Na terenie Miasta Ostróda znajduje się również kanalizacja deszczowa, której całkowita długość wynosi ok. 65,7 km.

Podmiotem odpowiedzialnym za utrzymanie oraz rozbudowę istniejącej sieci gazowej na obszarze Ostródy jest Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Dostępem do sieci objęto cały teren Miasta.

Miasto Ostróda charakteryzuje się zwartą zabudową mieszkaniową i dobrze rozwiniętą siecią gazową, dlatego w jej strukturze indywidualnych źródeł ciepła dominuje gaz ziemny (55,7%). W 2024 roku znaczny odsetek wśród wszystkich zewidencjonowanych źródeł ciepła stanowiły urządzenia zasilane energią elektryczną (12,4%), biomasą (11,3%) oraz węglem kamiennym (11,1%). Miasto Ostróda posiada również sieć ciepłowniczą, której łączna długość wynosi 33,3 km. Zarządcą sieci jest Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. W 2023 roku na terenie Ostródy 7,8% wszystkich źródeł ciepła zasilanych było właśnie przez ciepło sieciowe. Z kolei najmniejszy udział w strukturze indywidualnych źródeł ciepła stanowiły takie nośniki energii jak: olej opałowy (0,2%), energia słoneczna (0,7%) oraz energia geotermalna (0,8%).

Tab. 10. Struktura indywidualnych źródeł ciepła na terenie Miasta Ostróda w 2024 roku

Nośnik energii	Liczba źródeł	Udział (%)
gaz ziemny	4 833	55,7%
energia elektryczna	1 078	12,4%
biomasa, w tym drewno	977	11,3%
węgiel kamienny	966	11,1%
ciepło sieciowe (lokalne kotłownie, elektrociepłownie, biogazownie, spalarnie odpadów)	677	7,8%
energia geotermalna (pompy ciepła)	70	0,8%
energia słoneczna (kolektory słoneczne)	59	0,7%
olej opałowy	21	0,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków.

2.3.2. Gospodarka odpadami

Podmiotem odpowiedzialnym za odbiór, wywóz i utylizację odpadów komunalnych z nieruchomości znajdujących się na terenie Miasta Ostróda jest Związek Gmin Regionu Ostródzko-Iławskiego „Czyste Środowisko”. W 2024 roku wykonawcą usługi było przedsiębiorstwo Koma Sp. z o.o. Odpady pochodzące z nieruchomości niezamieszkałych obsługiwane są przez podmioty w ramach odrębnych umów.

Odpady komunalne zbierane są w podziale na 6 frakcji: metale i tworzywa sztuczne, bioodpady, szkło, papier, zmieszane i odpady pozostałe.

Poniższa tabela przedstawia stan gospodarki odpadami w Mieście Ostróda w latach 2020–2024. W analizowanym okresie liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi zmniejszyła się z 26 045 do 25 484 osób, co spowodowane było procesami demograficznymi oraz odpływem mieszkańców do gmin sąsiednich. W 2020 roku łączna ilość zebranych odpadów komunalnych wyniosła 10 059,21 Mg. W kolejnym roku ilość ta wzrosła do poziomu 10 235,39 Mg, a w latach 2022–2023 systematycznie malała. W 2024 roku odnotowano ponowny wzrost łącznej ilości zebranych odpadów komunalnych w Ostródzie (10 560,6 Mg). Na początku badanego okresu udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów zebranych na terenie Miasta kształtował się na poziomie 33%. W kolejnym roku wyniósł on już 50%, a w latach 2022–2024 zawierał się w przedziale od 48% do 50%. Dodatkowo w całym analizowanym okresie ilość zebranych odpadów na mieszkańca wahała się w przedziale od 0,39 do 0,41 Mg. Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych odzwierciedla faktyczny stan segregacji odpadów w wybranej jednostce administracyjnej. Wskaźnik ten obowiązuje dopiero od 2021 roku, dlatego w okresie poprzedzającym nie ma dla niego danych. W latach 2021–2024 Miasto spełniło wymagany stan minimalny tylko w 2023 roku. Oznacza to, że koniecznym jest podjęcie działań ukierunkowanych na rozwój systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Ostródy.

Tab. 11. Stan gospodarki odpadami w Mieście Ostródzie w latach 2020–2024

		2020	2021	2022	2023	2024
Liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (os.)		26 045	25 762	25 667	25 765	25 484
Łączna ilość zebranych odpadów komunalnych (Mg), w tym:		10 059,21	10 235,39	9 950,38	9 935,66	10 560,60
<i>zmieszane</i>		6 711,00	5 118,70	5 070,03	5 145,71	5 311,71
<i>segregowane</i>		3 348,21	5 116,69	4 880,35	4 789,95	5 248,89
Udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów (%)		33%	50%	49%	48%	50%
Ilość zebranych odpadów na mieszkańca		0,39	0,40	0,39	0,39	0,41
Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (%)	Miasto	x	14,67	17,46	37,61	34,51
	wymagany	x	>20	>25	>35	>45

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

Na terenie Miasta nie znajduje się żaden Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Mieszkańcy Ostródy mogą jednak korzystać z obiektów

zlokalizowanych w Lipowcu koło Nowego Miasta Lubawskiego (53 km od centrum Ostródy), Rudnie (15 km), Łławie (37 km) oraz Półwsi (44 km).

2.4. Pozostała działalność w zakresie ochrony środowiska

Ochrona środowiska w Mieście Ostróda realizowana jest nie tylko poprzez duże inwestycje infrastrukturalne, ale także dzięki różnorodnym działaniom wspierającym zrównoważony rozwój i poprawę jakości życia mieszkańców, do których zalicza się m.in. inicjatywy dotyczące edukacji ekologicznej, jak i również realizację przedsięwzięć związanych z termomodernizacją. W ostatnich latach ze środków zewnętrznych poddano termomodernizacji następujące budynki: Szkoła Podstawowa nr 1 im. Armii Krajowej, Szkoła Podstawowa nr 2 im. Gustawa Gizewiusza, Szkoła Podstawowa nr 3 im. Jana Pawła II (1 budynek), Szkoła Podstawowa nr 5 im. Janusza Korczaka, Szkoła Podstawowa nr 6 im. Kornela Makuszyńskiego, Żłobek Miejski. W najbliższych latach planowany jest dalszy rozwój OZE na terenie Miasta, w szczególności na potrzeby funkcjonowania budynków użyteczności publicznej.

Kluczową rolę w kształtowaniu postaw ekologicznych i odpowiedzialności za środowisko naturalne odgrywa edukacja ekologiczna. Jej głównym celem jest zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat ochrony przyrody, zrównoważonego rozwoju oraz wpływu działalności człowieka na ekosystemy. Miasto prowadzi działania z zakresu edukacji ekologicznej. Są one realizowane zarówno jako elementy projektów dofinansowanych ze źródeł zewnętrznych, jak i poprzez inicjatywy podejmowane przez szkoły podstawowe z terenu Ostródy. Zakres tematyczny tych działań obejmuje m.in.: gospodarowanie odpadami, gospodarowanie wodami opadowymi, odnawialne źródła energii (OZE), ochronę bioróżnorodności oraz kształtowanie postaw proekologicznych wśród dzieci i młodzieży.

Podstawowymi dokumentami regulującymi kwestie związane z ochroną środowiska na terenie Miasta Ostróda są:

- Program ochrony środowiska dla Miasta Ostróda na lata 2017–2020 z perspektywą do 2024 (uchwała Rady Miejskiej w Ostródzie nr XL/289/2017),
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Ostródzko-Łławskiego Obszaru Funkcjonalnego (uchwała Rady Miejskiej w Ostródzie nr XV/96/2015),
- Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Ostróda na lata 2013–2030 (uchwała Rady Miejskiej w Ostródzie nr XLVI/232/2013),
- Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Miasta Ostróda (uchwała Rady Miejskiej w Ostródzie nr LXIII/376/2023),

- Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Miejskiej Ostróda na lata 2012–2032 (uchwała Rady Miejskiej w Ostródzie nr XXXI/164/2012),
- Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Miejskiej Ostróda na 2025 rok (uchwała Rady Miejskiej w Ostródzie nr XII/123/2025).

W latach 2020–2024 dla obszaru Miasta Ostróda wydano 15 decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, spośród których zrealizowano 13 (stan na lipiec 2025 roku):

1. Budowa hali produkcyjnej obejmująca rozbudowę o nową halę produkcyjną Zakładu Prototypów Łodzi przy ulicy Osiedlowej (działka nr 11-157/2),
2. Budowa kotła gazowego o nominalnej mocy cieplnej nie większej niż 10,5 MW wraz z niezbędną infrastrukturą na terenie Kotłowni Rejonowej w Ostródzie przy ul. Demokracji 5,
3. Budowa parkingu wraz z infrastrukturą towarzyszącą przy ul. Składowej (działka nr 10-208),
4. Budowa pomostu pływającego do uprawiania turystyki (wędkarstwo, żeglarstwo) na Jeziorze Drwęckim,
5. Budowa studni głębinowej nr 8 na ujęciu miejskim w Ostródzie przy ul. 21 Stycznia (działka nr 8-158/19),
6. Modernizacja źródła ciepła w Miejskim Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej w Ostródzie w zakresie budowy nowych obiektów technologicznych wraz z kotłownią na biomasę o mocy cieplnej do 4 MW ul. Demokracji 5,
7. Realizacja instalacji służącej do prowadzenia działalności w zakresie zbierania odpadów – punkt skupu złomu przy ul. Składowej (działka nr 10-192/38),
8. Rozbiórka dwóch istniejących pomostów stalowych i budowa dwóch pomostów pływających do uprawiania turystyki (wędkarstwo, żeglarstwo) na Jeziorze Drwęckim,
9. Rozbudowa budynku usługowo handlowego, w ramach zespołu budynków wraz z infrastrukturą towarzyszącą (działka nr 10-208)
10. Wytwarzanie drobnowymiarowych prefabrykatów brukowych z betonu wibroprasowanego z wykorzystaniem drobnoziarnistych materiałów z przeróbki odpadów szklanych przy ul. Garnizonowej 7A,
11. Zabudowa przemysłowa z niezbędną infrastrukturą, w tym budynkiem gospodarczym, wiatą, drogami wewnętrznymi, placami utwardzonymi,

parkingami oraz adaptacja istniejącego budynku biurowego i portierni w Ostródzie przy ul. Grunwaldzkiej 75,

12. Zmiana sposobu użytkowania hali produkcyjnej wraz z infrastrukturą, przeznaczonej na produkcję wyrobów z żywic poliestrowych przy ul. Grunwaldzkiej 53A,
13. Zmiana sposobu użytkowania istniejących hal produkcyjnych wraz z infrastrukturą, na hale przeznaczone do produkcji wyrobów z żywic poliestrowych przy ul. Grunwaldzkiej 76.

CZĘŚĆ 3: SYTUACJA GOSPODARCZA

3.1. Gospodarka lokalna

3.1.1. Przedsiębiorczość

Jednym z podstawowych uwarunkowań rozwojowych każdej jednostki samorządu terytorialnego jest jej lokalny rynek pracy oraz sytuacja gospodarcza. Dobrze rozwinięta sfera gospodarcza warunkuje m.in. powstawanie na danym obszarze nowych miejsc pracy, napływ inwestycji zagranicznych, a także umożliwia zwiększenie wpływów budżetowych z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych CIT. Jednym z elementów charakteryzujących lokalną gospodarkę jest liczba podmiotów gospodarczych działających na obszarze danej jednostki, ponieważ stanowi ona istotny wskaźnik poziomu przedsiębiorczości w jej granicach.

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w gminach powiatu ostródzkiego w 2019 i 2023 roku. W 2023 roku najwięcej podmiotów gospodarczych zarejestrowanych było w Mieście Ostróda – na terenie badanej jednostki funkcjonowało wówczas 3 667 przedsiębiorstw, co stanowiło 36,8% wszystkich podmiotów w powiecie ostródzkim. Dane te wskazują, że Ostróda stanowi lokalny ośrodek gospodarczy. W tym samym roku znaczny odsetek podmiotów gospodarczych zaobserwowano również na terenie gminy Morąg (22,9% wszystkich podmiotów w powiecie) oraz gminy Ostróda (16,1% wszystkich podmiotów w powiecie). W pozostałych gminach powiatu ostródzkiego średni udział zarejestrowanych na ich terenie przedsiębiorstw nie przekraczał 5% wszystkich podmiotów z powiatu. Dynamika zmian w latach 2019–2023 obrazuje, która gmina rozwijała się najszybciej, a która najwolniej pod względem przyrostu liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Średnia dynamika zmian dla gmin powiatu ostródzkiego wyniosła 112,6%. W tym samym czasie największy przyrost nowych podmiotów gospodarczych odnotowano w gminie Ostróda (123,2 %) oraz gminie Łukta (123,4%).

Tab. 12. Zmiany liczby podmiotów gospodarczych w gminach powiatu ostródzkiego w latach 2019–2023

JST	2019		2023		zmiana liczby zarejestrowanych podmiotów w okresie 2019–2023
	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	
powiat ostródzki	8 857	100,0%	9 969	100,0%	1 112
Dąbrówno	231	2,6%	284	2,8%	53

Grunwald	293	3,3%	328	3,3%	35
Łukta	346	3,9%	427	4,3%	81
Małdyty	417	4,7%	482	4,8%	65
Miłakowo	388	4,4%	451	4,5%	63
Miłomłyn	395	4,5%	447	4,5%	52
Morąg	2 002	22,6%	2 282	22,9%	280
Miasto Ostróda	3 485	39,3%	3 667	36,8%	182
gmina Ostróda	1 300	14,7%	1 601	16,1%	301

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Według danych na koniec 2023 roku wśród podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie Miasta Ostróda, na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), najwięcej z nich działało w Sekcji G Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (16,9%), Sekcji L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (13,6%) oraz Sekcji F Budownictwo (12,0%). Znaczny odsetek przedsiębiorstw odnotowano również w Sekcji C Przetwórstwo przemysłowe (9,6%), Sekcji S i T Pozostała działalność usługowa (9,0%), Sekcji M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (7,5%), Sekcji Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (6,8%) oraz Sekcji H Transport i gospodarka magazynowa (5,2%). W pozostałych sekcjach odsetek zarejestrowanych podmiotów kształtował się na poziomie 4% wszystkich podmiotów lub mniej. Przedstawiona struktura przedsiębiorstw zarejestrowanych w Ostródzie wskazuje na znaczną dywersyfikację lokalnego rynku pracy.

Tab. 13. Podmioty działające na terenie Miasta Ostróda na koniec 2023 r. według sekcji PKD

SEKCJE PKD 2007	Liczba podmiotów	Udział
SEKCJA G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	617	16,9%
SEKCJA L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	497	13,6%
SEKCJA F Budownictwo	439	12,0%
SEKCJA C Przetwórstwo przemysłowe	350	9,6%
SEKCJA S i T Pozostała działalność usługowa	328	9,0%
SEKCJA M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	273	7,5%
SEKCJA Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	249	6,8%
SEKCJA H Transport i gospodarka magazynowa	190	5,2%
SEKCJA P Edukacja	144	3,9%
SEKCJA K Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	130	3,6%
SEKCJA N Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	110	3,0%
SEKCJA J Informacja i komunikacja	96	2,6%
SEKCJA I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	82	2,2%
SEKCJA R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	78	2,1%
SEKCJA A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	49	1,3%

SEKCJE PKD 2007	Liczba podmiotów	Udział
SEKCJA O Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	20	0,5%
SEKCJA E Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	5	0,1%
SEKCJA B Górnictwo i wydobywanie	2	0,1%
SEKCJA D Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2	0,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W poniższej tabeli przedstawione zostało zestawienie największych przedsiębiorstw działających na terenie Miasta Ostróda w 2024 wraz z informacją dotyczącą przybliżonej liczby pracowników oraz zakresu ich działalności.

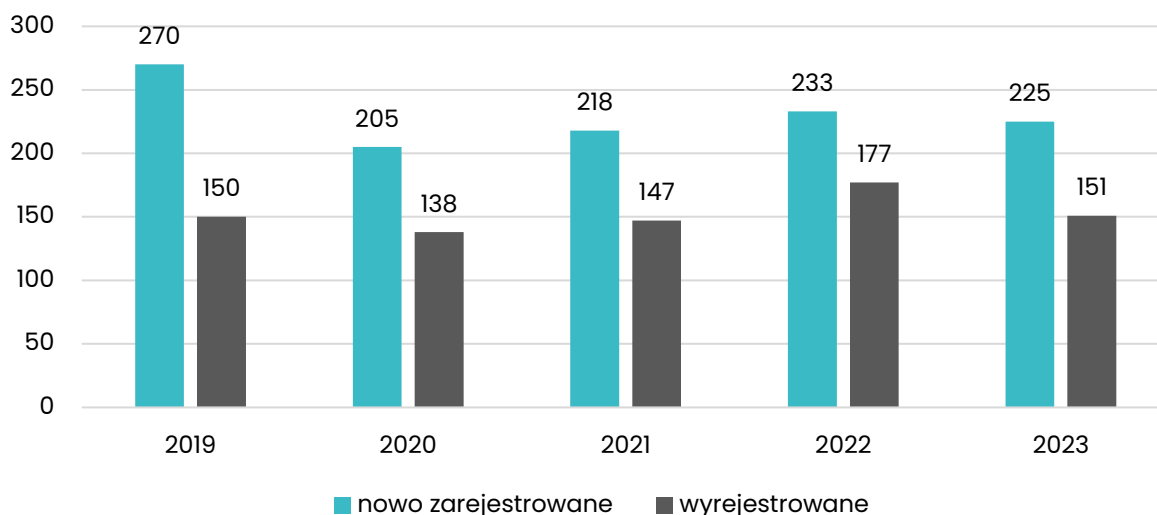
Tab. 14. Największe przedsiębiorstwa działające na terenie Miasta Ostróda na koniec 2024 r.

Nazwa przedsiębiorstwa	Przybliżona liczba pracowników	Zakres działalności/branża
MODEL-ART Sp. z o.o.	1 000	produkcja łodzi z form powierzonych
Ostróda Yacht Sp. z o.o.	850	producent jachtów żaglowych i motorowych
Wagon Service Ostróda Sp. z o.o.	201-500	produkcja lokomotyw oraz taboru szynowego
Mebelux Sp. z o.o.	150	produkcja mebli biurowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

Na terenie Ostródy funkcjonuje również Cech Rzemieślników i Przedsiębiorców z siedzibą przy ul. Henryka Sienkiewicza 9 w Ostródzie. Celem funkcjonowania Cechu jest integracja środowiska biznesu, wspieranie rozwoju zawodowego, a także reprezentowanie na zewnątrz interesów jego członków. Cech w Ostródzie zarejestrowany został w 2001 roku.

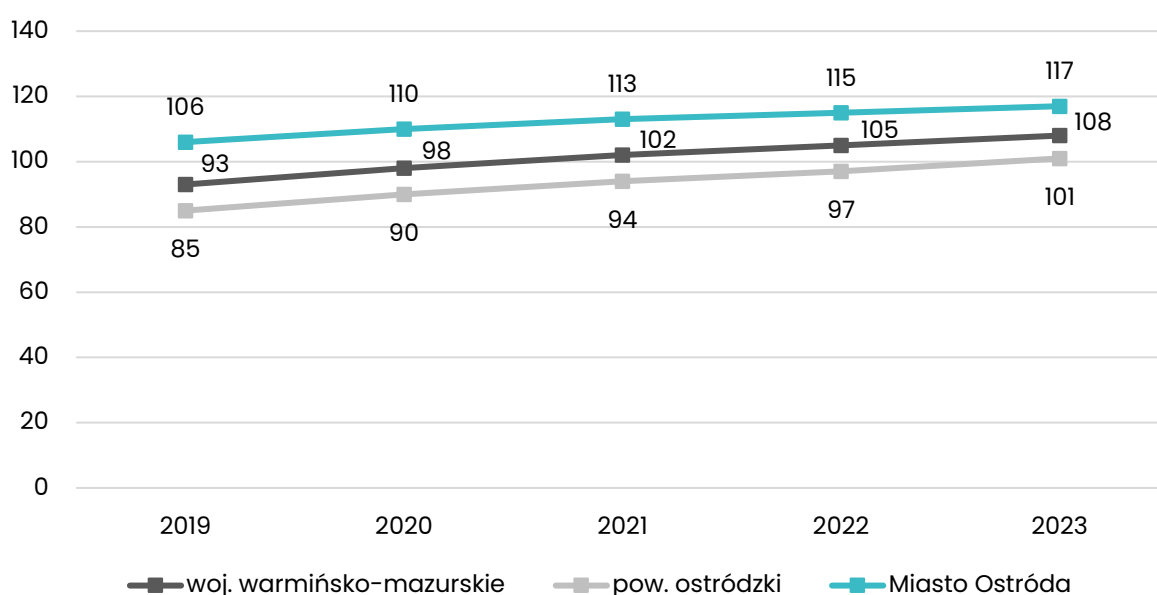
Kolejna rycina przedstawia liczbę podmiotów gospodarczych nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON w latach 2019–2023 na terenie Miasta Ostróda. Z analizy danych wynika, że w każdym roku liczba nowo zarejestrowanych podmiotów przewyższała liczbę podmiotów wyrejestrowanych. Największą różnicę odnotowano w 2019 roku, kiedy to kształtowała się ona na poziomie 120 podmiotów. Z kolei najmniejsza różnica pomiędzy przedsiębiorstwami nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi wystąpiła w 2022 roku (56 podmiotów). Analizując przedstawione dane zaobserwowano również, że najwięcej nowych podmiotów gospodarczych zarejestrowanych zostało na terenie Miasta w 2019 (270 podmiotów).

Ryc. 17. Porównanie liczby podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON działających na terenie Miasta Ostróda w latach 2019–2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

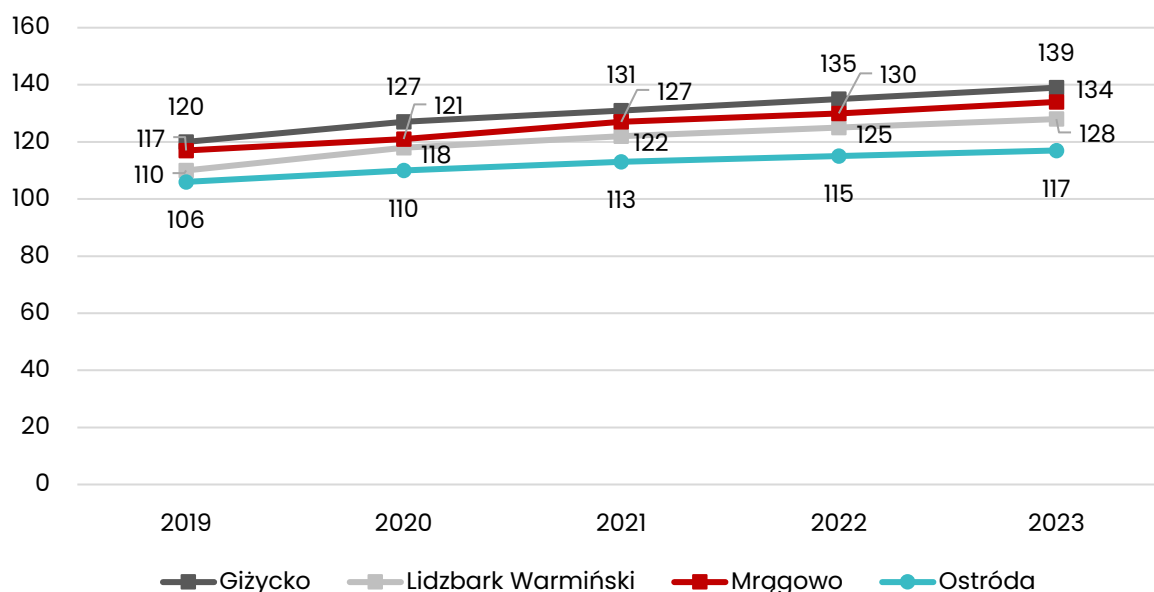
W celu porównania poziomu rozwoju przedsiębiorczości w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego zastosowano wskaźnik liczby przedsiębiorstw przypadających na 1 tys. mieszkańców. Dane dla Miasta Ostróda zestawiono ze średnią dla gmin województwa warmińsko-mazurskiego oraz powiatu ostródzkiego. W latach 2019–2023 średnia liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców była najwyższa na terenie Ostródy i przewyższała średnią dla gmin województwa i powiatu.

Ryc. 18. Liczba podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Mieście Ostróda na tle średniej dla gmin powiatu ostródzkiego i województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2019–2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zebrane dla Ostródy dane zestawiono również z danymi dla jednostek z grupy porównawczej. W latach 2019–2023 Giżycko oraz Mrągowo charakteryzowały się najwyższą średnią liczbą podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców. Na tle jednostek porównawczych Ostróda znalazła się na ostatnim miejscu. Oznacza to, że pomimo pełnienia przez badaną jednostkę funkcji lokalnego ośrodka gospodarczego w powiecie ostródzkim, konieczne jest podjęcie działań, które umożliwią Ostródzie konkutowanie z podobnymi jednostkami w regionie.

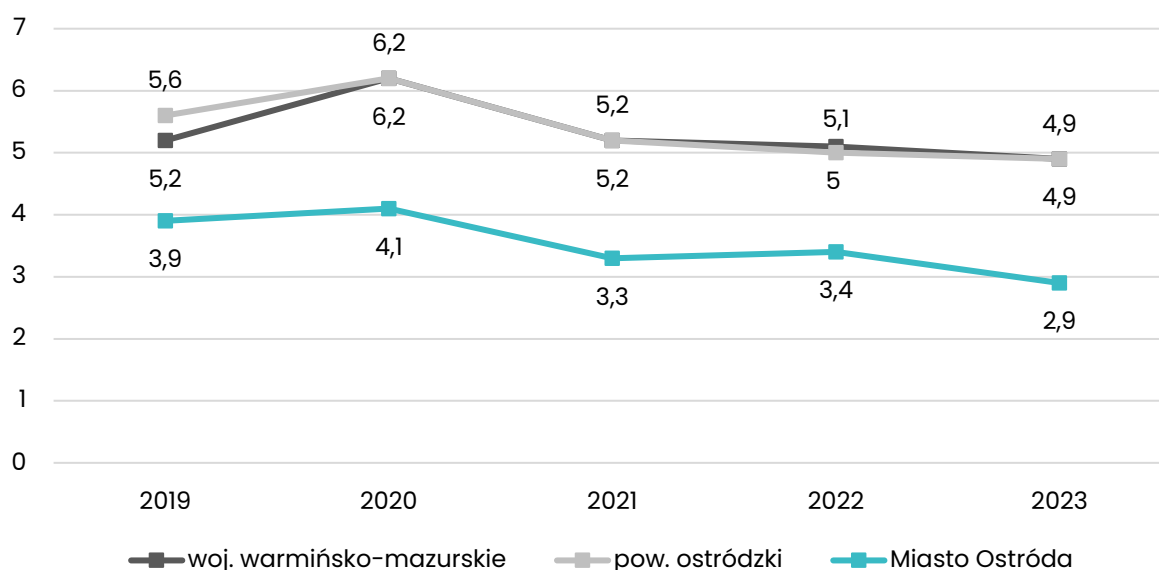
Ryc. 19. Liczba podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Mieście Ostróda na tle jednostek z grupy porównawczej w latach 2019–2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

3.1.2. Rynek pracy

Zjawiskiem ściśle związanym z dynamiką oraz kierunkiem rozwoju gospodarczego jednostki samorządowej jest sytuacja na rynku pracy. Dostępność stabilnego zatrudnienia w połączeniu z satysfakcją z wykonywanej pracy ma bezpośredni wpływ na ocenę jakości życia mieszkańców oraz atrakcyjność osiedleńczą jednostki. Wyrazem złej sytuacji na lokalnym rynku pracy jest wzrost bezrobocia. Osobę bezrobotną rozumieć należy jako osobę, która ukończyła 18 rok życia i nie osiągnęła jeszcze wieku emerytalnego, która pozostaje niezatrudniona i nie podejmuje działalności zarobkowej, ale może podjąć pracę i jest zarejestrowana w odpowiednim dla miejsca zamieszkania powiatowym urzędzie pracy oraz poszukuje miejsca zatrudnienia lub pracy zarobkowej. Wysokie bądź długotrwałe bezrobocie wpływać może także na nasilenie się innych problemów społecznych, takich jak: ubóstwo, alkoholizm, bezdomność czy przestępczość.

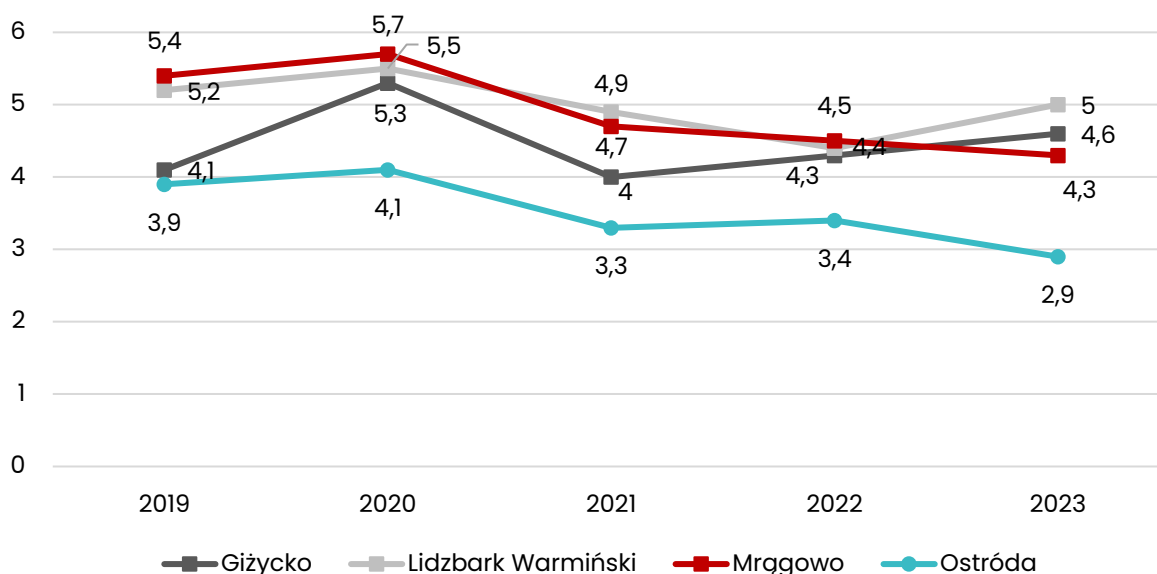
Na poniższej rycinie przedstawiono udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Mieście Ostróda na tle średniej dla gmin powiatu ostródzkiego i województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2019–2023. W analizowanym okresie średnia wartość wskaźnika na terenie badanej jednostki kształtowała się na poziomie 3,52%, co stanowiło wynik niższy od średniej dla gmin województwa (5,32%) oraz powiatu (5,38%). W 2020 roku udział osób pozostających bez pracy w Ostródzie był najwyższy i kształtował się na poziomie 4,1%. Sytuacja ta mogła stanowić skutek m.in. kryzysu gospodarczego wywołanego globalną pandemią SARS-CoV-2. Należy jednak zaznaczyć, że już w kolejnym roku udział ten uległ zmniejszeniu, a w 2023 roku wyniósł 2,9%.

Ryc. 20. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Mieście Ostróda na tle średniej dla gmin powiatu ostródzkiego i województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2019–2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Porównując wartości analizowanego wskaźnika dla Ostródy z jednostkami z grupy porównawczej zaobserwowano, że w latach 2019–2023 badana jednostka charakteryzowała się najniższym udziałem osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Jest to zjawisko pozytywne, świadczące o niskiej stopie bezrobocia w Mieście.

Ryc. 21. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Miście Ostróda na tle jednostek z grupy porównawczej w latach 2019–2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Kolejna tabela przedstawia strukturę osób bezrobotnych w powiecie ostródzkim pod koniec 2024 roku (stan na 31 grudnia). Liczba bezrobotnych zarejestrowanych ogółem wynosiła wówczas 3 055 osób, z czego 53,4% stanowiły kobiety. Pod względem czasu pozostawania bez pracy w miesiącach, największą grupę w powiecie tworzyli nie pracujący od 1 do 3 miesięcy (łącznie 711 osób, w tym 339 kobiet), od 6 do 12 miesięcy (łącznie 567 osób, w tym 313 kobiet) oraz od 3 do 6 miesięcy (łącznie 560 osób, w tym 290 kobiet). Analizując strukturę wieku bezrobotnych zaobserwowano, że najwyższy odsetek osób pozostawających bez pracy stanowili bezrobotni w grupie wiekowej 35–44 lata (łącznie 720 osób, w tym 418 kobiet), w grupie wiekowej 25–34 lata (łącznie 715 osób, w tym 479 kobiet) oraz w grupie wiekowej 45–54 lata (łącznie 625 osób, w tym 327 kobiet). Pod względem poziomu wykształcenia najwyższy odsetek bezrobotnych zaobserwowano wśród osób, które uzyskały wykształcenie gimnazjalne/podstawowe i poniżej (łącznie 1 050 osób, w tym 476 kobiet) oraz wykształcenie zasadnicze zawodowe/branżowe (łącznie 852 osoby, w tym 386 kobiet). Podsumowując, pod koniec 2024 roku w powiecie ostródzkim przeważało bezrobocie krótkotrwałe i najczęściej dotyczyło ono osób w wieku średnim oraz osób z niskim poziomem wykształcenia. Oznacza to, że lokalny rynek pracy może nie zaspakajać potrzeb wszystkich mieszkańców powiatu. Zauważa się zatem konieczność podjęcia działań, które w szczególności umożliwią aktywizację zawodową tej grupy mieszkańców oraz ich powrót na rynek pracy.

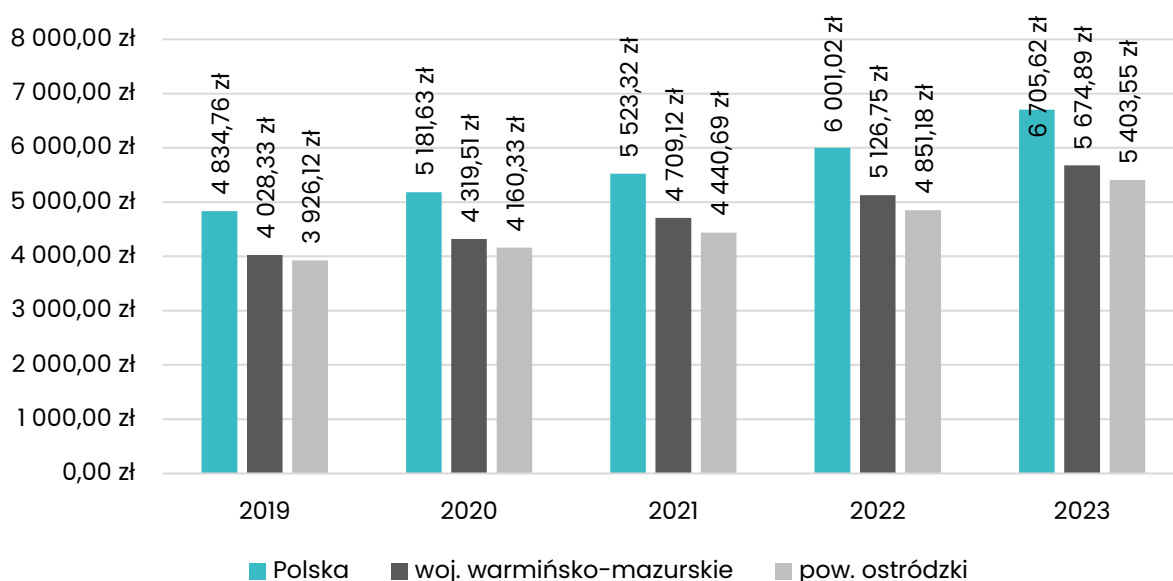
Tab. 15. Struktura bezrobotnych w powiecie ostródzkim w 2024 roku (stan na 31 grudnia 2024 r.)

		Ogółem	w tym kobiety
Bezrobotni zarejestrowani ogółem		3 055	1 632
Czas pozostawania bez pracy w m-c	do 1	332	148
	1-3	711	339
	3-6	560	290
	6-12	567	313
	12-24	468	266
	Powyżej 24	417	276
Wiek	18-24	436	251
	25-34	715	479
	35-44	720	418
	45-54	625	327
	55-59	337	157
	60 lat i więcej	222	0
Wykształcenie	wyższe	223	151
	policealne i średnie, zawodowe/branżowe	573	371
	średnie ogólnokształcące	357	248
	zasad. zawodowe/branżowe	852	386
	gimnazjalne/podstawowe i poniżej	1 050	476

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z rynku pracy MRIPS-01 Powiatowego Urzędu Pracy w Ostródzie.

Według danych zawartych w Barometrze Zawodów, w 2024 roku w powiecie ostródzkim występował deficyt osób poszukujących pracy w 34 grupach zawodowych. We wskazanych grupach wyróżnia się m.in. fizjoterapeutów i masażyстів, inżynierów elektryków i energetyków, kierowców autobusów, lekarzy, mechaników pojazdów samochodowych, monterów instalacji budowlanych, nauczycieli, pielęgniarek i położnych, ratowników medycznych, spawaczy oraz ślusarzy. W tym samym roku stwierdzono duży deficyt poszukujących pracy w 2 grupach zawodowych: elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy oraz pracownicy socjalni.

W 2023 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie ostródzkim kształtowało się na poziomie 5 403,55 zł, co stanowiło ok. 95,2% średniej dla województwa warmińsko-mazurskiego. W tym samym roku średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie stanowiło ok. 80,5% średniego wynagrodzenia w skali kraju. Dane te przedstawione zostały na kolejnej rycinie.

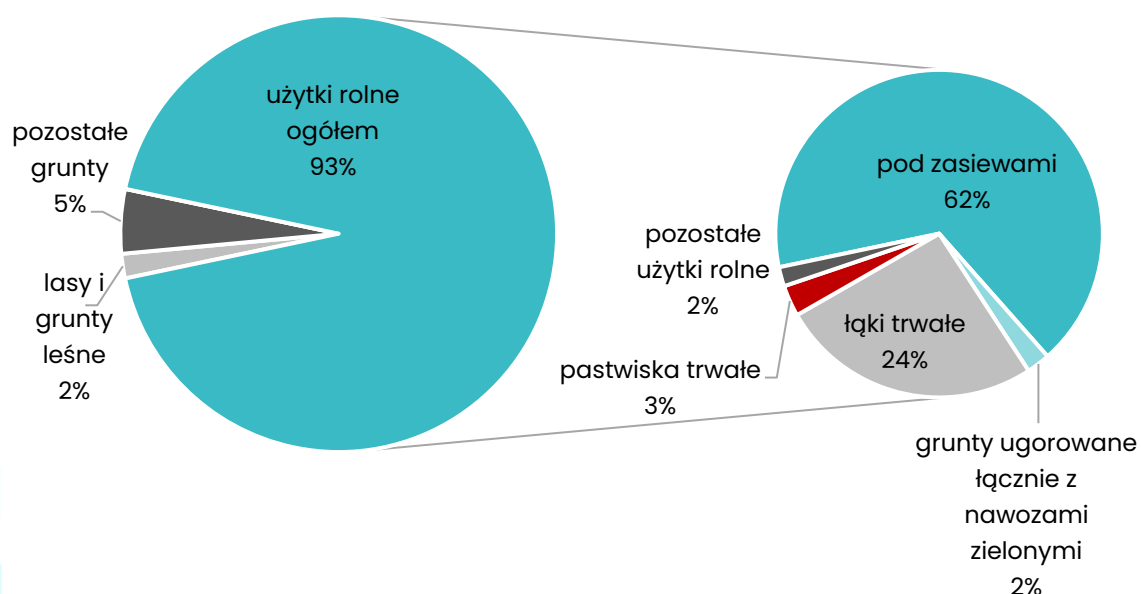
Ryc. 22. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie ostródzkim i województwie warmińsko-mazurskim na tle średniej krajowej w latach 2019–2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

3.1.3. Rolnictwo

Podstawowym źródłem rzetelnych informacji dotyczących stanu rolnictwa jest przeprowadzany co 10 lat Powszechny Spis Rolny. Obowiązek przeprowadzenia spisów wynika z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady, a uszczegółowionego na poziomie krajowym w drodze ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o Powszechnym Spisie Rolnym w 2020 r. Zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi udział w spisie rolnym jest obowiązkowy, a odmowa udziału skutkuje nałożeniem grzywny. Według danych GUS w Powszechnym Spisie Rolnym w 2020 roku udział wzięło 98% gospodarstw rolnych w Polsce, w tym gospodarstwa zlokalizowane na terenie Miasta Ostróda.

Znajdujące się w Ostródzie użytki rolne zajmują ok. 0,5% jej powierzchni całkowitej. Zgodnie z danymi pochodzącymi z Powszechnego Spisu Rolnego 2020 łączna powierzchnia użytkowanych gruntów ogółem na terenie Miasta wyniosła 968,78 ha, z czego 93% stanowiły użytki rolne ogółem, a pozostałe 7% zajmowały lasy i grunty leśne razem z pozostałymi gruntami. W tym samym roku 62% użytków rolnych ogółem znajdowało się pod zasiewami, a 24% stanowiły łąki trwałe. Należy jednak podkreślić, że ze względu na miejski charakter jednostki oraz ograniczenia terenowe działalność rolnicza pełni raczej funkcje rekreacyjne niż produkcyjne.

Ryc. 23. Użytkowanie gospodarstw rolnych oraz użytków rolnych na terenie Miasta Ostróda w 2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PSR 2020.

Przedstawione powyżej dane znajdują swoje odzwierciedlenie w strukturze gospodarstw zlokalizowanych na terenie Ostródy. W 2020 r. w Mieście funkcjonowały łącznie 52 gospodarstwa (1,9% wszystkich gospodarstw w powiecie), a w ich strukturze największy udział stanowiły małe gospodarstwa o powierzchni 1–5 ha.

Tab. 16. Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych w Mieście Ostróda na tle powiatu ostródzkiego

Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych	Ostróda		powiat ostródzki	
	Liczba podmiotów	Udział (%)	Liczba podmiotów	Udział (%)
ogółem	52	100%	2 794	100%
do 1 ha włącznie	0	0%	73	3%
1 – 5 ha	26	50%	837	30%
5 – 10 ha	11	21%	497	18%
10 – 15 ha	0	0%	380	14%
15 ha i więcej	7	13%	1 007	36%
Średnia wielkość gospodarstwa rolnego dla użytków rolnych (ha)	17,41		27,28	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PSR 2020.

Rolnictwo na terenie Ostródy ma marginalne znaczenie gospodarcze i przestrzenne, co wynika z typowo miejskiego charakteru jednostki oraz wysokiego stopnia zurbanizowania jej obszaru. Działalność rolnicza ogranicza się głównie do niewielkich gospodarstw przydomowych lub działek ogrodniczych, pełniących raczej funkcję rekreacyjną niż produkcyjną. Nie występują tu rozległe tereny rolne ani duże gospodarstwa towarowe. Ze względu na rosnącą presję inwestycyjną oraz rozwój funkcji usługowych i mieszkaniowych, potencjał rolnictwa w granicach administracyjnych Miasta jest znikomy, a jego rola będzie w przyszłości prawdopodobnie dalej malała.

3.2. Stan finansów samorządowych

Stan finansów samorządowych determinuje zdolność jednostki samorządu terytorialnego do zaspokajania bieżących potrzeb i oczekiwań mieszkańców oraz podejmowania działań inwestycyjnych, przez co w znaczący sposób wpływa na dynamikę i kierunek rozwoju lokalnego.

3.2.1. Wykonanie budżetu

Poniższa tabela przedstawia zestawienie głównych kategorii dochodów i wydatków budżetowych Miasta Ostróda w latach 2019–2024. W analizowanym okresie dochody ogółem ulegały zmianom. W 2019 roku kształtowały się one na poziomie ponad 176,7 mln zł, a w kolejnym roku wyniosły ponad 165,7 mln zł. W 2021 roku odnotowano wzrost dochodów ogółem względem roku poprzedniego, które kształtowały się wówczas na poziomie ponad 174,3 mln zł. W 2022 roku zaobserwowano ponowny spadek wartości dochodów ogółem, które wyniosły ponad 167,7 mln zł. Od 2023 roku dochody ogółem Miasta Ostróda sukcesywnie rosły, a w 2024 roku osiągnęły swoją najwyższą wartość – ponad 204,3 mln zł. W latach 2019–2024 dochody bieżące stanowiły średnio 90,1% dochodów ogółem Ostródy. Ich najwyższy udział odnotowano w 2021 roku i 2022 roku (kolejno 96,0% i 95,3%). W 2022 i 2023 roku zaobserwowano znaczny spadek wartości dochodów bieżących względem roku poprzedniego. Sytuacja ta spowodowana była w znacznej mierze spadkiem wartości przyznawanych dotacji na cele bieżące, w szczególności przeniesieniem wypłat z Programu 500+/800+ z gmin do ZUS, a także zmianami w polityce fiskalnej na poziomie kraju. W analizowanym okresie dochody majątkowe Miasta Ostróda stanowiły średnio 9,9% dochodów ogółem. Ich najwyższą wartość odnotowano w 2019 roku (ponad 31,3 mln zł) oraz w 2023 roku (ponad 27,4 mln zł). Należy jednak zaznaczyć, że w latach 2021–2022 udział dochodów majątkowych Ostródy osiągnął swoją najniższą wartość i nie przekraczał 5% dochodów ogółem. W latach 2019–2024 wydatki ogółem Miasta Ostróda wykazywały podobną tendencję zmian jak w przypadku dochodów ogółem. W 2019

roku kształtowały się one na poziomie ponad 170,6 mln zł, a w kolejnym roku wyniosły ponad 156,2 mln zł. W 2021 roku odnotowano wzrost wydatków ogółem względem roku poprzedniego, które kształtowały się wówczas na poziomie ponad 165 mln zł. W kolejnych latach wydatki ogółem Miasta wykazywały stałą tendencję wzrostową, a w 2024 roku osiągnęły swoją najwyższą wartość – ponad 207,6 mln zł. W analizowanym okresie wydatki bieżące kształtowały się na średnim poziomie 85,4% wydatków ogółem. Ich najniższą wartość odnotowano w 2019 roku, kiedy stanowiły 76,3% wydatków ogółem. Jednak już w kolejnym roku odnotowano ich najwyższy udział w wydatkach ogółem (90,6%). W latach 2019–2024 wydatki majątkowe stanowiły średnio 9,9% wydatków ogółem Miasta Ostróda. Swoją najwyższą wartość osiągnęły one w 2019 roku, co związane było z realizacją dużych zadań inwestycyjnych przez Miasto. W analizowanym okresie nie odnotowano wystąpienia deficytu budżetowego. Wyjątek stanowił jednak 2022 i 2024 rok, kiedy to wydatki ogółem przekroczyły dochody ogółem. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

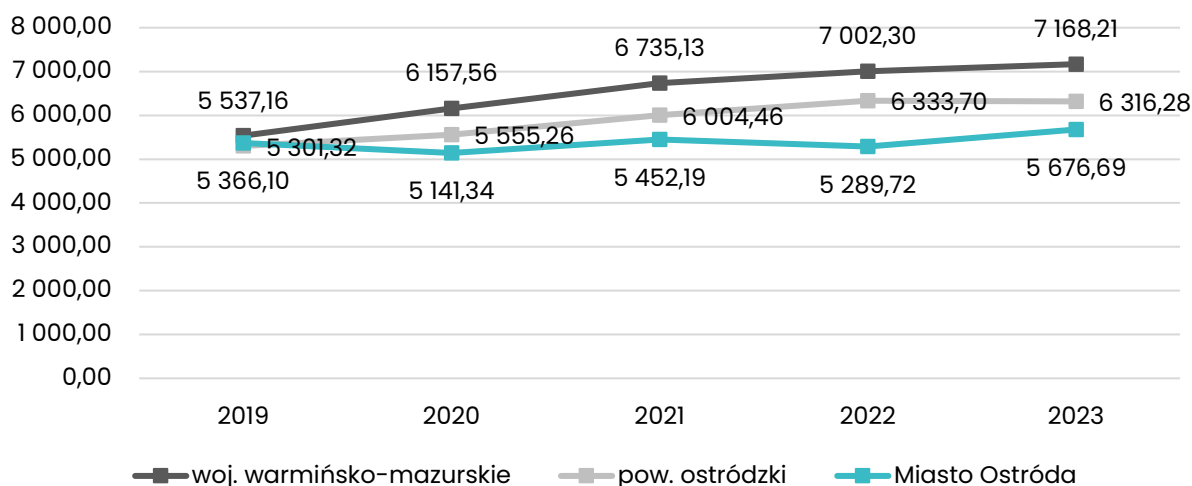
Tab. 17. Zestawienie głównych kategorii dochodów i wydatków budżetowych Miasta Ostróda w latach 2019–2024 (zł)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Dochody ogółem, w tym:	176 796 866,20	165 751 769,06	174 301 195,84	167 705 384,07	178 429 821,96	204 353 244,63
<i>dochody bieżące</i>	145 425 943,86	153 618 948,01	167 297 035,94	159 827 328,36	151 027 915,30	182 850 810,50
<i>dochody majątkowe</i>	31 370 922,34	12 132 821,05	7 004 159,90	7 878 055,71	27 401 906,66	21 502 434,13
Wydatki ogółem, w tym:	170 663 347,42	156 203 771,33	165 069 615,33	176 607 426,51	177 360 210,45	207 660 426,16
<i>wydatki bieżące</i>	130 232 053,14	141 540 263,85	149 249 944,81	154 590 267,60	146 290 971,64	176 908 402,02
<i>wydatki majątkowe</i>	40 431 294,28	14 663 507,48	15 819 670,52	22 017 158,91	31 069 238,81	30 752 024,14
Wynik budżetu	6 133 518,78	9 547 997,73	9 231 580,51	-8 902 042,44	1 069 611,51	-3 307 181,53

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

Przeliczając dochody ogółem na 1 mieszkańca Miasta Ostróda zaobserwowano, że w latach 2019–2023 wynosiły one średnio 5 385,21 zł. Wynik ten był znacznie niższy od średniej dla gmin województwa warmińsko-mazurskiego oraz powiatu ostródzkiego. Analizie poddano również dynamikę przyrostu dochodów ogółem na 1 mieszkańca. Zaobserwowano, że dynamika tego zjawiska w badanej jednostce

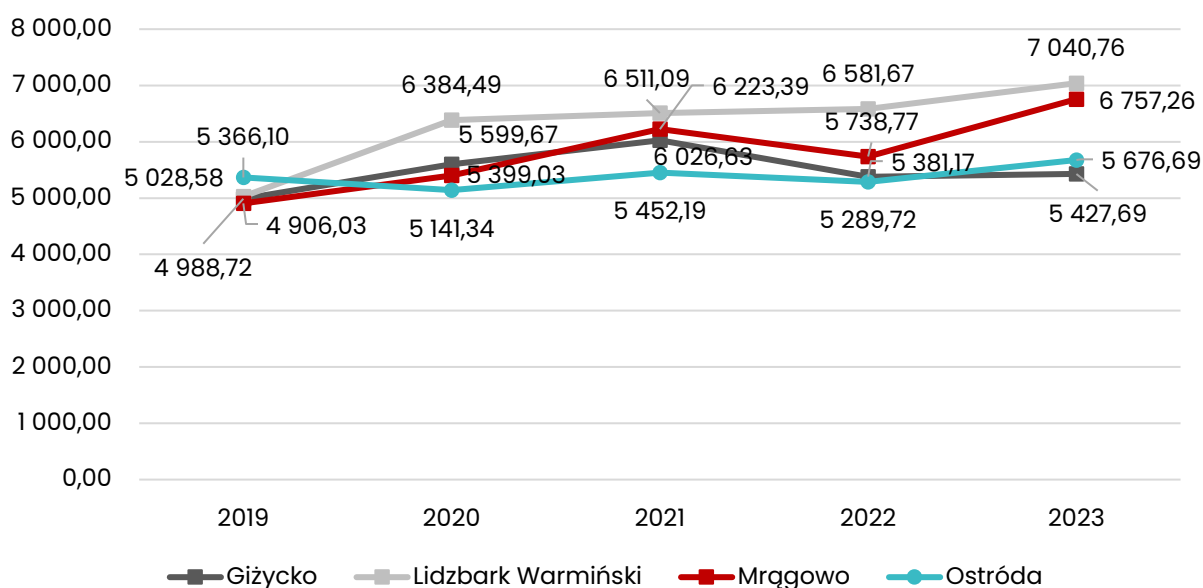
kształtowała się na poziomie 105,8%. Z kolei średnia dynamika przyrostu dochodów ogółem dla wszystkich gmin w województwie wyniosła 129,5%, a w powiecie – 119,1%.

Ryc. 24. Dochody ogółem na 1 mieszkańca Miasta Ostróda na tle średniej dla gmin powiatu ostródzkiego i województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2019–2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

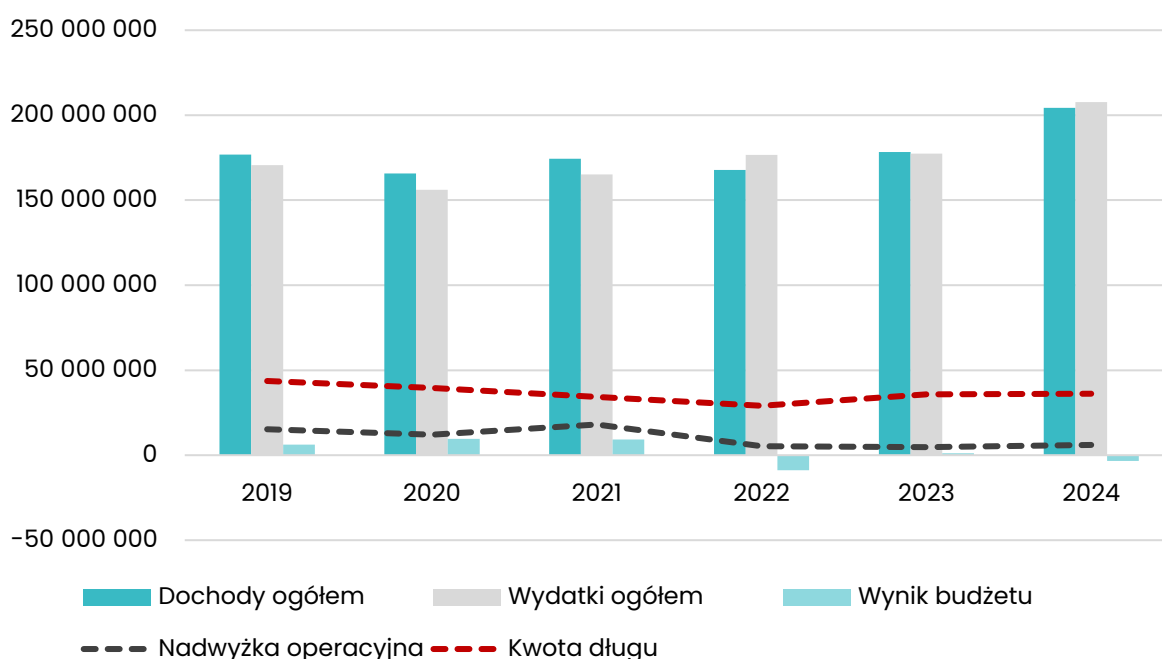
Na tle jednostek z grupy porównawczej wartość dochodów ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Ostródzie kształtowała się na bardzo niskim poziomie. W latach 2019–2023 najlepszą sytuacją finansową charakteryzowało się miasto Lidzbark Warmiński – we wskazanej jednostce średnia wartość dochodów ogółem na 1 mieszkańca kształtowała się na poziomie 6 309,32 zł. Jednocześnie charakteryzowała się ona największą dynamiką przyrostu dochodów ogółem na 1 mieszkańca, która wyniosła 140%.

Ryc. 25. Dochody ogółem na 1 mieszkańca Miasta Ostróda na tle jednostek z grupy porównawczej w latach 2019–2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na kolejnej rycinie przedstawiono wykonanie budżetu Miasta Ostróda w latach 2019–2024. Analizując przedstawione dane zaobserwowano, że w 2022 i 2024 roku wydatki ogółem Miasta przewyższyły dochody ogółem, powodując deficyt budżetowy. Najwyższy ujemny wynik budżetu wystąpił w 2022 roku kształtując się na poziomie ponad -8,9 mln zł. Na przestrzeni lat nadwyżka operacyjna (różnica pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi) uległa zmniejszeniu, a swoją najniższą wartość osiągnęła w 2023 roku kształtując się na poziomie ponad 4,7 mln zł. W latach 2019–2024 średnia kwota długu Ostródy wyniosła ponad 36,3 mln zł.

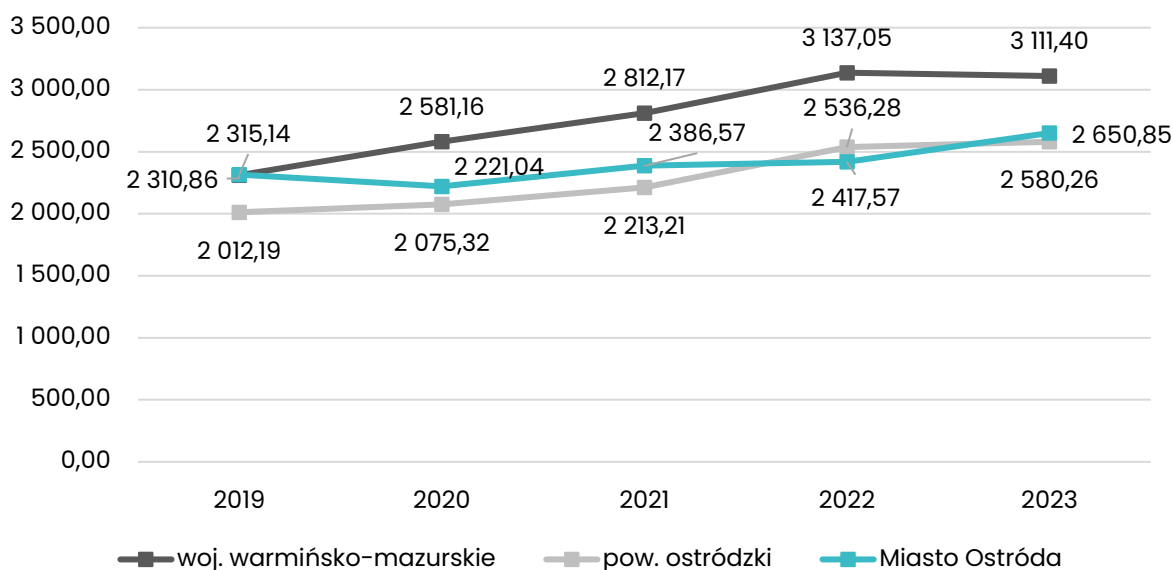
Ryc. 26. Wykonanie budżetu Miasta Ostróda w latach 2019–2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

3.2.2. Struktura dochodów i wydatków

Wśród dochodów budżetowych najistotniejszą rolę odgrywają dochody własne, które są czynnikiem decydującym o samodzielności finansowej jednostki. Zaliczane są do nich przede wszystkim podatki i opłaty lokalne. Jest to szczególnie ważne, ponieważ w tej kategorii dochodów gmina posiada prerogatywy do kształtowania ich poziomu poprzez wydawanie uchwał, dzięki którym może decydować o stawkach podatkowych, wprowadzaniu ulg i zwolnień, umarzaniu należności, a także do przejmowania z nich wpływów. Dzięki znacznemu zakresowi swobody w kształtowaniu tych dochodów, jednostka może również oddziaływać na podmioty gospodarcze, które funkcjonują na danym terenie, a przez to stymulować rozwój lokalny.

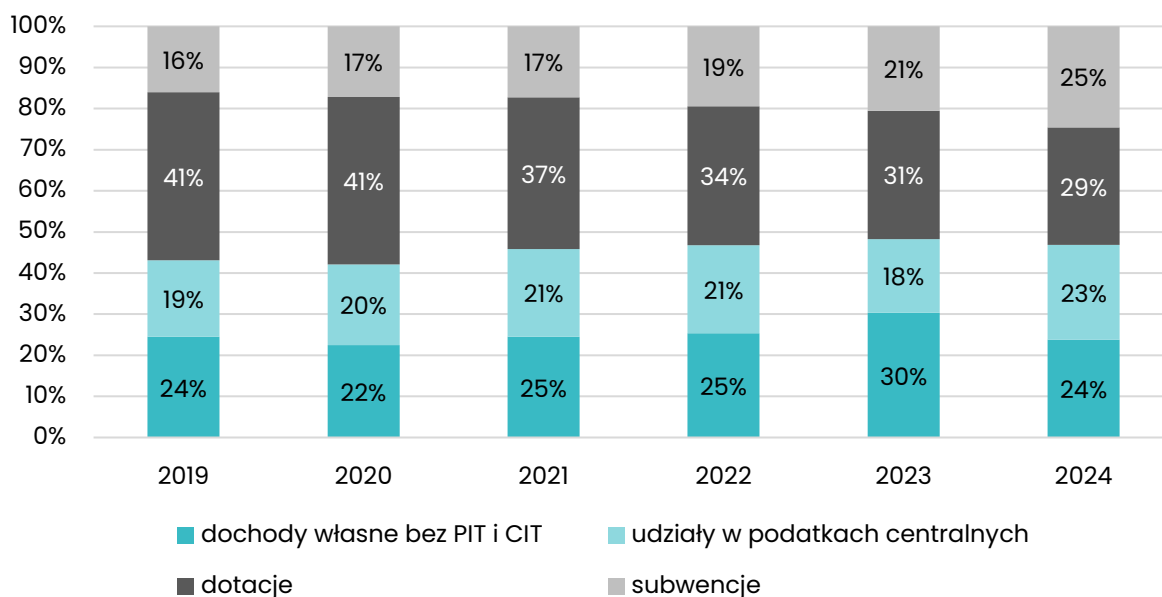
Na poniższej rycinie przedstawiono dochody własne na 1 mieszkańca Miasta Ostróda na tle średniej dla gmin powiatu ostródzkiego oraz województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2019–2023. W analizowanym okresie średnia wartość wskaźnika dla badanej jednostki kształtowała się na poziomie 2 398,23 zł i przewyższała ona średnią dla gmin powiatu ostródzkiego. Należy jednak zaznaczyć, że w każdym roku najwyższą wartością dochodów własnych na 1 mieszkańca charakteryzowała się średnia dla gmin województwa warmińsko-mazurskiego.

Ryc. 27. Dochody własne na 1 mieszkańca Miasta Ostróda na tle średniej dla gmin powiatu ostródzkiego i województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2019–2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analizując strukturę dochodów budżetowych Miasta Ostróda w latach 2019–2024 zaobserwowano, że najwyższy udział w tych dochodach miały dotacje. Stanowiły one średnio 35,3% wszystkich dochodów budżetowych Miasta. W analizowanym okresie najmniejszą część dochodów budżetowych Ostródy stanowiły subwencje oraz udziały w podatkach centralnych, które średnio odpowiadały za kolejno 19,2% i 20,3% wszystkich wpływów budżetowych. Średni udział dochodów własnych po wyłączeniu podatków centralnych kształtował się natomiast na poziomie 25,2%. Podsumowując, w analizowanym okresie budżet Miasta był średnio w 45,5% złożony ze środków, na których wysokość bezpośrednio lub pośrednio jednostka miała wpływ. Pozostałe 54,5% stanowiły dotacje i subwencje, które przekazywane były Miastu przez organy zewnętrzne i nie były zależne od jednostki. Świadczy to o zmniejszonych możliwościach kształtowania wysokości i struktury dochodów budżetowych przez Miasto, co negatywnie wpływa na samodzielność finansową Ostródy.

Ryc. 28. Struktura dochodów Miasta Ostróda w latach 2019–2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

Kolejna tabela przedstawia strukturę bazy podatkowej Miasta Ostróda w latach 2019–2024. W analizowanym okresie głównym źródłem dochodu badanej jednostki był udział w podatku dochodowym od osób fizycznych PIT. W latach 2019–2024 kształtował się on na średnim poziomie ok. 33,5 mln zł, a swoją najwyższą wartość osiągnął w 2024 roku – ponad 42,3 mln zł. Należy jednak zaznaczyć, że w roku poprzednim odnotowano znaczny spadek wartości udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych PIT Miasta Ostróda, co spowodowane było zmianami w polityce fiskalnej na poziomie kraju. W badanym okresie odnotowano również znaczne wpływy z tytułu podatku od nieruchomości (średnio 19,6 mln zł), udziału w podatku dochodowym od osób prawnych CIT (średnio 2,7 mln zł), a także podatku od czynności cywilnoprawnych (średnio 2,2 mln zł). W latach 2019–2024 najszybciej rosła wartość udziału w podatku CIT, co stanowi rezultat zmiany polityki fiskalnej państwa oraz może świadczyć o poprawiających się warunkach do prowadzenia działalności gospodarczej na terenie Miasta Ostróda. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

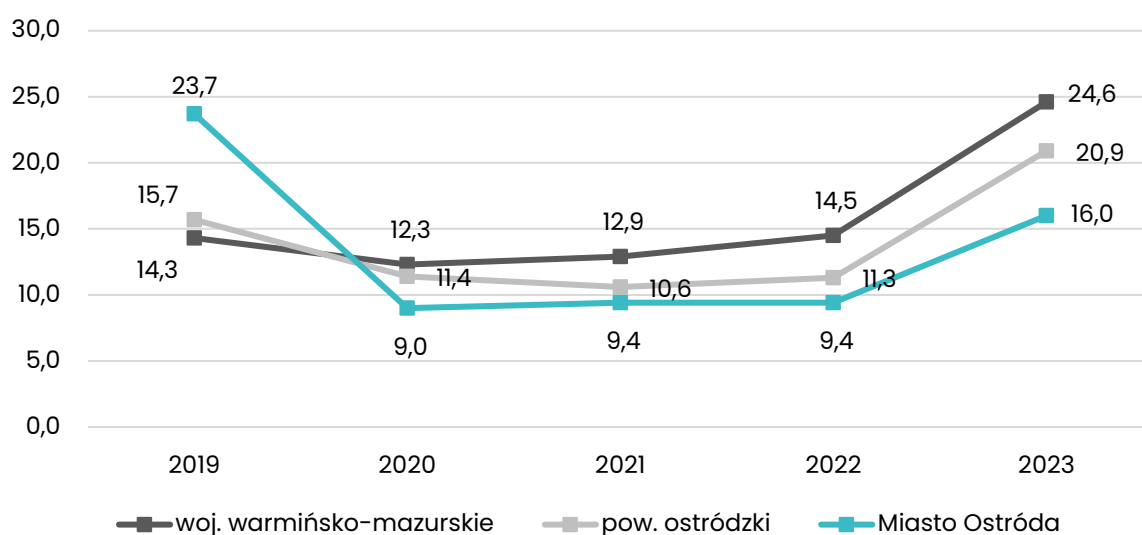
Tab. 18. Dochody podatkowe Miasta Ostróda w latach 2019–2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
PIT	31 345 158,00	31 060 872,00	34 500 829,00	33 465 924,12	28 307 167,00	42 331 004,00
CIT	1 646 203,92	1 400 000,00	2 614 609,85	2 472 063,00	3 700 080,00	4 657 171,00
podatek rolny	5 403,25	5 706,10	7 127,51	6 508,92	7 355,44	9 433,05
podatek od nieruchomości	18 605 055,66	16 503 212,00	20 191 478,32	20 367 044,72	20 850 126,22	21 444 556,71
podatek leśny	1 615,00	5 949,08	2 638,81	2 721,96	4 242,19	4 409,57

podatek od środków transportowych	572 089,03	461 333,04	422 121,92	523 415,79	515 433,33	530 999,44
podatek od czynności cywilnoprawnych	1 985 177,20	1 964 613,58	2 810 474,10	2 107 469,03	2 038 598,13	2 520 964,61
wpływy z opłaty skarbowej	597 277,88	471 742,06	516 008,03	497 994,84	499 557,34	513 343,06
podatek od osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej	79 654,81	78 903,00	131 194,41	227 360,94	183 290,38	202 939,18

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

Zgodnie z danymi GUS udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem Miasta Ostróda w latach 2019–2023 ulegał zmianom. Na początku badanego okresu kształtował się on na poziomie 23,7% wydatków ogółem i osiągnął on wówczas swoją najwyższą wartość. Sytuacja ta wynikała m.in. z realizacji przez Miasto kapitałochłonnych inwestycji. W kolejnym roku udział wydatków inwestycyjnych badanej jednostki znacząco spadł i wyniósł 9% wydatków ogółem. W latach 2021–2022 zaobserwowany jego nieznaczny wzrost do poziomu 9,4% wydatków ogółem. Z kolei w 2023 roku udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem Miasta Ostróda znacząco wzrósł i kształtował się już na poziomie 16,0%. Należy jednak zaznaczyć, że w analizowanym okresie, z wyjątkiem 2019 roku, udział wydatków inwestycyjnych badanej jednostki kształtował się poniżej średniej dla gmin województwa warmińsko-mazurskiego oraz powiatu ostródzkiego.

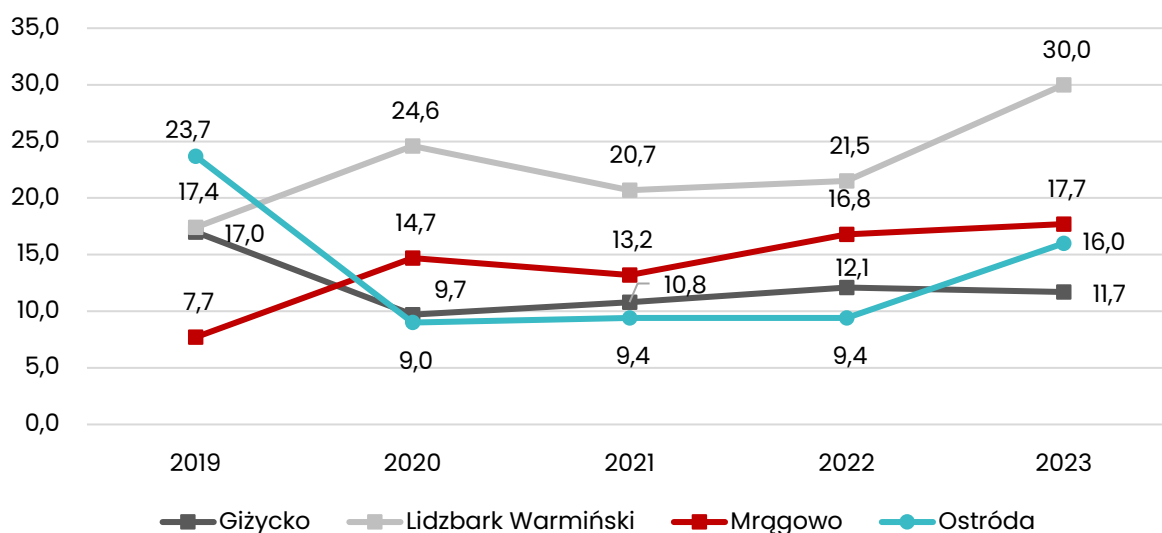

Ryc. 29. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Mieście Ostródzie na tle średniej dla gmin powiatu ostródzkiego i województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2019–2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Uzyskane dla Miasta Ostróda dane zestawiono z wartościami dla jednostek z grupy porównawczej. W latach 2019–2023 najwyższy średni udział wydatków

inwestycyjnych w wydatkach ogółem odnotowano w Lidzbarku Warmińskim oraz Mrągowie. Z kolei najmniejszą ilość środków finansowych na realizację inwestycji przeznaczano w Giżycku. Ostróda charakteryzowała się zatem przeciętnym udziałem wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem na tle jednostek z grupy porównawczej.

Ryc. 30. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Miście Ostróda na tle jednostek z grupy porównawczej w latach 2019–2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

3.2.3. Finansowanie ze źródeł zewnętrznych

Poniższa tabela przedstawia wykaz projektów, które uzyskały dofinansowanie z Funduszy Europejskich w ramach działań prowadzonych na terenie Miasta Ostróda w perspektywie finansowej 2014–2020. Zgodnie z informacjami zawartymi na stronie www.mapadotacji.gov.pl, łączna wartość dofinansowania wszystkich projektów wyniosła ponad 59 mln zł i przeznaczona była na projekty związane m.in. z ochroną środowiska, nauką i edukacją, rewitalizacją, pracą i integracją społeczną, telekomunikacją oraz kulturą. Działania finansowane były w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014–2020 oraz Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020.

Tab. 19. Projekty dofinansowane z Funduszy Europejskich w latach 2014–2020, których beneficjentem było Miasto Ostróda

Lp.	Tytuł projektu	Program	Beneficjent	Wartość dofinansowania (zł)	Wartość projektu (zł)
1.	Zrównoważony transport miejski w Ostródzie	Regionalny Program Operacyjny Województwa	Miasto Ostróda	13 390 696,02 zł	19 912 380,31 zł
2.	Zrównoważony transport miejski w Ostródzie – etap II			3 056 702,18 zł	4 905 180,65 zł

Lp.	Tytuł projektu	Program	Beneficjent	Wartość dofinansowania (zł)	Wartość projektu (zł)
3.	Modernizacja budynku basenu w Ostródzie	Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020		3 001 342,51 zł	8 484 382,43 zł
4.	Budowa ścieżek rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą			2 438 563,02 zł	3 457 005,20 zł
5.	Modernizacja budynku basenu w Ostródzie – termomodernizacja			2 041 581,40 zł	9 106 964,73 zł
6.	Kompleksowa termomodernizacja szkół podstawowych w Ostródzie			1 809 053,12 zł	2 277 444,79 zł
7.	Urządzenie strefy aktywności rodzinnej w Ostródzie			1 568 747,12 zł	2 256 271,95 zł
8.	Zagospodarowanie terenów zieleni z uwzględnieniem aspektów przyrodniczych i klimatycznych w mieście Ostróda	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Miasto Ostróda	1 458 608,61 zł	1 794 845,35 zł
9.	Ostróda Reggae Festiwal jako element dziedzictwa kulturowego regionu	Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020	Miasto Ostróda	1 214 429,81 zł	1 686 717,21 zł
10.	Podniesienie jakości przybrzeżnej infrastruktury rekreacyjnej w Ostródzie			879 335,51 zł	1 552 223,37 zł
11.	Kompleksowa termomodernizacja budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostródzie			775 368,07 zł	1 227 752,99 zł
12.	Wzmocnienie i wyposażenie służb ratowniczych w Ostródzie, Iławie i Miłkowie			679 150,85 zł	875 310,00 zł
13.	Doposażenie szkół podstawowych Gminy Miejskiej Ostróda			651 657,29 zł	785 223,87 zł
14.	Minimalizacja ryzyka wzrostu zachorowań na COVID-19 w ŚDS "Bratek" w Ostródzie			586 443,95 zł	689 934,06 zł
15.	Model inteligentnej mobilności miejskiej jako element Ostródzkiej Idei Human Smart Cities	Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014-2020	Miasto Ostróda	1 240 367,42 zł	1 378 186,05 zł

Źródło: www.mapadotacji.gov.pl (dostęp 25.07.2025 r.).

Rządowy Fundusz Polski Ład to Program Inwestycji Strategicznych, który ma na celu zwiększenie skali inwestycji publicznych przez bezzwrotne dofinansowanie inwestycji realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Program realizowany jest poprzez promesy inwestycyjne udzielane przez Bank

Gospodarstwa Krajowego. W latach 2021-2023 Miasto Ostróda pozyskało środki w łącznej kwocie ponad 48,5 mln zł.

Tab. 20. Inwestycje w Mieście Ostróda zrealizowane przy dofinansowaniu z Rządowego Funduszu Polski Ład

Lp.	Inwestycja	Kwota przyznanego dofinansowania (zł)	Data ogłoszenia wyników
1.	Modernizacja Ciepłowni Miejskiej w Ostródzie – etap I	14 490 000,00 zł	30.05.2022
2.	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych przy ul. Demokracji w Ostródzie	10 979 428,30 zł	25.10.2021
3.	Zielona energia dla szkół i przedszkoli – budowa instalacji fotowoltaicznych w ostródzkich placówkach oświatowych	5 000 000,00 zł	30.05.2022
4.	Kompleksowa modernizacja oświetlenia ulicznego i parkowego na LED w Ostródzie	4 276 451,70 zł	25.10.2021
5.	Rozbudowa i modernizacja szkoły podstawowej w Ostródzie	4 000 000,00 zł	07.10.2023
6.	Poprawa infrastruktury drogowej na terenie Ostródy	2 646 000,00 zł	15.09.2023
7.	Modernizacja boisk sportowych w Ostródzie	2 000 000,00 zł	07.10.2023
8.	Przebudowa i rozbudowa separatorów kanalizacji deszczowej w Ostródzie	2 000 000,00 zł	14.07.2022
9.	Przebudowa nawierzchni ulicy Partyzantów w Ostródzie	1 980 000,00 zł	07.10.2023
10.	Renowacja budynku przy ul. Henryka Sienkiewicza 15 w Ostródzie	1 200 000,00 zł	26.09.2023

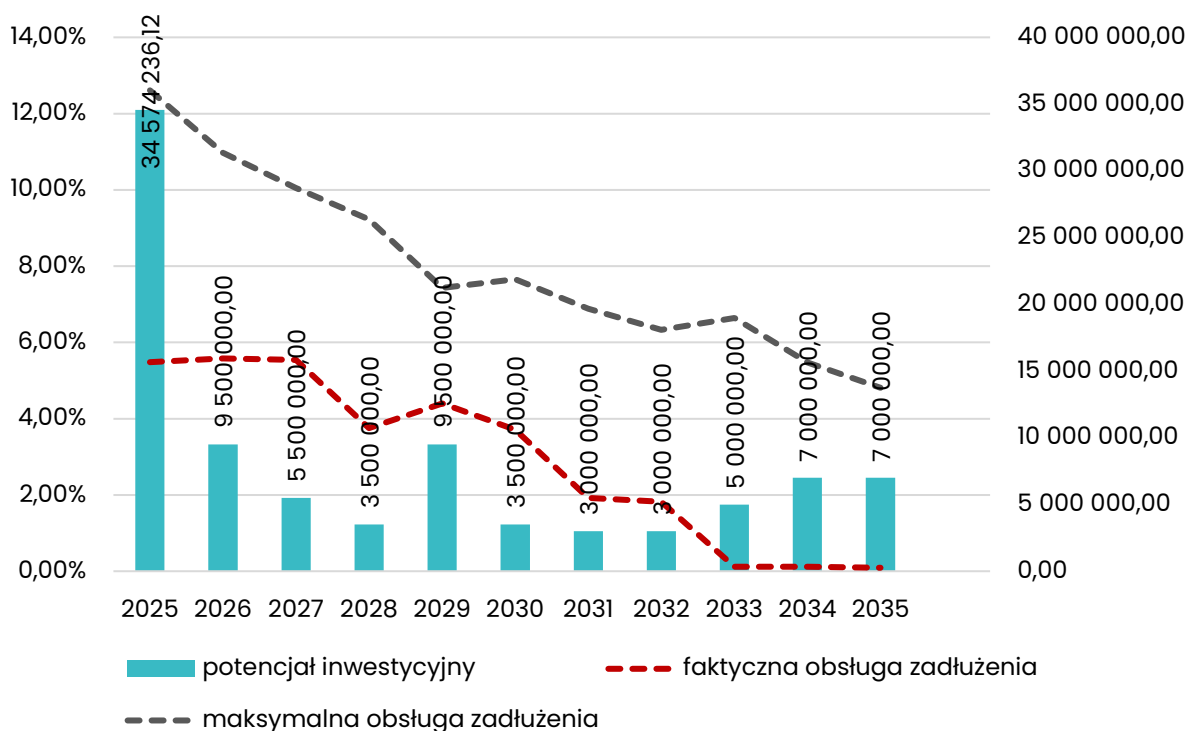
Źródło: opracowanie własne.

3.2.4. Potencjał inwestycyjny

Kolejny wykres przedstawia kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Miasta Ostróda na lata 2025–2035 zgodnie z treścią uchwały nr XV/150/2025 Rady Miejskiej w Ostródzie z dnia 25 czerwca 2025 roku w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej miasta Ostróda na lata 2025–2035. Pozwala on na ocenę możliwości inwestycyjno-kredytowych Gminy w przyszłości.

Zgodnie z art. 243 ustawy dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2024 poz. 1530 z późn. zm.), dopuszczalna wysokość spłaty zobowiązań JST w danym roku (faktyczna obsługa zadłużenia) nie może przekroczyć indywidualnie liczonego, maksymalnego wskaźnika obsługi zadłużenia. Jak wynika z wykresu, obecny kształt wskaźnika obsługi zadłużenia Miasta Ostróda pozwala na obsługę dodatkowych zobowiązań.

Dodatkowo na wykresie przedstawiono potencjał inwestycyjny Miasta rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów). Wynika z niego, że potencjał inwestycyjny na lata 2025–2035 wyniesie ponad 91,0 mln zł, z czego ponad 34,5 mln zł w 2025 roku.

Ryc. 31. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Miasta Ostróda na lata 2025–2035

Źródło: opracowanie własne na podstawie treści uchwały nr XV/150/2025 Rady Miejskiej w Ostródzie z dnia 25 czerwca 2025 roku w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej miasta Ostróda na lata 2025–2035.

Należy mieć na względzie, że dane zawarte w WPF najbardziej precyzyjnie odnoszą się do roku bieżącego i przyszłego. Prognoza na kolejne lata wyznaczana jest na podstawie trendów makroekonomicznych, które w obecnej sytuacji gospodarczej często ulegają zmianie, dlatego potencjał inwestycyjny Miasta przedstawia również szacunkowe wartości.

CZĘŚĆ 4: SYTUACJA SPOŁECZNA

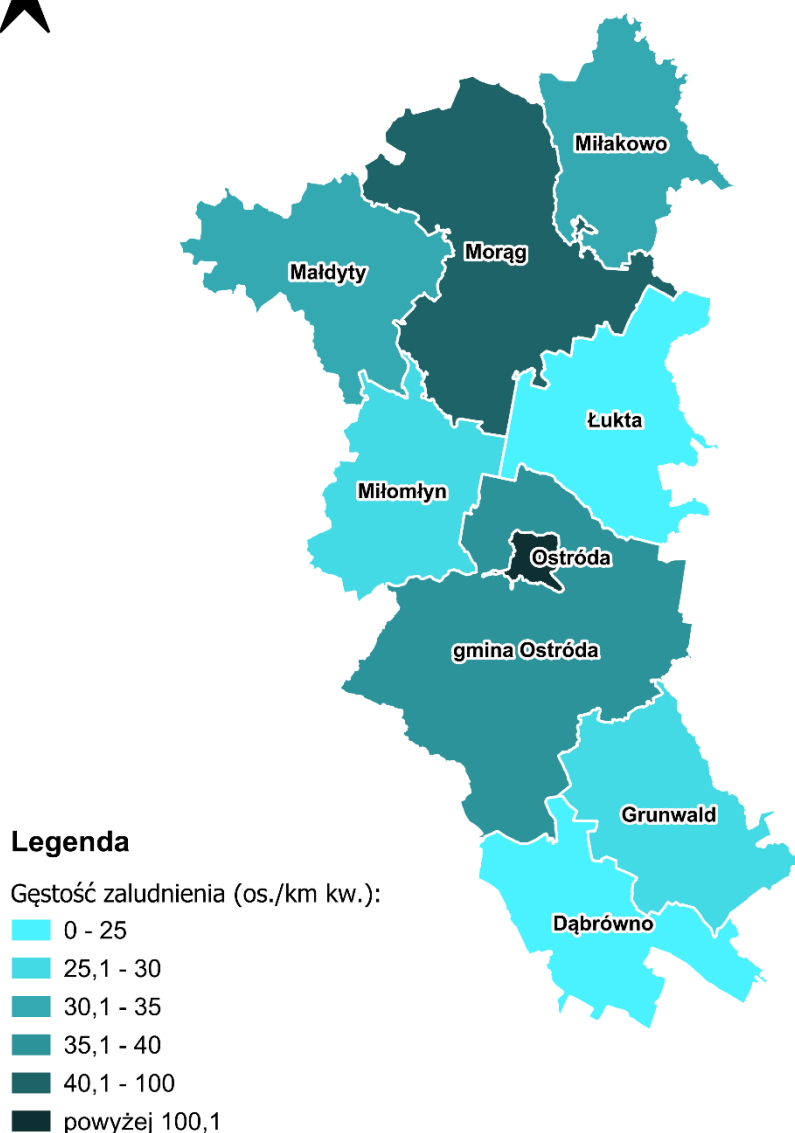
4.1. Demografia

Sytuacja demograficzna stanowi podstawowy czynnik kształtujący dynamikę oraz kierunek rozwoju społeczno-gospodarczego. Wzrost demograficzny wpływa zarówno na zasobność kapitału ludzkiego, a co za tym idzie na potencjał danego rynku pracy, jak i na ilość relacji międzyludzkich, które są szczególnie istotnym elementem pozwalającym budować silny kapitał społeczny. Sytuacja demograficzna oraz prognozy demograficzne stanowią podstawę do programowania działań przez lokalne samorządy w wieloletnich perspektywach. Są zatem kluczowym czynnikiem w kontekście rozwoju lokalnego oraz planowania strategicznego.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2024 roku Miasto Ostróda zamieszkiwało 31 028 osób, co stanowiło ok. 31,6% wszystkich mieszkańców powiatu ostródzkiego. W tym samym roku gęstość zaludnienia na terenie badanej jednostki wyniosła 2 216,3 os./km² – był to wówczas najwyższy wynik w powiecie. W pozostałych gminach średnia gęstość zaludnienia kształtowała się na poziomie 34,7 os./km², co wynika z ich wiejskiego charakteru.

0 5 10 15 km

Ryc. 32. Gęstość zaludnienia w powiecie ostródzkim w 2024 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii

W poniższej tabeli przedstawiono zmiany liczby ludności w gminach powiatu ostródzkiego w latach 2020–2024. Na przestrzeni lat wszystkie badane jednostki charakteryzowały się powolnym spadkiem liczby zamieszkujących ich osób. Zjawisko to najszybciej postępowało w gminach Grunwald oraz Miłakowo, o czym świadczy dynamika tego zjawiska. W 2020 roku Miasto Ostróda zamieszkiwało 32 137 osób, a w 2024 roku – 31 028 osób. Tym samym liczba mieszkańców badanej jednostki zmniejszyła się o 1 109 osoby, a dynamika tego zjawiska wyniosła 99,1%. Zauważa się zatem konieczność podjęcia działań, które umożliwią odwrócenie lub spowolnienie obecnego trendu demograficznego w Mieście.

Porównując zmiany liczby ludności w Mieście Ostróda na tle jednostek z grupy porównawczej zaobserwowano, że w latach 2020–2024 pozostałe ośrodki miejskie również charakteryzowały się sukcesywnym odpływem mieszkańców. Jednocześnie dynamika tego zjawiska we wszystkich analizowanych jednostkach kształtowała się na zbliżonym poziomie, co może świadczyć o ogólnym trendzie związanym z depopulacją małych i średnich miast w regionie.

Tab. 21. Zmiany liczby ludności w gminach powiatu ostródzkiego oraz jednostkach z grupy porównawczej w latach 2020–2024

JST	2020	2021	2022	2023	2024	udział w 2024 r.	średnia dynamika
powiat ostródzki	101 397	100 597	99 744	99 069	98 242	100,0%	99,2%
Dąbrówno	3 987	3 969	3 910	3 871	3 828	3,9%	99,0%
Grunwald	5 212	5 160	5 088	5 073	4 990	5,1%	98,9%
Łukta	4 402	4 432	4 399	4 372	4 333	4,4%	99,6%
Małdyty	5 918	5 825	5 752	5 765	5 696	5,8%	99,1%
Miłakowo	5 150	5 084	5 007	4 933	4 885	5,0%	98,7%
Miłomłyn	4 864	4 819	4 804	4 748	4 744	4,8%	99,4%
Morąg	23 721	23 453	23 262	23 010	22 785	23,2%	99,0%
Miasto Ostróda	32 137	31 862	31 488	31 336	31 028	31,6%	99,1%
gmina Ostróda	16 006	15 993	16 034	15 961	15 953	16,2%	99,9%
Grupa porównawcza							
Giżycko	28 346	27 978	27 596	27 310	26 832	–	98,6%
Lidzbark Warmiński	14 887	14 780	14 614	14 459	14 266	–	98,9%
Mrągowo	21 385	21 046	20 808	20 533	20 304	–	98,7%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na liczbę ludności w jednostkach samorządu terytorialnego wpływ mają dwa czynniki: przyrost naturalny i saldo migracji. Przyrost naturalny stanowi różnicę pomiędzy urodzeniami żywymi a zgonami. Saldo migracji natomiast jest różnicą pomiędzy liczbą osób, które w danym okresie zameldowały się na danym obszarze, a liczbą osób wymeldowanych.

W celu osiągnięcia porównywalności pomiędzy różnymi jednostkami samorządu terytorialnego zdecydowano się na ujęcie przyrostu naturalnego i salda migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców. Analizując przedstawione w poniższej tabeli dane zaobserwowano, że w 2024 roku wszystkie gminy powiatu ostródzkiego charakteryzowały się ujemnym przyrostem naturalnym. Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w gminach Morąg (–6,86), Małdyty (–6,82) oraz Łukta (–6,65). W tym samym roku gmina Dąbrówno charakteryzowała się względnie najlepszą sytuacją demograficzną na tle pozostałych gmin w powiecie, ponieważ przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców we wskazanej jednostce wyniósł –3,11.

Oznacza to, że wzrost różnicy pomiędzy zgonami a urodzeniami żywymi w gminie Dąbrowno postępował najwolniej.

W kolejnej kolumnie zaprezentowano również dane dotyczące wartości salda migracji na 1 000 mieszkańców. W 2024 roku najniższą wartość tego wskaźnika odnotowano w gminach Małdyty (-9,60) oraz Grunwald (-9,30). Z kolei najwyższą w gminie Ostróda (5,50). W tym samym roku w Mieście Ostródzie wartość salda migracji na 1 000 mieszkańców wyniosła -3,60, co stanowiło wynik niższy od średniej dla gmin powiatu ostródzkiego. Obecna sytuacja demograficzna badanej jednostki jest niekorzystna, jako że obserwuje się sukcesywny odpływ ludności ze względu na migracje oraz niski poziom dzietności. Odpływ ludności związany jest m.in. z faktem, że Miasto Ostróda otoczone jest przez gminę Ostróda, która stanowi jej „obwarzanek”. Zjawisko to sprzyja migracji mieszkańców na tereny podmiejskie, gdzie dostępne są grunty pod zabudowę mieszkaniową oraz nowe możliwości osiedleńcze.

Zebrane dla Miasta dane zestawiono również z jednostkami z grupy porównawczej. W analizowanym okresie Ostróda charakteryzowała się zbliżonymi lub wyższymi wartościami przyrostu naturalnego i salda migracji na 1 000 mieszkańców niż pozostałe ośrodki miejskie. Oznacza to, że negatywne zmiany demograficzne zachodzą w Ostródzie wolniej niż w Giżycku, Mrągowie czy Lidzbarku Warmińskim. Zauważa się jednak konieczność podjęcia działań, które umożliwią zahamowanie odpływu ludności z terenu Miasta Ostróda

Tab. 22. Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w Mieście Ostróda w latach 2020–2024 na tle gmin powiatu ostródzkiego, średniej dla gmin powiatu ostródzkiego i województwa warmińsko-mazurskiego oraz jednostek z grupy porównawczej

JST	przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców		saldo migracji na 1 000 mieszkańców	
	2024 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2020 r.	2024 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2020 r.
woj. warmińsko-mazurskie	-4,71	-0,34	-1,80	-0,08
powiat ostródzki	-5,80	-0,48	-2,50	0,13
Dąbrowno	-3,11	0,28	-6,00	-0,25
Grunwald	-4,37	0,05	-9,30	0,58
Łukta	-6,65	-0,87	-1,80	-0,45
Małdyty	-6,82	-1,03	-9,60	-2,40
Miłakowo	-5,30	0,08	-5,70	-0,60
Miłomłyn	-4,85	1,10	3,00	0,85
Morąg	-6,86	-0,75	-3,40	0,73
Miasto Ostróda	-5,79	-0,36	-3,60	-0,58
gmina Ostróda	-5,21	-1,04	5,50	1,68

Grupa porównawcza				
Giżycko	-9,11	-1,06	-5,20	-0,03
Lidzbark Warmiński	-5,01	0,80	-5,50	0,00
Mrągowo	-5,69	-0,08	-5,90	-0,15

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Grupą istotnie wpływającą na rozwój demograficzny oraz gospodarczy danego obszaru są osoby w wieku kreatywnym (25–34 lat). „Wiek kreatywny” odnosi się do etapu życia, w którym młodzi ludzie podejmują kluczowe decyzje dotyczące pracy, tworzenia własnych gospodarstw domowych i dalszego kształcenia. Grupa ta jest szczególnie istotna ze względu na wysokie prawdopodobieństwo założenia rodziny przez jej przedstawicieli w relatywnie niedługim czasie oraz wyboru „miejsca do życia”, rozumianego jako kwestię zakupu mieszkania oraz podjęcie stałej pracy. W latach 2020–2024 udział ludności w wieku kreatywnym w Mieście Ostróda zmniejszył się, a dynamika tego zjawiska wyniosła 90%, co oznacza znaczący spadek udziału mieszkańców w tej grupie wiekowej w ogólnej liczbie ludności Miasta. Ostatecznie w 2024 roku wartość tego wskaźnika w Ostródzie przyjęła wartość równą 13,02%. Wynik ten był wyższy od średniej dla gmin powiatu ostródzkiego oraz województwa warmińsko-mazurskiego. Jest to jednak zmiana niekorzystna, świadcząca o odpływie ludzi młodych z terenu Miasta, co może wskazywać na niską atrakcyjność osiedleńczą tego obszaru dla mieszkańców wchodzących w dorosłość na rzecz wyboru gminy Ostróda jako miejsca do zamieszkania.

Obok osób w wieku kreatywnym równie istotną grupą, wpływającą na sytuację demograficzną i gospodarczą danego obszaru, są osoby w wieku poprodukcyjnym. Wysoki udział seniorów w danej społeczności wiąże się z koniecznością zwiększenia wydatków w takich obszarach jak zdrowie czy usługi społeczne oraz koniecznością dostosowania infrastruktury i sektora usług społecznych do ich potrzeb. W 2020 roku odsetek seniorów na terenie Miasta Ostróda kształtował się na poziomie 31,4%. Wynik ten był wówczas wyższy od średniej dla gmin powiatu ostródzkiego (26,1%) oraz województwa warmińsko-mazurskiego (26,2%). W 2024 roku wartość tego wskaźnika na terenie badanej jednostki wzrosła do poziomu 37,7%, a dynamika zmian wyniosła 120%. Oznacza to, że na terenie Ostródy obserwuje się sukcesywny spadek udziału młodych osób w społeczeństwie, przy jednoczesnym wzroście senioralnego obciążenia demograficznego.

Porównując zebrane dla Ostródy dane z jednostkami z grupy porównawczej zaobserwowano, że w analizowanym okresie pozostałe ośrodki miejskie charakteryzowały się szybszym spadkiem udziału mieszkańców w wieku 25–34 lat w ogóle społeczeństwa. Ponadto, w 2024 roku w Ostródzie udział mieszkańców we

wskazanej grupie wiekowej był najwyższy. Analizując przedstawione dane zaobserwowano również, że w tym samym roku na terenie Miasta Ostróda udział seniorów w ogóle społeczeństwa był również najwyższy. Należy jednak zaznaczyć, że w pozostałych jednostkach dynamika tego zjawiska była bardzo zbliżona, co w perspektywie kilku najbliższych lat może doprowadzić do znacznego wzrostu liczby osób w wieku produkcyjnym na ich terenie.

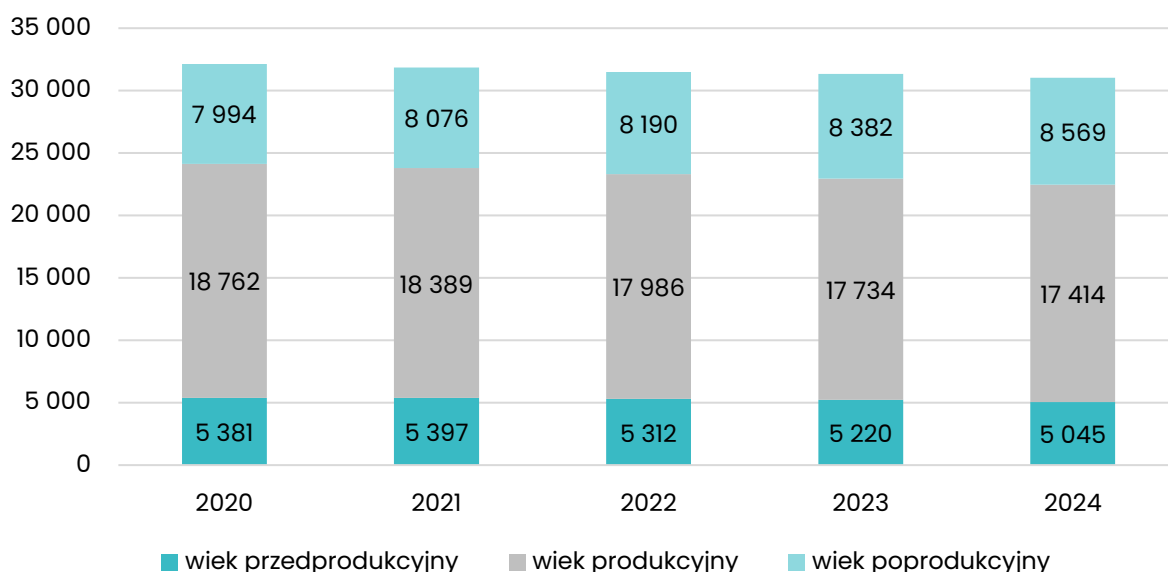
Tab. 23. Wskaźniki demograficzne dla Miasta Ostróda w 2020 i 2024 roku na tle średniej dla gmin powiatu ostródzkiego i województwa warmińsko-mazurskiego oraz jednostek z grupy porównawczej

JST	mieszkańcy w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem (%)			ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym (%)		
	2020	2024	dynamika	2020	2024	dynamika
woj. warmińsko-mazurskie	13,91	12,25	88%	26,20	31,10	119%
powiat ostródzki	13,39	11,29	84%	26,10	31,40	120%
Miasto Ostróda	14,40	13,02	90%	31,40	37,70	120%
Grupa porównawcza						
Giżycko	13,05	10,52	81%	31,50	37,20	118%
Lidzbark Warmiński	12,49	10,26	82%	31,20	36,90	118%
Mrągowo	13,22	10,73	81%	27,90	35,40	127%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zawarte powyżej dane znajdują swoje odzwierciedlenie na poniższej rycinie, która przedstawia zmianę struktury ludności Miasta Ostróda w podziale na ekonomiczne grupy wieku w latach 2020–2024. Wyraźnie widoczny jest spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym – w analizowanym okresie liczba ta zmniejszyła się o 1 348 osób, a dynamika tego zjawiska wyniosła 92,8%. Jednocześnie zaobserwowano wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym. W 2020 roku Ostródę zamieszkiwało 7 994 seniorów, a w 2024 roku – 8 569. Tym samym dynamika zmian wyniosła 107,2%. W latach 2020–2024 zaobserwowano również spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym. Na przestrzeni lat ich liczba zmniejszyła się o 336 osób, a dynamika tego zjawiska kształtowała się na poziomie 93,8%. Należy zatem wnioskować, że w przyszłości Miasto może doświadczyć problemów związanych z brakiem zastępowalności pokoleń na rynku pracy – odsetek seniorów rośnie szybciej niż odsetek osób młodych, co oznacza, że więcej osób schodzi z rynku pracy niż na niego wchodzi. Ponadto, może okazać się być koniecznym zwiększenie nakładów finansowych na świadczenia społeczne i usługi opiekuńcze. Należy również zaznaczyć, że w perspektywie najbliższych kilku lat liczba seniorów będzie stanowić połowę osób w wieku produkcyjnym w Mieście. Dodatkowo udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle populacji przewyższył już w 2020 roku udział osób

w wieku przedprodukcyjnym, a różnica ta z każdym rokiem pogłębia się, co w przyszłości stanowić będzie znaczne wyzwanie rozwojowe dla badanej jednostki.

Ryc. 33. Struktura ludności w Mieście Ostróda w latach 2020–2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

4.2. Kapitał społeczny

Kapitał społeczny stanowi termin z pogranicza ekonomii i socjologii. Rozumieć go należy jako element procesu produkcji i życia w zorganizowanym społeczeństwie, którego wartość opiera się na wzajemnych relacjach i zaufaniu jednostek. Dzięki kapitałowi społecznemu, ludzie mogą osiągać większe korzyści ekonomiczne. Uważa się, że występuje silna korelacja pomiędzy poziomem kapitału społecznego, a produktywnością gospodarki.

4.2.1. Żłobki i przedszkola

Rola żłobków oraz przedszkoli w lokalnej społeczności polega na umożliwieniu rodzicom szybszego powrotu na rynek pracy, w związku ze zwolnieniem ich z konieczności sprawowania opieki nad dziećmi, a także na ich wzajemnej integracji, co korzystnie wpływa na budowanie kapitału społecznego. Na terenie Miasta Ostróda podmiotami odpowiedzialnymi za opiekę nad dziećmi do lat 3 są:

- Żłobek Niepubliczny „Kraina Bajek”, zlokalizowany przy ul. Przemysłowej 3A w Ostrórze,
- Żłobek Miejski w Ostrórze, zlokalizowany przy ul. Bolesława Chrobrego 3A w Ostrórze,
- Żłobek Miejski nr 2 w Ostrórze, zlokalizowany przy ul. Mikołaja Kopernika 21B w Ostrórze,

- Klub Dziecięcy „Zaczarowana Kraina”, zlokalizowany przy ul. Handlowej 4 w Ostródzie,
- Klub Malucha „Zielona Ciuchcia”, zlokalizowany przy ul. Stefana Jaracza 38 w Ostródzie,
- Klub Malucha „Zielona Żabka”, zlokalizowany przy ul. Seweryna Pieniężnego 28C w Ostródzie.

Opieka przedszkolna w Ostródzie prowadzona jest przez 3 placówki publiczne oraz 12 prywatnych przedszkoli. W 2024 roku największą placówkę przedszkolną na terenie Miasta, pod względem liczby przyjętych dzieci, stanowiło Przedszkole nr 1 w Ostródzie, które zlokalizowane jest przy ul. Bolesława Chrobrego 3 w Ostródzie. W analizowanym roku do placówki uczęszczało 201 dzieci, podzielonych na 8 grup. Tym samym średnia wielkość grupy wyniosła 25 podopiecznych. Przedszkole otwarte było od poniedziałku do piątku w godzinach 6:30–16:30.

Tab. 24. Przedszkola na terenie Miasta Ostróda w 2024 roku

Nazwa przedszkola	Liczba dzieci	Liczba grup	Średnia wielkość grupy	Godziny otwarcia
Przedszkola publiczne				
Przedszkole nr 1 w Ostródzie	201	8	25	6.30–16.30
Przedszkole nr 3 w Ostródzie	98	4	25	6.30–16.30
Przedszkole nr 4 w Ostródzie	174	7	25	6.30–16.30
Przedszkola niepubliczne				
Przedszkole Niepubliczne "Radość"	120	4	30	6.30–16.00
Przedszkole Niepubliczne "Pod dębami"	22	3	7	6.00–16.00
Przedszkole Niepubliczne "Remiś"	104	4	26	6.30–16.30
Przedszkole Niepubliczne "Promyczek"	144	5	28	6.30–16.00
Przedszkole Niepubliczne "Akademia Smyka"	25	2	12	6.30–16.30
Przedszkole Niepubliczne "Mini Mini"	10	1	10	6.30–16.30
Przedszkole Niepubliczne "Zielona Ciuchcia"	10	1	10	6.30–16.30
Niepubliczne Przedszkole Specjalne "Orewiaczek"	43	11	4	6.30–15.30
Przedszkole Niepubliczne "Kraina Bajek"	6	1	6	6.30–16.30
Przedszkole Niepubliczne "Kraina Bajek"	140	6	23	6.30–17.00
Przedszkole Niepubliczne "Chatka w Kwiatki"	30	2	15	7.15–16.15
Przedszkole Niepubliczne "Mali Giganci"	42	3	14	6.30–17.00

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

W roku szkolnym 2024/2025 liczba dzieci z terenu Miasta w przedszkolach na terenie innych gmin wyniosła 66 podopiecznych, a liczba dzieci z terenów innych gmin w przedszkolach na terenie Ostródy – 136. Oznacza to, że spośród wszystkich dzieci

objętych opieką przedszkolną w badanej jednostce (łącznie 1 159 os.), ok. 88,2% stanowili podopieczni z terenu Miasta Ostróda.

W tym samym roku miesięczny koszt utrzymania jednego dziecka w przedszkolu publicznym na terenie Miasta Ostróda wyniósł 1 429,98 zł. Z kolei wysokość miesięcznej dotacji na 1 dziecko w przedszkolu niepublicznym kształtowała się na poziomie 1 072,49 zł. W porównaniu z rokiem szkolnym 2020/2021, koszt utrzymania dziecka w przedszkolu gminnym miejskim oraz wysokość miesięcznej dotacji na 1 dziecko w przedszkolu niepublicznym wzrosły o ok. 79,9%.

Tab. 25. Funkcjonowanie placówek przedszkolnych w Mieście Ostróda w latach 2019–2024

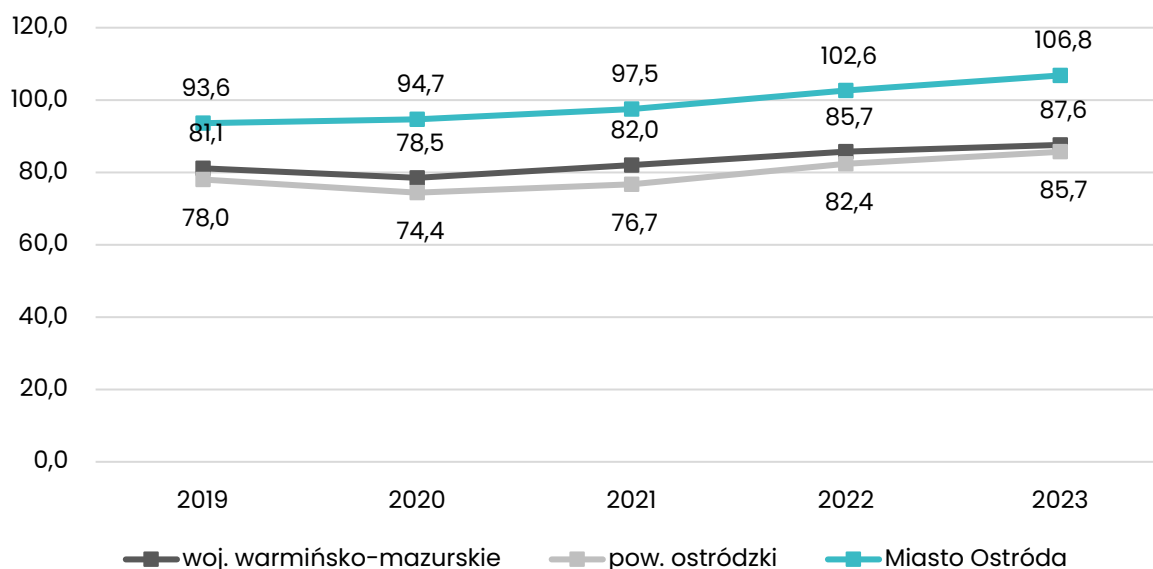
		2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025
Liczba dzieci z terenu Miasta w przedszkolach na terenie innych gmin	os.	50	79	80	71	66
Liczba dzieci z terenu innych gmin w przedszkolach na terenie Miasta	os.	87	110	109	130	136
Miesięczny koszt utrzymania 1 dziecka w przedszkolu publicznym	zł	794,82	879,13	899,17	1 089,59	1 429,98
Wysokość miesięcznej dotacji na 1 dziecko w przedszkolu niepublicznym	zł	596,11	659,35	674,38	817,19	1 072,49

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

Poniższa rycina przedstawia odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogóle dzieci w wieku 3–5 lat w Mieście Ostróda na tle średniej dla gmin powiatu ostródzkiego i województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2019–2023⁷. Z analizy danych wynika, że w okresie niemalże wszystkie dzieci z terenu badanej jednostki uczęszczały do placówek przedszkolnych. Zaobserwowano również, że w latach 2022–2023 udział ten przekroczył poziom 100%. Oznacza to, że do przedszkoli na terenie Miasta uczęszczają również dzieci z innych gmin. Ponadto, na przestrzeni całego okresu badań wartości osiągnięte przez Miasto Ostróda przewyższały średnią dla gmin powiatu oraz województwa. Jest to zjawisko pozytywne, świadczące o dobrze rozwiniętym sektorze związanym ze świadczeniem usług

⁷ Przedstawione dane pochodzą z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (BDL GUS). Mogą one różnić się od danych pochodzących z Urzędu Miejskiego w Ostródzie, ze względu na niejednakowe metody zbierania danych.

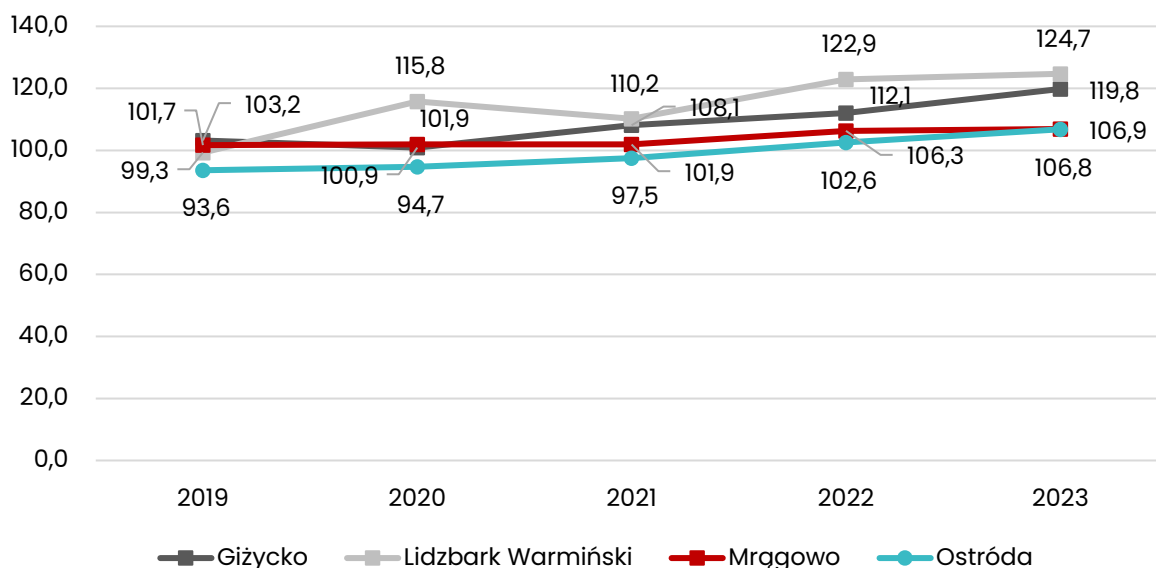
przedszkolnych oraz opieką nad dziećmi na terenie badanej jednostki, który realizowany jest przy udziale placówek niepublicznych.

Ryc. 34. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogóle dzieci w wieku 3-5 lat w Mieście Ostróda na tle średniej dla gmin powiatu ostródzkiego i województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Porównując zebrane dla Miasta Ostróda dane z pozostałymi jednostkami z grupy porównawczej zaobserwowano, że we wszystkich jednostkach udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym kształtował się na podobnym poziomie. W latach 2019-2021 Ostróda, Giżycko i Mrągowo charakteryzowały się zbliżonymi wartościami analizowanego wskaźnika. Jednak od 2022 roku udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w Giżycku zaczął znacząco wzrastać. Należy również zaznaczyć, że na przestrzeni lat najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w Lidzbarku Warmińskim. Zauważa się jednak, że Miasto Ostróda charakteryzuje się dobrze rozwiniętym systemem opieki przedszkolnej, a podjęcie interwencji rozwojowej powinno koncentrować się przede wszystkim na podnoszeniu jakości świadczonych usług, niż na zwiększaniu ich dostępności.

Ryc. 35. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogólne dzieci w wieku 3-5 lat w Mieście Ostróda na tle jednostek z grupy porównawczej w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

4.2.2. Szkoły

Dostęp do dobrej edukacji stanowi jeden z głównych filarów rozwoju społeczno-gospodarczego jednostki. Jest to również czynnik szczególnie istotny dla rozwoju dzieci, a co za tym idzie – lokalnej społeczności. Szkoły, oprócz funkcji edukacyjnej, odpowiedzialne są również za kształtowanie postaw moralnych podopiecznych poprzez monitorowanie ich zachowań, angażowanie do pracy w grupach oraz tworzenie warunków do wzajemnej integracji i socjalizacji.

W roku szkolnym 2023/2024 na terenie Miasta Ostróda funkcjonowało 6 szkół podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Ostróda. W analizowanym roku największą placówką oświatową, pod względem liczby przyjętych uczniów, była Szkoła Podstawowa nr 3 im. Jana Pawła II w Ostródzie, do której uczęszczało 600 dzieci, podzielonych na 25 oddziałów klasowych. Średnia wielkość jednego oddziału wynosiła 24 uczniów, a liczba etatów nauczycieli – 60,88. Tym samym na jednego nauczyciela pracującego w Szkole Podstawowej nr 3 przypadło ok. 10 dzieci. Drugą co do wielkości placówką oświatową na terenie Miasta stanowiła Szkoła Podstawowa nr 4 im. Polskich Olimpijczyków w Ostródzie. Uczęszczało do niej wówczas 529 uczniów, podzielonych na 24 oddziały klasowe. Średnia wielkość oddziału wynosiła zatem 22, a na jednego nauczyciela przypadło ok. 8 uczniów. W tym samym roku najmniejszą placówką oświatową na terenie Ostródy była Szkoła Podstawowa nr 6 im. Karola Makuszyńskiego w Ostródzie. Uczęszczało do niej 205 uczniów, podzielonych na 11 oddziałów klasowych. Na jednego nauczyciela przypadło ok. 9 uczniów.

Tab. 26. Szkoły podstawowe na terenie Miasta Ostróda w roku szkolnym 2023/2024

Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia wielkość oddziału	Liczba etatów nauczycieli
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Armii Krajowej	453	19	24	49,42
Szkoła Podstawowa nr 2 im. Gustawa Gizewiusza	396	18	22	51,28
Szkoła Podstawowa nr 3 im. Jana Pawła II	600	25	24	60,88
Szkoła Podstawowa nr 4 im. Polskich Olimpijczyków	529	24	22	67,11
Szkoła Podstawowa nr 5 im. Janusza Korczaka	257	14	18	34,29
Szkoła Podstawowa nr 6 im. Kornela Makuszyńskiego	205	11	19	22,11

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

W poniższej tabeli przedstawiono stan bazy dydaktycznej w szkołach podstawowych zlokalizowanych na terenie Miasta Ostróda w roku szkolnym 2024/2025. Czynnikiem istotnie wpływającym na stan i jakość bazy dydaktycznej jest m.in. możliwość korzystania z obiektów sportowych w postaci hali sportowej lub sali gimnastycznej – każda ze szkół na terenie Miasta zapewniała uczniom dostęp do tego typu obiektów. W tym samym roku większość placówek oświatowych, tj. Szkoła Podstawowa nr 1, Szkoła Podstawowa nr 2, Szkoła Podstawowa nr 3 (budynek przy ul. Piłsudskiego) oraz Szkoła Podstawowa nr 6, dysponowały pracownikami językowymi. Ponadto, część szkół prowadziła klasy sportowe. Istotne znaczenie ma również zapewnienie uczniom dostępu do nowoczesnego sprzętu, który ułatwia naukę, rozwija kompetencje cyfrowe i czyni zajęcia bardziej interaktywnymi. Każda ze szkół zapewniała swoim podopiecznym dostęp do komputerów oraz projektorów multimedialnych. W 2024 roku najwięcej uczniów na 1 komputer przypadało w Szkole Podstawowej nr 3 (18 uczniów na 1 komputer) oraz w Szkole Podstawowej nr 4 (12 uczniów na 1 komputer). Z kolei najwięcej komputerów do użytku uczniów odnotowano w Szkole Podstawowej nr 5 (2 uczniów na 1 komputer) oraz w Szkole Podstawowej nr 6 (4 uczniów na 1 komputer). Analizując liczbę projektorów zaobserwowano, że najwięcej uczniów na 1 projektor przypadało w Szkole Podstawowej nr 1 (227 uczniów na 1 projektor) oraz w Szkole Podstawowej nr 6 (205 uczniów na 1 projektor). W tym samym roku wszystkie placówki oświatowe znajdujące się w Ostródzie wyposażone były w system monitoringu wizyjnego oraz zapewniały swoim podopiecznym dostęp do szafek. Każda ze szkół prowadziła również świetlice. Należy jednak zaznaczyć, że tylko część placówek posiadała parking dla kadry i rodziców. Analizując przedstawione w poniższej tabeli dane zaobserwowano również, że nie wszystkie szkoły zapewniały uczniom wsparcie

psychologa oraz pielęgniarki lub stomatologa. Zauważa się zatem konieczność podjęcia działań, które doprowadzą to wyrównania poziomu bazy oświatowej w szkołach na terenie Miasta Ostróda.

Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab. 27. Stan bazy dydaktycznej w szkołach na terenie Miasta Ostróda w roku szkolnym 2024/2025

Nazwa szkoły:	SP1	SP2	SP3	SP4	SP5	SP6
Liczba sal lekcyjnych (szt.)	19	12	ul. Marszałka Piłsudskiego: 18 ul. Rycerska: 11	46	12	8
Rodzaj i stan obiektów sportowych / sal gimnastycznych	HALA SPORTOWA (DOBRY)	2 SALE GIMNASTYCZNE (1 SALA WYMAGA REMONTU), BOISKO (DOBRY)	SALA GIMNASTYCZNA (WYŁĄCZONA Z UŻYTKOWANIA)	SALA GIMNASTYCZNA (DOBRY), BOISKO ORLIK (DOBRY)	SALA GIMNASTYCZNA (DOBRY)	SALA GIMNASTYCZNA (DOBRY), BOISKO (DOBRY)
Pracownie językowe	TAK	TAK	ul. Marszałka Piłsudskiego: TAK ul. Rycerska: NIE	NIE	NIE	TAK
Klasy dwujęzyczne / sportowe / integracyjne	NIE	KLASY SPORTOWE	ul. Marszałka Piłsudskiego: KLASY SPORTOWE ul. Rycerska: NIE	KLASY SPORTOWE	NIE	NIE
Komputery do użytku uczniów (szt.)	78	79	ul. Marszałka Piłsudskiego: 23 ul. Rycerska: 11	45	109	49
Projektory multimedialne (szt.)	2	11	ul. Marszałka Piłsudskiego: 12 ul. Rycerska: 11	18	9	1
Kamery – monitoring szkolny	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Szafki dla każdego ucznia	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Świetlice (godziny otwarcia)	6:30–16:20	6:30–16:15	ul. Marszałka Piłsudskiego: NIE	ul. Tadeusza Kościuszki 14: 6:30–16:00	6:30–16:30	6:45–16:00

			ul. Rycerska: 6:45-16:15	ul. Tadeusza Kościuszki 22: 8:00-15:00		
Parkingi dla kadry / rodziców	NIE/NIE	TAK/NIE	TAK/TAK	TAK/TAK	TAK/TAK	NIE/NIE
Gabinet pielęgniarki / stomatologiczny	TAK/NIE	TAK/TAK	TAK/TAK	TAK/NIE	TAK/NIE	TAK/NIE
Wsparcie psychologa	1 ETAT	1/2 ETATU	ul. Marszałka Piłsudskiego: 1/2 ETATU ul. Rycerska: 3/4 ETATU	1 ETAT	1 ETAT	NIE

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

Analizując stan edukacji podstawowej w Ostródzie zbadano również zmiany łącznej liczby uczniów uczęszczających do szkół na jej terenie wraz z klasami "0" na przestrzeni ostatnich 5 lat szkolnych. W analizowanym okresie łączna liczba uczniów na terenie Miasta zwiększyła się o 42 osoby. Należy jednak zaznaczyć, że najwięcej dzieci pobierało naukę w Ostródzie w roku szkolnym 2021/2022 – ich liczba wyniosła wówczas 2 623 osoby. Z kolei w roku szkolnym 2023/2024 zaobserwowano najniższą łączną liczbę uczniów uczęszczających do szkół na terenie Ostródy – 2 482 osoby. Zmiany te wynikały przede wszystkim z reformy systemu oświatowego w Polsce oraz różnicy w liczbie dzieci, które w danym roku zaczynały lub kończyły etap edukacji.

Tab. 28. Liczba uczniów uczęszczających do szkół na terenie Miasta Ostróda w latach 2020/2021-2024/2025

	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025
Łączna liczba uczniów uczęszczających do szkół na terenie gminy wraz z klasami "0"	2 571	2 623	2 618	2 482	2 613

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

Jedną z form wsparcia oferowanych uczniom są stypendia. W Mieście Ostróda przyznawane są stypendia za szczególne osiągnięcia naukowe oraz sportowe. Na przestrzeni lat liczba uczniów, którzy otrzymali stypendium oraz łączna kwota przyznanego stypendium ulegała zmianom. W roku szkolnym 2021/2022 odnotowano najwyższą liczbę uczniów, którym przyznano stypendium – 745 osób. Jednocześnie średnia wartość stypendium wyniosła 155,23 zł. Z kolei w roku szkolnym 2024/2025 przyznano najmniejszą liczbę stypendiów. Wyróżniono wówczas 370 uczniów za osiągnięcia naukowe i sportowe, a średnia wartość stypendium wyniosła 127,60 zł.

Tab. 29. Liczba uczniów otrzymujących stypendia oraz kwota przeznaczana na ten cel w Mieście Ostróda w latach 2020/2021-2024/2025

	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025*
Liczba uczniów (os.)	688	745	740	679	370
Łączna kwota przyznanego stypendium (zł)	104 613,64	115 648,24	97 057,48	85 462,28	47 213,18

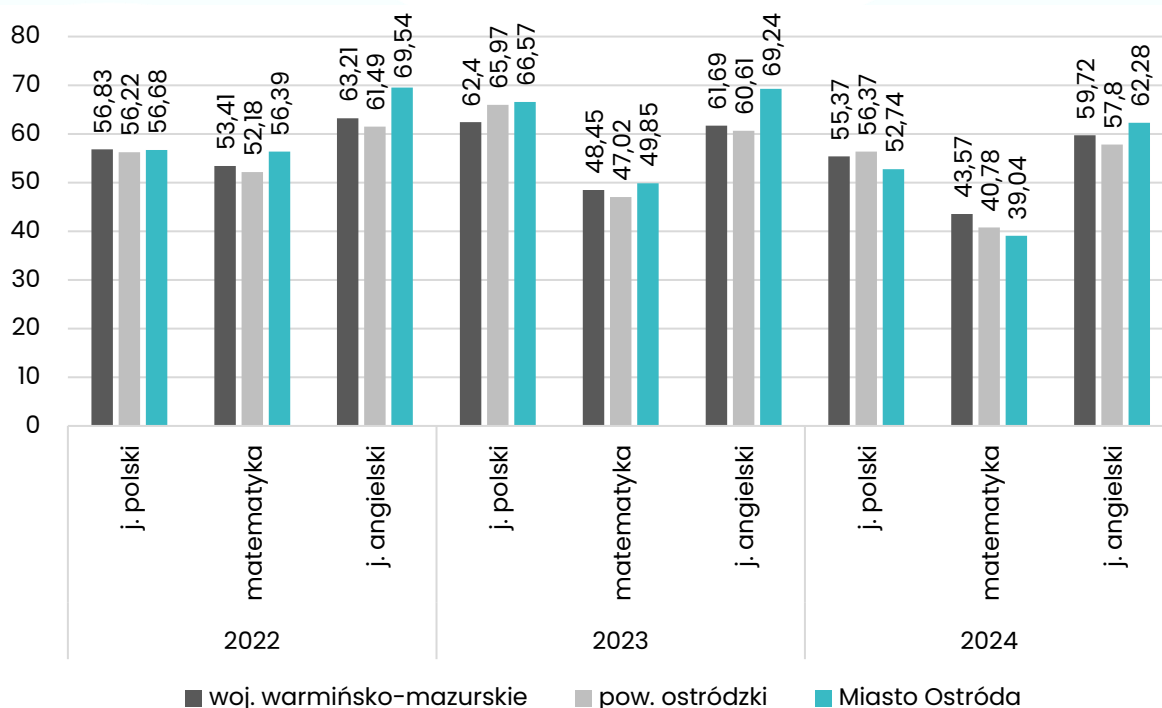
*Dane za I semestr.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

Podstawowym celem rozwoju edukacji oraz bazy edukacyjnej w danej jednostce jest zwiększenie jej skuteczności, rozumianej jako rozwój wiedzy i kompetencji uczniów. Najczęściej stosowaną formą weryfikacji ich postępów edukacyjnych są testy, egzaminy i sprawdziany wewnętrzne i zewnętrzne. Podstawowym testem,

jakiemu poddawani są uczniowie szkół podstawowych w całej Polsce jest test ósmoklasisty, przeprowadzany przed zakończeniem edukacji podstawowej. W celu zdiagnozowania efektów nauczania podstawowego w Ostródzie, zdecydowano się na porównanie średnich wyników z egzaminu ósmoklasisty w Mieście ze średnią dla powiatu ostródzkiego oraz województwa warmińsko-mazurskiego.

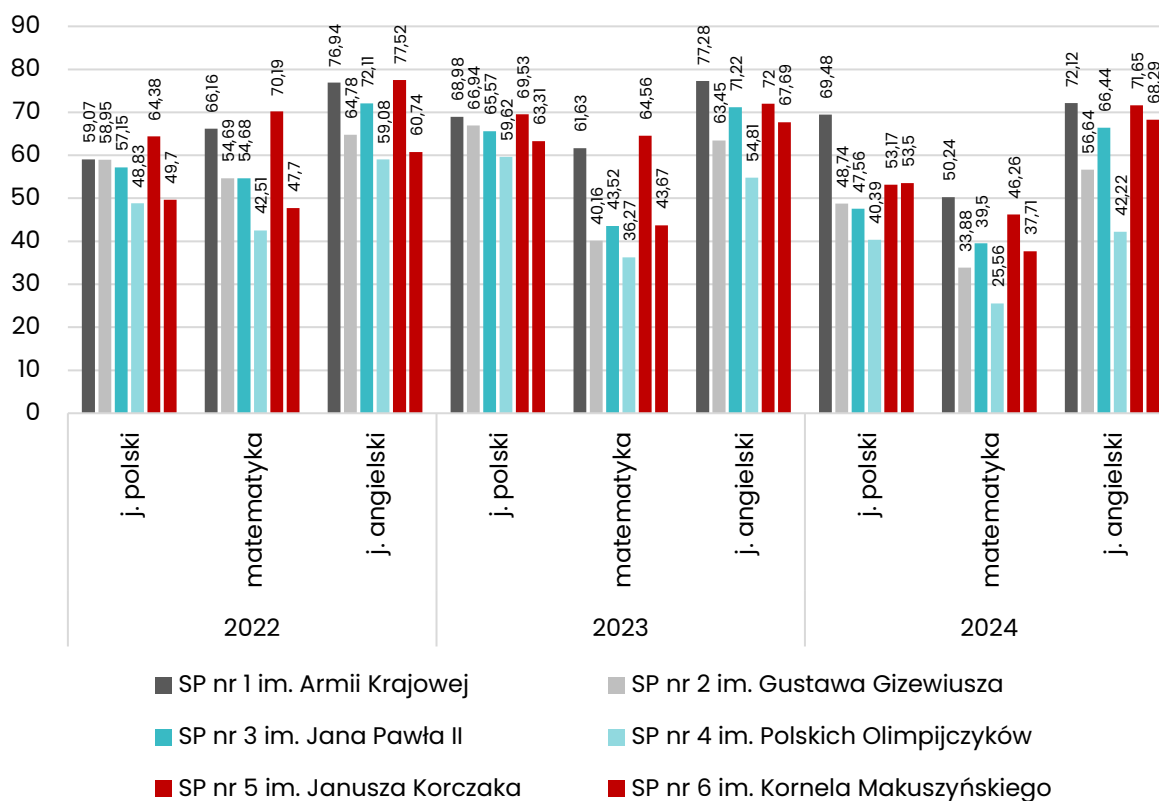
Analizując dane udostępnione przez Okręgową Komisję Edukacyjną zaobserwowano, że absolwenci szkół z terenu Ostródy osiągnęli wyższe lub bardzo zbliżone wyniki do średniej dla powiatu ostródzkiego i województwa warmińsko-mazurskiego ze wszystkich części egzaminu ósmoklasisty. Wyniki te mogą świadczyć o bardzo dobrym poziomie nauczania w szkołach na terenie badanej jednostki. Na przestrzeni badanego okresu absolwenci szkół podstawowych w Ostródzie najlepiej radzili sobie z egzaminem z języka angielskiego, a najgorzej z egzaminem z matematyki.

Ryc. 36. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w % w Mieście Ostróda na tle średniej dla powiatu ostródzkiego i województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2022-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE w Łomży.

W celu pogłębienia diagnozy dotyczącej poziomu edukacji w Ostródzie dokonano analizy wyników egzaminu ósmoklasisty w podziale na poszczególne szkoły publiczne w latach 2022-2024. W badanym okresie wyniki szkół w Mieście były znacznie zróżnicowane, jednak zauważyć można, że najlepsze wyniki osiągnęli absolwenci Szkoły Podstawowej nr 5 im. Janusza Korczaka oraz Szkoły Podstawowej nr 1 im. Armii Krajowej. Z kolei najniższe wyniki odnotowano w Szkole Podstawowej nr 4 im. Polskich Olimpijczyków.

Ryc. 37. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w % w szkołach publicznych w Mieście Ostróda w latach 2022-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE w Łomży.

Szkoły podstawowe na terenie Miasta Ostróda realizują szereg rządowych i unijnych projektów edukacyjnych, organizują lub biorą udział w zawodach i turniejach sportowych, ale także uczestniczą w konkursach zewnętrznych oraz oferują różnego rodzaju formy wsparcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami. W wybranych szkołach realizowano m.in. następujące projekty edukacyjne: „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0”, „Mały Mistrz”, „Aktywny do kwadratu”, „Laboratorium przyszłości”, „Aktywna tablica”, Erasmus+ czy „Unikatowy Kod Uczenia”. Ponadto, większość ze szkół uczestniczyła w wewnętrznych zawodach i turniejach sportowych oraz brała udział w zewnętrznych zawodach sportowych. Co więcej, wszystkie szkoły w roku szkolnym 2024/2025 wzięły udział w wielu konkursach zewnętrznych m.in. Międzynarodowy Konkurs Matematyczny „Kangur”, Ogólnopolski Turniej Wiedzy Pożarniczej „Młodzież zapobiega pożarom” czy Ogólnopolski Konkurs Logicznego Myślenia. Ponadto każda ze szkół oferuje szereg form wsparcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami tj. m.in.: zajęcia rewalidacyjne dla uczniów posiadających orzeczenie PPP, zajęcia z pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zajęcia o charakterze terapeutycznym czy zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne.

Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Tab. 30. Projekty edukacyjne, zawody i turnieje sportowe, konkursy oraz formy wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami realizowane w szkołach publicznych na terenie Miasta Ostróda (stan na rok szkolny 2024/2025)

Nazwa szkoły:		SP1	SP2	SP3	SP4	SP5	SP6
Wyróżnienia przyznane szkole		1. "Certyfikat ""Szkoła bezpieczeństwa w sieci"" 2. Szkoła dla Innowatora, 3. Ambasador Szkoły dla Innowatora 4. Certyfikat "Szkoła Wierna Dziedzictwu"	1. Certyfikat "Szkoła Wierna Dziedzictwu" 2. Placówka Promująca Talenty. Delta 3. Certyfikat "Lepsza Szkoła" 4. Aktywni Błękitni – Szkoła Przyjazna Wodzie 5. Certyfikat "Szkoła promująca zdrowie" 6. Certyfikat Warmińsko-Mazurskiego Kuratora Oświaty "Szkoła Przyjazna Środowisku"	1. Aktywni Błękitni – Szkoła Przyjazna Wodzie 2. Certyfikat – ogólnopolski program edukacyjny Trzymaj formę 3. Certyfikat potwierdzający przeprowadzenie zajęć profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania cyberprzemocy oraz wdrożenie platformy edukacji cyfrowej dla nauczycieli-Futuronet 4. Certyfikat Edukacja z wojskiem 5. Licencja Organizator lokalnej akcji Światowy dzień tabliczki mnożenia	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Certyfikat FUTURONET
Realizowane projekty edukacyjne	Rządowe	1. Mały Mistrz 2. Projekt ekologiczny w ramach WFOŚiGW, pn. Wielkie korzyści małej retencji – edukacja ekologiczna w Szkole Podstawowej	1. Aktywny do kwadratu 2. Mały Mistrz 3. Sportowe Talenty 4. Aktywna tablica 5. Projekt ekologiczny w ramach WFOŚiGW pn. "Ekolandia –	1. Mały Mistrz 2. Projekt ekologiczny w ramach WFOŚiGW pn. "Edukacja ekologiczna w Szkole Podstawowej nr 3 im. Jana Pawła II w Ostródzie"	1. Program Mały Mistrz 2. Projekt ekologiczny w ramach WFOŚiGW pn. Ochrona środowiska	1. Aktywna Tablica 2. Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 3. Projekt ekologiczny w ramach	1. Aktywny do kwadratu 2. Sportowe talenty 3. Projekt ekologiczny pn. "Przeciwdziałanie emisjom zanieczyszczeń powietrza w Szkole

		nr 1 im. Armii Krajowej w Ostródzie	ogród małych badaczy"	3. Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 4. Akcja społeczno- edukacyjna Żonkile	i gospodarki wodnej w Szkole 3. Podstawowej nr 4 im. Polskich Olimpijczyków w Ostródzie Program Sportowe Talenty 4. Narodowy Program Rozwoju czytelnictwa 5. Projekt edukacyjny "Segregacja dla przyszłości, kształtowanie świadomości proekologicznej i ochrona przyrody w zakresie segregacji odpadów i recyklingu w Ostródzie"	WFOŚiGW pn. "Zostań strażnikiem wody i chroń jej zasoby"	Podstawowej nr 6 im. Kornela Makuszyńskiego w Ostródzie
	UE	1. Projekt "Włączeni w edukację" – rozwijanie i wskazywanie mocnych stron uczniów	1. Unikatowy Kod uczenia 2. Narodowy Program Czytelnictwa 3. Projekt "Włączeni w edukację" – rozwijanie i wskazywanie	1. Przedsięwzięcie "Na ścieżce umiędzynarodowienia SP3 w Ostródzie" Erasmus + 2024 2. Przedsięwzięcie "Na ścieżce umiędzynarodowienia SP3 w Ostródzie" Erasmus + 2022	1. Projekt "Włączeniu w edukację" – rozwijanie i wskazywanie mocnych stron uczniów	1. Projekt Erasmus+ 2. Program "Włączeni w edukację" 3. Unikatowy Kod Uczenia się	1. Projekt "Włączeni w edukację" – rozwijanie i wskazywanie mocnych stron uczniów

			mocnych stron uczniów	3. Przedsięwzięcie "Na ścieżce umiędzynarodowienia SP3 w Ostródzie" Erasmus + 2023 4. Projekt "Włączeni w edukację" - rozwijanie i wskazywanie mocnych stron uczniów			
Zawody sportowe/turnieje	Wewnętrzne	1. Bieg Tropem Wilczym- I miejsce kat. Dziewcząt VII-VIII 2. Drużynowo Zawody z Pierwszej Pomocy Przedmedycznej - I miejsce 3. Miejskie Halowe Lekkoatletyczne zawody bieg sztafetowy- II miejsce 4. Miejskie Halowe Lekkoatletyczne zawody bieg na 2 okrążenia- II miejsce 5. Miejskie Halowe Lekkoatletyczne zawody bieg na 30 m- II miejsce 6. XXIV Ostródzkie Biegi Uliczne - I miejsce	1. Miejski turniej Halowej Piłki Nożnej chłopców 2. Miejski Turniej Mini Piłki Siatkowej "Czwórek" chłopców 3. Miejski Turniej Mini Piłki Siatkowej "Czwórek" dziewcząt 4. Miejskie Halowe Zawody Lekkoatletyczne 5. Miejski Turniej Piłki Nożnej	1. Piłka nożna dziewcząt 2. Turniej Minisiatkówki Dziewcząt 3. Igrzyska Dzieci 4. Turniej Minisiatkówki Trójek Chłopców 4. Piłka Nożna Chłopców 5. Igrzyska Młodzieży Szkolnej	1. XXIV Ostródzkie Biegi Uliczne 2. Halowe Zawody Lekkoatletyczne 3. Miejski Turniej Piłki Nożnej Chłopców z podwórka na stadion 4. "Bawmy się razem" zawody sportowe	1. Miejski Turniej Piłki Nożnej "Puchar Tymbarku" rocznik 2016 i młodsi - II miejsce 2. Miejskie eliminacje do Warmińsko-Mazurskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym - I miejsce 3. Miejskie Zawody Piłki Siatkowej kategoria chłopcy - II miejsce	1. Ogólnopolskie Zawody Lekkoatletyczne pod patronatem Ministerstwa Sportu i Turystyki "Z podwórka na bieżnię" - etap miejski - cztery I miejsca 2. Miejski Turniej Piłki Nożnej Chłopców klas 6 i młodszych - 3 miejsce 3. VIII Szkolne Mistrzostwa Klas Mundurowych - 3 miejsce etap miejski

	Zewnętrzne	1. Drużynowo I miejsce Mistrzostwa Województwa w wędkarstwie spławikowym szkół podstawowych 2. Wojewódzkie zawody wędkarskie gr. Starsza – I miejsce 3. Wojewódzkie zawody wędkarskie gr. Młodsza – I miejsce 4. Półfinał Wojewódzki Turnieju Piłki Siatkowej chłopców klas VII – II i III miejsce 5. Turniej piłki nożnej chłopców szkół podstawowych "Moje boisko Orlik 2012" – II miejsce 6. Turniej Piłki nożnej chłopców SZS Igrzyska Dzieci – etap rejonowy I miejsce 6. Turniej piłki nożnej "Z podwórka na stadion" o puchar Tymbarku chłopcy U12 – etap	1. Rejonowy półfinał wojewódzkich rozgrywek "Moje Boisko Orlik" chłopców 2. Powiatowy Turniej w Piłce Siatkowej dziewcząt i chłopców 3. Rejonowy półfinał wojewódzkich rozgrywek "Moje Boisko Orlik" dziewcząt 4. Wojewódzki Turniej Szachowy	NIE DOTYCZY	1. XIII Ogólnopolski Turniej KARATE KYOKUSHIN o puchar prezydenta miasta Ciechanów 2. Ogólnopolski Mikołajkowy Turniej Judo dla dzieci 3. Mistrzostwa Województwa w piłce siatkowej dwójek chłopców 4. Turniej półfinałowy wojewódzkich Igrzysk Młodzieży Szkolnej w piłce ręcznej dziewcząt 5. Mistrzostwa województwa w turnieju piłki ręcznej dziewcząt 6. Powiatowy turniej piłki nożnej dziewcząt "z podwórka na stadion"	1. Powiatowy Turniej piłki nożnej rocznik 2009 i młodszy, kategoria chłopcy – I miejsce 2. Mistrzostwa Klas Mundurowych w ZSZ im. S. Petofi – I miejsce 3. Finał Wojewódzki turniej piłki nożnej "Moje Boisko Orlik 2012" chłopców Szkół Podstawowych rocznik 2009 i młodszy – III miejsce	1. Wojewódzkie Zawody w Wędkarstwie Spławikowym Szkół Podstawowych Warmińsko – Mazurskiego Szkolnego Związku Sportowego
--	------------	---	---	-------------	--	---	--

		powiatowy I miejsce					
Konkursy	Zewnętrzne	1. Wojewódzki konkurs z historii organizowany przez Warmińsko – Mazurskiego Kuratora Oświaty – 2 laureatów 2. Matematyka Międzynarodowy Konkurs Kangur – kategoria Maluch – 5 wyróżnień 3. Matematyka Międzynarodowy Konkurs Kangur – kategoria Beniamin – 8 wyróżnień 4. LX Wojewódzki Konkurs Recytatorski "Spotkania z poezją" – dwa I miejsca i II miejsce etap rejonowy 5. Konkurs wiedzy o bezpieczeństwie "Bezpieczny Smyk na Warmii i Mazurach" organizowany przez Komendę Wojewódzką Policji w Olsztynie – I miejsce etap powiatowy	1. Międzynarodowy Konkurs Kangur Matematyczny 2. Ogólnopolski Konkurs Orzeł Matematyczny 3. Ogólnopolski Konkurs Orzeł Edukacji Wczesnoszkolnej 4. Wojewódzki Konkurs Wokalny 5. Ogólnopolski Konkurs Matematyczny	1. Konkursy przedmiotowe j. angielskiego, j. niemieckiego, matematyki 2. Międzynarodowy Konkurs Matematyczny Kangur 3. Warmińsko-Mazurski turniej Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego 4. Ogólnopolski Turniej Wiedzy Pożarniczej "Młodzież zapobiega pożarom" 5. Ogólnopolski konkurs matematyczny "Fenek dla uczniów klas I-IV" 6. Ogólnopolski konkurs j. angielskiego "Olimpusek"	1. Konkurs przedmiotowy dla uczniów szkół podstawowych województwa warmińsko-mazurskiego organizowany przez Kuratorium Oświaty w Olsztynie 2. Konkurs matematyczny Kangur 3. Udział klasy Ib w ogólnopolskim konkursie "Velvet 5 dla natury" – wykonanie pracy grupowej "Co się kryje w drzewie"	1. Powiatowy konkurs plastyczny "Mikołaj Kopernik – niezwykły uczonec" I miejsce 2. Wojewódzki Konkurs Recytatorski Spotkanie z Poezją – eliminacje rejonowe II miejsce 3. Olimpiada zdrowia PCK – etap wojewódzki IV miejsce 4. Konkurs przedmiotowy z j. niemieckiego – etap wojewódzki laureat 5. Konkurs przedmiotowy z matematyki – etap wojewódzki finalista 6. Powiatowe eliminacje do Warmińsko-Mazurskiego Turnieju	1. Ogólnopolski konkurs na recenzję książki dla Klubowiczów Dyskusyjnych Klubów Książki – laureat 2. Konkurs Piosenki Niemieckiej 3. Ogólnopolski konkurs szachowy "Konik szachowy" 4. Ogólnopolski Konkurs Logicznego Myślenia 5. Turniej Szachowy w Olsztynie 6. Krajowy turniej szachowy 7. Konkurs przedmiotowy KO w Olsztynie, matematyka, historia 8. Międzynarodowy konkurs matematyczny Kangur – wyróżnienie

		6. Samorządowy konkurs nastolatków "Ośmiu wspaniałych" – laureat i 2 finalistów 7. międzyszkolny Mistrz Ortografii – laureatka				Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym II miejsce	
Formy wsparcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami	1. Zajęcia rewalidacyjne, dydaktyczno-wyrównawcze, socjoterapeutyczne, integracja sensoryczna, zajęcia rozwijające komunikowanie się, zajęcia logopedyczne, rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia terapeutyczne z psychologiem 2. Warsztaty pod hasłem "Inni, ale równi – rzecz o empatii wobec osób dyskryminowanych" 3. Warsztaty dotyczące profilaktyki	1. Udział w programie Unikatowy Kod uczenia się 2. Program Sztuka emocji 3. Projekt Bajkoterpia 4. Kształcenie specjalne, indywidualizacja, działania integracyjne w szkole, konsultacje z psychologiem i pedagogiem 5. Dostosowanie warunków i form do przeprowadzania prac klasowych i egzaminu 6. Prowadzenie różnorodnych zajęć w ramach podstawy programowej 7. Zatrudnianie nauczycieli współorganizujących proces kształcenia 8. Aktywny udział w projektach,	1. Współorganizacja zajęć poprzez nauczyciela współorganizujący pracę ucznia z niepełnosprawnością, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, zajęcia rewalidacyjne, indywidualne zajęcia edukacyjne z j. polskiego, matematyki, j. angielskiego 2. Prowadzenie różnorodnych zajęć takich jak: TUS, terapia ręki, korygowanie wad postawy, zajęcia logopedyczne, Apteczka pierwszej pomocy, umiejętność opanowania emocji, zajęcia profilaktyczne Leon, światowy dzień osób	1. Zajęcie rewalidacyjne, zajęcia logopedyczne, zajęcia socjoterapeutyczne, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z języka polskiego, matematyki i j. angielskiego, zajęcia wspierające dobrostan psychiczny uczniów	1. Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, zajęcia logopedyczne, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, zajęcia rewalidacyjne 2. zajęcia profilaktyczne Jaś i Małgosia na tropie, Spotkanie z Leonem	1. Zajęcia rewalidacyjne, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia logopedyczne, zajęcia socjoterapeutyczne, zajęcia rozwijające uzdolnienia, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, porady i konsultacje pedagoga, pedagoga specjalnego, psychologa. 2. Dostosowanie wymagań na poszczególnych przedmiotach 3. Indywidualny Program Edukacyjno-Terapeutyczny (IPET)	

	uzależnień cyfrowych i cyberprzemocy prowadzone przez Jakuba Płodzicha, eksperta ds. edukacji cyfrowej, członka Grupy Roboczej Ministerstwa Cyfryzacji ds. Bezpieczeństwa Dzieci i Młodzieży w Internecie 4. Warsztaty profilaktyczne z pedagogami z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Agnieszką Aleksyuk Agnieszką Górską pt. Czym jest stres i jak sobie z nim radzić? 5. Warsztaty Jak odbudować wzajemne zaufanie? 6. Warsztaty Szacunek – ważne słowo. Jak dbać o własne granice, nie przekraczając granic innych osób 7. Warsztaty Trudne relacje – jak działać,	konkursach, uroczystościach szkolnych i pozaszkolnych uczniów	z niepełno-sprawnościami zajęcia profilaktyczne, Debata, obchody dzień bez papierosa, światowy dzień sprzeciwu wobec bicia dzieci, warsztaty dot. profilaktyki uzależnień cyfrowych i cyberprzemocy			4. Kółka zainteresowań i zajęcia pozalekcyjne 5. Zajęcia kreatywne w klasach 1-3
--	---	--	--	--	--	--

	co zrobić, żeby nam było dobrze ze sobą? Wyznaczniki silnej klasy					
	8. Cykl warsztatów					
	Słowa są oknami lub ścianami w ramach projektu					
	Programy profilaktyczne					
	kluczem do zdrowia					

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

Kolejna tabela przedstawia wydatkowanie środków przez Miasto Ostróda w dziale 801 – oświata i wychowanie w latach 2019–2024. Na przestrzeni badanego okresu wydatki związane z edukacją w na terenie Miasta znacząco wzrosły. W 2019 roku kształtowały się one na poziomie ponad 43,6 mln zł, a w 2024 roku wynosiły już ponad 81,4 mln zł (wzrost o ponad 37,8 mln zł). Sytuacja ta spowodowana była wzrostem środków finansowych przeznaczanych na wydatki bieżące, które stanowiły średnio 98,6% wydatków ogółem. Dodatkowo zaobserwowano znaczący wzrost różnicy między subwencją oświatową a wydatkami w dziale 801. Oznacza to, że w analizowanym okresie wzrosły koszty związane z utrzymaniem szkół. Ponadto zmianom uległ również stopień pokrycia wydatków z subwencji oświatowej. Najwyższy stopień pokrycia wydatków odnotowano w 2020 roku, który kształtował się na poziomie 52%. Z kolei najniższy w 2023 roku, kiedy to stopień pokrycia wydatków subwencją wyniósł 45%.

Tab. 31. Wydatki w dziale oświata i wychowanie w Mieście Ostróda w latach 2019–2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
WYDATKI OGÓŁEM	43 665 111,35	44 772 751,27	50 383 529,73	56 281 324,22	65 020 300,97	81 491 051,32
Wydatki bieżące	41 301 898,82	44 682 301,27	49 492 433,66	56 261 345,21	64 655 222,17	81 056 011,78
Wydatki majątkowe	2 363 212,53	90 450,00	891 096,07	19 979,01	365 078,80	435 039,54
SUBWENCJA OŚWIATOWA	22 137 666,00	23 148 222,00	24 137 242,00	26 014 302,00	29 463 133,00	38 948 416,00
Różnica między subwencją oświatową a wydatkami w dziale 801	21 527 445,35	21 624 529,27	26 246 287,73	30 267 022,22	35 557 167,97	42 542 635,32
Stopień pokrycia	51%	52%	48%	46%	45%	48%

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

Na terenie Miasta funkcjonuje również Szkoła Mistrzostwa Sportowego w Ostródzie, który znajduje się przy ul. Adama Mickiewicza 32 w Ostródzie. W skład placówki wchodzi szkoła podstawowa oraz liceum ogólnokształcące, a jej organem prowadzącym jest ZM Volley Ostróda Sp. z o.o. Szkoła powstała w 2013 roku, a celem jej funkcjonowania jest stwarzanie dzieciom oraz młodzieży możliwości rozwijania swoich zainteresowań sportowych, które przyczyniają się do zwiększenia ich sprawności fizycznej, a tym samym poprawy zdrowia. W klubie trenuje 150 zawodniczek oraz zawodników w różnych kategoriach wiekowych. Uczniowie SMS Ostróda co roku kwalifikują się do Finałów Mistrzostw Polski w kategoriach młodzieżowych. Zawodnicy co roku biorą udział w rozgrywkach młodzieżowej ligi wojewódzkiej piłki siatkowej, w siatkówce halowej jak i plażowej. Ponadto dzieci

i młodzież brała udział w zawodach lekkoatletycznych, a także Mistrzostwach Polski w bowlingu.

W Ostródzie zlokalizowany jest również Zespół Szkół Salezjańskich, który znajduje się przy ul. św. Dominika Savio 1 w Ostródzie. W skład placówki wchodzi szkoła podstawowa oraz liceum ogólnokształcące, a jej organem prowadzącym jest Towarzystwo Salezjańskie, Inspektorat św. Stanisława Kostki, mające swoją siedzibę w Warszawie. Szkoła kształci i wychowuje uczniów zgodnie z ich aspiracjami i uzdolnieniami oraz celami i zadaniami systemu oświaty. Cele i zadania statutowe szkoły oparte są na religii katolickiej i pozostają w bezpośrednim związku z religią oraz jej etosem, który jest obowiązujący w nauczaniu, wychowaniu i stosowanych metodach profilaktyki.

Na terenie Miasta Ostróda znajdują się również inne szkoły ponadpodstawowe, w tym:

- Liceum Ogólnokształcące nr 1 im. Jana Bażyńskiego w Ostródzie,
- Zespół Szkół Zawodowych im. Sandora Petöfi w Ostródzie,
- Zespół Szkół Rolniczych im. Wincentego Witosa,
- Zespół Szkół Zawodowych im. Stanisława Staszica,
- Zespół Placówek Szkolno-Wychowawczo-Rewalidacyjnych w Ostródzie.

Głównym ośrodkiem konkurencyjnym dla Miasta Ostróda, w zakresie edukacji ponadpodstawowej, jest Olsztyn.

4.2.3. Kultura i sport

Kultura w lokalnej społeczności pełni szereg istotnych funkcji, które mają wpływ na kształtowanie tożsamości lokalnej: integracyjną, edukacyjną, komunikacyjną, tożsamościową, rozrywkową, twórczą, ekonomiczną czy społeczną. Szczególnie istotne z punktu widzenia jednostki samorządu terytorialnego są funkcje społeczne, związane z regulacją norm, obyczajów i kodów kulturowych, a zatem wpływające na kształtowanie kapitału społecznego oraz funkcje integracyjne, przez które rozumieć należy zdolność kultury do tworzenia poczucia wspólnoty poprzez tworzenie wspólnych przeżyć i doświadczeń. Dodatkowo, kultura pełni ważną rolę poprzez dostarczanie lokalnym społecznościom możliwości spędzania wolnego czasu, wzbogaconego o elementy twórcze, innowacyjne lub edukacyjne.

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za organizację wydarzeń kulturalnych w Mieście jest **Centrum Kultury w Ostródzie** z siedzibą przy ul. Adama Mickiewicza 17A w Ostródzie. Centrum stanowi samorządową instytucję kultury, dla której organizatorem jest Miasto Ostróda. Instytucja zapewnia bogatą ofertę wydarzeń kulturalnych, do których zalicza się m.in. koncerty, spektakle teatralne, kabarety,

seanse filmowe, festiwale czy działania animacyjne. Centrum Kultury w Ostródzie prowadzi również zespoły muzyczne oraz zajmuje się oprawą uroczystości państwowych. W ramach Centrum Kultury funkcjonuje również „Młodzieżownia”. Jest to unikatowa w skali regionu inicjatywa, która umożliwia młodzieży w wieku 13–19 lat uczestnictwo w warsztatach kreatywnych i spotkaniach. Kolejnym podmiotem odpowiedzialnym za propagowanie kultury na terenie Miasta jest **Miejska Biblioteka Publiczna im. Tadeusza Stępowskiego**, która znajduje się przy ul. Adama Mickiewicza 22 w Ostródzie. Głównym zadaniem Biblioteki jest gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie materiałów bibliotecznych, a także zaspokajanie potrzeb edukacyjnych, kulturalnych i informacyjnych Miasta. W Bibliotece działają liczne kluby zainteresowań, w tym: Klub Zwariowanych Robótek (zajęcia literacko-plastyczne), Klub Motyli Książkowych, Czwartki z Misiem Czytusiem, Dyskusyjny Klub Książki, Dyskusyjny Klub Poetycki oraz Dobry Klub Filmowy. W Ostródzie znajduje się również **Biblioteka Multimedialna Powiatu Ostródzkiego „Przystań z Kulturą”**, która zlokalizowana jest przy ul. Jana III Sobieskiego 9 w Ostródzie. Biblioteka jest samorządową instytucją kultury, która swoim działaniem obejmuje powiat ostródzki. Prawo do bezpłatnego korzystania z usług Biblioteki mają wszyscy mieszkańcy powiatu, zgodnie z zasadami określonymi przez regulamin. Do podstawowych zadań biblioteki należy gromadzenie, opracowanie i udostępnianie materiałów bibliotecznych, zaspokajanie potrzeb edukacyjnych, kulturalnych i informacyjnych mieszkańców oraz sprawowanie opieki merytorycznej nad bibliotekami publicznymi powiatu ostródzkiego. Na terenie Miasta działa również **Muzeum w Ostródzie**. Muzeum mieści się w pokrzyżackim zamku. Zajmuje dwie sale w południowym skrzydle. W pierwszej eksponowana jest wystawa stała "Z dziejów Ostródy i okolic". Druga sala poświęcona jest krótkiemu pobytowi Napoleona w Ostródzie w 1807 roku. Kolejna zaś dedykowana jest wystawom czasowym. Oprócz czasowych i stałych wystaw muzealnych, Muzeum organizuje takie wydarzenia jak: Noc Muzeów, Biwak Wojsk Napoleońskich oraz Turniej rycerski.

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za koordynację wydarzeń i zajęć sportowo-rekreacyjnych na terenie Miasta jest **Ostródzkie Centrum Sportu i Rekreacji**, które znajduje się przy ul. Tadeusza Kościuszki 22A w Ostródzie. Celem OCSiR jest popularyzacja kultury fizycznej i sportu. Centrum zajmuje się organizacją zawodów, turniejów, ligi amatorskiej dla dzieci, młodzieży i dorosłych w różnych dyscyplinach sportowych, a także imprez sportowych rangi miejskiej, powiatowej, wojewódzkiej, regionalnej czy ogólnopolskiej.

Miasto Ostróda posiada bogatą bazę obiektów sportowych i kulturalnych, które umożliwiają lokalnej społeczności aktywne spędzanie wolnego czasu, a także

kształtują potencjał turystyczny jednostki. Należy jednak zaznaczyć, że znaczna część infrastruktury wymaga remontu, modernizacji lub napraw. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab. 32. Stan infrastruktury kulturalnej i sportowej na terenie Miasta Ostróda

Nazwa obiektu i lokalizacja	Stan obiektu	Zajęcia organizowane dla mieszkańców/ dostępna infrastruktura
Hala sportowo-widowiskowa, ul. Tadeusza Kościuszki 22A	Wymaga remontu (wymiana klimatyzacji)	Amatorska Liga Tenisa Stołowego, I i II Amatorska Liga Siatkówki, Liga Oldboyów, cykl halowych zawodów LA dla szkół Podstawowych, Zawody szkolne w ramach kalendarza Szkolnego Związku Sportowego, zawody rangi mistrzowskiej w tenisie stołowym dzieci i dorosłych, Turniej Darta, lekcje wychowania fizycznego, treningi i rozgrywki ligowe ostródzkich klubów sportowych
Hala sportowa, ul. Marszałka Piłsudskiego 4	Wymaga remontu (wymiana nawierzchni, instalacja odgromówki na dachu budynku)	Zawody szkolne w ramach kalendarza Szkolnego Związku Sportowego, lekcje wychowania fizycznego, treningi piłki ręcznej, piłki siatkowej, piłki nożnej, zajęcia judo
Stadion Lekkoatletyczny, ul. Kardynała Wyszyńskiego 11	Stan dobry (konieczne podklejenie tartanu i konserwacja dachu)	Treningi piłki nożnej, zawody w LA dla szkół podstawowych, organizacja egzaminów sędziowskich WMZPN, organizacja obozów piłkarskich, organizacja zgrupowań kadr młodzieżowych PZPN
Boisko z trawą syntetyczną, ul. Parkowa	Wymaga remontu (wymiana nawierzchni i piłkochwyków, budowa zaplecza sanitarnego wraz z szatniami)	Treningi piłki nożnej dla dzieci i młodzieży
Boisko naturalne, ul. Plebiscytowa 50	Wymaga remontu (montaż instalacji automatycznego nawodnienia, wymiana ławek, instalacja trybuny)	Treningi piłki nożnej dla dzieci i młodzieży, mecze piłkarskie w ramach rozgrywek WMZPN, obozy piłkarskie, zgrupowania PZPN
Boisko Orlik, ul. 21 Stycznia	Stan dobry	Treningi piłki nożnej, zajęcia szkolne, zajęcia sportowo-rekreacyjne dla mieszkańców
Boisko Orlik, ul. Piastowska	Stan dobry	Treningi piłki nożnej, zajęcia szkolne, zajęcia sportowo-rekreacyjne dla mieszkańców
Kompleks sportowo-rekreacyjny, ul. 3-go Maja 19A	Wymaga remontu (wymiana płyty sztucznej, wymiana oświetlenia na kortach krytych i odkrytych, wymiana poszycia	Rozgrywki piłkarskie dzieci i młodzieży, rozgrywki piłkarskie seniorów, amatorskie ligi tenisa ziemnego: edycja letnia i zimowa, organizacja finałów Wojewódzkiego Pucharu Polski w Piłce

Nazwa obiektu i lokalizacja	Stan obiektu	Zajęcia organizowane dla mieszkańców/ dostępna infrastruktura
	dachu na jednym z balonów, remont trybuny odkrytej, wymiana oświetlenia na trybunach krytych)	Nożnej, organizacja finału Województwa gry 1x1
Strefa Aktywności Rodzinnej	Stan dobry (konieczność wymiany elementów parku linowego dla dzieci)	Pikniki dla mieszkańców, ogniska i grille dla klubów sportowych, stowarzyszeń
Kąpielisko Miejskie, ul. Turystyczna	Wymaga remontu (wymiana balustrady przy pomoście, czyszczenie dachu budynku, remont garażu w budynku, montaż pryszniczy zewnętrznych dla plażowiczów)	-
Kąpielisko Miejskie, ul. Piaskowa	Stan dobry (konieczność wymiany ławek przy boiskach do siatkówki)	Nocny Turniej Siatkówki Plażowej, Grand Prix Siatkówki Plażowej, Turniej Piłki Siatkowej Mixtów, Turniej Piłki Siatkowej Oldboyów
Wyciąg nart wodnych, ul. Adama Mickiewicza	Stan dobry	Zawody rangi Pucharu Polski w wakeboardzie, szkoła pływania na wyciągu
Stanica Wodna	Wymaga remontu (unowocześnienie pola namiotowego poprzez: instalacje stacji utylizacji dla kamperów, doprowadzenie do pomostów energii elektrycznej i wody, wymianę dachu nad garażem dla kajakarzy, gruntowny remont pomieszczeń siłowni wraz z zapleczem)	Treningi kajakarzy i wioślarzy
Amfiteatr, ul. Mickiewicza 17A	Stan dobry (konieczny remont zadaszenia nad główną częścią widowiskową)	Koncerty, spektakle, kabarety, stand-upy, widowiska
Zamek w Ostródzie	Wymaga remontu i kompleksowej modernizacji (środki na ten cel zostały zapewnione w ramach programu FEWiM 2021-2027)	Zajęcia i wydarzenia organizowane przez Muzeum oraz Bibliotekę

Nazwa obiektu i lokalizacja	Stan obiektu	Zajęcia organizowane dla mieszkańców/ dostępna infrastruktura
„Młodzieżownia”, ul. Jana Pawła II 9	Stan dobry (pomieszczenie dzierżawione w galerii handlowej)	Warsztaty, spotkania, wykłady, turnieje, zajęcia kreatywne

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

Na terenie Miasta organizowane są liczne wydarzenia kulturalno-sportowe, które integrują mieszkańców, promują lokalne tradycje i tworzą przestrzeń dla różnorodnych form artystycznej ekspresji. Należą do nich:

- **Dni Ostródy** – kilkudniowe święto Miasta z koncertami, wystawami, kabaretami i atrakcjami),
- **Grand Prix Tenisa Stołowego**,
- **Letnie koncerty i wodowiska plenerowe** w Amfiteatrze,
- **Międzynarodowe Lato z Folklorem** w ramach Dni Folkloru Warmii i Mazur,
- **Ostróda CUP** – międzynarodowy turniej piłki nożnej chłopców U-12,
- **Ostróda Reggae Festival** – największy festiwal reggae w Polsce,
- **Ostródzki Półmaraton św. Jerzego**,
- **Ostródzkie "Kaziuki Wileńskie"** – wydarzenie kultywujące tradycje mieszkańców kresów wschodnich, którzy przyjechali do Ostródy po II Wojnie Światowej,
- **Ostródzkie Dni Morza** – regaty, Kanał Elbląski, koncerty szantowe, parada jednostek pływających, pokaz fajerwerków,
- **Piknik wojsk napoleońskich w Ostródzie**,
- **Polska Noc Kabaretowa**,
- **Turniej rycerski**.

Od 2025 roku na terenie Miasta organizowana jest również „**Ostródologia**”. Jest to nowa inicjatywa społeczna, która stanowi serię działań skierowanych przede wszystkim do dzieci i młodzieży, pod wspólnym hasłem lokalnego patriotyzmu. W 2025 roku w ramach wydarzenia zorganizowano m.in. zajęcia poświęcone historii Miasta, zawody sportowe, Dyktando Ostródzkie, wycieczki do lokalnych instytucji kultury i rekreacji, a także Paradę Smoków. Planowane są kolejne edycje wydarzeń.

4.2.4. Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo stanowi fundament stabilności i rozwoju. Zapewnia mieszkańcom poczucie ochrony, wpływa na ich zdrowie i dobrostan, sprzyja współpracy, angażowaniu się w życie wspólnoty oraz pozytywnie wpływa na rozwój gospodarczy i społeczny jednostek samorządu terytorialnego w całym kraju.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy o samorządzie gminnym, utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa należy do zadań własnych gminy.

Za bezpieczeństwo mieszkańców odpowiadają funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Ostródzie, która znajduje się przy ul. Handlowej 6 w Ostródzie. Komenda stanowi komórkę organizacyjną Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie, a na terenie Ostródy służbę pełni 210 funkcjonariuszy. Zgodnie z danymi Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa, na terenie Miasta zgłoszenia, które otrzymuje Policja dotyczą głównie miejsc niebezpiecznych na wodach, przekraczania dozwolonej prędkości, spożywania alkoholu w miejscach niedozwolonych oraz grupowania się małoletnich zagrożonych demoralizacją. W 2024 roku funkcjonariusze KPP w Ostródzie prowadzili systematyczne programy profilaktyczne.

W strukturach Urzędu Miasta funkcjonuje również Straż Miejska, której komenda zlokalizowana jest przy ul. Adama Mickiewicza 24 w Ostródzie. W 2024 roku Straż Miejska w Ostródzie zatrudniała 14 funkcjonariuszy, a oprócz zadań związanych z utrzymaniem porządku publicznego zajmowała się również zabezpieczaniem imprez masowych oraz prowadzeniem działalności profilaktycznej dla dzieci i młodzieży.

Za bezpieczeństwo publiczne w Ostródzie odpowiadają również strażacy z Komendy Powiatowej Straży Pożarnej w Ostródzie, która zlokalizowana jest przy ul. Jana Stapińskiego 19C. Strażacy z jednostki biorą udział m.in. w szkoleniach z pierwszej pomocy, zabezpieczaniu imprez masowych, a także w akcjach profilaktycznych.

Na terenie Miasta funkcjonuje również jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej, która znajduje się przy ul. Adama Mickiewicza 24. Jednostka ujęta została w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym (KSRG), w związku z czym jej rejonem operacyjnym jest cały obszar powiatu ostródzkiego. Strażacy ochotnicy z jednostki biorą udział m.in. w szkoleniach z pierwszej pomocy, zabezpieczaniu imprez masowych, a także w akcjach profilaktycznych.

Tab. 33. Jednostki Państwowej Straży Pożarnej i Ochotniczej Straży Pożarnej na terenie Miasta Ostróda

Nazwa jednostki	Lokalizacja	Ujęcie w KSRG
PSP Ostróda	ul. Jana Stapińskiego 19C, Ostróda	TAK
OSP Ostróda	ul. Adama Mickiewicza 24, Ostróda	TAK

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

System monitoringu wizyjnego pełni istotną funkcję w zakresie zapewniania bezpieczeństwa publicznego oraz działań prewencyjnych. Na terenie Ostródy

funkcjonuje sieć 62 punktów monitorujących, które umożliwiają bieżącą obserwację przestrzeni publicznej i wspierają działania służb porządkowych. Rozbudowany system kamer przyczynia się do szybszego reagowania na zdarzenia niepożądane, poprawy wykrywalności wykroczeń i przestępstw oraz zwiększenia poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców. Zauważa się jednak potrzeby związane rozbudową systemu, w tym instalację dodatkowych punktów monitorujących, serwerów oraz monitorów.

Wśród najczęściej występujących zagrożeń na terenie Miasta wyróżnia się kradzieże mienia, dewastacje, zakłócenia porządku publicznego oraz naruszenia przepisów ruchu drogowego.

Na terenie Miasta znajduje się również Wojskowe Centrum Rekrutacji, które zlokalizowane jest przy ul. Jana III Sobieskiego 2.

4.2.5. Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne Miasta Ostróda

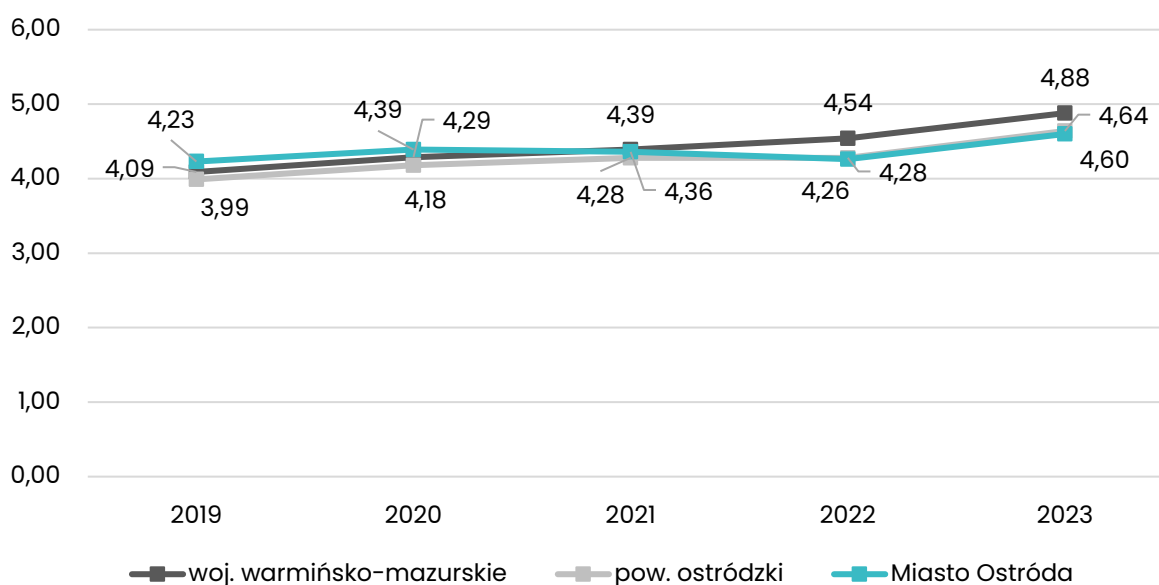
Otoczenie wewnętrzne

Jednym z elementów otoczenia wewnętrznego jednostek samorządu terytorialnego są organizacje pozarządowe działające na ich obszarze. Odgrywają one istotną rolę w życiu społecznym gminy, wspierając samorząd w realizacji zadań publicznych oraz odpowiadając na potrzeby lokalnej społeczności. Działają w obszarach takich jak pomoc społeczna, kultura, sport, edukacja, ochrona środowiska czy zdrowie. Organizacje pozarządowe wzmacniają aktywność obywatelską, integrują mieszkańców i wspierają rozwój kapitału społecznego. Ich obecność przyczynia się do budowania partnerstw, innowacyjnych rozwiązań i większej efektywności działań publicznych. Współpraca gminy z sektorem pozarządowym stanowi fundament nowoczesnego, partycypacyjnego zarządzania lokalnego.

Instrumentem mającym na celu kształtowanie polityki współpracy z organizacjami pozarządowymi jest Roczny Program Współpracy Miasta Ostróda z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Program przyjmowany jest co roku. Zgodnie z jego założeniami przewidywane formy współpracy obejmują m.in.: zlecanie do realizacji zadań publicznych, wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności i współdziałanie w celu zharmonizowania działań, konsultowanie z organizacjami projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji, a także udzielanie wsparcia w zakresie uzyskaniu lokali z przeznaczeniem na siedzibę organizacji, pozyskiwaniu pomieszczeń, udostępnienie lokali komunalnych,

organizowanie konsultacji i szkoleń, promocję działalności organizacji oraz udzielanie pomocy w nawiązywaniu kontaktów i współpracy organizacji pozarządowych w skali lokalnej, ogólnopolskiej i międzynarodowej. W 2024 roku na terenie Miasta Ostróda funkcjonowało 13 fundacji, a także 132 stowarzyszenia i organizacje pozarządowe. W tym samym roku udzielono wsparcia 31 organizacjom, a łączna wartość udzielonych dotacji ogółem wyniosła 1 496 050 zł.

W celu analizy stanu sektora NGO-sów (*ang. Non-governmental organization*) w Mieście Ostróda zdecydowano się na przeliczenie liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 000 mieszkańców oraz porównanie sytuacji Miasta ze średnią dla gmin powiatu ostródzkiego i województwa warmińsko-mazurskiego. W latach 2019–2020 ich liczba na terenie badanej jednostki wykazywała tendencję rosnącą i kształtowała się w przedziale od 4,23 do 4,39. W kolejnym roku zaobserwowano jednak spadek wartości analizowanego wskaźnika. Należy jednak zaznaczyć, że już w kolejnym roku liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 000 mieszkańców w Ostródzie zaczęła wzrastać, a w 2023 roku wyniosła 4,60. W analizowanym okresie wartość wskaźnika dla Ostródy kształtowała się na zbliżonym poziomie do średniej dla gmin powiatu i województwa.

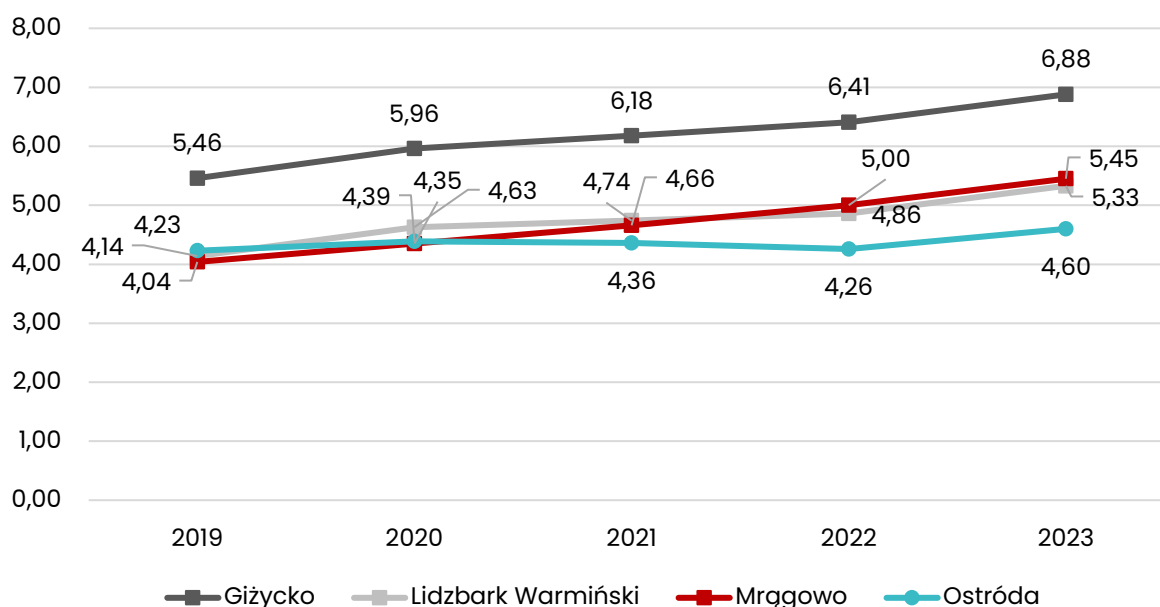

Ryc. 38. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 tys. mieszkańców w Mieście Ostróda na tle średniej dla gmin powiatu ostródzkiego i województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2019–2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analizując liczbę organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców stwierdzono, że w latach 2019–2023 Miasto Ostróda charakteryzowało się najniższą wartością badanego wskaźnika na tle grupy porównawczej. Na przestrzeni badanego okresu Lidzbark Warmiński odznaczał się najwyższą liczbą organizacji

pozarządowych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców. Zauważa się zatem konieczność podjęcia przez Miasto Ostróda działań, które doprowadzą do pobudzenia aktywności społecznej wśród jego mieszkańców.

Ryc. 39. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 tys. mieszkańców w Mieście Ostróda na tle jednostek z grupy porównawczej w latach 2019–2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na terenie Miasta Ostróda funkcjonuje również Młodzieżowa Rada Miasta, która zapewnia udział w procesie podejmowania decyzji dotyczących spraw związanych z młodzieżą na poziomie lokalnym. Młodzieżowa Rada Miasta bierze również czynny udział w organizacji imprez oraz inicjatyw lokalnych.

W Mieście funkcjonują również tzw. Zielone Budżety Rad Osiedli, w ramach których każda z czterech aktywnych rad otrzymuje 10 000 zł na działania służące poprawie przestrzeni publicznej i warunków rekreacyjnych, przy czym realizowane inicjatywy muszą być zgodne z założeniami zielono-niebieskiej infrastruktury.

Otoczenie zewnętrzne

Miasto Ostróda należy również do takich stowarzyszeń jak:

- **Stowarzyszenie Gmin Polskie Zamki Gotyckie** – powstało w 1997 r. Utworzenie Stowarzyszenia wynikało z przekonania, że promocja pojedynczego zamku nie odniesie takiej skuteczności, jak promocja wielu obiektów w ramach jednej wspólnej trasy – *Szlaku Zamków Gotyckich*. Działania organizacji skierowane są do turystów polskich oraz zagranicznych zainteresowanych poznaniem oferty turystycznej zamków dawnego

państwa krzyżackiego. Istotne jest, aby nie tylko turystom, ale również mieszkańcom gmin Szlaku Zamków Gotyckich przybliżyć historię ich miejsca zamieszkania.

- **Stowarzyszenie Marque Ville Imperiale** (z fr. Marka Miasto Cesarskie) – jest to francuska organizacja, której celem jest popularyzacja wiedzy o Napoleonie oraz miejsc z nim związanych. Z uwagi na historyczny fakt przebywania Napoleona w Ostródzie instytucja ta zwróciła się z propozycją przystąpienia Ostródy w struktury stowarzyszenia. Miasto przystąpiło do Stowarzyszenia na mocy uchwały nr LX/338/2022 Rady Miejskiej w Ostródzie z dnia 26 października 2022 r. Należy podkreślić, że Ostróda jest jedynym miastem z poza Francji, które jest członkiem stowarzyszenia.
- **Zachodniomazurska Lokalna Organizacja Turystyczna (ZLOT)** – Organizacja została założona w 2005 roku. Jej głównym celem działalności jest promocja regionu Warmii i Mazur, a w szczególności kreowanie i upowszechnianie wizerunku Mazur Zachodnich jako miejsca atrakcyjnego turystycznie.
- **Związek Gmin i Powiatów Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego** – związek zarejestrowany został w 2020 roku, a w jego skład wchodzi 14 gmin oraz 3 powiaty. Głównym celem działalności Związku jest promocja Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego, a także tworzenie warunków do zagospodarowania Kanału i terenów związanych z Kanałem oraz rozwoju turystyki. Związek realizował również takie projekty strategiczne jak: CANAL VELO (budowa spójnego systemu sieci dróg i tras rowerowych Krainy Kanału Elbląskiego), ochrona środowiska systemu wodnego Kanału Elbląskiego, a także wytyczenie i promocja Szlaku kulturowego Kanału Elbląskiego.
- **Związek Miast Polskich** – organizacja reprezentuje interesy polskich miast, poprzez umacnianie współpracy oraz budowanie silnych więzi pomiędzy partnerami. Zajmuje się także promocją, innowacyjnością i dostarczaniem informacji w ramach licznych konferencji, które wpływają na skuteczność realizacji zadań na rzecz miast. Poza tym w ramach Systemu Analiz Samorządowych dokonuje porównań pomiędzy miastami, aby sprawdzić i udoskonalać ich efektywność. Związek cały czas powiększa ilość zrzeszonych miast, dlatego posiada dużo, nowych danych na temat

aktualnej sytuacji w Polsce, które udostępnia m.in. w serwisie internetowym Forum Rozwoju Lokalnego.

- **Stowarzyszenie „Szesnastka”** – organizacja zrzesza samorządy, które podejmują działania na rzecz budowy i modernizacji drogi krajowej nr 16. Współpraca obejmuje m.in. wspólne inicjatywy, koordynację działań lobbujących, udział w inicjowaniu i realizacji projektów infrastrukturalnych oraz współdziałanie przy pozyskiwaniu środków finansowych.

Ze względu na fakt, że Miasto Ostróda położone jest centralnej części gminy Ostróda, zauważa się znaczne powiązania funkcjonalno-przestrzenne pomiędzy wskazanymi jednostkami. Miasto stanowi bowiem główny ośrodek administracyjno-usługowy dla gminy – na jego terenie zlokalizowany jest m.in. Urząd Gminy Ostróda czy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostródzie. Ponadto, na terenie Miasta zapewniany jest dostęp do szpitala powiatowego, instytucji kultury, administracji rządowej i usług specjalistycznych. Z kolei na obszarze gminy Ostróda obserwuje się intensyfikację procesów związanych z urbanizacją, co spowodowane jest brakiem rezerw gruntowych na terenie samego Miasta. Tym samym zauważa się ukształtowanie specyficznego układu funkcjonalno-przestrzennego, w którym gmina Ostróda stanowi zaplecze mieszkalne, a Miasto Ostróda bazę do rozwoju szerokiej oferty usług oraz miejsc pracy. Podstawowym czynnikiem wzmacniającym powiązania pomiędzy jednostkami jest komunikacja zbiorowa. W ramach realizowanego transportu miejskiego prowadzona jest również komunikacja pozamiejska. W strefie tej znajduje się 38 przystanków, a przez wyznaczony obszar przebiega 51 km tras autobusowych. W 2024 roku Żegluga Ostródzko-Elbląska Sp. z o.o., która jest organizatorem transportu, sprzedała ponad 27,8 tys. biletów autobusowych na strefę pozamiejską, co stanowiło ok. 12,3% wszystkich sprzedanych biletów. Kolejnym istotnym elementem wskazującym na powiązania funkcjonalno-przestrzenne jednostek jest oświata. Miasto Ostróda pełni rolę ośrodka oświatowego wyższego rzędu dla mieszkańców gminy. Na jego terenie zlokalizowane są szkoły średnie i zawodowe, co powoduje codzienne dojazdy części uczniów z gminy do Ostródy. Miasto oferuje również dostęp do instytucji wspierających edukację i rozwój dzieci, takich jak Miejska Biblioteka Publiczna, domy kultury, świetlice środowiskowe i obiekty sportowe, z których korzystają również mieszkańcy gminy. Istotnym zadaniem samorządu w najbliższych latach będzie rozwój wielowymiarowej współpracy pomiędzy Miastem a gminą Ostróda w zakresie m.in. rozwoju turystyki, dostępności komunikacyjnej czy oświaty.

4.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Opieka zdrowotna stanowi element istotnie wpływający na jakość życia oraz przewidywaną długość życia. Dostęp do dobrej opieki zdrowotnej wpływać może pozytywnie również na rozwój gospodarczy, poprzez ograniczenie negatywnych skutków chorób i kontuzji oraz związane z tym zwiększenie poczucia bezpieczeństwa wśród lokalnej społeczności. Mając na uwadze występujące w Polsce zjawisko starzenia się społeczeństwa służba zdrowia odgrywa też znaczną rolę w związku ze szczególnym popytem na jej usługi wśród seniorów.

Na terenie Miasta zlokalizowany jest powiatowy Szpital w Ostródzie S.A., który znajduje się przy ul. Władysława Jagiełły 1 w Ostródzie. Placówka posiada 10 oddziałów, 9 poradni, 7 pracowni, laboratorium oraz Szkołę Rodzenia. Przy szpitalu funkcjonuje również stacja pogotowia ratunkowego. Wśród podmiotów zajmujących się ochroną zdrowia na terenie Ostródy wyróżnia się również publiczne i prywatne zakłady opieki zdrowotnej POZ, gabinety pielęgniarek, położnych, stomatologów oraz apteki.

Obok opieki zdrowotnej kluczową rolę odgrywa pomoc społeczna. Pełni ona funkcje związane ze wsparciem osób potrzebujących, prowadzeniem prewencji poprzez działania profilaktyczne oraz reintegrację osób, które z różnych przyczyn zagrożone są wykluczeniem społecznym. Polityka społeczna stanowi także czynnik istotny w stabilizowaniu sytuacji społeczno-ekonomicznej, związanej z występowaniem takich niepożądanych zjawisk jak bezrobocie czy ubóstwo.

W Mieście Ostróda polityka społeczna prowadzona jest w oparciu o następujące dokumenty strategiczne:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022–2025,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Miasta Ostróda na lata 2024–2028,
- Gminny Program Wspierania Rodziny w Mieście Ostróda na lata 2024–2026,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ostróda na lata 2019–2025.

Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej w Ostródzie odpowiada **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostródzie**, który zlokalizowany jest przy ul. Olsztyńskiej 2 w Ostródzie. Instytucja ta zajmuje się udzielaniem pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Działania MOPS obejmują szeroki zakres wsparcia, w tym pomoc finansową, rzeczową, usługi opiekuńcze, poradnictwo i pracę socjalną, mające na celu poprawę jakości życia

i usamodzielnienie beneficjentów. Ośrodek Pomocy to miejsce, gdzie osoby w trudnej sytuacji życiowej mogą szukać wsparcia i pomocy. Warto pamiętać, że pomoc społeczna to nie tylko wsparcie finansowe, ale także szeroko rozumiana pomoc w rozwiązywaniu problemów życiowych. W 2024 roku pomocą społeczną w formie świadczeń pieniężnych, usług oraz pracy socjalnej objęto łącznie 1 294 rodziny, liczące 2 462 osoby. Do najczęściej występujących przyczyn korzystania z pomocy społecznej należały: długotrwała lub ciężka choroba (430 rodzin), niepełnosprawność (414 rodzin), ubóstwo (351 rodzin), bezrobocie (226 rodzin) oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (129 rodzin). Najrzadziej pomoc przyznawano z tytułu przemocy domowej, narkomanii czy zdarzenia losowego. Porównując rok sprawozdawczy z rokiem 2023 można zauważyć, iż zmalała liczba rodzin świadczeniobiorców w szczególności w następujących grupach ryzyka socjalnego: ubóstwo (spadek o 34 rodziny), alkoholizm (spadek o 20 rodzin), długotrwała lub ciężka choroba (spadek o 18 rodzin), bezrobocie (spadek o 18 rodzin), bezdomność (spadek o 8 rodzin), potrzeba ochrony macierzyństwa (spadek o 5 rodzin), narkomania (spadek o 5 rodzin), trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego (spadek o 2 rodziny), sieroctwo (spadek o 1 rodzinę). Z kolei wzrost liczby przyznawanych świadczeń odnotowano głównie z powodów takich jak: niepełnosprawność (wzrost o 18 rodzin), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (wzrost o 7 rodzin), przemoc domowa (wzrost o 2 rodziny), zdarzenie losowe (wzrost o 1 rodzinę). W 2024 roku na realizację zadań MOPS wydatковано ponad 40 mln zł⁸.

W strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostródzie wyróżnia się również **Dzienny Dom Senior+** oraz **Klub Senior+**, które znajdują się przy ul. Henryka Sienkiewicza 15 w Ostródzie. Dzienny Dom Senior+ oferuje wsparcie i aktywizację dla 20 osób powyżej 60 roku życia. Zajęcia organizowane są 5 dni w tygodniu. Działalność placówki skupia się na zapewnieniu opieki, rekreacji, zajęć kulturalnych i edukacyjnych, a także wsparcie w czynnościach dnia codziennego i zapewnienie posiłku. Udział jest odpłatny w zależności od posiadanego dochodu. Dzienny Dom Senior+ dąży do tego, aby seniorzy mogli spędzać czas w sposób twórczy i atrakcyjny, rozwijając swoje pasje, zainteresowania i utrzymując dobrą kondycję fizyczną i psychiczną. Klub Senior+ zapewnia 20 miejsc dla seniorów w 4 godzinnych zajęciach organizowanych od poniedziałku do piątku w dni robocze. Udział jest nieodpłatny. Klub senior+ oferuje różnorodne zajęcia i aktywności mające na celu aktywizację i integrację osób starszych. Działania te obejmują zajęcia ruchowe, warsztaty, spotkania kulturalne, wyjazdy, a także wsparcie w rozwoju zainteresowań

⁸ Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostródzie za rok 2024.

i pasji. Klub Senior+ dba o zapewnienie osobom starszym miejsca do aktywnego spędzania czasu, nawiązywania kontaktów i rozwijania umiejętności.

Kolejną jednostką pomocy społecznej jest **Środowiskowy Dom Samopomocy „Bratek” w Ostródzie**. Placówka przeznaczona jest dla osób zmagających się z zaburzeniami psychicznymi, a świadczone usługi obejmują m.in. indywidualne lub zespołowe treningi samoobsługi, a także treningi umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu zdolności podopiecznych w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. Placówka rozmieszczona jest na terenie Miasta w 3 lokalizacjach i zapewnia miejsce dla łącznie 60 osób.

Na terenie Ostródy działa również Placówka Wsparcia Dziennego Świetlica Środowiskowa „Stacyjkowo”, która zlokalizowana jest przy ul. Juliusza Słowackiego 13A w Ostródzie. Celem placówki jest zapewnienie dzieciom bezpłatnej opieki i wychowania po zakończonych obowiązkowych zajęciach edukacyjnych w szkole, a tym samym wsparcie rodziny. Placówka pełni również funkcję integracyjną, organizującą dzieciom czas wolny i rozwijającą ich zainteresowania. Świetlica dysponuje 30 miejscami dla dzieci w wieku od 5 do 11 lat oraz 10 miejscami dla starszych dzieci w wieku od 12 do 15 lat.

W ramach swoich działań Ośrodek odpowiedzialny jest również za świadczenie usług opiekuńczych, mających na celu zaspokajanie codziennych potrzeb życiowych. W latach 2020–2024 liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oscylowała w przedziale od 196 osób (2022 rok) do 248 osób (2020 rok). Należy jednak zwrócić uwagę, że od 2022 roku liczba osób objętych wsparciem sukcesywnie rosła, w 2024 roku kształtowała się na zbliżonym poziomie do stanu w 2020 roku. W 2024 roku usługami sąsiedzkimi objęto 4 osoby, a 11 osób korzystało z opieki wytchnieniowej. W badanym okresie wzrosła również liczba korzystających z pomocy asystenta osoby z niepełnosprawnością. Od 2023 roku MOPS w Ostródzie zaczął świadczyć również usługi teleopiekuńcze. W 2024 roku tą formą wsparcia objęto 294 osoby.

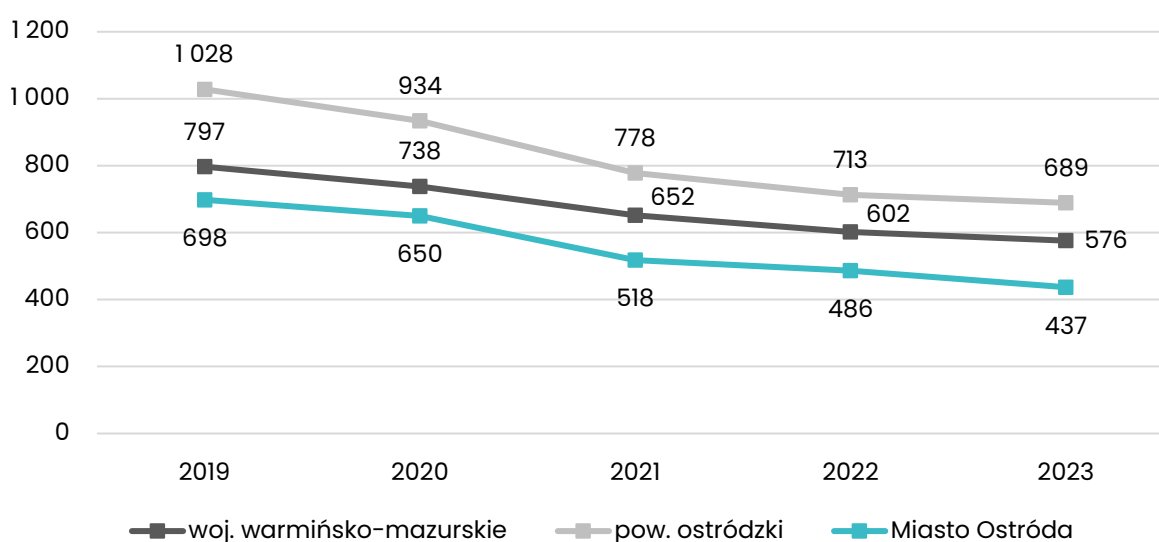
Tab. 34. Liczba osób objęta usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania w Mieście Ostróda w latach 2020–2024

Usługi w miejscu zamieszkania	2020	2021	2022	2023	2024
Opiekuńcze	248	203	196	203	245
Sąsiedzkie	0	0	0	0	4
Usługi teleopiekuńcze	18	0	0	247	294

Asystent osoby z niepełnosprawnością	0	6	5	10	11
Opieka wytchnieniowa	0	0	0	0	11

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

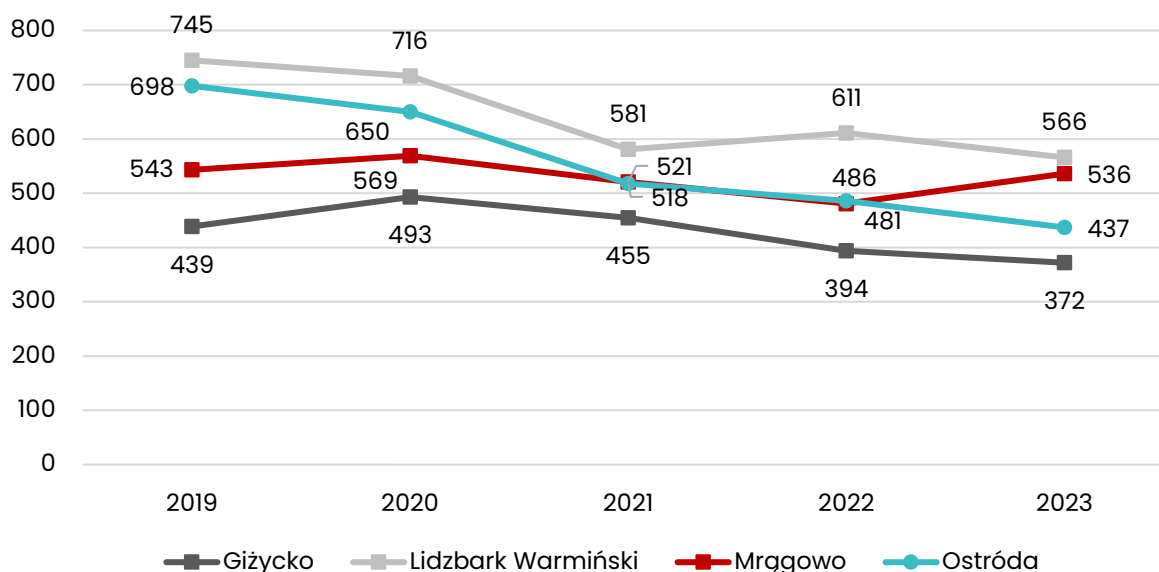
Na rycinie poniżej zaprezentowano liczbę beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Mieście Ostróda na tle średniej dla gmin powiatu ostródzkiego i województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2019–2023. Na początku analizowanego okresu z oferowanego przez Miasto wsparcia socjalnego korzystało 698 osób. Z kolei na końcu tego okresu liczba beneficjentów pomocy społecznej kształtowała się na poziomie 437 osób. Wpływ na taki stan rzeczy mógł mieć m.in. spadek bezrobocia oraz wzrost dochodów mieszkańców. Zaobserwowano również, że w analizowanym okresie wartości tego wskaźnika dla Ostródy były niższe od średniej dla gmin powiatu ostródzkiego oraz województwa warmińsko-mazurskiego, co należy uznać za zjawisko pozytywne.

Ryc. 40. Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Mieście Ostróda na tle średniej dla gmin powiatu ostródzkiego i województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2019–2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W porównaniu z innymi jednostkami należącymi do grupy porównawczej, Miasto Ostróda charakteryzowało się stosunkowo wysokim udziałem mieszkańców korzystających z pomocy społecznej. Należy jednak zaznaczyć, że od 2019 roku wartość tego wskaźnika dla badanej jednostki sukcesywnie malała, a w 2023 roku była znacznie niższa w porównaniu z Mrągowem oraz Lidzbarkiem Warmińskim. Należy jednak w dalszym ciągu rozwijać oferowane przez Ostródę usługi w zakresie pomocy społecznej, aby umożliwić potrzebującym mieszkańcom przezwyciężanie trudności życiowych oraz uzyskanie pełnej samodzielności.

Ryc. 41. Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Mieście Ostróda na tle jednostek z grupy porównawczej w latach 2019–2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Jedną z form wsparcia oferowaną mieszkańcom danej jednostki samorządu terytorialnego jest karta mieszkańca. Na terenie Miasta honorowana jest Karta Ostródzka. Karta wydawana jest mieszkańcom zameldowanym na terenie Ostródy, którzy w deklaracji podatkowej wskazali Miasto. Karta potwierdza uprawnienia mieszkańca, któremu została wydana, do zniżek, ulg, zwolnień i innych udzielanych przywilejów przez Miasto Ostróda oraz podmioty uczestniczące w Programie, zgodnie z Programem „Karta Ostródzka” i dokumentami, które zostały wskazane w uchwale Nr XXII/112/2019 Rady Miejskiej w Ostródzie z dnia 29 listopada 2019 r. w sprawie przyjęcia Programu „Karta Ostródzka”. W 2024 roku wydano 1 047 i przedłużono 1 798 Kart.

Podmiotem odpowiedzialnym za gospodarowanie mieniem komunalnym na terenie Miasta Ostróda jest Miejska Administracja Budynków Komunalnych Sp. z o.o. Jednostka ta prowadzi swoją działalność w oparciu o Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Ostróda na lata 2023–2027 (uchwała Nr LXV/393/2023 Rady Miejskiej w Ostródzie z dnia 29 marca 2023 r.). Dokument ten zawiera prognozę wielkości oraz stanu technicznego zasobu mieszkaniowego Miasta na podstawie, której określono zasady gospodarowania zasobem komunalnym, uregulowano kwestie związane z polityką czynszową, a także przedstawiono plan sprzedaży lokali mieszkaniowych w kolejnych latach.

W 2024 roku Miasto Ostróda posiadało w swoim zasobie 796 mieszkań komunalnych. Kryterium przyznawania lokali określone zostało w uchwale nr LIX/333/2022 Rady Miejskiej w Ostródzie z dnia 28 września 2022 r. w sprawie

zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Ostróda. Dochód uprawniający do uzyskania prawa do najmu lokalu komunalnego dla gospodarstwa jednoosobowego wyniósł 2 818,36 zł, a dla gospodarstwa wieloosobowego – 1 878,91 zł

Poniższa tabela przedstawia zmianę liczby lokali komunalnych na terenie Miasta w latach 2020–2024. Zaobserwowano, że w analizowanym okresie liczba mieszkań komunalnych zmniejszyła się o 64 lokale. Zmiany te zostały spowodowane sprzedażą części lokali. Należy jednak zaznaczyć, że w 2025 roku planowana jest modernizacja i adaptacja dwóch mieszkań komunalnych na mieszkania treningowe.

Tab. 35. Liczba mieszkań komunalnych i socjalnych w zasobie Miasta Ostróda w latach 2020–2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba mieszkań komunalnych	860	861	860	836	796

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

Załącznik nr 2: Wzór ankiety

Strategia Rozwoju Miasta Ostróda na lata 2026-2036

Szanowni Państwo,

w związku z podjęciem prac nad przygotowaniem Strategii Rozwoju Miasta Ostróda na lata 2026-2036, zwracamy się z prośbą o wypełnienie anonimowej ankiety.

Część I

Oceń stopień rozwoju i/lub działalność Miasta i jego mieszkańców we wskazanych obszarach w skali od 1 do 5 poprzez wpisanie znaku X w odpowiednie pola poniższej tabeli.

W przyjętej skali poszczególne liczby oznaczają następujące oceny: 1 – bardzo zła, 2 – zła, 3 – dostateczna, 4 – dobra, 5 – bardzo dobra. Możliwe jest także zaznaczenie odpowiedzi *Nie dotyczy/nie mam zdania*. Oceniane elementy zostały podzielone na sześć obszarów: społeczeństwo, gospodarka, środowisko i przestrzeń, infrastruktura techniczna, turystyka i rekreacja oraz edukacja i kultura.

1 OBSZAR: SPOŁECZEŃSTWO

	1	2	3	4	5	Nie dotyczy/nie mam zdania
aktywność mieszkańców na rzecz Miasta (np. wolontariat, partycypacja społeczna, inicjatywy oddolne)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
aktywność organizacji pozarządowych (NGO) na terenie Miasta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
skuteczność działania pomocy społecznej	☐	☐	☐	☐	☐	☐
dostęp do podstawowej opieki medycznej	☐	☐	☐	☐	☐	☐
dostęp do specjalistycznej opieki medycznej	☐	☐	☐	☐	☐	☐
możliwości zapewnienia dojazdu do specjalistycznej opieki medycznej poza teren Miasta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
dostęp do żłobków/klubów dziecięcych	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jakość opieki w żłobkach/klubach dziecięcych	☐	☐	☐	☐	☐	☐

wsparcie osób starszych (np. domy pomocy społecznej, kluby seniora)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
wsparcie osób niesamodzielnych (np. opieka wytchnieniowa, usługi opiekuńcze, asystent rodziny)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
zadowolenie z obsługi świadczonej przez Urząd Miejski	☐	☐	☐	☐	☐	☐
bezpieczeństwo publiczne	☐	☐	☐	☐	☐	☐
poziom cyfryzacji usług publicznych	☐	☐	☐	☐	☐	☐
dostępność architektoniczna budynków administracji publicznej	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2 OBSZAR: GOSPODARKA

	1	2	3	4	5	Nie dotyczy/nie mam zdania
atrakcyjność inwestycyjna	☐	☐	☐	☐	☐	☐
możliwość podjęcia zatrudnienia	☐	☐	☐	☐	☐	☐
możliwości zawodowe dla osób z wykształceniem wyższym	☐	☐	☐	☐	☐	☐
możliwości zawodowe dla osób z wykształceniem średnim	☐	☐	☐	☐	☐	☐
możliwości zawodowe dla osób z wykształceniem zawodowym	☐	☐	☐	☐	☐	☐
możliwości zawodowe dla osób z wykształceniem podstawowym	☐	☐	☐	☐	☐	☐
warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej	☐	☐	☐	☐	☐	☐
funkcjonowanie transportu zbiorowego	☐	☐	☐	☐	☐	☐
połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami	☐	☐	☐	☐	☐	☐
dostępność usług i sklepów (np. poczta, bank, fryzjer, sklepy spożywcze, sklepy odzieżowe, basen)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym	☐	☐	☐	☐	☐	☐

3 OBSZAR: ŚRODOWISKO I PRZESTRZEŃ

	1	2	3	4	5	Nie dotyczy/nie mam zdania
estetyka (czystość przestrzeni publicznych, ilość reklam na terenie miasta)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jakość powietrza	☐	☐	☐	☐	☐	☐
oferta działań wspierających ochronę środowiska (np. dofinansowania do wymiany źródeł ciepła)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających	☐	☐	☐	☐	☐	☐
dostępność terenów zieleni (parków, skwerów, zielenców, zadrzewień ulicznych, lasów)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
czystość terenów zieleni (parków, skwerów, zielenców, zadrzewień ulicznych, lasów)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
świadomość ekologiczna mieszkańców	☐	☐	☐	☐	☐	☐
system odbioru odpadów	☐	☐	☐	☐	☐	☐
efektywność zagospodarowania przestrzeni (czy tereny są wykorzystywane optymalnie; dotyczy terenów zielonych, terenów budowlanych, terenów publicznych)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
walory środowiska przyrodniczego	☐	☐	☐	☐	☐	☐
rozwój odnawialnych źródeł energii	☐	☐	☐	☐	☐	☐

4 OBSZAR: INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

	1	2	3	4	5	Nie dotyczy/nie mam zdania
stan dróg	☐	☐	☐	☐	☐	☐
bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem samochodów osobowych i ciężarowych	☐	☐	☐	☐	☐	☐
mała infrastruktura drogowa (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

system ścieżek rowerowych (połączenia, ciągłość, możliwości traktowania ich jako alternatywy dla transportu samochodowego)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jakość istniejących ścieżek rowerowych	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jakość sieci wodociągowej	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jakość sieci kanalizacyjnej	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jakość sieci kanalizacji deszczowej	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jakość sieci gazowej	☐	☐	☐	☐	☐	☐
dostępność szerokopasmowego Internetu	☐	☐	☐	☐	☐	☐

5 OBSZAR: TURYSTYKA I REKREACJA

	1	2	3	4	5	Nie dotyczy/nie mam zdania
atrakcyjność turystyczna	☐	☐	☐	☐	☐	☐
poziom bazy sportowo-rekreacyjnej	☐	☐	☐	☐	☐	☐
poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej (m.in. szlaki turystyczne, miejsca noclegowe)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
poziom bazy gastronomicznej	☐	☐	☐	☐	☐	☐
wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych	☐	☐	☐	☐	☐	☐
oferta spędzania wolnego czasu dla dzieci	☐	☐	☐	☐	☐	☐
oferta spędzania wolnego czasu dla młodzieży	☐	☐	☐	☐	☐	☐
oferta spędzania wolnego czasu dla dorosłych	☐	☐	☐	☐	☐	☐
oferta spędzania wolnego czasu dla seniorów	☐	☐	☐	☐	☐	☐
działania promocyjne władz, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów	☐	☐	☐	☐	☐	☐

6 OBSZAR: EDUKACJA I KULTURA

	1	2	3	4	5	Nie dotyczy/nie mam zdania
dostęp do edukacji przedszkolnej	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jakość edukacji przedszkolnej	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jakość infrastruktury przedszkolnej	☐	☐	☐	☐	☐	☐
dostęp do edukacji w szkołach podstawowych	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jakość edukacji w szkołach podstawowych	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, itp.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
dostęp do edukacji w szkołach ponadpodstawowych (w tym dojazd)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jakość edukacji w szkołach ponadpodstawowych	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jakość infrastruktury w szkołach ponadpodstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, itp.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach (stypendia)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach	☐	☐	☐	☐	☐	☐
dotatkowa oferta w szkołach (koła zainteresowań, klasy sportowe, dodatkowe zajęcia, itp.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
organizacja dowozu dzieci do szkół	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych	☐	☐	☐	☐	☐	☐
dostęp do obiektów kulturalnych (godziny i dni otwarcia, itp.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
działalność instytucji kultury (np. centrum kultury, biblioteki, muzeum)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

CZĘŚĆ II

7 Proszę o zaznaczenie max. 7 punktów, które są najistotniejsze do poprawy w Mieście w ciągu najbliższych lat.

Podpowiedź do pytania: Wybierz jedną lub więcej odpowiedzi

☐ poprawa stanu infrastruktury drogowej (w tym m.in. nawierzchni dróg, przejść dla pieszych)	☐ poprawa funkcjonowania transportu zbiorowego	☐ rozbudowa ścieżek rowerowych	☐ rozbudowa ciągów pieszych
☐ rozbudowa oświetlenia ulicznego	☐ rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej	☐ rozwój infrastruktury kulturalnej	☐ rozwój terenów zieleni (parki, skwery, zieleńce, zadrzewienia uliczne)
☐ renowacja zabytków	☐ poprawa jakości obsługi mieszkańców i komunikacji z mieszkańcami	☐ budowa/modernizacja sieci wodociągowej	☐ budowa/modernizacja sieci kanalizacji deszczowej
☐ budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	☐ budowa/rozwój sieci gazowej	☐ rozwój przedsiębiorczości: ułatwianie zakładania/prowadzenia działalności gospodarczej (w tym ulgi)	☐ poprawa poziomu czystości wód powierzchniowych i podziemnych
☐ poprawa funkcjonowania systemu gospodarki odpadami	☐ zwiększenie dostępu do Internetu	☐ wsparcie budowy instalacji pozyskujących energię odnawialną ze słońca, wiatru, biomasy	☐ zwiększenie liczby miejsc opieki nad dziećmi do lat 3
☐ stworzenie miejsc opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi	☐ poprawa dostępu do usług medycznych	☐ zmniejszenie bezrobocia	☐ zwiększenie natężenia działań promocyjnych Miasta
☐ inwestycje w rozwój turystyki	☐ podniesienie poziomu nauczania w szkołach podstawowych	☐ zwiększenie dostępności przedszkoli	☐ organizacja/zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży
☐ poprawa bezpieczeństwa publicznego	☐ rozbudowa systemu monitoringu miejskiego	☐ rozwój oferty kulturalnej i sportowej (impres, wydarzeń sportowych)	☐ aktywizacja osób starszych
☐ inny (jaki?) ____			

CZĘŚĆ III

8 Odpowiedz na pytanie, co mogłoby stać się wizytówką Miasta?

9 Proszę ocenić ogólne zadowolenie z życia w Ostródzie.

Podpowiedź do pytania: Skala 1-5, gdzie 1 gwiazdka - bardzo źle, 5 gwiazdek - bardzo dobrze

☆☆☆☆☆ / 5

10 Czy w ciągu najbliższych 10 lat wiążesz swoją przyszłość z Ostródą?

Podpowiedź do pytania: Wybierz jedną odpowiedź

☐ Tak ☐ Nie ☐ Nie wiem

11 Czy kiedykolwiek brałeś/brałaś udział w jakiegokolwiek formie współdecydowania o sprawach Miasta (np. konsultacje społeczne, budżet obywatelski)?

Podpowiedź do pytania: Wybierz jedną odpowiedź

☐ Tak ☐ Nie

12 Skąd najczęściej pozyskujesz informacje o działaniach Urzędu Miejskiego i jednostek podległych?

Podpowiedź do pytania: Wybierz jedną lub więcej odpowiedzi

☐ strona internetowa Urzędu Miejskiego	☐ media społecznościowe (np. Facebook, Instagram)	☐ tablice informacyjne / ogłoszeniowe	☐ lokalna prasa lub radio
☐ od znajomych / rodziny	☐ podczas spotkań z przedstawicielami Miasta (zebrania, konsultacje)		
☐ inne (jakie?)	____		

METRYCZKA

13 Płeć

Podpowiedź do pytania: Wybierz jedną odpowiedź

☐ kobieta ☐ mężczyzna ☐ nie chcę podawać

14 Wiek

Podpowiedź do pytania: Wybierz jedną odpowiedź

☐ poniżej 18 lat ☐ 18-25 lat ☐ 26-35 lat ☐ 36-45 lat ☐ 46-55 lat ☐ 56-65 lat ☐ powyżej 65 lat

15 Status zawodowy/zatrudnienie

Podpowiedź do pytania: *Wybierz jedną odpowiedź*

- ☐ uczeń/uczenica lub student/ka ☐ rolnik/rolniczka ☐ przedsiębiorca/przedsiębiorczyni ☐ osoba pracująca (poza rolnictwem i prowadzeniem własnej działalności gospodarczej)
- ☐ osoba bezrobotna ☐ emeryt/ka lub rencista/тка
- ☐ inne (jakie?)

16 Zamieszkanie

Podpowiedź do pytania: *Wybierz jedną odpowiedź*

- ☐ jestem mieszkańcem Miasta ☐ nie jestem mieszkańcem Miasta

Załącznik nr 3: Tabela ewaluacyjna

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
Cel operacyjny 1.1. Spójne i partycypacyjne kształtowanie przestrzeni miejskiej	Realizacja Planu Ogólnego Miasta, uwzględniającego podział na strefy funkcjonalne, potrzeby demograficzne i środowiskowe oraz ograniczenia wynikające z obszarów chronionych.				
	Aktualizacja Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP), szczególnie w obszarach priorytetowych dla rozwoju (m.in. rejony przyległe do jezior, tereny przemysłowe).				
	Utworzenie i rozwijanie Systemu Informacji Przestrzennej (SIP) umożliwiającego mieszkańcom i inwestorom dostęp do danych przestrzennych z elementami partycypacji społecznej.				
	Zwiększenie udziału społeczeństwa w planowaniu przestrzennym – organizacja spotkań partycypacyjnych, m.in. konsultacji społecznych, spacerów badawczych, mapowania partycypacyjnego itp.				
	Wyeliminowanie barier prawno-proceduralnych w dostępie do informacji przestrzennej – uproszczenie języka dokumentów, ułatwienia cyfrowe.				
	Wskazanie obszarów o potencjale transformacyjnym i rewitalizacyjnym – przygotowanie planistyczne pod kątem przyszłych inwestycji publicznych i prywatnych.				

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
Cel operacyjny 1.2. Rozwój zintegrowanej infrastruktury transportowej i technicznej	Modernizacja i rozbudowa sieci dróg miejskich i lokalnych, w tym ulic osiedlowych, poprawa stanu nawierzchni, chodników, reorganizacja ruchu na ul. Stefana Czarneckiego (np. poprzez wprowadzenie ruchu jednokierunkowego) oraz wprowadzenie rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów, lub współpraca w tym zakresie z zarządcami poszczególnych odcinków ciągów komunikacyjnych.				
	Modernizacja infrastruktury wodociągowej i kanalizacji sanitarnej, m.in. na terenach peryferyjnych Ostródy.				
	Współpraca z zarządcami poszczególnych elementów infrastruktury w celu poprawy dostępności komunikacyjnej Miasta, w tym działania na rzecz wzmocnienia roli Ostródy jako regionalnego węzła transportowego, z uwzględnieniem transportu szynowego i dróg krajowych.				
	Współpraca z zarządcą infrastruktury kolejowej na rzecz ograniczenia barier transportowych, m.in. poprzez analizę i poszukiwanie rozwiązań dla przejazdów kolizyjnych na głównych arteriach komunikacyjnych.				
	Współpraca z zarządcami poszczególnych odcinków ciągów komunikacyjnych w celu rozbudowy infrastruktury rowerowej i pieszej, m.in. poprzez tworzenie spójnych ciągów pieszych oraz rowerowych łączących osiedla z centrum, dworcem i terenami rekreacyjnymi.				
	Dostosowanie infrastruktury miejskiej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów, w tym przebudowa przejść dla pieszych, montaż wind, podjazdów i sygnalizacji dźwiękowej.				
	Tworzenie warunków do modernizacji i rozwoju infrastruktury elektroenergetycznej, w tym poprawa stabilności zasilania oraz przygotowanie infrastruktury pod rozwój odnawialnych źródeł energii i stacji ładowania pojazdów.				
	Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w zakresie poprawy dostępności do szybkiego internetu i usług cyfrowych, w tym inwestycje w infrastrukturę światłowodową oraz publiczne punkty dostępu do sieci.				
	Wsparcie rozwoju infrastruktury dla elektromobilności, w tym rozbudowa miejskiej sieci stacji ładowania pojazdów elektrycznych oraz pojazdów niskoemisyjnych w taborze miejskim.				
	Rozwój infrastruktury wspierającej potrzeby nowych funkcji mieszkaniowych i usługowych, m.in. uzbrojenie terenów, budowa lokalnych ulic dojazdowych i sieci technicznych.				

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
Cel operacyjny 1.3. Kształtowanie wysokiej jakości przestrzeni publicznych	Rewitalizacja zdegradowanych przestrzeni i budynków miejskich, w tym modernizacja osiedli z wielkiej płyty i śródmieścia z uwzględnieniem partycypacji społecznej oraz rewitalizacja cmentarza Polska Górka.				
	Modernizacja i rozwój oświetlenia ulicznego, w tym doświetlenie przejść dla pieszych oraz wprowadzenie inteligentnych systemów zarządzania oświetleniem lub współpraca w tym zakresie z zarządcami ciągów komunikacyjnych.				
	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury rekreacyjno-turystycznej, w tym m.in. ścieżek pieszych i rowerowych, marin, kąpielisk i atrakcji nad jeziorami.				
	Zagospodarowanie miejskich terenów zielonych i parków, w tym tworzenie ogólnodostępnych stref rekreacyjnych, zadrzewień liniowych oraz mikroterenów zielonych na osiedlach.				
	Tworzenie estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznych, m.in. skwerów, placów miejskich i przestrzeni integracji lokalnej – również na osiedlach peryferyjnych.				
	Rozwój małej architektury i infrastruktury rekreacyjnej, takiej jak place zabaw, siłownie plenerowe, ławki, stojaki rowerowe.				
	Poprawa bezpieczeństwa w przestrzeni miejskiej, w tym rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego wraz z niezbędnym zapleczem (również kadrowym), oświetlenia oraz działania prewencyjne we współpracy z mieszkańcami.				
	Poprawa estetyki przestrzeni publicznych poprzez działania porządkujące reklamę zewnętrzną, m.in. tworzenie katalogów dobrych praktyk i wdrażanie uchwały krajobrazowej.				
	Wsparcie działań mieszkańców, wspólnot mieszkaniowych i Rad Osiedli na rzecz poprawy otoczenia bloków, podwórek i przestrzeni ogólnodostępnych, w tym poprzez kontynuację finansowania w postaci Zielonych Budżetów Rad Osiedli.				
	Zapewnienie warunków dla rozwoju infrastruktury cmentarnej poprzez ewentualną rozbudowę istniejących zasobów oraz działania zmierzające do wskazania lokalizacji nowej nekropolii z uwzględnieniem współpracy z Gminą Ostróda i możliwości jego ulokowania poza granicami administracyjnymi Miasta.				

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
Cel operacyjny 2.1. Ochrona zasobów przyrodniczych i zielono-niebieskiej infrastruktury	Rozwój i integracja systemu zielono-niebieskiej infrastruktury miejskiej – w tym parki kieszonkowe, ogrody deszczowe, zieleń uliczna, systemy retencyjne.				
	Zwiększanie powierzchni terenów zieleni w gęsto zabudowanych częściach Miasta – np. rewitalizacja podwórek, place zabaw, zieleń parkowa i osiedlowa.				
	Ochrona i zagospodarowanie terenów przy jeziorach i kanałach w sposób zrównoważony – działania porządkujące zabudowę, udostępnianie nabrzeży, ochrona ekosystemów.				
	Zachowanie i ochrona terenów parkowych i zadrzewionych – w tym działania na terenach międzyosiedlowych i wzdłuż ciągów komunikacyjnych.				
	Ochrona różnorodności biologicznej i siedlisk przyrodniczych – inwentaryzacja, utrzymanie siedlisk, działania edukacyjne.				
	Wdrażanie rozwiązań opartych na przyrodzie (nature-based solutions) – np. zielone ściany, dachy, żywe ogrodzenia.				
	Wsparcie dla społecznych inicjatyw zazieleniania Miasta – doradztwo, dostęp do materiału roślinnego.				
	Ograniczanie zjawiska wysp ciepła i przeciwdziałanie betonowaniu przestrzeni – zmiany w standardach zagospodarowania terenów.				
	Zagospodarowanie nieużytków miejskich pod funkcje rekreacyjne i ekologiczne – m.in. łąki miejskie, strefy wypoczynku.				
	Prowadzenie działań edukacyjnych z zakresu ochrony przyrody i podnoszenia świadomości środowiskowo-klimatycznej – w szkołach, dla mieszkańców, w partnerstwie z NGO.				

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
Cel operacyjny 2.2. Zrównoważone zarządzanie wodą i odporność na zmiany klimatu	Rozwój systemów retencji wód opadowych i poprawa gospodarowania wodami deszczowymi – m.in. zbiorniki, ogrody deszczowe, rozszczelnienia powierzchni.				
	Modernizacja i rozbudowa miejskiej kanalizacji deszczowej – dostosowanie do intensywnych opadów i zmian klimatycznych.				
	Zagospodarowanie wód opadowych w miejscu ich powstawania – działania w przestrzeni publicznej i na terenach inwestycyjnych.				
	Współpraca z sąsiednimi gminami i zarządcami zlewni wodnych w zakresie retencji i przeciwdziałaniu podtopieniom.				

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
Cel operacyjny 2.3. Nowoczesna gospodarka niskoemisyjna i odpadowa	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i rozwój efektywności energetycznej – w tym audyty, wymiana źródeł ciepła, rozwój wykorzystywania OZE.				
	Wsparcie dla mieszkańców w zakresie modernizacji energetycznej i wykorzystania odnawialnych źródeł energii – doradztwo, programy dotacyjne.				
	Zwiększenie udziału instalacji OZE w strukturze energetycznej Miasta – np. panele PV na obiektach miejskich, pompy ciepła.				
	Promocja gospodarki obiegu zamkniętego i ograniczania ilości odpadów – działania edukacyjne, wspieranie napraw, wymian, ponowne wykorzystanie odpadów.				
	Poprawa dostępności i funkcjonowania systemu selektywnej zbiórki odpadów – doposażenie, monitoring, nowe punkty zbiórki.				
	Cyfryzacja systemu gospodarki odpadami i monitorowanie efektywności odbioru.				

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
Cel operacyjny 3.1. Wzmacnianie zrównoważonego rozwoju gospodarczego Ostródy poprzez wsparcie lokalnych specjalizacji i rozwój przedsiębiorczości	Prowadzenie działań analityczno-konsultacyjnych i administracyjnych zmierzających do poszerzenia granic Miasta, uwzględniających uwarunkowania funkcjonalne, przestrzenne i demograficzne oraz istniejące powiązania z obszarami sąsiednimi – w tym identyfikacja terenów powiązanych z Miastem funkcjonalnie, prowadzenie dialogu z Gminą Ostróda oraz innymi interesariuszami, a także ocena skutków społecznych, ekonomicznych i przestrzennych potencjalnych zmian granic w perspektywie zrównoważonego rozwoju Miasta.				
	Współpraca z Instytucjami Otoczenia Biznesu (IOB) w celu rozwoju i integracji różnorodnych form wsparcia, edukacji i usług doradczych dla obecnych i przyszłych przedsiębiorców.				
	Inicjowanie i koordynacja współpracy lokalnych przedsiębiorstw branży jachtowej z uczelniami wyższymi i jednostkami badawczo-rozwojowymi, w celu opracowywania i wdrażania innowacyjnych, niskoemisyjnych technologii oraz ekologicznych rozwiązań w produkcji i wyposażeniu jachtów.				
	Stworzenie mechanizmów wyróżniania i promocji lokalnych firm z branży jachtowej stosujących innowacyjne, ekologiczne lub społecznie odpowiedzialne rozwiązania.				
	Wsparcie dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, m.in. poprzez działania informacyjno-promocyjne oraz preferencje lokalne (np. ulgi podatkowe, działania edukacyjne).				
	Tworzenie warunków do rozwijania oferty szkolnictwa zawodowego i technicznego dostosowanej do potrzeb lokalnej gospodarki – współpraca szkół i ich organów prowadzących z przedsiębiorcami.				
	Promocja lokalnej przedsiębiorczości poprzez targi, konkursy, wydarzenia gospodarcze, dni lokalnego biznesu.				
	Rozwijanie kompetencji cyfrowych i przedsiębiorczych wśród mieszkańców, w tym młodzieży, poprzez warsztaty, programy szkoleniowe i partnerstwa z uczelniami.				
	Rozwój i promocja oferty gastronomicznej oraz lokalnych produktów i usług, wspieranie inicjatyw slow food i produktów regionalnych.				
	Wspieranie rozwoju wydarzeń o charakterze regionalnym i ogólnopolskim, które przyciągają odwiedzających poza sezonem, szczególnie w miesiącach wiosennych i jesiennych – wydarzenia sportowe, kulturalne, festiwale.				

	Wzmocnienie funkcji Ostródy jako całorocznego ośrodka turystyczno-wypoczynkowego, z ofertą skierowaną do różnych grup odbiorców – biznesu, seniorów, rodzin, miłośników sportu i kultury, w tym m.in. rozwój turystyki eksperymentalnej i doświadczeniowej jako całorocznego produktu Ostródy, poprzez wdrażanie innowacyjnych form zwiedzania, rekreacji i wypoczynku (np. immersyjnych wystaw, sensorycznych spacerów, mikrowypraw, turystyki ciszy i mindfulness).				
	Wspieranie rozwoju obiektów turystycznych, w tym zróżnicowanych cenowo miejsc noclegowych, skierowanych do grup, biznesu oraz turystyki rodzinnej.				
	Rozwój turystyki aktywnej i tematycznej – wodnej, rowerowej, historycznej, z wykorzystaniem lokalnych walorów: jezior, Kanału Elbląskiego, historii Napoleona, festiwalu Reggae.				
	Koordinacja działań turystycznych w skali lokalnej i regionalnej – współpraca z sąsiednimi samorządami, branżą turystyczną i organizacjami takimi jak m.in. Zachodniomazurska Lokalna Organizacja Turystyczna (ZLOT), Związek Gmin i Powiatów Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego, czy Stowarzyszenie Polskie Zamki Gotyckie.				

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
Cel operacyjny 3.2. Wzmacnianie marki Miasta Ostróda jako „Perły Mazur” i rozwijanie gospodarki w oparciu o lokalną tożsamość i dziedzictwo	Opracowanie i wdrożenie spójnej strategii marki Miasta – z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-kulturowych, potencjału oferty i infrastruktury sportowej, elementów tożsamości lokalnej hasła „Perła Mazur”, identyfikacji wizualnej i kampanii promocyjnych, wykorzystując i rozwijając koncepcję ostródzkich smoków.				
	Zwiększanie zaangażowania mieszkańców w promocję Miasta – m.in. poprzez działania partycypacyjne, konkursy, mikrogranty na projekty promujące Ostródę, budowanie lokalnej tożsamości i rozpoznawalności.				
	Udział Miasta w targach, wydarzeniach branżowych i sieciach współpracy – m.in. poprzez prezentację oferty inwestycyjnej, turystycznej i kulturalnej Ostródy.				
	Zwiększanie widoczności Ostródy w przestrzeni cyfrowej – rozwój nowoczesnych kanałów promocji (social media, strony internetowe, aplikacje mobilne), działania influencer marketingowe.				
	Rozwój miejskich wydarzeń flagowych i symbolicznych – wzmocnienie istniejących i tworzenie nowych wydarzeń opartych o lokalną specyfikę (np. Ostródologia, festiwale z elementami marki).				
	Rozwijanie współpracy z Gminą Ostróda i Zachodniomazurską Lokalną Organizacją Turystyczną (ZLOT) w obszarze wspólnej promocji i kreowania oferty terytorialnej – z uwzględnieniem powiązań funkcjonalnych i przestrzennych.				

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
Cel operacyjny 3.3. Rozwój systemu bezpieczeństwa i odporności miejskiej w kontekście współczesnych zagrożeń	Współpraca z instytucjami odpowiedzialnymi za ochronę i bezpieczeństwo publiczne, w celu budowy lub w miarę możliwości adaptacji wybranych obiektów miejskich i infrastruktury publicznej z przeznaczeniem do pełnienia funkcji obronnych i schronowych, z możliwością ich codziennego wykorzystania jako przestrzeni społecznych (np. centra aktywności, magazyny pomocowe, zaplecze logistyczne, szpitale polowe).				
	Tworzenie i systematyczna aktualizacja miejskiej bazy obiektów i terenów możliwych do wykorzystania w sytuacjach kryzysowych – w tym do ewakuacji, rozmieszczenia zasobów, zaplecza dla służb i wojska.				
	Organizacja lub współorganizacja cyklicznych szkoleń, ćwiczeń i wydarzeń edukacyjnych z zakresu reagowania kryzysowego, działań i planów ewakuacyjnych, bezpieczeństwa, zagrożeń zdrowotnych i sanitarnych, ochrony ludności i pierwszej pomocy, we współpracy z wojskiem, służbami oraz organizacjami społecznymi.				
	Uwzględnianie elementów bezpieczeństwa i odporności do projektowania przestrzeni miejskich – np. bezpieczne place, obiekty z funkcją awaryjnego zasilania, bezpieczne drogi ewakuacji.				
	Rozwój lokalnego systemu ostrzegania i informowania ludności, w tym przez cyfrowe narzędzia i media lokalne – z jasnym podziałem odpowiedzialności i procedurami aktywacji.				
	Rozwój współpracy z instytucjami wojskowymi i rządowymi, w tym z jednostkami stacjonującymi w Ostródzie, służbami mundurowymi, policją i strażą pożarną, w zakresie planowania strategicznego, infrastruktury zapasowej oraz lokalnego zaplecza operacyjnego.				
	Prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych w zakresie przeciwdziałania dezinformacji oraz podnoszenia poziomu cyberbezpieczeństwa wśród mieszkańców – poprzez kampanie społeczne, warsztaty, materiały edukacyjne oraz współpracę z instytucjami i ekspertami.				

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
Cel operacyjny 4.1. Wzmacnianie integracji społecznej, zdrowia i dobrostanu mieszkańców	Przekształcenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostródzie w Centrum Usług Społecznych – zintegrowanej jednostki koordynującej działania z zakresu pomocy społecznej, wsparcia rodzin, seniorów, osób z niepełnosprawnościami oraz integracji społecznej, które będzie realizatorem wielu działań przewidzianych w niniejszej Strategii.				
	Rozwój dostępnego i zróżnicowanego mieszkalnictwa na terenie Miasta, w tym mieszkań komunalnych, mieszkań wspomaganych i treningowych – m.in. poprzez modernizację i adaptację istniejących zasobów, dostosowanie lokali do potrzeb różnych grup (seniorów, osób z niepełnosprawnościami, osób zagrożonych wykluczeniem), a także rozwój usług wspierających samodzielne funkcjonowanie mieszkańców.				
	Rozwój przystępnego cenowo budownictwa mieszkaniowego – w tym mieszkań na wynajem dla młodych, pracujących mieszkańców będących motorem rozwojowym Miasta – m.in. poprzez aktywną politykę Miasta w zakresie udostępniania terenów, programów rządowych i partnerstw publiczno-prywatnych.				
	Rozszerzenie oferty wsparcia dla osób starszych, z niepełnosprawnościami i niesamodzielnych, m.in. poprzez rozwój lokalnych centrów opieki dziennej i usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania.				
	Rozwój profilaktyki zdrowotnej i promocji zdrowego stylu życia, w tym regularne programy badań, kampanie informacyjne i zajęcia sportowo-rekreacyjne dla różnych grup wiekowych.				
	Wsparcie rodzin i opiekunów faktycznych poprzez rozwój form pomocy instytucjonalnej i środowiskowej (np. kluby rodziny, wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego).				
	Rozbudowa programów integracji społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób doświadczających wykluczenia społecznego i ekonomicznego.				
	Tworzenie i wdrażanie zintegrowanych form wsparcia środowiskowego wokół osób niesamodzielnych i wymagających opieki – m.in. strategia „kręgu wsparcia”, realizacja usług sąsiedzkich, koordynacja działań przez MOPS/CUS ze wsparciem organizacji pozarządowych.				
	Wzmacnianie roli organizacji pozarządowych i grup nieformalnych w działaniach społecznych oraz ich partnerskiej współpracy z samorządem.				

	Wspieranie inicjatyw międzypokoleniowych i budowania więzi sąsiedzkich, np. poprzez działania integracyjne czy animacyjne w przestrzeni miejskiej.				
	Wprowadzenie rozwiązań dostępnościowych w usługach i przestrzeniach publicznych przyjaznych osobom starszym, neuroatypowym i z niepełnosprawnościami, m.in. wyznaczanie godzin spokojnych („srebrna godzina”, „cicha godzina”), wdrażanie piktogramów ułatwiających orientację oraz współpraca z podmiotami prywatnymi w zakresie tworzenia uniwersalnego standardu usług.				

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
Cel operacyjny 4.2. Podnoszenie jakości i dostępności oferty edukacyjnej oraz wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży	Wzmacnianie kompetencji cyfrowych, ekologicznych i społecznych w szkołach, m.in. przez projekty międzynarodowe, tutoring i edukację pozaformalną.				
	Dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy poprzez współpracę szkół z lokalnymi przedsiębiorcami i instytucjami.				
	Rozwój wsparcia psychologiczno-pedagogicznego w placówkach edukacyjnych, także poprzez działania przeciwdziałające depresji i wykluczeniu.				
	Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych i rozwijających talenty uczniów, z uwzględnieniem także mniej popularnych dziedzin (np. programowanie, gry logiczne, kultura, zajęcia techniczne i inne) – inwentaryzacja zasobów i na jej podstawie stworzenie systemu, w którym w każdej ze szkół odbywałyby się zajęcia dostępne dla wszystkich chętnych uczniów z Miasta np. zajęcia techniczne w jednej szkole, programowanie w innej itd., co pozwoli na zapewnienie szerokiej oferty dla uczniów z całego Miasta, z uwzględnieniem opłacalności i efektywności wykorzystania bazy lokalowej.				
	Stworzenie systemu wspierania uczniów wybitnie zdolnych i mających trudności edukacyjne – np. lokalne programy stypendialne, tutoring.				
	Promowanie aktywności obywatelskiej młodzieży, w tym rozwój Młodzieżowej Rady Miasta i projektów partycypacyjnych dla młodych mieszkańców, a także rozszerzenie działań informacyjno-komunikacyjnych w tym zakresie.				
	Poprawa infrastruktury oświatowej, w tym modernizacja i wyposażenie placówek w narzędzia wspierające nowoczesne nauczanie.				
	Dostosowanie struktury oddziałów szkolnych do prognoz demograficznych w celu poprawy jakości nauczania.				
	Wzmacnianie realizacji i promocji praw dziecka poprzez wdrożenie zapisów Konwencji o prawach dziecka w działaniach jednostek miejskich, instytucji oświatowych i organizacji społecznych, a także tworzenie mechanizmów partycypacyjnych i edukacyjnych angażujących dzieci i młodzież w sprawy lokalne.				

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
Cel operacyjny 4.3. Wzmacnianie lokalnej tożsamości i aktywności obywatelskiej poprzez budowanie lokalnego patriotyzmu	Rozwój miejskich mechanizmów partycypacji obywatelskiej, w tym wspieranie lokalnych inicjatyw mieszkańców.				
	Wprowadzanie, na określonych zasadach, dodatkowych funkcji społecznych do budynków użyteczności publicznej (np. szkół, bibliotek, ośrodków kultury) w celu zwiększenia ich wykorzystania jako przestrzeni dostępnych dla mieszkańców, organizacji pozarządowych i oddolnych inicjatyw lokalnych.				
	Wzmocnienie lokalnej tożsamości poprzez projekty kulturalne, historyczne i edukacyjne – np. działania wokół historii lokalnej, symboliki Miasta i wspólnych wartości, w szczególności rozwój społecznej inicjatywy pn. Ostródologia.				
	Zwiększenie dostępności oferty kulturalnej i rekreacyjnej dla wszystkich grup wiekowych, w tym poprzez wsparcie mobilnych działań (kultura „na osiedlach”, animacja w przestrzeni) we współpracy z organizacjami pozarządowymi i lokalnymi liderami.				
	Wzmocnienie oferty sportowej poprzez modernizację infrastruktury oraz realizację działań promujących różnorodne dyscypliny sportowe, jako element rozpoznawalny Ostródy, we współpracy z organizacjami pozarządowymi i lokalnymi przedsiębiorcami.				
	Aktywne wspieranie działań wolontariackich i integrujących mieszkańców wokół wspólnych spraw – tworzenie przestrzeni dla liderów lokalnych, sieciowania inicjatyw społecznych.				
	Zwiększenie wykorzystania potencjału organizacji pozarządowych poprzez systemowe wsparcie ich rozwoju – m.in. doradztwo prawno-organizacyjne, szkolenia z pisania projektów, wsparcie kadrowe oraz instrumenty finansowe ukierunkowane na budowanie trwałości instytucjonalnej NGO.				
	Rozbudowa miejskich przestrzeni wspólnych jako miejsc integracji społecznej – skwery, parki, centra sąsiedzkie, instytucje kultury otwarte na mieszkańców.				
	Promocja różnorodności społecznej i kulturowej, wspieranie postaw tolerancji i otwartości, w tym poprzez wydarzenia i kampanie społeczne.				
	Wspieranie rozwoju Rad Osiedli oraz innych ciał doradczych i konsultacyjnych jako elementu wzmacniania lokalnej demokracji.				
	Reorganizacja dostępności obiektów sportowych i rekreacyjnych – w tym rozszerzenie godzin otwarcia dla mieszkańców i grup niezorganizowanych oraz systemy informacyjne ułatwiające dostęp.				

	Rozwój „Młodzieżowni” jako przestrzeni wspierającej aktywność młodzieży m.in. poprzez rozwój zróżnicowanej oferty zajęć oraz zwiększenie skali działalności, przy wykorzystaniu potencjału młodych mieszkańców na czele z Młodzieżową Radą Miasta.				
	Adaptacja budynku Szkoły Podstawowej nr 4 na cele społeczno-kulturalne, w tym bibliotekę, społeczną szkołę muzyczną i salę kinowo-teatralną – stworzenie wielofunkcyjnego centrum kulturalnego i społecznego.				
	Rozszerzenie funkcjonalności „Karty Ostródzkiej” – aplikacja łącząca różne elementy życia społecznego, wprowadzenie dodatkowych zniżek dla mieszkańców na usługi, preferencji w dostępie do wydarzeń i usług miejskich oraz promocja narzędzia.				